

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik XCV., št. 7-8
julij – mali srpan
avgust – veliki srpan

Lovec je z odločbo Ministrstva za kulturo RS, št. 61510-129-2009/8, od 6. 7. 2011 vpisan v razvid medijev pod zap. št. 1633.

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava in tisk
Tiskarna Swaraz Print, d. o. o.,
v Ljubljani
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik
Arpad Köves

Odgovorni urednik
Boris Leskovic

*Bojan Avbar, Franc Černigoj,
Edvard Lenarčič, Boštjan Pokorny,
in Branko Vasa*

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic

Tehnični urednik Milan Samar

Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovec izhaja praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5% stopnji.

Besedila za objavo obvezno pošljite
po e-pošti v Wordovem formatu,
uradne dopise pa podpisane in žigo-
sane naknadno tudi po navadni pošti.
Fotografije sprejemamo v formatu
jpg, in sicer v nezmanjšani resoluciji
(velikost 1-2 MB; 300 dpi); lahko
tudi na CD. Pošiljatelj naj pripiše
tudi svojo telefonsko številko.

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p. p. 505
1001 Ljubljana
e-naslov: lovec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovska-zveza.si>

Cene malih oglasov:
do 15 besed 4 €, od 15 do 25 besed
5 €, od 25 do 30 besed 6 €.
Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.
Male oglase je treba poslati pisno
in plačati vnaprej na transakcijski
račun Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d. d., Ljubljana:
02010-0015687097.

Foto: M. Vilgus

IZ VSEBINE:

<i>I. Malešič:</i>	Določiti bo treba natančnejša merila za financiranje posamezne dejavnosti	360
IZ DNEVNEGA TISKA		362
MNENJA IN PREDLOGI		364
<i>A. Marinčič:</i>	Je podaljševanje lovne dobe jelenjadi strokovno utemeljeno?	364
<i>B. Avbar:</i>	Sprejem v članstvo LD – vsi z enakimi pogoji	366
<i>M. Hafner:</i>	Kateri dejavniki vplivajo na gostoto odvzema divjih prašičev v loviščih na Gorenjskem	369
<i>M. Tratnik:</i>	Kopito lovske puške	373
<i>J. Hartman:</i>	IWA 2012	376
PO LOVSKEM SVETU		380
<i>J. Mehle:</i>	Na kratko iz tujega tiska	380
<i>I. Tavčar:</i>	Sokolarstvo: živa nesnovna kultura	381
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		383
<i>Š. Kutoš:</i>	Preže domačega revirja	383
LOVSKA ORGANIZACIJA		387
<i>S. F. Kropce:</i>	Prometni znaki I-18 – divjad na cesti	387
<i>S. Pleško:</i>	Srečanje predsednikov območnih združenj upravljavcev lovišč (OZUL) Slovenije	387
<i>B. Krže:</i>	Kaj so pokazali trije pregledi lanskega odstrela na Primorskem	388
<i>F. Rotar:</i>	Desetletja lovskega izobraževanja na Koroškem	390
<i>B. Birska:</i>	Iz zakulisja lovskih izpitov ZLD Gorica	391
<i>D. Mauko:</i>	Dobro sodelovanje VURS, Policije in ZLD Prekije	392
<i>T. Drolc:</i>	Tvigi in Vid iz Bistre	392
<i>M. Gselman:</i>	Družili smo se lovci LD Pobrežje – Miklavž in kmetovalci	393
<i>Š. Kutoš:</i>	Positivne novice iz LD Hrenovice	394
<i>F. Krivec:</i>	Tradicionalno srečanje gasilcev in lovcev	394
<i>A. Kace:</i>	Tradicionalno srečanje obmejnih lovskih družin	395
<i>A. Raspet:</i>	Risanice pristrelimo na lastnem strelišču	395
<i>J. Vrdoljak:</i>	Lovsko strelsko prvenstvo ZLD Prekmurje	397
<i>S. F. Kropce:</i>	Tradicionalna strelska tekma LGB Kozjak	397
<i>F. Svetelj:</i>	Pomerili so se za pokal Občine Kamnik	398
<i>M. Toš:</i>	Gostitelji ostajajo nepremagljivi	399
<i>Z. Golub:</i>	O LD Podlehnik in lovne turizmu	399
<i>Đ. Katavič:</i>	Novosti s strelišča Zancani	400
LOVSKI OPRTNIK		401
<i>B. Strmole:</i>	Lovski »boljšak« na Bledu	401
<i>B. Krže:</i>	Uplenjen srnjak z gobastim rogovjem	402
<i>O. Bakal:</i>	Od žičke kartuzije čez Zlati grič do Zreč in Rogle!	402
<i>Đ. Katavič:</i>	Salamijada tudi v LD Slovenj Gradec	403
<i>J. Leban:</i>	Zadnji pogon malo drugače	404
<i>B. Avbar:</i>	Lovni turizem, potreba ali nuja?	405
<i>A. Podbevšek:</i>	O medvedih z ljubeznijo, a vmes tudi s sovraštvom	405
<i>F. Rotar:</i>	Zaželeli smo mu še veliko zdravja in energije	406
<i>S. Smolič:</i>	Lovec, naravovarstvenik in slikar	407
<i>B. Galjot:</i>	Pok – podcenjena nevarnost strela	408
<i>I. Trček:</i>	Vse to zaradi ene lovske trofeje!	408
<i>Š. Vesel:</i>	Lovci in naravoslovni fotografi imamo kljub razlikam veliko skupnega	409
<i>G. Bolčina:</i>	»Puška ustrelj, kopito zadane!«	411
<i>B. Kolar:</i>	Ohranjanje narave je bilo njegovo življenjsko poslanstvo	412
<i>P. Nared:</i>	DVD Lovčevno leto	413
JUBILANTI		414
MLADI PIŠEJO		416
V SPOMIN		417
LOVSKA KINOLOGIJA		418
<i>J. Šumak:</i>	LKD Celje ima svoj prapor	418
<i>J. Šumak:</i>	Brak-jazbečarji iz Borsove vzreje pomembni pri vzreji matičnih avstrijskih vzrejnih linij	419
<i>A. Strajnar:</i>	Razstava CAC – Snežnik 2012	420
<i>I. Trček:</i>	Tudi napake je treba samokritično priznati ...	421
<i>KZS:</i>	Predvidena legla lovskih psov	422

SLIKA NA NASLOVNICI: *Medved – Ursus arctos*

Foto: J. Papež – Grča

OBVESTILO UREDNIŠTVA

Bralce in sodelavce glasila Lovec obveščamo, da bo pisarna uredništva od 2. do 27. julija 2012 zaprta zaradi rednega letnega dopusta.

Uredništvo revije lovec

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna	srnjak, lanščak: 1. 5.–31. 10.
srna, mladiči obeh spolov:	1. 9.–31. 12.
mladica:	1. 5.–31. 12.
Navadni jelen	jelen: 16. 8.–31. 12.
košuta, teleta obeh spolov:	1. 9.–31. 12.
junica, lanščak:	1. 7.–31. 12.
Damjak	damjak: 16. 8.–31. 12.
košuta in teleta obeh spolov:	1. 9.–31. 12.
junica, lanščak:	1. 7.–31. 12.
Muflon	oven, lanščaki obeh spolov in jagnjeta obeh spolov: 1. 8.–28. 2.
ovca:	1. 8.–31. 12.
Gams	kozec, koza, kozlički obeh spolov, enoletni obeh spolov: 1. 8.–31. 12.
Kozorog	kozec, koza, kozlički obeh spolov, enoletni obeh spolov: 1. 8.–31. 12. a
Divji prašič	merjasec: 1. 4.–31. 1.
svinja:	1. 7.–31. 1.
ozimci in lanščaki obeh spolov:	1. 1.–31. 12.
Poljski zajec	1. 10.–15. 12.
Kuna belica, kuna zlatca	1. 11.–28. 2.
Jazbec	1. 8.–31. 12.
Lisica	1. 7.–15. 3.
Rakunasti pes (enok)	1. 8.–31. 3.
Navadni polh	1. 10.–30. 11.
Alpski svizec	1. 9.–30. 10.
Pižmovka	1. 8.–31. 3.
Nutrija	1. 1.–31. 12.
Fazan	1. 9.–15. 1.
Poljska jerebica (gojena)	1. 9.–15. 11.
Raca mlakarica	1. 9.–15. 1.
Soja	20. 8.–28. 2.
Sraka	1. 8.–28. 2.
Siva vrana	10. 8.–28. 2.
Medved in volk	po Pravilniku o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (<i>Ursus arctos</i>) in volka (<i>Canis lupus</i>) iz narave (Ur. list RS, št. 28/2009; 12/2010; 76/2010).

Določiti bo treba natančnejša merila za financiranje posamezne dejavnosti

Za nami so delni občni zbori Lovske zveze Slovenije. Udeležil sem se sedmih. Vsak je bil poseben, saj je ponudil različna spoznanja, vsak je ponudil nekaj za razmislek. Nekatera spoznanja bi rad predstavil in jih posredoval širši slovenski lovski javnosti.

Moje prvo opažanje je bilo, da so slovenski lovci, ki ne sodelujejo v organih in komisijah LZS, dokaj slabo ali napačno informirani o delu LZS. Kljub lovskemu informacijskemu sistemu Lisjak, ki je na ravni sodobnih informacijskih sistemov, reviji Lovec, spletnim stranem LZS na delnih občnih zboreh udeleženci pre pogosto postavljajo vprašanja, za katera bi človek pričakoval, da so že zdavnaj pojasnjena. Začudenje je še toliko večje, saj so delegati navadno lovci, ki opravljajo pomembnejše naloge v okviru svojih lovskih družin. Sprašujem se, kako je to mogoče, kaj delamo narobe!? Ne verjamem, da gre zgolj za nezanimanje za dogajanje v lovstvu.

Ko razmišljam o vzrokih, nikakor ne morem mimo dokazljivega dejstva, da je povprečen slovenski lovec star skoraj 55 let! Ob tem dejstvu se lahko vprašamo, kakšen bi bil rezultat ankete, ki bi ugotavljala, koliko lovcev uporablja računalnik, zna odpreti Lisjaka, zna pogledati na spletno stran LZS ... Zanimivo bi bilo imeti števec, ki bi beležil obiske na spletni strani LZS. Rezultat bi bil po mojem mnenju zelo zgovoren. Zato bi izrazil osebno mnenje, da če je nekaj objavljeno na spletni strani, še zdaleč ne pomeni, da to tudi zazna ciljna populacija naslovnikov informacije. Zanimiva in potrebna bi bila anketa, ki bi preverila, koliko strokovnih tajnikov območnih lovskih zvez samostojno in sproti obvladuje informacijski sistem Lisjak. Enako vprašanje bi bilo treba postaviti tudi tajnikom lovskih družin in njihovim predsednikom (starešinam). S tem seveda nočem reči, da je kaj narobe s predsednikom LD, ki nima osnovnega računalniškega znanja. Nikakor, le sprašujem se, če sta način sporazumevanja in komunikacijska politika LZS dovolj prilagojena starostni in izobrazbeni sestavi slovenskih lovcev. Kadrovsko smo okrepili področje stikov z javnostjo, predvsem s ciljem povečati prepoznavnost in vlogo slovenske lovske organizacije in njenih članov v politični in civilni javnosti. Vsekakor koristna odločitev, a se bojim, da pri tem zanemarjamo našo notranjo javnost, konkretno povprečnega slovenskega lovca, ki po mojem mnenju ne zna izkoristiti bogatega nabora sprotnih informacij, posredovanih prek informacijskega sistema Lisjak oz. spletnih strani LZS. Torej nam ostane le revija Lovec, ki pa kot mesečnik slovenskega lovca ne more seznanjati dovolj sproti in sistematično o temah, ki jih lahko hitreje posredujemo z informacijami v Lisjaku oz. na spletni strani LZS. Tudi s predpostavko, da ne gre podvajati informacij. A tako ostane znaten del slovenske lovske javnosti pomanjkljivo informiran.

Zaključek tega razmišljanja bi bil, da upravni odbor LZS, uredništvo Lovca in še koga čaka naloga, da razmislimo, kako še bolj celovito in na zanimiv način prenesti vsaj bistvene informacije o delu slovenske lovske organizacije, njenih uspehih (in neuspehih) do slehernega slovenskega lovca.

Na delnih občnih zboreh so delegati veliko občutljivost

pokazali do vprašanja načina financiranja slovenske lovske organizacije. Vzrok ni le ekonomska kriza, ki žal zadeva tudi številne lovce. Lovci so opazno in predvsem kritični do znatnih prekoračitev predvidenih proračunskih sredstev posameznih komisij. Želijo vedeti razloge za prekoračitve in odgovornost posameznikov, ki jim je bila zaupana gospodarnost poslovanja komisij. Strinjam se z njimi, čeprav sem prepričan, da je glavni vzrok prekoračitev predvsem želja izpeljati čim več programov in da nikakor ne gre za osebno okoriščenje. Ampak tako kot na ravni države ni več sprejemljivo živeti prek svojih zmoglosti (!), tudi v poslovanju naše lovske organizacije ni več mesta pretiranemu prostovoljstvu in malomarnosti pri upravljanju z denarjem slovenskih lovcev.

Ocenjujem, da LZS čaka nujna naloga – »prevetritev« vseh načinov porabe namenskih sredstev. V tem morda pride obdobje krize celo prav!

Začetek težav s financiranjem se izkaže že v načinu priprave finančnega načrta LZS, predvsem financiranja njenih komisij. Odločitve so prepuščene predvsem Komisiji LZS za finančno-gospodarska vprašanja, ki ima neprijetno nalogo arbitrarno odločati (presoјati) o realnih željah posameznih komisij in tako posledično vplivati na razvoj ključnih dejavnosti lovske organizacije. Kako pravično ovrednotiti nujne potrebe in uspešen razvoj področij dela, kot so npr. lovska kinologija, lovsko strelstvo, lovska kultura, upravljanje z divjadjo, izobraževanje v lovstvu, mednarodna dejavnost v lovstvu. Težko je biti pri vsem povsem pravičen, ko moraš vsakemu nameniti manj, kot je realnih potreb. Po mojem mnenju tej komisiji nalagamo pretežko breme.

Menim, da bi morali na Upravnem odboru LZS o tej tematici odpreti razpravo in določiti natančnejša merila za financiranje posamezne dejavnosti glede na temeljno poslanstvo lovske organizacije. Pojavljajo se pomisleki, npr.: ali je ustrezno postavljeno razmerje financiranja med lovsko kinologijo in lovskim strelstvom. Ta zdaj znaša 22.500 evrov proti 14.000 evrov v korist lovske kinologije. Lovci se upravičeno sprašujejo, kaj ima povprečni lovec od evra, vloženeega v eno ali drugo dejavnost. Na Hrvaškem je za primerjavo razmerje 2 proti 1 v korist lovske kinologije. Nikakor se tu ne želim osebno opredeljevati, katero razmerje je pravilno, saj sem aktiven kinolog in tudi lovec strelec. Zelo dobro pa vem, koliko staneta vsakega vodnika lovskega psa njegovo šolanje in vzdrževanje. Šolan in dejansko uporaben lovski pes je pogoj za zakonit in lovsko etičen lov; je pravzaprav osnovno sredstvo za etičen lov. Takih in drugačnih primerjav je še veliko. Ocenjujem pa, da gre za pomembno vprašanje, s katerim se bo moral spopasti UO LZS, saj gre za bistvena razvojna vprašanja slovenskega lovstva.

Pred tem pa je treba podobno analizirati organiziranost in racionalnost poslovanja vsake posamezne dejavnosti vzdolž celotne verige udeležencev. Če sem konkreten, je potreben npr. na področju lovske kinologije vpogled v vlaganja v to dejavnost na ravni vodnika, lovske družine, območne lovske zveze, lovsko-kinoloških društev, LZS in tudi Kinološke zveze Slovenije. Prepričan sem, da so še mogoči prihranki in ra-

cionalizacije na vseh ravneh; vse s ciljem povečati število in kakovost šolanih (uporabnih) lovskih psov! Noben strošek na katerem koli področju ne bi smel biti tabu tema!

Dobil sem tudi občutek, da se v širšem krogu lovec vse premalo ceni vloga in pomen znanstvenih raziskav in na sploh vlogo lovcev - raziskovalcev in znanstvenikov, ki aktivno delujejo v organih in komisijah LZS ter kot predavatelji tudi na različnih fakultetah, inštitutih in zavodih. Po eni strani ni sporno, da si lovci želimo, da bi področje lovskega načrtovanja spet dobili v lovske roke, po drugi strani pa se marsikdo med nami sprašuje, zakaj je treba zapravljati denar za različne raziskave. Premalo se zavedamo, da so prav strokovni prispevki naših sodelavcev s področja aplikativnih raziskav z različnih znanstvenih področij, predstavljeni na Slovenskih lovskih dnevih, tiste reference (izkazi), s katerimi lahko državo, kot lastnika divjadi, prepričamo, da imamo v svoji sredini prave ljudi in znanje, da bi lahko postali učinkoviti nosilci načrtovanja in trajnostnega upravljanja z divjadjo. Zavedati se tudi moramo, da pri tej smeli želji in cilju nismo osamljeni ter da bo treba s konkretnimi referencami dokazovati svojo ustrežnejšo usposobljenost pred drugimi kandidati; če nam bo ta priložnost sploh dana. Volja je sicer nujno potreben pogoj, nikakor pa ni zadosten. Ne smemo se bati ali se celo zapirati pred slovensko lovsko inteligenco. Raje pomislimo, kdo so bili ustanovitelji in utemeljitelji slovenske lovske organizacije davnega leta 1907.

Če se vrnem na začetek mojega uvodnika in k podatku o povprečni starosti naših lovec: zrela leta so sinonim za

nazadnjaštvo in težnjo po ohranjanju obstoječega stanja. Tudi naša slovenska lovska organizacija se ponaša z častitljivo tradicijo in je v svoji zgodovini kljubovala že vrsti preizkušenj. Svet se vsako leto vrti hitreje, še posebno na področju znanosti; tudi na področjih, ki zadevajo lovstvo. Ne smemo se bati novih spoznanj, temveč jih skušajmo čim prej prenesti in uporabiti v naši vsakdanji praksi. Da ta želja med nami je, se kaže v veliki želji lovec vseh starosti za dopolnilno in sprotno izobraževanje v okviru raznih oblik tečajev in usposabljanja.

Z nestrpnostjo pričakujemo tudi novi lovski priročnik, ki naj bi po napovedih odgovornih zaradi obsega in kakovosti zaslužil že naziv lovska enciklopedija. Prav zaradi napredka znanosti domačih tujih znanstvenikov kot posledice raziskovalnega dela in novega načina načrtovanja ter upravljanja z divjadjo in lovišči se mnoga poglavja že bistveno razlikujejo od izida predhodnega lovskega priročnika. Morda ga tudi zato tako nestrpno pričakujemo. Uredniški odbor je že izbral ime več kot 600 strani obsegajoče in težke knjige velikega formata – DIVJAD IN LOVSTVO. Tudi v tem pričakovanju me je zbolela pripomba nekega delegata, sicer uglednega lovca, »da danes nima smisla financirati domačih (lastnih) raziskovalnih projektov, saj so na voljo tuje raziskave, samo uporabiti jih je potrebno znati« ...

Končujem z upanjem, da so vzrok za tako kratkovidno razmišljanje zgolj zrela leta.

*Ivan Malešič,
podpredsednik LZS*

Foto: F. Jensterle – Diana

Z NEBA PADLO 460.000 LISIČJIH VAB

Dnevnik, Delo, Dolenjski list, 4., 5. in 7. 5. (Tatjana Pihlar, M. Š.) – Veterinarska uprava je sporočila, da začenja spomladansko akcijo cepljenja lisic proti steklini, ki ga že od leta 1995 opravlja s pomočjo letal. Akcija poteka na celotnem ozemlju Slovenije in bo trajala predvidoma do konca junija 2012. Iz letal bodo – če bo vreme lepo – z višine 300 metrov odvrgli 460.000 vab. Glavni namen akcije je, kot so poudarili, varovanje ljudi pred to izjemno nevarno boleznijo, zaradi katere vsako leto po svetu umre več kot 55.000 ljudi.

Leto 2011 je bilo prvo po dolgem času, ko v Sloveniji ni bilo zabeleženega nobenega primera stekline, letos pa je bila doslej le ena okužba. Z Vursa opozarjajo, naj se ljudje ne dotikajo vab.

POJOČA ZELENA BRATOVŠČINA

Nedeljski, 6. 5. (Vojka Povše Krasnik) – V Trbovljah so minevala leta, menjavale so se generacije pevcev, pred šestimi leti pa so se zeleni bratovščini pridružili še lovci, ki so igrali na rog. Z lovsko kulturo je povezano petje, igranje, kiparstvo, slikarstvo ... Lovci ne mislijo le na pohode po gozdu, divjad in skrb za svoje orožje, pač pa se znajo organizirati tudi drugače. Na pobudo upravnega odbora trboveljske lovske družine je bil leta 1978 ustanovljen lovski pevski zbor. Prvi predsednik je bil **Jovo Cerar**, tajnik pa gostilničar **Martin Račič** iz Gabrškega. Zeleno pevsko bratovščino že vrsto let vodi **Stane Bizjak**, ki je bil sicer član LD Studenec pri Sevnici od leta 1972. Ko se je preselil v Trbovlje, ni mogel prikriti dejstva, da ima rad prijatelje in glasbo ter da je po duši odprt človek.

Lovski pevski zbor Zasavje je prvič nastopil v Vipavi leta 1979. Naslednje leto so organizirali revijo lovskih pevskih zborov kar v delavskem domu Trbovlje. O bogati zgodovini pričajo številna priznanja, pohvale, odlikovanja in še kaj. Najbolj so ponosni na nagrado **Tončke Čeč** in na podeljeno priznanje ZLD Zasavje za sodelovanje na 27. srečanju slovenskih pevskih zborov na Vačah pred 12 leti.

»VSE JE BILO ŽE TU ...«

RTV SLO, 8. 5. – Genetika je veda o dedovanju lastnosti staršev in njihov prenos na potomce pri človeku, živalih in rastlinah. V resnici smo vsako zimo žrtve genetske mutacije, ki se stalno dogaja v naravi. Kdor pozna statistiko v biokemiji, ve, da se je v zadnjih 100 milijonih let z veliko verjetnostjo zgodilo veliko genetskih mutacij v naravi, čeprav jih je bilo samo omejeno število sposobnih, da so se, skupaj z drugimi življenjsko sposobnimi mutacijami, razvile v zdajšnje oblike življenja. Poenostavljeno bi lahko rekli: »Vse je bilo že tu.«

Genetika je zagotovo ena najhitreje razvijajočih se vej znanosti v tem tisočletju. Kako tudi ne, ko pa lahko le iz vzorcev dlake, slin ali iztrebkov izvemo marsikaj tudi o živalih, ki živijo v prosti naravi. Cilj varstvene genetike je predvsem ohranjanje živalskih vrst.

NA OBREŽJU SAVE NAŠLI MINOMETNO MINO

Dolenjski list, 10. 5. (L. M.) – Regijski center za obveščanje Brežice obvešča, da so čiste dne ob 13.31 na nabrežju reke Save v kraju Rožno našli minometno mino, kalibra 45 mm, in eksplozivno polnjenje za ročno bombo italijanske izdelave iz obdobja druge svetovne vojne. Pripadnika Državne enote za varstvo pred neeksplozivnimi sredstvi sta nevarno najdbo odstranila in shranila na varno do uničenja.

DOBRA POZNAVALKA ŽIVALI

Sobotna priloga Dela, 12. 5. (Irena Štaudohar) – Ko je bila **Temple Grandin**, aktivistka in poznavalka živali, še na kolidžu, je na nekem predavanju profesor dejal, da živali nimajo besed, s katerimi bi razmišljale, zato nimajo zavesti. Izjava jo je zelo prizadela, saj sama ne razmišlja v besedah, temveč v slikah. Če živali nimajo zavesti, je tudi jaz nimam, si je rekla. Morda je profesor govoril samo o eni perspektivi sveta, perspektivi tako imenovanih normalnih ljudi. Morda obstajajo dojemanja sveta, ki so drugačna, a zato

nič manj vznemirljiva, morda obstaja zavest, ki je sestavljena iz podob in ne iz jezika.

Temple Grandin je avtistka, ena najbolj znanih na svetu, avtorica številnih knjig, doktorica zoologije in profesorica na univerzi v Koloradu.

LOVCI RAZBURILI DOMAČINE

Delo, 18. 5. (Bojan Rajšek) – Ker družba Simobil name-rava v neposredni bližini lovskega doma na Grilovcu postaviti bazno postajo, je med prebivalci pošteno zavrelo. Domačini Grilovca, Jazbin in Brezij so zbrali triindvajset podpisov in so odločni, da na tamkajšnjem koncu ne bodo trpeli šmarske bazne postaje.

MILIJON EVROV MANJ ZA TNP

Delo, 18. 5. (BL. R.) – Poslej bo moral Triglavski narodni park (TNP) oklestiti proračun, v katerem so pričakovali 3,8 milijona evrov. Od države bodo namreč namesto predvidenih 2,45 milijona prejeli samo 1,45 milijona evrov, je povedal direktor TNP **Martin Šolar**. Zato so ogroženi projekti, ki bi jih sofinancirali iz evropskih virov, TNP pa bi v njih moral zagotoviti približno desetino svojih namenskih sredstev.

ČIGAVA BO TRIGLAVSKA SEVERNA STENA?

Gorenjski glas, 19. 5. (Marjana Ahačič) – Agrarna skupnost Dovje - Mojstrana si prizadeva za vračilo po drugi svetovni vojni nacionalizirane parcele, katere del je tudi Triglavska severna stena. Odločitev bo padla šele potem, ko bodo opravljene geodetske meritve. »Če smo pravna država, moramo tisto, kar nam je bilo po drugi svetovni vojni odvzeto, dobiti nazaj,« dve desetletji prizadevanj za vračilo odvzetega premoženja povzema Maks Klinar, predsednik Agrarne skupnosti Dovje - Mojstrana.

KAJ ČUTIJO ŽIVALI?

Nedeljski, 20. 5. (Peter Seunig) – Številne živali imajo izostren občutek za dogodke, ki jih človek teže predvidi; na

primer za premikanje zemeljske površine. Že nekaj ur pred potresom so zelo vznemirjene in se nenavadno obnašajo. Japonski raziskovalci so prepričani, da imajo nekatere vrste psov izjemen občutek za zaznavanje bližajočih se potresov, kar je posledica njihove dedne zasnove. Vse to in še marsikaj zanimivega si lahko preberemo v daljšem sestavku Petra Seuniga.

»Z MEDVEDI TEŽAVE, ODKAR O NJIH ODLOČA EU«

Delo, 25. 5. (Simona Fajfar) – Napad medvedke na 52-letno žensko, ki se je v bližini Slevice v Občini Velike Lašče sprehajala s psičkom na povodcu, je novo opozorilo na porušeno krhko ravnovesje sobivanja ljudi in medvedov. »Populacija medvedov je prevelika,« meni Iztok Ožbolt.

Časnik Delo je 24. maja objavil tudi daljši sestavek Dragice Jaksetič z naslovom O medvedih, ki ne poznajo meja ..., ki ga je vredno prebrati. »Medvede bi deportiral v Kočevski rog,« kajti »kočevski« medved ne sodi v Velike Lašče,« meni Bori Grabovac Morse. Po njegovem mnenju je prav hrana glavni razlog za medvedji obisk naseljenih vasi.

Po uradnih podatkih je v Sloveniji 440 medvedov, kar je enkrat več kot pred dvema desetletjema, ugotavlja S. F. v sestavku, objavljenem v Delu.

NA IGU MEDVED NAPADEL MOŠKEGA

RTV SLO, 27. 5. – Ob 11.43 dopoldne je na cesti nad vasjo Zapotok v Občini Ig medved napadel moškega, ki se je sprehajal s psom. Zaradi poškodb so morali ranjenemu moškemu pomagati na UKC Ljubljana. To je že drugi napad medveda v enem tednu. Kot je poročala RTV SLO, je namreč le nekaj dni prej medvedka v bližini Velike Slavice v Občini Velike Lašče napadla žensko, ki je prav tako sprehajala psa in so jo morali zaradi poškodb glave odpeljati na UKC Ljubljana.

Na Zavodu za gozdove so povedali, da v tem času, torej maja in junija, srečanja z medvedi niso nič nenavadnega. Medvedke namreč tedaj iz brlogov pripeljejo nove mladiče in se hkrati ločujejo od lanskega na-

raščaja. Srečanja s človekom so pogosta prav v primerih, ko ljudje na sprehod odpeljejo psa in ga spustijo prostega. Pes medveda takoj izvoha in ga razdraži ter se pred medvedom zateče k lastniku ... Na Zavodu za gozdove zato svetujejo, naj sprehajalci ostanejo na urejenih poteh in naj imajo pse vselej pripete na povodcu.

USODA KOSMATINCEV JE V ROKAH POLITIKE, NE LOVCEV!

Jana, 29. 5. – Usoda kosmatincev je v rokah politike, ne lovcev. Res je, da so lovci tisti, ki hodijo po gozdovih in lovijo medvede, vendar je to samo njihova naloga. »Če bi bilo po naše, bi bilo število odstreljenih živali precej manjše. A kaj, ko nas ne poslušajo, četudi člani dobro poznajo razmere v gozdovih,« smo slišali na nedavni tiskovni konferenci Lovske zveze Slovenije. Lovci so namreč izgubili vse pristojnosti za raziskave in načrtovanje odstrela divjih živali ... »Dokler smo sami odločali o odstrelu medvedov, jih je na leto padlo le okrog štirideset, brez težav in stroškov za državo. Zdaj je vse v rokah Agencije za okolje, Zavoda za gozdove in pristojnega ministristva,« je pojasnil predsednik Lovske zveze mag. Srečko F. Kropce.

EVROPA NAS POUČUJE, KAKO RAVNATI Z MEDVEDI

Delo, 30. 5. (Špela Ankele, Simona Fajfar) – »V preteklosti v gozdove niso odlagali klavnih odpadkov, ki bi privabljali ali izzivali medvede, čudna pa je tudi evropska politika do medvedov,« meni biolog Franc Rebeušek, predsednik izvršnega odbora območnega združenja upravljavcev lovišč. »Vsiljujejo nam jo države EU, kjer so medvede večinoma že iztrebili, slovenske lovce pa učijo, kako naj z njimi upravljamo.«

»Nihče noče pomor, pokol, veliki holokavst nad medvedi,« meni Simona Fajfar. »Kočevski prostor je tako redko poseljen, da je upravičeno kot narejen za živali ... Toda Velike Lašče so druga zgodba, prav tako Ig. Kdor živi v teh krajih in se vsaj malo spozna na naravo, ve, da

na takšnih površinah ni mogoče naravi prepustiti vsega, sploh pa ne uravnavanja živalskih populacij.«

POD STRELI PADLO VEČ KOT 40.000 SRNJADI

Delo, 28. 5. (Simona Fajfar) – Lani so Slovenski lovci uplenili več kot 40.000 glav srnjadi, 10.000 lisic, več kot 7.000 divjih prašičev, 5.000 glav jelenjadi, kar je približno toliko kot prejšnja leta. Odstrelili so tudi 64 medvedov in 10 volkov. Na Zavodu za gozdove vsako leto pripravijo načrt, koliko živali je treba odvzeti iz narave, da bodo populacije divjadi usklajene s prehranskimi in bivalnimi možnostmi okolja. »Le tako lahko z divjadjo trajnostno upravljamo,« pravi Miran Bartol, vodja Odseka za gozdne živali in lovstvo na kočevski enoti ZGS.

* * *

Dnevnik je 22. maja objavil opozorilo računskega sodišča, da je država leta 2009 za gozdarstvo namenila 27,5 milijona evrov, od tega 22,7 milijona (83 %) za delovanje javnih služb in javnih zavodov, drobtinice pa za dela v gozdovih. Podpredsednik računskega sodišča Tomaž Vesel je ob tej ugotovitvi upravičeno opozoril: »Čedalje več denarja namenjamo za kadre v gozdarstvu in čedalje manj za dela v gozdovih.«

Nedeljski je 27. maja objavil kratek sestavek o jazbecu, ki ima posebno zanimivo lastnost: čez poletje se utegne tako najesti, da se mu jeseni trebuh dobesedno vleče po tleh, zato pa mu tolišča zadošča za zimske dni.

Časnik Delo je poročal o slovesnosti ob 90-letnici Savinjsko-Kozjanske zveze lovskih družin Celje (SKZL). V njej je včlanjenih več kot 2000 lovcev iz 45 (od skupno 415) slovenskih lovskih družin. Franc Rebeušek, predsednik izvršnega odbora območnega združenja upravljavcev lovišč, je poudaril, da kar 60 % registriranih letnih izgub divjadi (gre za okrog 520 glav divjadi na leto) nastane zaradi cestnega prometa.

Primorske novice poročajo, da so raziskovalci projekta Slowolf (minuli mesec – op. ur.) na pobočju Nanosa v sodelovanju z lovci iz Hrenovic odločili volčjo samico. Poimenovali so jo Tonka in ji nadeli sledilno napravo.

Programi spremljanja in izkoreninjenja boleznih pri divjih živalih v letu 2012

V letu 2012 so v okviru Odredbe o izvajanju sistematičnega spremljanja stanja boleznih in cepljenj živali v letu 2012 (Ur. l. RS, št. 105/11) predpisani naslednji ukrepi, ki jih je treba opravljati v populacijah divjih živali:

steklina:

- preiskave na prisotnost virusa stekline pri lisicah, uplenjenih v skladu s programom VURS, ter vseh najdenih poginulih in povoženih lisic, ki jih pobere VHS,
- peroralno cepljenje lisic proti steklini;

klasična prašičja kuga (KPK):

- preiskave vzorcev krvi odstreljenih divjih prašičev v skladu s programom VURS.

Več informacij najdete na spletni strani VURS <http://www.vurs.gov.si>.

Preiskave na steklino – 1. četrletje 2012

V prvem četrletju leta 2012 je bilo skladno z Odredbo poslanih na preiskavo za steklino 550 živali z območja 129 občin v Republiki Sloveniji.

Prisotnost virusa stekline je bila ugotovljena pri eni lisici na območju Občine Cirkulane.

Preiskave na KPK v populaciji divjih prašičev – 1. četrletje 2012

V prvem četrletju leta 2012 je bilo z območja 19 lovskih družin in štirih lovišč s posebnim namenom poslanih v preiskavo na klasično prašičjo kugo (KPK) 56 vzorcev krvi divjih prašičev.

Rezultati vseh preiskav so bili negativni.

Na prisotnost KPK so bili preiskani tudi organi petih povoženih oziroma najdenih poginulih divjih prašičev. Rezultati preiskav so bili prav tako negativni.

Jedr M. Wernig, dr. vet. med.,
vodja Oddelka za zdravstveno varstvo živali VURS

Je podaljševanje lovne dobe jelenjadi strokovno utemeljeno?

nih pripomočkov. Toda vsi taki načini so v nasprotju z veljavno zakonodajo! Nekateri iščejo opravičilo za tako početje v obrazložitvi, da je jelenjad spremenila svoje življenjske navade in postala »nočna« divjad. Nesporno je dokazano, da jo k poznemu izstopanju silimo sami z našimi prej opisanimi

plodu v košutah, priprava na rast rogovja pri jelenih, premagovanje snežne odeje pri premikih, poraba energije za vzdrževanje telesne temperature in zaradi vpliva velikih zveri so le nekateri od razlogov za hranjenje in nabiranje prepotrebne energije tudi v obdobju »prehranske suše«.

Zato se vprašajmo: Je

Jelenjad na krmišču

V lovskih vrstah in celo v nekaterih lovskih organizacijah je vse več posameznikov, ki so vedno glasnejši in kar (pre)lahkotno razmišljajo o podaljševanju lovne dobe na jelenjad v pozne zimske dni (januar, februar ...). Tako prakso res že uveljavljajo v nekaterih drugih evropskih državah. Ker se radi zgledujemo po tujini, je za takšne, ki jelenjadi niso pretirano naklonjeni, to tudi dober zgled. Razlog za podaljševanje lovne dobe naj bi bil v boljših možnostih uresničevanja zahtevanega odstrela (načrta) in tudi pot do zmanjšanja škode

od divjadi te vrste v njenem okolju.

V strokovnih krogih velja stopnja uresničitve odstrela (t. i. realizacije) za sestavni del »kontrolne metode« kot enega od pokazateljev številčnosti določene vrste v okolju. Na tem temeljijo načrti odvzema za naprej. Nihče pa se ne vpraša, na kakšen način je bil dosežen odstrel. Javna skrivnost je že, da se jelenjad v praksi lovi na vse mogoče načine: ponoči s pomočjo umetne svetlobe – lučmi, s pomočjo nočnih strelnih daljnogledov, polavtomatskim orožjem, s pomočjo najsoodobnejših optičnih in tehnič-

nedovoljenimi načini »(ne)lova«. Jelenjad je pašna vrsta in se v glavnem prehranjuje s travo, ki raste na travnikih in pašnikih. A kjer jo marsikje lovijo tudi ponoči, jo tako nehote prisilijo, da ne izstopa. Posledično se še več časa zadržuje in prehranjuje v gozdu, kjer povzroča dodatno škodo. Vsako takšno nepotrebno vznemirjenje živali pomeni zanj tudi porabo več energije, torej tudi večjo potrebo po hrani. V zimskih mesecih (januar, februar) je hrane v okolju najmanj, jelenjad pa je, kljub navideznemu mirovanju v tem obdobju, potrebuje kar veliko. Razvoj

ETIČNO, da v tem obdobju jelenjad preganjamo še mi? Odgovor je jasen: To ni potrebno, saj letne analize uresničitve načrtov odvzema jelenjadi v večini LUO zaenkrat kažejo, da so načrti upoštevani, sprostitev meril za odstrel po novih Navodilih za usmerjanje razvoja divjadi, ki so sestavni deli »lovskih načrtov«, pa so še dodaten razlog, da to res ni potrebno.

Pokojnega inž. **Antona Simoniča** večina »strokovnjakov« zelo rada citira, vendar le v tistih svojih izvajanjih, kjer jim trenutno pride prav. V resnici je bil imenovani prvi v Sloveniji, ki je začel

uravnavati odnose gozd – divjad. Za nekatere res na morda preveč korenit način; toda bil je odkrit in oster nasprotnik podaljševanja lovne dobe za jelenjad v januar! Priznani strokovnjaki **K. Reulecke, M. Berce, B. Krže, J. Brna** v svojih strokovnih delih prav tako dokazujejo škodljivost takega početja. Zagovorniki podaljševanja lovne dobe na jelenjad se radi sklicujejo na širjenje jelenjadi, na večanje odvzema, na povečevanje škode zaradi te vrste v kmetijstvu in gozdu. Vse to je v nekaterih okoljih Slovenije tudi res, vendar je način reše-

vanja s predlaganim ukrepom, po mojem mnenju, napačen. Zgolj številke odvzema sicer dejansko potrjujejo širjenje jelenjadi, pozabljamo pa na dejstvo, da se zaradi zaraščanja naše dežele in zaradi opuščanja obdelovanja kmetijskih površin prostor zanjo vse bolj »ugodno« širi, kar potrjujejo naslednji podatki:

GOZDNATOST:

– po načrtih GGO **1980** – 1.039.626 hektarjev ali **51,3 %** površine Slovenije,

– po načrtih GGO **2011** – 1.185.169 hektarjev ali **58,5 %** površine Slovenije,

ODVZEM JELENJADI:

– po statističnih podatkih LZS (oz. lovskih organizacij) za leto **1985** je bilo **odstreljenih** 3.472 glav, **izgub** je bilo 126 glav; **ODVZEM : 3.598 glav,**

– po statističnih podatkih ZGS (oz. lovskih organizacij) za leto **2011** je zabeležen odstrel 4452 glav, izgub je bilo 679 glav, **ODVZEM: 5.131 glav.**

Primerjava odvzema iz leta 1981, ko je bilo 80 % jelenjadi izločene na Kočevskem, Notranjskem in Goričkem, z letom 2011, ko je odvoz bistveno bolj razpršen praktično po vsej Sloveniji, ni docela pravičen.

Iz navedenega vidim rešitev le v prilagoditvi načina gospodarjenja z gozdom tudi potrebam divjadi. Pogumnejše naj bi bilo velikopovršinsko odpiranje v veliki meri »zastaranih« gozdov. Morda bi bil tudi tu in tam zelo koristen kakšen »golosek«, ki nastane zaradi naravnih ujm; kar je naloga gozdarjev, če želimo ohraniti gozd in divjad, ki sta oba enakovredna sestavna dela celovitega ekosistema. Tudi lovci moramo več časa in truda nameniti vzdrževanju pašnih površin, čiščenju zaraslih in snovanju novih površin, vzdrževanju grmišč in gozdnega roba, vzdrževanju kaluž in sajenju plodonosnih vrst drevja in

grmovja ... Pri posamičnem lovu moramo dosledno spoštovati zakonodajo (**tudi njene prepovedi!**), na skupnih lovih pa si poleg spoštovanja predpisov še dodatno prizadevati za manj takih lovov (še posebno to velja v zaostrenih zimskih razmerah). Za uspešen način upravljanja s to vrsto velike divjadi bomo morali več pozornosti nameniti tudi izbirnemu odvzemu živali v vseh starostnih razredih obeh spolov. Še posebno pa se bomo morali potruditi pri pogosto zanemarjenem odstrelu starejših košut. Pravilen odstrel starejših košut je nemogoče opraviti na skupnih lovih! Vzeti si več časa in tako dobiti več možnosti za pravilno oceno sta bistvena pogoja za pravičen izbirni odstrel, kar pa je mogoče samo na posamičnem lovu! Že kar 35-letno vztrajanje zgolj na izbirnem odstrelu jelenov razumljivo ni dovolj, saj je pomen košut pri vzdrževanju vrste bistveno pomembnejši kot jelenov. Zadržna »liberalizacija« meril pri odstrelu jelenov (brez kakovostnih meril) se bo po mojem osebnem prepričanju v tem kontekstu morda pokazala kot napaka. Navodila za upravljanje populacij in okolja (smernice) morajo vendar slediti potrebam divjadi, biti v njihovo korist in ne željam lovcev!

Slovenija je geografsko zelo različna. Če je lov jelenjadi v januarju (komaj) še opravičljiv v ravninski kmetijski krajini, pa je popolnoma neprimeren in škodljiv v srednjegorskih in višinskih, pretežno gozdnatih predelih. Za zmanjševanje škode od divjadi bo potrebno predvsem več sodelovanja in dela na terenu, in sicer kmetijcev, gozdarjev, lovcev in preostalih uporabnikov prostora, predvsem pa manj nekoristnega birokratiziranja, ki duši že vse pore današnjega življenja, ter hitenja z uporabo rešitev, ki niso niti strokovna, še manj pa etično sprejemljiva.

Anton Marinčič, vodja LPN
Zavod za gozdove Slovenije,
OE Postojna, LPN Jelen

Vse foto: M. Marinčič

Sprejem v članstvo LD - vsi z enakimi pogoji

Sprejem v članstvo LD – vsi pod enakimi pogoji!

Tabuji padajo počasi. Različni so in lahko številni. Tudi lovstvo ni imuno nanje. Zavračanje sprejema v članstvo lovskih družin kandidatom, ki izpolnjujejo zakonske pogoje iz 60. člena Zakona o divjadi in lovu (ZDLov-1), velja, da ni v skladu s pravili pravne države. V povezavi s tem me je nadvse razveselilo hrabro razmišljanje predsednika Lovske zveze Slovenije **mag. Srečka Felixa Kropeta**, ki je v svojem koticu Predsednikova beseda, v rubriki Lovska organizacija, v 5. številki Lovca na 264. strani z naslovom **Poudarek pravičnemu sprejemanju v članstvo LD!** povedal, da politika sprejemanja novih članov ni več tabu, ker je treba pri tem spoštovati zakone in lastna pravila. Predsednik je poudaril, da je povprečna starost slovenskega lovca že 54,9 leta, zato ne vidi razloga, da z različnimi načini, obarvanimi še z osebnimi zamerami, zavračamo sprejem v članstvo LD¹ kandidate, prosilce za sprejem, zlasti mlajše interesente. Z mnenjem predsednika povsem soglašam in mu pritrjujem tudi, ko meni, naj raje kot sito zavračanja sprejema v članstvo mentorji odigrajo svojo pravo vlogo. Zanimiv je tudi podatek, ki ga je navedel, da so lovski pripravniki v povprečju starejši od 34 let². »Z opisanimi nepravilnimi in sebičnimi dejanji gotovo ne bomo vabljeni za vstop mlajših kandidatov, ki bodo nadaljevali naše delo,« je povsem upravičeno in konstruktivno kritičen predsednik naše krovne organizacije. Ker me že dolgo muči vprašanje kršitev enakega obravnavanja in enakopravnosti, sem poskusil po načelih vesti in poštenja

analizirati vzroke pojavnih oblik, ki razdvajajo lovke in lovce, v javnosti pa vzbujajo pomisleke v poštene medsebojne odnose in izkrivljajo podobo lovstva, ki da se zapira v svoje ozke kroge in očita, da sta zapostavljena njegova vloga in z rezultati podprto delo. Pri sprejemanju v članstvo vse prevečkrat pozabljam, da nihče nima pravice zavrniti vloge prosilcu za sprejem v članstvo lovske družine, če izpolnjuje pogoje, ki jih postavlja zakon. S poštenim in zakonitim glasovanjem za sprejem novega člana lahko v vsakem primeru posebej dokažemo, da vsebinsko poznamo lovski zakon in ga tudi spoštujemo. Premalo se (iz gole neukosti ali pa celo arogance) zavedamo, da moramo spoštovati načeli ustavnosti in zakonitosti oziroma, da se moramo več učiti drug od drugega in manj učiti drug drugega³. Zato z dvigom roke lahko odločamo o usodi drugega le, če poznamo pravne podlage odločanja, ker ni dovolj, da se ne strinjamo s sprejemom prosilca v članstvo; za svojo odločitev moramo sprejeti svojo odgovornost. Enako velja tudi za sprejem članov, ki so bili izključeni iz LD, saj imajo po poteku določene dobe **pravico do rehabilitacije**.

Pravna osnova, ki slehernemu državljanu daje pravico, da postane član lovske družine, je 42. člen Ustave republike Slovenije, ki kot temeljno ustavno pravico in svoboščino razglasa **pravico do zbiranja in združevanja**. Po ustavi je vsakomur zagotovljena pravica do mirnega zbiranja in javnih zborovanj. **Vsako ima pravico, da se svobodno združuje z drugimi**, zato nihče nima pravice, da interesentu zavrne

njegovo prošnjo, da bi postal član društva. Katerega koli! Zakonske omejitve teh pravic so dopustne le, če to terja varnost države ali javna varnost ter varstvo pred širjenjem nalezljivih bolezni. Torej so omejitve le zakonske, nikakor pa ne osebne!

Lovske družine so registrirane kot **društva** po Zakonu o društvih (ZDRu-1), ki v 2. odstavku 2. člena določa, da vsakdo lahko postane član društva s pogoji, ki jih društvo določi v svojih pravilih, ki morajo biti v skladu z zakonom in pravnim redom Republike Slovenije. **Delovanje v društvu temelji na enakopravnosti članstva**. Zato lahko postane član lovske družine vsak z enakimi pogoji. Zato ni ne zakonito ne pravično, če člani glasujejo proti sprejemu novega kandidata, ki izpolnjuje enake pogoje, kot so jih oni sami, ko so bili sprejeti za člana lovske družine. Zavrnjeni član ima sicer pravico, da se zoper zavrnitev sprejema pritoži, a v praksi še ne poznam primera, da bi LD doslej kdaj spremenila svoje stališče. Z zavrnitvijo sprejema v članstvo nastane v mnogih primerih spor med zavrnjenim državljanom in LD kot pravno osebo. Oseba, ki mu je LD zavrnila sprejem v svoje članstvo, ima možnost sodnega varstva, ki ga lahko uveljavlja na rednem sodišču v skladu s pravili Zakona o pravnem postopku. Sodišča vsako leto prejmejo kar nekaj tožb zaradi tožb nezadovoljnih državljanov, ki so jim lovske družine zavrnile sprejem v svoje članstvo ali če je šlo za izključitev iz članstva. Sprašujem se, ali so sodni spori sploh potrebni. Menim, da bi morali nespornost reševati z mediacijo, zlasti pa s strokovnim pristopom pri sprejemanju novih članov. Vsaka LD bi se morala veseliti, da lahko sprejme novega člana, ki bo na enak način kot

drugi člani s svojim prizadevnim delom skrbel za divjad, jo varoval in lovil ter uspešno sodeloval pri upravljanju lovišča. Že v fazi sprejemanja bi morale LD zainteresiranim kandidatom omogočiti, da bi se lahko seznanili z internimi akti in delom lovske družine. Nema lokrat pa iz obvestil, s katerimi LD obveščajo prosilce, da so bili zavrnjeni, izhaja, da njihove vloge niso bile popolne ali da niso mogli preveriti navedb v prosilčevi vlogi. Po navadi gre za formalne in puhle izgovore, ki v vsebinskem pogledu nimajo utemeljitve. Posebno poglavje je glasovanje o sprejemu na občnem zboru (skupščini), kjer se navadno pri zavrnjenih kandidatih nihče niti malo ne potruji, da bi lovce opozoril na vsa dejstva. Predsednik LZS Kropeta je po mojem mnenju povsem pravilno opozoril: »... da z različnimi načini in obarvanimi z osebnimi zamerami neutemeljeno zavračamo v sprejem v članstvo mlajše interesente!« A ne samo mlajše, vse, ki nekemu ne ustrezajo. Večkrat so lahko sporne tudi odločitve, da LD zavrne prosilcu njegovo vlogo z utemeljitvijo, da število njenih članov že presega številčno kvoto v nižinskem lovišču 50 ha, v sredogorskem lovišču 100 ha in v visokogorskem lovišču 150 ha, česar pa zavrnjeni član niti ne more preveriti. Vsem tistim, ki trdijo, da je lovstvo dejavnost *sui generis* in da je nečastno tožiti svojo LD, moram pojasniti, da ima po 22. členu Ustave (*pravica do sodnega varstva*) vsakdo pravico, da o njegovih pravicah in dolžnostih ter o obtožbah proti njemu brez nepotrebne odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče. Zato se nanj obračajo tisti, ki jim je neka LD zavrnila njihovo vlogo za sprejem v lovsko družino, pa tudi tisti, ki menijo, da so jim bile kot

¹ Mag. Srečko Felix Kropeta, predsednikova beseda (Lovca, št. 5/2012, str. 264).

² Podatki LZS.

³ Po Petru Ustinovu, ki je izrekel misel: »Ljudje bi se morali več učiti drug od drugega in manj učiti drug drugega.«

članom kršene njihove pravice ali pa so bili kaznovani oziroma izključeni iz LD s kršitvijo njihovih pravic. Za slednje velja omejitev 2. odstavka 14. člena ZDRu-1, da izpodbijanje odločitev organov društva pred sodiščem ni dopustno, če pred tem niso izkoristili vseh notranjih pravnih sredstev in pravnih poti, zlasti ugovorov ali pritožb na zbor članov kot najvišji organ društva.

Zakonski razlogi za **odklopitev izdaje ali podaljšanje veljavnosti lovske izkaznice** so naštetni v 63. členu ZDlov-1. Lovske izkaznice se po zakonu ne izda oziroma ne podaljša osebi, ki ni dopolnila 18 let starosti, ki je duševno zbolela in je pod skrbništvom, ni uspešno opravila lovskega izpita ali s spričevalom oziroma ustreznim dokumentom dokazala, da je s šolanjem in dodatnim praktičnim usposabljanjem pridobila znanje, ki se po določenih tega zakona šteje za enakovredno lovskeemu izpitu, če je bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje, ki ga je storila glede lovskega udejstvovanja, ali je bila pravnomočno obsojena zaradi kršenja določil tega zakona in na njegovi podlagi

izdanih predpisov oziroma je bila pravnomočno obsojena zaradi kršenja predpisov s področja varstva narave, zaščite živali in zlorabe orožja.

Iz navedenih razlogov, ko pravica slehernega državljana izvira iz ustavnih podlag, ki temeljijo na človekovih pravicah in svoboščinah, predvsem na ustavni pravici do zbiranja in združevanja, lahko postane član LD vsak z enakimi pogoji kot drugi. Velja **načelo enakega obravnavanja** oziroma **načelo enakih možnosti in enakopravnosti**. LD kot društvo je organizirana interesna oblika združevanja oseb, ki so ustanovile društvo zaradi zadovoljevanja svojih potreb. Lovci se vse premalo ali pa sploh ne zavedamo, da ima lahko kršitev načela enakopravnosti po 14. členu Ustave (*enakost pred zakonom*) hude posledice. Ustava jamči, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj ali katero koli drugo **osebno okoliščino**. Vsi smo pred zakonom enaki, zato

nima nihče pravice, npr., da bi zavrnil sprejem v članstvo nekemu, ki izpolnjuje zakonske pogoje.

Nikoli nisem napisal kakšnega članka z namenom, da bi se bahal ali drugemu delal škodo ali mu grozil (tudi glede orožja sem član LZS zgolj preventivno in poučno opozoril, da ga lahko kot lovci nosimo in prenašamo, če smo trezni). Zato glede kršitve enakopravnosti, ki lahko nastane tudi kot posledica nezakonite zavrnitve prošilca v članstvo lovske družine, opozarjam, da je v Kazenskem zakoniku republike Slovenije (KZ-1) v določbi 131. člena KZ-1 uzakonjeno celo **kaznivo dejanje kršitve enakopravnosti**. Kaznivo dejanje kršitve enakopravnosti stori, kdor zaradi razlike v narodnosti, rasi, barvi, veroizpovedi, etnični pripadnosti, spolu, jeziku, političnem ali drugačnem prepričanju, spolni usmerjenosti, premoženjskem stanju, rojstvu, genetski dediščini, izobrazbi, družbenem položaju ali kateri drugi okoliščini (kar je nazorno predstavil predsednik LZS v Lovcu, 5/2012) prikrajša drugega za katero izmed človekovih pravic ali

temeljnih svoboščin, ki so določene z ustavo ali zakonom ali mu takšno pravico ali svoboščino omeji. Storilec se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta. Enako se kaznuje, kdor preganja posameznika ali organizacijo zaradi zavzemanja za enakopravnost ljudi. Če dejanje stori uradna oseba z zlorabo uradnega položaja ali uradnih pravic, se kaznuje z zaporom do treh let. V praksi se je že zgodilo nekaj primerov, ko so posamezniki posegli po kazenskem postopku kot skrajnem sredstvu, ker zaradi kršitve enakopravnosti niso bili uspešni pri sprejetju v LD. Torej, treba se je izobraziti in čim prej spoznati predpise, ki urejajo postopke in načine sprejemanja v članstvo LD, predvsem pa je treba spoštovati osebno dostojanstvo slehernega prosilca, ki se zanima, da bi postal lovec. Le na takšen način se bomo izognili sporom.

Na področju izobraževanja lovčev in mentorjev ter usposabljanja mentorjev je **Sely de Brea Šubic**⁴ v svojem priročniku *Mentor in lovski pripravnik* zapisala, da se je ⁴ Sely de Brea Šubic: *Mentor in lovski pripravnik (Priročnik, 2011)*.

lovski pripravnik v lovsko družino vključil prostovoljno, po svoji izbiri in z jasnim ciljem, da bo postal lovec. Njegova pričakovanja so velika, ker natančno ve, katere spretnosti si želi pridobiti kot uporabno znanje. Sleherni pripravnik, kot odrasla oseba, tako Sely de Brea Šubic, na lovsko izobraževanje prihaja že z določenimi življenjskimi izkušnjami⁵. To je treba upoštevati, saj se tudi drugi lovci lahko od njega kaj naučijo, njegova znanja pa so uporabna tudi za lovsko družino kot upravljavca lovišča. Če LD že v fazi sprejemanja pokaže odklonilen odnos, prosilca za sprejem niti ne more (noče) spoznati, kaj šele, da bi se od njega kaj naučila. Vsakdo sam najbolje ve, kakšni so njegovi interesi in česa je sposoben. Tega drugi ne morejo vedeti, zato mu nimajo pravice odrediti pravice, da bi postal član.

Bojim se, da smo na neprimeren način ali iz neprimeren razlogov v lovskih organizacijah odklonili že mnoge sposobne ljudi. Zakaj? Predvsem zaradi lastne arogance, ljubosumja, občutka ogroženosti lastnih interesov ali zaradi osebnih zamer. Izražanje dvomov ni primerno. Če bi sprejeli interesenta, ki izpolnjuje zakonske pogoje, bi njegovo delo lahko ocenil le zanj pooblaščen mentor, ki je dovolj komunikativen, odločen, ustvarjalen, odgovoren in predvsem strokovno usposobljen. Obenem mora biti tudi pravičen in pošten, da s svojimi zahtevami in pravicami ne bo posegel v pravice novega člana - pripravnika, ki ima in mora zadržati svoje dostojanstvo. Ali se zavedamo, da z odklonitvijo sprejema v članstvo delujemo ali pa vsaj izpademo izrazito diskriminatorni in izključevalni? Vprašajmo se, ali je cilj lovske organizacije, da izključuje in diskriminira ljudi ali v sonaravnem upravljanju z divjadjo in loviščem!? Vem, da nič ne vem, ampak tega se ne zavedajo moji kritiki. Tisti, ki ne razumejo poslanstva

civilne družbe in dejstva, da morajo biti vse zadeve dostopne vsem ljudem, ne bi smeli odločati, ker s svojim nepravilnim odnosom neupravičeno posegajo v pravice drugih. Tudi v lovske, a zakaj? Ali so člani lovskih družin izbranci, tisti, ki jim slednji odredijo pravico do združevanja, pa si ne zaslužijo enakih pravic?

V praksi se je na različnih območjih postavilo vprašanje, ali lahko lovske družine kot upravljavke lovišč odklonijo sprejem v svoje članstvo državljanu, ki se želi včlaniti v lovsko družino, če na območju lovišča opravlja kmetijsko ali gozdarsko dejavnost ali če je lastnik gozdnih ali kmetijskih zemljišč. Odgovor je jasno zapisan v 5. odstavku 65. člena ZDLov-1, ki določa, da LD mora sprejeti v članstvo kandidata, ki ima na območju lovišča prijavljeno kot osnovno kmetijsko ali gozdarsko dejavnost ali če je lastnik vsaj 15 ha gozdnih ali kmetijskih zemljišč. Gre za izjemo od omejitev sprejemanja članov v LD, ki za osebe, navedene v 5. odstavku 65. člena ZDLov-1, v svojih pravilih ne sme omejiti sprejema novih članov.

Sodni spori, ki potekajo zaradi nesprejetega prosilca v članstvo LD, naj bi bili praviloma hitri, ker gre za vpra-

šanja temeljnih človekovih pravic in svoboščin. Tožbe so realnost, temeljijo na ustavnih in zakonskih podlagah. V moralno-etičnem pogledu pa sodni postopki niso ravno v prid ugleda lovske organizacije. Ob tem opozarjam na določila **Etičnega kodeksa slovenskih lovcev**⁶, ki je v svojem 13. členu opredelil, **naj bo lovec častna oseba in temu primerne obnašanja, z odgovornim ravnanjem do narave, divjadi, družbenega okolja, do lastnikov ali upravljavcev zemljišč in gozdov ter do svojih lovskih tovarišev**. Lovci, ki nismo nekaj nad drugimi, pa bi se morali do drugih lovcev (po moji oceni tudi do oseb, ki niso lovci) vesti tako, kot želimo, da se drugi vedejo do nas. Od kod sebičnost in osebne zamere in zakaj, če pa smo podpisali Etični kodeks, ki v svojem 20. členu določa, da smo lovci med seboj lovski tovariši ne glede na narodnost, vero, raso, družbeno vlogo in položaj ali politično opredelitev? In zakaj glede na zapisano moralno načelo v svoje članstvo ne želimo oziroma ne sprejmemo tudi tistih, ki si srčno želijo postati nam

⁶ Etični kodeks slovenskih lovcev je bil sprejet 13. 6. 1998 v Novem mestu.

enakovredni ali enakopravni člani? V nasprotnem primeru jih s svojim zavračanjem legalno ali legitimno diskriminiramo. Zlasti pa Etični kodeks veleva, da moramo lovci spoštovati in varovati svojo lovsko organizacijo. Zanj pa je po mojem mnenju največji ugled, če je odprta za vse. Zato pozivam, da bodimo odkritosrčni in dobronamerni, kar je prav tako zapisano v našem Etičnem kodeksu. Ker ta določa, da je lovstvo dolžno nadzorovati samo sebe (20. člen Etičnega kodeksa), bi morale njegove organizacije imeti takšno moč, da se ne bi tožarile po sodiščih. Zato zaradi zavračanja kandidatov ne ustvarjamo sodnih postopkov; dobra volja in pogajanja so najboljši recept za pravične rešitve, medsebojno zadovoljstvo in ustvarjalno delo, saj je narava ena sama in neponovljiva. S spori škodujemo le sami sebi in lovski organizaciji, saj nihče z gotovostjo ne bi tožil LD, katere član želi postati, če bi bil deležen pravilnega postopka, ki upošteva zakon. Delovanje lovske družine je enako kot delovanje pravne države. Če so v LD postavljeni mehanizmi, ki zagotavljajo red in disciplino ter zakonitost in odprtost dela, LD ne bi smela imeti pomislekov, da bo kandidat za novega člana, če bo sprejet v članstvo LD, porušil notranji mir in harmonijo. Gre za predsodek, govoriti o njem pa ni več tabu, ker je nanj pravilno opozoril tudi sam predsednik LZS. Dobra praksa delovanja lovskih družin v prihodnosti je v doslednem in načrtnem udejanjanju načela odprtosti, ki bo na stežaj odprlo vrata za sprejem novih članov. V enem izmed naslednjih prispevkov se bom lotil vsebinske analize tožb med LD in njenimi člani, pri čemer pa si ne želim, da bi kot prazno klasje napihnjeno dvigal glavo, saj je vsem že od praveka znano, da se polno klasje samo skromno sklanja k zemlji⁷.

Bojan Avbar

⁷ Pablo Neruda.

Foto: J. Šumak

⁵ Misli iz priročnika Sely de Brea Šubic.

Kateri dejavniki vplivajo na gostoto odvzema divjih prašičev v loviščih na Gorenjskem?

Divji prašič je za srnjadjo druga najpomembnejša in najštevilčnejša lovna živalska vrsta v Sloveniji. Skupni odvzem v poldrugem desetletju v Sloveniji kaže značilen trend rasti, v letu 1996 je, npr., znašal še okrog 3.000 živali, v letu 2008 pa je dosegel rekordnih 9.347 živali. Gostota odvzema v nekaterih loviščih jugozahodnega dela Slovenije je ponekod že večja kot pet živali na 100 hektarjev in že presega gostoto odvzema srnjadi. Marsikje je vrsta pomemben okoljski problem, rezultati upravljanja z njo v nekaterih loviščih z velikimi populacijskimi gostotami pa lahko zaradi škode pomembno vplivajo tudi na ekonomsko stanje upravljavcev. Odvzem divjih prašičev ima v zadnjem času tudi na Gorenjskem značilen trend večanja. Če je bila v preteklosti vrsta redka in je bil v prvi polovici devetdesetih let povprečni letni odvzem le nekaj več kot 60 živali, pa v zadnjem desetletju v povprečju presega 200 živali na leto. Med lovišči se gostota odvzema zelo razlikuje in se med posameznimi leti tudi spreminja. Medtem ko v nekaterih loviščih divjega prašiča ni ali je le izjemoma vsakih nekaj let, pa se v drugih loviščih Gorenjske gostota odvzema v posameznih letih že približuje eni (1) živali na 100 hektarjev površine lovišča. Na višino oziroma gostoto odvzema vplivajo različni dejavniki, njihovo poznavanje pa je za večino lovišč pomembno pri upravljanju s to živalsko vrsto.

Odvzem divjih prašičev na Gorenjskem se je v obdobju 1989 do 1997 večinoma zmanjšal na povprečno okrog 60 živali na leto. Izjema je bilo leto 1990, ko se je povečal na okroglo 170 živali, kar je bil v tedanjem obdobju velik odvzem. V pičlih štirih letih (1998 do 2002) se je povečal na 200 do 250 živali in je tak ostal skoraj celotno desetletje. V posameznih letih so bila značilna tudi večja nihanja, rekordni odvzem pa je bil zabeležen v letu 2008 v višini 362 živali (**Grafikon 1**). Gostota odvzema divjih prašičev se med lovišči zelo razlikuje: v nekaterih loviščih divjega prašiča ni oziroma je le občasno ali izjemoma, pa še to le na vsakih nekaj let, v drugih loviščih Gorenjske pa se gostota odvzema v posameznih letih že približuje eni (1) živali na 100 hektarjev površine lovišča.

V raziskavi smo poizkušali ugotoviti, kateri dejavniki na ravni lovišča najbolj vplivajo na gostoto odvzema divjih prašičev. V raziskavo smo vključili lovišča Gorenjskega lovskoupravljaljskega ob-

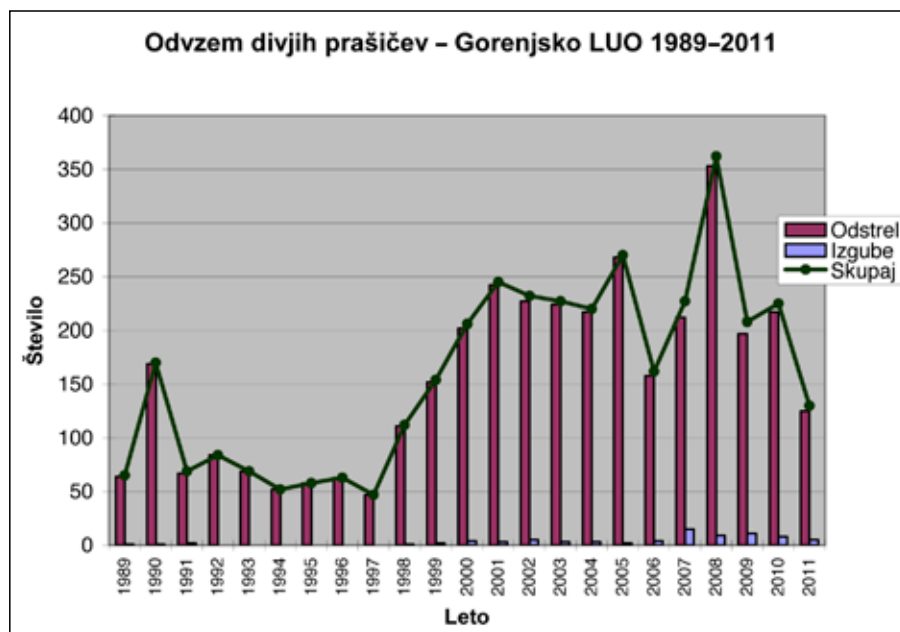
močja (LUO). Podatke smo zbrali za obdobje 2004 do 2011, pridobili pa smo jih iz podatkovnih baz Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS), letnih načrtov lovišč, podatkovne baze lovskega informacijskega sistema Lisjak in Zveze lovskih družin Gorenjske. Za vsako lovišče smo določili trinajst dejavnikov (spremenljivk), ki bi lahko pomembno vplivali na gostoto odvzema divjih prašičev. Vključili smo naravne (npr. nadmorska višina, delež kmetijskih površin ...) in tudi upravljavske značilnosti posameznega lovišča (npr. članstvo, gostota krmišč ...). Podatke smo obdelali z ustreznimi večvariantnimi statističnimi metodami. Proučevani dejavniki so razvidni iz *preglednice 1*.

Vpliv dejavnikov ekološke in »upravljavske« narave

V prvi del analize smo vključili **le dejavnike ekološke narave**. Upoštevali smo velikost lovišča, delež gozdov, delež kmetijskih površin, delež pozidanih in sorodnih zemljišč, delež bukve, delež hrasta in kostanja v lesni zalogi sestojev ter povprečno nadmorsko višino lovišča. Pričakovano smo ugotovili, da je v loviščih gostota odvzema divjih prašičev v pozitivni odvisnosti od deleža hrasta in kostanja v lesni zalogi sestojev, od deleža bukve v lesni zalogi sestojev ter od velikosti lovišča in v negativni odvisnosti od povprečne nadmorske višine lovišča ter deleža kmetijskih površin. To pomeni, da je gostota odvzema te vrste na 100 ha površine lovišča **večja** v loviš-

V loviščih z večjim deležem kostanja, hrasta in bukve je večja gostota odvzema divjih prašičev.

Grafikon 1: Odvzem divjih prašičev v Gorenjskem LUO v obdobju 1989–2011

Preglednica 1: Proučevani dejavniki (spremenljivke)

Opis dejavnika	Oznaka
Velikost lovišča (skupna površina v ha)	POVRSKU
Delež gozdov (%)	GOZDDEL
Delež kmetijskih površin (%)	KMETDEL
Delež pozidanih in sorodnih zemljišč (%)	POZIDDEL
Povprečna nadmorska višina lovišča (m)	NADMV
Delež bukve v lesni zalogi sestojev (%)	BUKEV
Delež hrasta in kostanja v lesni zalogi sestojev (%)	HRKOST
Gostota visokih prež (število/100 ha)	PREZEGOS
Gostota krmišč (vsa krmišča za divjega prašiča-število/100 ha)	KRMIGOST
Gostota položene krme (kg/100 ha)	KRMAGO
Gostota vseh članov lovske družine (število/100 ha)	CLANIG
Delež članov, starih do 30 let (%)	DO30DEL
Delež članov, starih do 55 let (%)	DO55DEL

čih, ki imajo večjo skupno površino lovišča, večji delež hrasta in kostanja ter večji delež bukve v lesni zalogi sestojev in **manjša** v loviščih z večjo nadmorsko višino ter večjim deležem kmetijskih površin. Ugotavljamo pa tudi, da opisani model pojasnjuje **le 22 %** variabilnosti gostote odvzema divjih prašičev na Gorenjskem, kar pomeni, da v loviščih na odvzem v znatnem deležu vplivajo tudi drugi dejavniki, ki jih v ta model (še) nismo zajeli.

V drugem delu analize smo v model vključili **vse** v *preglednici 1* navedene dejavnike. Ugotovili smo, da je v posameznih loviščih gostota odvzema divjih prašičev v pozitivni odvisnosti tudi z gostoto krmišč, gostoto položene krme, gostoto visokih prež in deležem bukve, hrasta in kostanja v lesni zalogi sestojev ter v negativni odvisnosti z gostoto članov določene lovske družine. Navedeno pomeni, da je odvzem divjih prašičev (gostota odvzema /100 ha) **večji** v loviščih, kjer je več krmišč in položijo več krme, imajo več (večja gos-

tota) visokih prež, v loviščih z večjim deležem bukve ter kostanja in hrasta v lesni zalogi sestojev ter v loviščih z **manjšim** številom članov. Opisani model pojasnjuje dobrih 52 % spremenljivosti gostote odvzema divjih prašičev na Gorenjskem. Na gostoto odvzema divjih prašičev očitno zelo vplivajo še nekateri drugi dejavniki, ki jih nismo zajeli v model. Z deležem bukve, hrasta in kostanja v lesni zalogi sestojev (»naravni dejavniki«) je pojasnjenih slabih 42 % spremenljivosti, z vsemi preostalimi spremenljivkami »upravljavske« narave pa 58 %.

Kmetijske površine, nadmorska višina, plodonosno gozdno drevje

Divji prašič je v prehranskem pogledu sicer generalistični vsejed, se pa lahko specializira tudi na energetsko bogate vire hrane. Na kmetijskih površinah so to kmetijske kulture, v gozdu pa plodovi plodonosnega gozdnega drevja. Plodovi

Vse foto: M. Hahner

Na Gorenjskem se divji prašiči pogosteje pojavljajo v loviščih, kjer so med gozdovi obdelane kmetijske površine.

Upravljavci, ki imajo večjo gostoto krmišč in visokih prež ter položijo več krme, uplenijo več divjih prašičev.

kostanja, hrasta in bukve so torej pomembna tovrstna naravna hrana, ki jo potrebujejo živali za zagotovitev zadostnih maščobnih rezerv za preživetje zime, dostopnost takšnih virov hrane pa lahko zelo vpliva na populacijsko dinamiko divjega prašiča. Na Gorenjskem navedene drevesne vrste sooblikujejo sestoj v nižjih nadmorskih višinah, v gričevju in v sredogorju (bukve), kar pojasnjuje tudi negativni vpliv nadmorske višine na gostoto odvzema. K pojasnjenosti spremeljivosti gostote odvzema divjih prašičev prispeva delež bukve v lesni zalogi sestojev 30-% delež, kostanja in hrasta pa skupaj 12-%. Čeprav na Gorenjskem divji prašiči obiskujejo

tudi kmetijske površine, pa smo vpliv kmetijskih površin na gostoto odvzema odkrili le v prvem delu analize. Z večanjem deleža kmetijskih površin se zmanjšuje gostota odvzema divjih prašičev. Temu so v proučevanem območju verjetno vzrok lovišča ravninskega dela, kjer divjih prašičev ni ali pa so le izjemoma, prevladujejo pa kmetijske površine. Na Gorenjskem namreč divji prašič najpogosteje poseljuje lovišča in dele lovišč gričevnatega dela, kjer delež gozdnosti znaša od 50 do 70 %. V loviščih z večjo gozdnostjo je zastopan v manjših gostotah ali pa le izjemoma in še to na vsakih nekaj let. Večja gozdnost verjetno vpliva na zmanjšano prehransko ponudbo zanje, saj je v takšnih loviščih manj travnikov, njiv pa skoraj ni. Poleg tega je večja gozdnost v proučevanem območju značilna za višje nadmorske višine, to je sredogorje in visokogorje. V gozdnih sestojih tega območja je tudi manjši delež kostanja in hrasta, deloma pa tudi bukve v primerjavi z nižjimi nadmorskimi višinami, kar v povezavi z manjšim deležem kmetijskih površin vpliva na zmanjšano skupno prehransko nosilno zmogljivost okolja.

Krmišča in krma

Gostota odvzema divjih prašičev se povečuje v loviščih z večjim številom (gostoto) krmišč in večjo količino (gostoto) položene krme. V analizi smo upoštevali krmišča za *odvračalno krmljenje* in tudi krmišča za *privabljalno krmljenje divjih prašičev* ter količino položene krme na obeh skupinah krmišč. Krmišča in položena krma zelo vplivajo na gostoto odvzema. Gostota krmišč pojasnjuje 14-% variabilnosti gostote odvzema,

količina položene krme pa 26-%; obe spremenljivki skupaj pa kar 40-% različnost. Ker je na krmiščih priljubljena hrana za divje prašiče, menimo, da gostota krmišč in količina krme, še posebno pa celoletna založenost krmišč s krmo, vpliva tudi na prostorsko razporeditev živali; to je predvsem na njihovo zadrževanje v bližini krmišč, kar vpliva tudi na uspešnost lova. Veliko upravljavcev namreč lovi divje prašiče prav na krmiščih za privabljalno krmljenje. Krmišča privabljalnega krmljenja lahko vplivajo na bližino divjih prašičev tudi v jesensko-zimskem obdobju, še posebno v letih s slabšim obrodnom plodonosnega drevja, kar vpliva tudi na uspešnost drugih oblik lova (skupinski, individualni zalaz v snegu, ...). Dopolnilna krma s krmišč lahko zaradi visoke energetske vrednosti povečuje tudi nosilno zmogljivost okolja, kar prav tako lahko vpliva na populacijsko dinamiko, na večjo (lokalne) populacijsko gostoto divjih prašičev, kar se posledično zopet lahko odraža z večjo gostoto odstrela.

Visoke preže, velikost lovišča, število članstva LD

Na gostoto odvzema divjih prašičev vpliva tudi gostota visokih prež, vpliv spremenljivke na pojasnjeno variabilnost pa znaša 6 %. Lovišča z večjim številom (gostoto) visokih prež praviloma dosegajo večjo gostoto odvzema divjih prašičev. Vpliv navedene spremenljivke je razumljiv, saj se večina posamičnega lova divjih prašičev opravlja z visokih prež, bodisi da so postavljene na (ob) kmetijskih površinah ali ob krmiščih za privabljalno krmljenje, kamor se prihajajo hraniti divji prašiči. Zanimiva je ugotovitev, da se gostota odvzema divjih prašičev manjša z večjim številom članstva. Vpliv navedene spremenljivke na pojasnjeno variabilnost odvzema divjih

Energetsko bogati viri naravne hrane (želod, žir, kostanj) in tudi dodane (koruza na krmiščih, njive) lahko zelo vplivajo na populacijsko dinamiko divjega prašiča.

Ugodne zimske razmere lahko povečajo gostoto odvzema divjih prašičev.

prašičev znaša 11 %. Vzroka za to ugotovitev si ne znamo pojasniti, saj bi v teoretičnem pogledu več članov zaradi več izhodov v lovišče lahko vplivalo tudi na večjo gostoto odvzema divjih prašičev. Verjetno pa divje prašiče lovi manj članov, ki so za takšen lov bolj zavzeti in so pripravljene čakati tudi pozno v noč. V loviščih bi več članov na gostoto odvzema divjih prašičev lahko vplivalo tudi posredno. Z različnimi internimi omejitvami lova manjšine, v primeru manj članov, pa so skupinski lovi lahko učinkovitejši zaradi večje mobilnosti in boljšega pretoka informacij. Odkrili smo tudi občuten vpliv velikosti lovišča na gostoto odvzema divjih prašičev, in

sicer se z velikostjo lovišča večja gostota odvzema. V večjih loviščih se divji prašiči lahko zadržujejo dlje in v večjem številu kot v manjših, več je tudi primernih skrivališč in mest, na katerih se živali hranijo. Večja lovišča omogočajo lovcem tudi več primernih lokacij za čakanje, kar vse lahko pojasnjuje tovrsten pozitiven vpliv.

Kateri dejavniki še lahko vplivajo na gostoto odvzema?

Na gostoto odvzema divjih prašičev lahko vplivajo tudi drugi dejavniki, ki

jih v naši raziskavi nismo zajeli. Mednje bi lahko uvrstili priseljevanje posameznih živali in skupin divjih prašičev iz sosednjih lovišč oziroma iz lovišč sosednjih LUO pa tudi odseljevanje zunaj posameznih lovišč. Na gostoto odvzema lahko vplivajo tudi vremenske razmere, še posebno pozimi, ko so povezane s skupinskimi lovi. Ugodna snežna odeja pozitivno vpliva na gostoto odvzema, v zimah brez snežne odeje je odvzem divjih prašičev manjši. V določenem letu na gostoto odvzema lahko vpliva tudi sestava odvzema v prejšnjem letu. Odvzem več svinj v prejšnjem letu lahko pomembno vpliva na manjšo gostoto odvzema v tekočem letu, podobno lahko velja tudi za deleže drugih starostnih in spolnih kategorij. V enem izmed modelov, v katerega smo izključili lovišča z nizko gostoto odvzema divjih prašičev, smo med drugimi omenjenimi spremenljivkami odkrili tudi, da je gostota odvzema divjih prašičev v posameznem lovišču v pozitivni povezavi z deležem odvzetih ozimcev v prejšnjem letu. Prispevek te spremenljivke k pojasnenju variabilnosti je znašal 22 %. Velik delež odstreljenih ozimcev v prejšnjem letu lahko pomeni, da jih je bilo v naravi veliko, s tem pa tudi veliko svinj (in lanščakinj), ki so jih vodile. Večjemu številu rodnihih samic se v naslednjem letu pridružijo še lanščakinje, ki so prešle v naslednji starostni razred iz razreda ozimk prejšnjega leta, kar vse lahko vpliva na povečano gostoto odvzema.

*Miran Hafner,
spec., univ. dipl. inž. gozd.
miran.hafner@zgs.gov.si*

Ob velikem deležu odstreljenih mladičev ozimcev v prejšnjem letu lahko v tekočem pričakujemo povečan odvzem divjih prašičev.

Kopito lovske puške

Dvocevna risanica s sistemom Holland & Holland z ravnim kopitom s t. i. okroglo ličnico Rigby, sicer značilno za kopita lovskih pušk v močnih afriških kalibrh. (Fotografija A. Špendal)

Kopito je sestavni del lovske puške, ki v celoto med seboj združuje njene glavne sestavne dele. Kopito mora biti spojeno s puškinim sistemom na tak način, da je zagotovljeno udobno merjenje in zadevanje. Najbolje je, če se kopito strelcu tako prilega, da puška, na hitro pritegnjena k licu, kar sama pade v pravo lego. V večini primerov to lahko dosežemo le s kopitom, izdelanim po meri. Nepravilno izdelano kopito je eden izmed pogostih vzrokov, da s puško ne moremo streljati dovolj natančno. Pri prelamačah nastanejo težave, če kopito ni dovolj trdno spojeno s sistemom (baskilom). Pri repetirkah mora biti sistem s privito cevjo v kopito vsajen brez napetosti, cev pa se ne sme na nobenem mestu dotikati oblesja (sprednjega dela puškinega kopita, pod puškino cevjo). Če izmenoma popuščamo vezna vijaka, ki spajata ohišje zaklepa s kopitom, se pri tem ne sme spreminjati lega ohišja. Če se spreminja, pomeni, da nalegajoče se površine kopita dovolj natančno ne ustrezajo obrisom ohišja. V takem primeru si lahko pomagamo na tak način, da nalegajoče se površine med kopitom in ohišjem zapolnimo z ustrežno umetno maso. To zahtevno opravilo obvezno prepustimo puškarku oziroma kopitarju. Pri nekaterih novih konstrukcijskih rešitvah je kopito repetirke privito na zadnji del sistema (npr. Sauer 202, Blaser 93 in 08). Pri nekaterih novejših modelih repetirk (npr. Mauser 03) pa je sistem privit na kovinski vložek na notranji strani kopita, ki se natančno prilega obliki sistema, kar je neprimerljivo boljše rešitev od »klasične«. Kopito lovske puške je že po tradiciji izdelano iz orehovega lesa (orehovine) in tudi večina evropskih proizvajalcev lovskega

Surovec iz orehovine za izdelavo puškinega kopita repetirke; dolg je 890 mm, na spodnjem koncu 178 mm, debel 60 mm.

Kopitar veliko dela opravi predvsem z ročnim orodjem.

orožja lovske puške opremlja z lesenimi kopiti, čeprav imajo sodobni materiali, kot so umetne mase, ogljikova vlakna in kevlar, nekatere prednosti pred lesom. Industrijsko izdelana kopita iz umetnih snovi imajo v primerjavi z lesenimi tudi veliko pomanjkljivost, da jih je namreč samo v manjši meri mogoče prilagajati strelčevim telesnim meram in posebnostim. Tako jih npr. ni mogoče skobljati in na druge načine obdelovati ali na kateri drugačen način prilagajati strelčevim zahtevam in meram, kot je to mogoče pri lesenih kopitih. Industrijska kopita iz umetnih snovi so praviloma ravna, brez odklona v desno (za desničarje) in

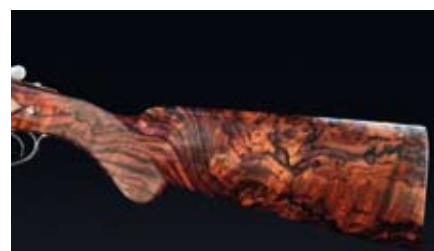
levo (za levičarje), kar moti predvsem strelce s širokimi rameni. Praviloma so tudi gladka, brez ličnic. Zato so s kopiti iz umetnih snovi zelo redko opremljene šibrenice in dvocevne risanice. Pri lovskih puškah, ki so namenjene za hitro, t. i. instinktivno streljanje, mora biti kopito čim bolj prilagojeno strelčevim telesnim posebnostim in zahtevam. Samo leseno kopito je mogoče izdelati natančno po merah in zahtevah (željah) lovca, strelca.

LES ZA KOPITO

Po poseku drevesa je v svežem lesu veliko vode, in sicer proste ali kapilarne v celičnih lumnih in vezane v celičnih stenah. Zato ni mogoča takojšnja

Kopito za kombinirano lovsko puško; izdelano je iz orehove korenine z imenitno marogasto teksturo.

Dragoceno kopito dvocevne bok šibrenice z zaobljenim pištolskim ročajem brez ličnice

uporaba lesa; pred predelavo v končne izdelke ga je treba posušiti. Po navadi razžagan les sušimo najprej naravno, kar pri debelih žagarskih sortimentih

Kopito kombinirane lovske puške z okroglo ličnico na levi strani kopita za strelca levičarja (fotografija: R. Flerin)

Kopito lovske repetirke s strmim pištolskim ročajem in bavarsko ličnico

Foto: R. Flerin

Kopito repetirke z izrazitim svinjskim hrbtom, brušeno v olju, s strmim pištolskim ročajem z oglato bavarsko ličnico in debelo gumijasto ramenjačo (kapo)

Naknadno dodelano kopito kombinirane lovske puške: zvišan hrbet kopita in nova ličnica

trdih vrst lesa lahko traja tudi več let. Z naravnim sušenjem v naših podnebnih razmerah lesa ne moremo posušiti manj kot na približno 16 % vlažnost. V lesni tehnologiji je **vlažnost lesa izražena relativno kot količina vode na maso lesa v absolutno suhem stanju**. Les za kopita mora biti osušen na približno 8 % vlažnost, zato ga je treba do take stopnje vlažnosti posušiti v umetnih sušilnicah in ga potem hraniti v klimatiziranem prostoru s takšno temperaturo in relativno zračno vlažnostjo, ki ustreza osem odstotni vlažnosti lesa. Tako uskladiščen les oziroma surovci za izdelavo kopit lahko čakajo tudi več let na kupca oziroma kopitarja, da bo iz njih izdelal kakovostno puškino kopito. Celoten postopek priprave lesa je torej tehnološko zahteven in temu primerno tudi drag. Krčenje lesa štejemo med njegove naj-

bolj neugodne lastnosti, saj zaradi higroskopnosti velikost lesa ne ostaja stabilna niti po osušitvi na primerno želeno vlažnost. Večjega ali manjšega delovanja lesa zaradi nihajočih podnebnih razmer ne moremo preprečiti. Pri vgraditvi lesa je torej treba paziti, da je lesna vlažnost enaka ravnovesni, ki ustreza povprečnim podnebnim razmeram na mestu vgraditve, sicer se lahko spremenita velikost in oblika izdelka. Delovanje lesa in od njega odvisna dimenzijska stabilnost, ki je odločilna, da se kopito tesno prilega kovinskim delom puške in se ne zvija, sta odvisni od določenih vrst lesa lastnih lastnosti (ravnovesna vlažnost, skrček oz. stopnja, oblikovna stabilnost) in nespecifičnih, ki veljajo za vse vrste enako (dimenzije, orientiranost, način razžaganja, potek vlaken, površinska obdelava, podnebje okolja). Kljub pazljivemu in pravilnemu sušenju torej ne moremo trajno zagotoviti stalne vlažnosti lesa. Pomembnejše od spremembe vlažnosti pa so spremembe velikosti, mer, ki so povezane s sprejemanjem (nabrekanjem) in oddajanjem (krčenje) higroskopske vode. Med relativno zračno vlažnostjo in vlažnostjo lesa se neprestano vzpostavlja ravnovesje. Zato v nihajočih podnebnih razmerah ne moremo popolnoma preprečiti delovanja lesa, lahko pa njegovo krčenje in nabrekanje precej zmanjšamo. Les osušimo na primerno vlažnost in vzdržujemo stalne podnebne razmere na mestu uporabe in ga zaščitimo s premaznimi sredstvi, ki

Vrat kopita kombinirane lovske puške z vrezanimi »ribjimi luskami« in hrastovimi listi

Kopito, pri katerem je višina hrbtna nastavljiva, kar omogoča udobno merjenje prek kobilice in muhe (spodnja nastavitev), in s strelnim daljnogledom (dvignjen hrbet).

delujejo hidrofobno (t. j. vodoodbojno) in upočasnijo hitrost uravnovešanja. Pri vrsti lesa, iz katerega je izdelano puškino kopito, cenimo predvsem njegovo naravnost in dekorativnost, ki je posledica barvnih in lesno-gradbenih sestavnih delov (struktur). Cenena lesena puškina kopita so izdelana iz »manj vrednih« oziroma poceni vrst lesa, kakršna je npr.

Foto: G. Boljina

V dno kopita vdelana shramba za štiri naboje

bukovina. Za kopito lovske puške pa je prava izbira predvsem plemenita orehovina. Les navadnega oreha (*Juglans regia* L.) je srednje gost les, malo večje gostote od črnega oreha (*Juglans nigra* L.), katerega domovina je srednji in vzhodni del Severne Amerike, pogost pa je tudi pri nas v gozdnih nasadih in kot okrasno drevo. V Sloveniji so navadni oreh intenzivno sadili predvsem v času druge polovice 20. stoletja v gozdnih nasadih za pridobivanje lesa, največ v okolici Maribora, Novega mesta, Slovenj Gradca, Ljubljane in tudi drugje. Ta les je zmerno trden, žilav in upogljiv. Ni odporen proti vremenskim vplivom, je pa dokaj odporen proti biološkemu škodljivcu. Ob poseku je treba paziti, če želimo uporabiti koreninski del (korenčnik) kot še posebno dragocen les za kopito, da drevo odžagamo dovolj visoko nad tlemi. Industrijska izdelava lesenih kopit se od obrtne zelo razlikuje, ker je praviloma visoko avtomatizirana oziroma »kompjuterizirana«.

POSTOPEK ROČNE IZDELAVE KOPITA

Les za kopita mora biti dobro uležan in primerno suh. Les je treba skrbno in počasi posušiti na ustreznem odstotku vlažnosti in ga pred uporabo skladiščiti v ustrezno klimatiziranem prostoru. Pri tem se zanašamo na dobro ime prodajalca lesa oziroma surovcev in na njegova zagotovila, da je kakovost lesa ustrežna. Kopito se od kopita razlikuje in daje orožju – lovski puški – posebno značilnost. Kakovost lesa za izdelavo kopit je v širokem razponu. Lepo marogast les »orehove korenine« daje puški poseben pečat in izžareva toplino, ki je v harmoničnem nasprotju s temno bruniranim

Kopito repetirke, ki je na notranji strani zalito z umetno maso. Notranji deli so zgledno obdelani.

Sodobna polavtomatska repetirka Sauer 303 GTI z deljenim kopitom (kopišček je ločen od kopita). Za pištolskim ročajem je kopito preluknjano, kar omogoča zanesljiv in trden oprijem desne roke in zanesljivejše zadevanje.

Malokalibrska repetirka, opremljena s t. i. kopitom Monte Carlo z ličnico. Izrazito povišan hrbet kopita omogoča udobno merjenje s strelnim daljnogledom.

Po meri izdelano leseno kopito risanice za športno streljanje z nastavljivim hrbtom in dolgim strmim pištolskim ročajem (fotografija R. Flerin)

jeklom puškinih kovinskih delov. Mnogi lovci dajejo prednost kopitu pred okrasno gravuro kovinskih puškinih delov, ki je izdelano po meri in iz kakovostnega orehovega lesa. Cene kakovostne orehovine za izdelavo puškinih kopit so iz-

Zavito, po meri izdelano ortopedsko kopito za lovsko repetirko za strelca, ki kopito prislanja na desno ramo in meri z levim očesom. (Fotografija R. Flerin)

Kopito risanice prelamače z ravnim hrbtom in bavarsko ličnico (fotografija A. Špendal)

redno visoke; v tem primeru razumemo pojem kakovosti v dekorativnem pomenu besede kot lepo marogast les. V primeru pušk močnih kalibrov (močne sile povratnega odsuna) je treba izbirati lesa nameniti še posebno pozornost. Npr. pri puškah v afriških »velekalibrih« je ustrezna izbira lesa izjemno pomembna. Močan povratni odsun pri strelu se namreč prenaša na kopito in prek njega na strelčevo ramo. V primeru napačne izbire lahko kopito po določenem številu iz puške oddanih strelcev tudi počni. To se po navadi zgodi na najšibkejšem delu – na vratu kopita. V takem primeru je pomemben raven vzdolžni potek lesnih vlaken, še posebno na vratu kopita; zato ima tu trdnost prednost pred estetiko.

Opisali bomo postopek obrtne izdelave kopita. Kopitar najprej, po eni izmed mnogih znanih metod, izmeri osnovne strelčeve telesne mere, na podlagi katerih bo izdelal ustrezno oblikovano kopito. Pomembne mere so: dolžina roke (podlahti) in razmerje med dolžino podlahti in nadlahti desne roke (velja za desničarja), vodoravni razmik med merilnim očesom in točko na rami, kamor prislanjamo kapo kopita, ter višinska razdalja od zgornjega roba na kapi kopita do očesa, s katerim merimo. Velikost dlani, s katero objemamo vrat kopita, določa dolžino vratu puškinega kopita. Na podlagi teh temeljnih podatkov in osebnih želj naročnika kopitar lahko izdelava kopito po meri, pri čemer pa so neprecenljive tudi njegove praktične izkušnje. Najbolje je,

če je kopitar tudi sam strelca in lovec. Naročnik izbere surovec ustrezne kakovosti in kopitar se lahko loti dela. Najprej z ustreznimi, večinoma ročnim orodjem grobo oblikuje osnovno obliko kopita in se nato loti zahtevne izdelave notranjega »nevidnega dela«. Prav pri tem se izkaže njegovo pravo mojstrstvo. Leseni deli se morajo namreč natančno prilagoditi h kovinskemu puškinemu delu. Na zadnji del z vijakoma privije praviloma gumiasto ramenjačo (kapo) in se nato loti še končne zunanje površinske obdelave, ki vključuje:

- z zamazkom iz brusnega prahu in lepila izravna manjše površinske napake (izpadle grčice, vdrtine, razpoke),
- večkratno brušenje z brusnimi papirji vedno višjih granulacij, vmes površino kopita večkrat navlaži z vodo ali špiritom (da se dvignejo lesna vlakna),
- večkratno premazovanje kopita z lanenim oljem, z dodatkom sikativov (impregnacijska sredstva za zagotavljanje vodoodpornosti) in z vmesnimi »brušenji v olju«,
- postopek loščenja s specialnimi olji za kopita (vsak kopitar prisega na svojo recepturo, čeprav lahko olja različnih proizvajalcev tudi kupimo pri specializiranih trgovcih). Zahtevnejša končna obdelava vključuje tudi zapiranje lesnih por (z zmletim plovcem),
- na koncu sledi še ročno vrezovanje oziroma rezbarjenje t. i. »diamantnega finiša« ali »ribjih lusk« na (pištolskem) ročaju in na kopiščku (sprednjem delu kopita). Za lovsko rabo so najbolj praktična kopita, brušena v olju z »motno svilenim sijajem«, ki najlepše poudari lesno strukturo. Po želji vam kopitar kopito s šelakovimi pripravki zlošči tudi do visokega leska; pač odvisno od okusa. Kopita je mogoče okrasiti tudi z najrazličnejšimi rezbarijami - ornamentami.

Puškino kopito, ki je površinsko zaščiteno z oljem, navadno pravimo, »da je brušeno v olju«, lahko po potrebi sami tudi preprosto vzdržujemo in negujemo. Po lovu oziroma, če je izpostavljeno neugodnim vremenskim vplivom (vlažna, dež, sneg), vanj vtremo olje za nego kopita (z laneno krpo, rahlo omočeno z oljem) in postopek ponovimo še naslednji dan. Na koncu ga še dodatno zgladimo z golima dlanema. Občasno in po potrebi lahko večje odrgnine in vdrtine ter morebitne druge poškodbe kopita odpravi kopitar. Manjše praske in odrgnine naj nas ne motijo, saj je puška vendar lovčev orodje, ki ga uporablja vse leto pri lovu in vadbi na strelišču, zato nujno nastane obraba! Tako kopito samo navzven kaže, da se z lovom zavzeto ukvarjamo že dolgo vrsto let ...

Prof. dr. Mirko Tratnik

IWA 2012

Novosti z nürnberškega orožnega sejma

Vse foto: J. Hartman

Kdor čaka, dočaka: slovenske puške na sejmu IWA.

PUŠKE RISANICE

Naš sprehod začnimo med orožnimi novostmi letošnjega vodilnega sejma civilnega orožja pri enostrelkah. Puške risanice na en naboj so v zeleni praksi pravzaprav precej redke, čeprav jim nihče ne oporeka posebnega čara. Pri nas so zaradi bližine Borovelj na eni strani in cenovne dostopnosti ruskih in čeških enostrelk po drugi strani najbolj znane enostrelne prelamače. Vendar vsak orožno izobražen lovec pozna tudi enostrelke z nepremično cevjo in pogrezljivim bločnim zaklepom, kakršna je elegantna, a zaradi serijske proizvodnje ne predraga Rugerjeva Number One;

nekaj podobnega so izdelali pred približno četrt stoletja v Puškarni Kranj, pred nekaj leti pa v kranjskem podjetju Bock. Kompakten navpični blok ima tudi nova risanica južnobavarskega podjetja Dentler, ki so jo poimenovali Patriamo Sigma. Dentlerjeva enostrelka se odlikuje predvsem po trojem: kratkosti (92 cm), lahкости (2,4 kg) in varnostnem mehanizmu. Slednji je narejen tako, da puško oz. zaklep do konca zapremo šele tik pred strelom. Predvideni so vsi običajni krogelni kalibri, cena osnovnega modela pa naj bi se začela pri poltretjem tisočaku.

Spoznajmo še eno enostrelno risanico, vendar drugačno. Encore Pro Hunter

ameriškega podjetja Thompson/Center je drugačnega sistema; je namreč prelamača, za nameček pa tudi petelinka. Vseeno ni nostalgичno orožje, pač pa sodoben lovski sistem z mnogimi menjalnimi cevmi vseh mogočih kalibrov, poleg krogelnih tudi šibrenih. Prevladujejo praktična sintetična kopita raznoterih oblik in barv. Prikazani primerek na fotografiji je kalibra 7 mm Remington Magnum.

Thompson/Center ponuja tudi risanice še vedno najbolj razširjenega sistema – valjastega vrtljivega, torej v bistvu izpeljanke univerzalne mavzerice. Repetirke Dimension ne moremo zgrešiti že zaradi puklastega kopita, četudi je njeno bistvo v preprostih in poceni menjalnih ceveh lepe palete kalibrov: .204 Ruger, .223 Remington, .22-250 Remington, .243 Winchester, 7 mm-06 Remington, .308 Winchester, .270 Winchester, .30-06 Springfield, 7 mm Remington Magnum in .300 Winchester Magnum. Čeprav gre za tipične ameriške kalibre, so razen dveh vsi dobro znani evropskim uporabnikom. Povsem znane kalibre – pravkar navedene – razen .204 Ruger in 7 mm-06 Remington – pa ponujajo v drugi izvedbi repetirke te ameriške tovarne, Icon. Leta sicer ne premore sistema menjalnih cevi, je pa prav tako optimizirana glede natančnosti zadevanja. To pa še ni vse: Thompson/Center ponuja še eno linijo repetirk z valjastim zaklepom, Venture. Letošnja novost sta izvedbi Venture Compact in Venture Predator, slednja s sintetičnim kopitom dveh izvedb: real-tree (svetlo šekasti odtenki) in varovalne snežne barve. Skupni imenovalac vseh pušk T/C sta poudarjeni uporabnost in nizka cena, kar je ob sodobnem dizajnu, ki godi strelskemu podmladku, v dobro prodora tega orožja tudi na evropsko tržišče.

Podobno velja za novo Rugerjevo repetirko z modnim domoljubnim imenom American Rifle. To ni kakšna drugačna izvedba uveljavljene Rugerice model 77, pač pa novodobna konstrukcija z nekaj zanimivimi izboljšavami. V neizogibnem sintetičnem kopitu tiči na posebnih »ostrostrelnih« silnih blokih sorazmerno standarden zaklepni sklop s trizobo glavo in 70-stopinjskim obračanjem. Nekoliko neobičajna je drsna varovalka na repu zaklepišča, ki je zelo blizu uporabnikom dvocevk. Še manj običajne oblike je nastavljeni sprožilec, ki je glede na večino ameriških risanic veliko olajšanje. Morda najbolj prese-

Dentler Patriamo Sigma

Thompson/Center Encore Pro Hunter

Thompson/Center Icon Weather Shield

netljiv je snemljiv nabojnik prestižne polžaste zgradbe – nekakšen novodobni odmev klasičnega šenaverja (Mannlicher-Schönauer). Zmogljivost nabojnika je štiri naboje, kalibri pa so štirje; najosnovnejši za ameriške »normalno-kalibrske« risanice, namreč .30-06 Springfield, .270 Winchester, .308 Winchester in .243 Winchester.

Med evropskimi repetirkami klasičnega sistema ni opaziti posebnih novosti, priredb in preoblek pa kot po navadi ne manjka. Tako, na primer, je finska Tikka, ki ima tudi pri nas precej ljubiteljev, na voljo v izvedbi T3 Forest s klasičnim orehovim kopitom oblike monte carlo.

In že smo pri premovlečnicah. Repetirke s premovlečnim valjastim zaklepom so že skoraj dvajsetletje med najbolj

priljubljenimi evropskimi risanicami, zato ne moremo govoriti o modni muhi – očitno so se prav zares in nepovratno uveljavile. Merkelovo RX. Helix letos poudarjeno ponujajo v delovni izvedbi s temnim sintetičnim kopitom, opazili pa smo tudi različico za strelce levičarje. Takoj pade v oči kopito z ličnico na desni strani, ki je očitno namenjeno tistim, ki streljajo z leve rame. Vendar pozor: ročica ostaja na desni! »Prave« repetirke za levoroke strelce imajo ročico zaklepa predstavljeno na levo stran, Merkel pa se je temu izognil; očitno je ocenil, da je to nepotrebno. To me pravzaprav ni začudilo, saj sem pred časom že sam prišel na enako zamisel; seveda kot strelce levičar. Pri dovolj lahki puški ali pri streljanju z naslona je namreč strelcu levičarju včasih lažje oz. koristneje repetirati z desno roko, saj tako »čuva« strelno roko za sprožanje. Pri hitrem repetiranju – stoje, kot je navada npr. pri pogonu na divje prašiče, je to pri rabi klasične repetirke, kot je mavzerica, precej nerodno, saj gre zaklep daleč nazaj in zlahka udari ob strelno roko, ki objema vrat kopita. Vendar pri Helixu to sploh ni problematično, saj se zaklep premika le v zaklepišču in niti teoretično ne more zadeti ničesar za njim. Torej: poleg onemogočanja udarca zaklepa v nos, kar smo lani doživeli pri konku-

Merkel RX.Helix (odprt zaklep)

renčni risanici, in kar velja za strelce ne glede na to, katero roko uporabljajo za sprožanje, RX. Helix ponuja še dodatno prednost tistim strelcem, ki streljajo z »napačne«, leve strani.

Seveda tudi konkurenca ne počiva. Blaser, ki je s svojo R93 pravzaprav začetnik novodobnih premovlečnic, je svojo novo R8 predstavil v nekaj najnovejših različicah. Morda je najbolj značilna izpeljanka R8 Professional Success, ki ima temno sintetično kopito, oblikovano po načinu thumbhole, torej s poudarjenim pištolnim ročajem, in za njim odprtino za palec strelne roke. Kaj hočemo, sodobni oblikovalski prijemi se počasi, a zanesljivo širijo tudi med doslej pretežno tradicionalne vrste orožja.

Morda pri premovlečnih blasericah še tale obrobna pripomba: novi model R8 ni nadomestilo starejšega R93, ampak vzporedna pojavna oblika, alternativa. Osnovni model R93 ponujajo naprej in očitno še ni za staro šaro, kot so sklepali nekateri.

Komur premovlečna repetirka ni dovolj hitra ali pa mu sicer puške tega kova iz tega ali onega razloga niso všeč, ima na voljo kup drugih pušk. Med njimi predvsem polavtomatske, ki so si vendarle izborile zasluženi prostor pod evropskim soncem. V povezavi s tem velja postreči s podatkom, da je Browning izdelal nič manj kot milijonti primerok svoje že kar legendarne polavtomatke BAR (Browning Automatic Rifle). Kot njeno novodobno izpeljanko ponujajo prestižno BAR Zenith Prestige Wood HC, ki se ponaša predvsem z ročno napenjalnim drsnikom na vratu kopita. Gre torej za trendovsko »varnostno« samopolnilno risanico, kakršna je npr. tudi Sauer 303. Najnovejši BAR ponujajo v izbranih kalibrih: .270 Winchester Short Magnum, 7 x 64, .30-06 Springfield, .300 Winchester Magnum in 9,3 x 62; kopito je iz kakovostne orehovine, brušene v olju.

Končno smo prišli do ekspresnic; dvocevka na kroglo. »Končno« zato, ker

POPRAVEK

V Lovcu, 6/2012, je v mojem članku O škodi od jelenjadi na Gorenjskem, na strani 305, avtor obeh fotografij **Peter Čadež**, na strani 306 in 307 sem avtor vseh fotografij poškodovanih debel **Jože Skumavec**. Avtor neoznačene fotografije na str. 308 pa je **Andrej Žemva**.

Za nedoslednost navedbe avtorja oz. napako, ki je nastala po moji krivdi, se opravičujem.

Jože Skumavec

Blaser R8 Professional Success

9,3 x 74 R, podobna ali kar enaka najboljšim boroveljskim izdelkom te vrste. Nič nenavadnega, saj je Špendal večino svoje dolgoletne puškarske kariere preživel prav tam. Sledi krogelna bokarica dveh različnih kalibrov (Bergstutzen), ki je petelinka in se diči z gravuro, posneto po eni luksuznih pušk samega Napoleona. Seveda ne manjka niti klasična dvocevna risanica s privezjenima cevema, za dobro mero pa je tu še težka »tropska dvocevka« spoštljivega kalibra .500 Nitro Express. Posebno pozornost je zbujala še ena petelinka, enostrelna prelamača, kalibra 8 x 75 RS, s svojim enkratnim, v obliki kozoroga izdelanim zunanjim udarnim kladivcem. Vse Špendalove puške so unikati ročne izdelave, zato mojster izdelava le 2 do 3 primerke na leto, seveda po meri in željah kupca; cene so približno polovične od primerljivih boroveljskih izdelkov bolj razvpitega imena in se gibljejo nekako od 6.000 do 60.000 evrov.

smo prispeli do novosti, ki je za nas še posebno pomembna: namreč do slovenskih pušk. Na nürnberškem sejmu orožja IWA, ki ga obiskujemo že nekako četrto stoletja, smo že videli kaj našega. Nekdaj predvsem orožje Crvene zastave, potem slovenske izdelke, kot je kamniški smodnik, pa strelivo za zračne puške in Planikine gojzerice. Zdaj pa – končno – zgodovinski premik: na sejmu IWA smo dočakali prve slovenske puške. In kdo se je ojunatil? **Puškarstvo Špendal** iz Ljubljane je tam letos razstavljalo svoje ročno izdelane puške, med katerimi je bilo največ dvocevka na kroglo, sicer pa tudi enostrelki, repetirka in tricevka. Ker smo lani dodobra obdelali sejmsko ponudbo ekspresnic, tokrat spoznajmo le izdelke puškarskega mojstra **Aleša Špendala**. Najprej je tu bokarica kalibra

Puškarstvo Špendal – enocevna risanica petelinka

Browning BAR Zenith Prestige Wood HC

ŠIBRENICE

Med najbolj neobičajnimi puškami na šibe je gotovo Špendalova tricevka, kalibra 20/76, sicer je največ dvocevka (predvsem bokarica) pa tudi polavtomatik.

Nova je bokarica Browning B725, namenjena športnemu streljanju in lovu. Browningove naveznjene dvocevke so z nami že od dvajsetih let prejšnjega stoletja, najnovejša izpeljanka pa se odlikuje z nekaj novostmi in izboljšavami. Najprej je tu izboljšani mehanični sprožilec, ki je krajši, hitrejši in lažji od prejšnjih sistemov. Nizka zgradba baskila (puškine glave) omogoča hitrejšo, učinkovitejšo namerjanje. Nova je tudi ramenska kapa Inflex II, za katero Browning trdi, da omogoča nič manj kot »najboljšo možno absorpcijo odsuna«.

Beretta Diana

Puškarstvo Špendal – dvocevna risanica

Cevi so izdelane po trendovskem sistemu *backbore*, točneje Back Bore Vector, pika na i pa so patentirane menjalne zadrgre (čoki) Invector DS.

Presenetljiva Browningova novost je vrnitev legendarne polavtomatske šibrenice Auto-5. Veteranko so izdelovali vse od leta 1902 do sklenitve proizvodnje 1998. Novodobna reinkarnacija še vedno zbode v oči z značilnim oglatim ali kar puklastim ohišjem, vendar se podobnost tu bolj ali manj konča. Srce puške je sistem »kratkega trzanja« Kinematic Drive, ki je po besedah tovarne tako zanesljiv, da je to prva polavtomatka z jamstvom 100.000 izstreljenih nabojev ali pet let. Duša cevi je izdelana podobno kot smo navedli pri Browningovi bokarici, ohišje pa je iz lahke aluminijeve litine. Puška strelja vse vrste nabojev 12/70 in 12/76 Mag.

Beretta ponuja še eno novo polavtomatsko šibrenico: Extreme Unico naj bi bila deklica za vse, ki se počuti enako dobro v sibirskem mrazu pa tudi v kalaharski vročini – in povsod vmes. Sodobna, do obisti zanesljiva in učinkovita »plastična« strelna priprava je ena skrajnost Berettinih šibrenic, na drugi strani pa ponujajo Diano, ročno gravirno petelinko z angleškim kopitom iz izborne orehovine, kategorije 5; nekaj za vsak okus – in žep.

Med kombiniranimi puškami letos ni bilo videti posebnih novosti, čeprav je ponudba zelo obsežna in pestra. In tako smo prišli do kratkocevnega orožja.

PIŠTOLE IN REVOLVERJI

Nadaljuje se trend približkov modela 1911 v malokalibrski izvedbi. Brownin-gova različica je na prvi pogled enaka izvirniku; pravzaprav povsem razumljivo, saj ga je pred dobrim stoletjem zasnoval sam John M. Browning. Ko jo vzamemo v dlan, pa začutimo njeno proporcionalno milino: pištola kalibra .22 je bistveno manjša in lažja od tiste kalibra .45.

Povsem drugačna je nova Rugerjeva malokalibrska pištola SR22, ki je še ena »plastičarka«, sodobna pištola, kalibra .22 long rifle, ki je uporabna za vse,

Ruger SR22

Sig-Sauer P290

Cobot Guns South Paw

Freedom Arms Casull

čeprav idealna pravzaprav za malokaj. Nihče pa ne more zanikati, da ni odlična za vadbeno streljanje in uvajanje podmladka – kaj veliko več pa od velikoserijske pištoliče za 399 dolarjev (priporočena cena v ZDA) pravzaprav ne bi smeli zahtevati.

Med drugimi Rugerjevimi kratkocevnimi novostmi je malokalibrska izpeljanka »plastičnega« revolverčka LCR. Spomnimo: ta model se je pojavil pred nekaj leti v kalibru .38 Special +P, lani smo ga videli v kalibru .357 Magnum, letos torej še v .22 Long Rifle; paleta je sklenjena?

Nova 9-milimetrska pištola žepnega formata Sig-Sauer P290, ki jo poznamo kot prototip že od lani, je zdaj doživela serijsko proizvodnjo, in to v podružnični tovarni v ZDA. V bistvu je obrambna pištolica zanimiva alternativa tudi glede pomožne lovске rabe.

Med polnokrvnimi samokresi nam je padla v oko še ena enajstica, torej izpeljanka Colta/Browninga M1911, namreč izdelek pensilvanijskega podjetja Cabot Guns. Izjemno skrbno in v zelo omejenih količinah izdelano orožje, med katerim je tudi zrcalna pištola za strelce levičarje, je na voljo v razponu od 4 do 8 tisoč ameriških dolarjev. Bistveno cenejši, a še vedno prestižni so znani revolverji Casull podjetja Freedom Arms. V dlan prav lepo sede kratkocevni primerki neznatnega kalibra .45 Colt; to je primerki tistega orožja, v katerega se najprej zagledate, šele potem začnete razmišljati, s kakšnim namenom bi upravičili nakup ...

Janez Hartman

Na kratko iz tujega tiska ...

Nemčija: Pred nekaj tedni so raziskovalci zveznega centra za polete in astronautiko iz mesta Oberpfaffenhofen začeli izvajati 3,3 milijona evrov vreden projekt z naslovom *Načini in ravnanja pri reševanju mladičev srnjadi v času košnje*. Cilj projekta je raziskovanje in preskušanje različnih načinov reševanja mladičev srnjadi med košnjo. Projekt bo trajal tri leta in pol. Glavni namen je najti najboljše rešitev oz. sistem, ki bi izpolnjeval glavne zahteve reševanja mladičev srnjadi, in sicer »najti – označiti – ponovno najti – rešiti in zavarovati«. Iskanje mladičev naj bi potekalo s pomočjo modelov letal ali helikopterjev, na katerih bi bili nameščeni senzorji za zaznavanje telesne toplote mladičev. Označitev in ponovno odkrivanje mladičev naj bi sledila s pomočjo sistema identifikacije z radijskimi frekvencami. S pomočjo toplotnih senzorjev bi odkrite mladiče lahko ponovno našli, jih odnesli s površine, ki bi jo pozneje pokosili in jih po košnji spet vrnili v neposredno bližino mesta najdbe. Projekt sofinancira ministrstvo za kmetijstvo, med partnerji projekta pa je tudi Bavarska lovska zveza.

(Wild und Hund Internet)

Nemčija: S 1. 7. letos začne veljati nova uredba EU glede sledljivosti živil živalskega izvora, torej tudi divjačine, ki je lovci ne prodajo neposredno končnemu potrošniku (gostilne, restavracije, mesarije, odkupovalci divjačine). Taka divjačina mora biti po novem obvezno dodatno označena, tako da je mogoča spremljava do samega izvora. Pri takšni oddaji oz. prodaji mora biti divjačina po novem dodatno označena z datumom oddaje oz. prodaje, imenom, priimkom in naslovom pošiljatelja oz. prodajalca, prejemnika oz. kupca in tudi lastnika, če je le-ta druga oseba kot prej naštetih, z navedbo vrste divjadi ter količine (število živali ali pa navedba dela divjačine – npr. hrbet srne). Navedeni podatki morajo biti na priloženem sprememnem obrazcu, ki mora imeti enako številko kot izjava usposobljene osebe ali pa biti celo del nje (v takem primeru morata biti na njej dodat-

Foto: P. Kruljic

Populacija afriških slonov v Bocvani se nezadržno povečuje.

no navedba datuma oddaje in prejemnik oz. kupec). Lovski upravičenci morajo podatke o izvoru divjačine hraniti vse do potrošnje in jih na zahtevo nadzornih služb tudi predložiti.

(Wild und Hund Internet)

Švedska: V bližini kraja Mitstäden so na zahtevo tamkajšnje uprave za zveri v enem popoldnevu ustrelili pet rjavih medvedov, in sicer medvedko s tremi mladiči in mlajšega medveda. Omenjeni medvedi so se že nekaj časa zadrževali v neposredni bližini naselja in čred udomačenih severnih jelenov ter naj bi bili prevelika nevarnost za prebivalce in tudi njihove severne jelene. Sledovi v snegu so dokazovali, da so medvedi dejansko napadali severne jelene. Odstrel so opravili v petnajstih minutah s pomočjo helikopterja. Kljub temu je nenavadno, da so v takem primeru odstrelili toliko medvedov.

(Jagen Weltweit Internet)

ZDA: Policisti so v kraju Dubuque, v zvezni državi Iowa, pri kontroli alkoholiziranosti ustavili osebni avto, v katerem je na ramenu voznika sedela papiga, na zadnjem sedežu pa je bila zebra. Mimoidoči so že pred tem alarmirali policijo, da je pred enim od barov parkiran avto, v katerem sta papagaj in zebra. Prijateljica alkoholiziranega voznika je novinarjem televizijske mreže CNN ravnanje svojega prijatelja opravičevala, da sta se njuna papagaj in zebra zelo rada vozila v avtomobilih. Pijanega voznika so čez noč pridržali, papagaj in zebra pa sta noč preživela na svojem domu.

(Jagen Weltweit Internet)

Bocvana: V severnih predelih te afriške države živi od 130.000 do 150.000 slonov, kar je kar približno četrtnina vse afriške populacije. V tamkajšnjih predelih se številčnost veča vse od leta 1987, in sicer za 4 do 6 % na leto. Populacijska gostota slo-

nov je 1,75 živali/100 ha. Zaradi izjemne številčnosti oz. gostote je vegetacija, še posebno vzdolž rek, zelo prizadeta, saj znaša približna količina hrane, ki jo posamezna žival zaužije na dan, 200 kg. Iz predelov s podobnimi gostotami slonov je znano, da se posledično zelo zmanjšajo gostote nekaterih drugih rastlinojedov, kot so antilope, zebre ... To so potrdila tudi preštevanja na severu Bocvane. Številčnost gnujev, žiraf, kudujev in nekaterih drugih vrst antilop se je zelo zmanjšala zaradi velike gostote slonov. V tistih predelih slone sicer lahko ponovno lovijo vse od leta 1996 naprej, število uplenjenih pa se je v tem času povečalo s 33 na 300 živali na leto, kar pa še vedno pomeni zgolj 0,2 % od ocene populacije in praktično ne vpliva na velikost populacije. Da bi se rast tamkajšnje slonje populacije ustavila, bi morali na leto odstreliti od 6.000 do 10.000 slonov. Kljub temu pa se že dlje pojavljajo najrazličnejši pritiski po odpravi trajnostnega trofejnega lova slonov v tej državi. Tako je tamkajšnja vlada konec aprila letos podaljšala prepoved lova na slone do leta 2013. Zgolj nekaj koncesionarjev pa bo v tem času dobilo dovoljenje za zelo omejen odstrel slonov na svojih farmah.

(Jagen Weltweit Internet)

Nemčija: Zanimiva je sodba sodišča iz mesta Rhinmasens iz zvezne dežele Rheninland-Pfalz. Sodišče je glede razritin, ki so jih povzročili divji prašiči na travni ruši v sadovnjaku, odločilo, da je sicer nastala škoda, vendar pa lastnik ni upravičen do odškodnine. Površina tudi sicer ni bila ustrezno zavarovana, da bi preprečevala dostop divjim prašičem. Po tamkajšnjih predpisih bi bila potrebna ustrezna žična ograja, visoka 1,5 m, ki bi morala biti tako pričvrščena v tla, da bi preprečila privzdigovanje. Sodišče je menilo, da je v primeru razritin v sadovnjaku glavna kultura sadje, medtem ko je trava zgolj stranska kultura in torej v bistvu ne gre za travnik.

(Deutsche Jagd Zeitung, 5/2012)

Pripravil:
mag. Janko Mehle

Sokolarstvo: živa nesnovna kultura

UNESCO priznal sokolarstvo kot svetovno dediščino človeštva

Slovensko zvezo za sokolarstvo in zaščito ptic ujed sta na drugem festivalu sokolarstva, bil je decembra lani v Al Ainu v Združenih arabskih emiratih (ZAE), predstavljala **Leo Zega** in dr. **Igor Tavčar**, član Slovenske nacionalne delegacije CIC. Udeležila sta se ga na povabilo Urada za kulturo in dediščino ZAE ob podpori njegovega **Visočanstva šejka Hamdana bin Zayed Al Nahyana** in pod pokroviteljstvom njegovega **Visočanstva šejka Khalife bin Zayed Al Nahyana**, predsednika ZAE.

Festival je potekal v duhu priznavanja in ohranitve sokolarstva kot enega stebrov nacionalne kulturne dediščine (tako so ga predstavili že na prvi mednarodni konferenci o sokolarstvu in ohranitvi ptic ujed leta 1976 v Abu Dhabiju), ki ga je slovesno odprl pokojni ustanovitelj in prvi predsednik ZAE, obenem pa sokolar in zaščitnik prostoživečih vrst, **šejk Zayed bin Sultan Al Nahyan**.

Vsi delegati so bili gostje sokolarjev ZAE. Na dogodku so se zbrali: nacionalne delegacije, vladne in nevladne organizacije in posamezniki iz kar 72 držav.

Program festivala je bil namenjen počastitvi, ohranitvi in razvoju mednarodne kulturne dediščine sokolarstva, hkrati pa je izpostavil vlogo Združenih arabskih emiratov pri uvrstitvi sokolarstva na Unescov reprezentativni seznam t. i. nesnovne kulturne dediščine človeštva.

Medvladni odbor za varstvo nesnovne kulturne dediščine Organizacije združenih narodov za izobraževanje, kulturo in znanost (UNESCO) je na svoj seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva uvrstil tudi **sokolarstvo kot tradicionalno lovsko tehniko oziroma umetnost lova z izurjenimi ujedami**. To je tradicija, ki se

Vse foto: I. Tavčar

Decembra lani je bil v puščavi v Al Ainu v Združenih arabskih emiratih drugi sokolarski festival, ki sta se ga udeležila tudi predstavnika Slovenske zveze za sokolarstvo in zaščito ptic ujed.

Leo Zega (LD Komen), namestnik predsednika Slovenske zveze sokolarjev in zaščite ptic ujed **Romana Saviča** ogleduje sokola arabskega sokolarja.

je pojavljala v številnih zgodovinskih okoljih od kraljevskih dvorov v Aziji do srednjeveške Evrope in se nadaljuje tudi v novem času in svetu. Sokolarstvo je kot oblika lova oz. lovska tehnika ohranjalo neprekinjeno vez s tradicijo, staro več kot 4000 let, torej sega v čas pred piramidami. Očetje so na svoje potomce prenašali sokolarske veščine približno skozi

dvesto generacij, s tem pa ustvarjali in ohranjali nesnovno dediščino, s čimer so nam omogočili, da to umetnost doživljamo tudi v 21. stoletju.

V novejšem času so sokolarji odigrali ključno vlogo pri ohranjanju prostoživečih ptic ujed in vrst, ki so njihov plen, ter hkrati to dediščino prenašali na naslednje generacije. Tako so pri svojih otrocih vzbudili spoštova-

nje do naravnega okolja kot vira obstoja prostoživečih vrst živali, njegove biotske pestrosti in tudi kot sokolarske tradicije.

Urad za kulturo in dediščino Abu Dhabi je organiziral festival v čast svetovne tradicije sokolarstva in prizadevanj sokolarjev za ohranitev prostoživečih ptic ujed ter tudi živalskih vrst, ki so njihov plen. Predsedstvo sokolarskega festivala sta prevzela **njegovo Visočanstvo šejk Sultan bin Tahnoon Al Nahyana** in dr. **Nicka Foxa** iz Združenja mednarodnih svetovalcev za prostoživeče vrste (IWC) iz Združenega kraljestva.

Med festivalom je bil tudi sestanek Sveta delegatov **Mednarodne zveze za sokolarstvo (IAF)**, krovne organizacije lokalnih zvez za sokolarstvo, ki zastopa več kot 30.000 sokolarjev z vsega sveta. IAF ima vlogo svetovnega UNESCA pri vprašanjih sokolarske tradicije. Slovensko zvezo za sokolarstvo in zaščito ptic ujed je na sestankih IAF zastopal dr. **Igor Tavčar**.

Od leve: Leo Zega (Slovenija), Ivan Horvat (predstavnik hrvaških sokolarjev), dr. Nick Fox (soorganizator sokolarskega srečanja iz Združenega kraljestva) in dr. Igor Tavčar

Več kot 800 delegatov, lokalnih sokolarjev in njihovih družin ter tisoče obiskovalcev se je udeležilo številnih dogodkov, na katerih so sodelovali vodilni strokovnjaki za ohranitev sokolarstva, ptic ujed ter varstva prostoživečih vrst.

Vsaka delegacija je imela možnost prikazati svojo kulturo sokolarstva v nacionalnem šotoru, kjer so lahko predstavile značilnosti in znamenitosti svoje tradicije in edinstvenost svoje domače kulture in domače pokrajine. Nacionalni šotori so sokolarjem in obiskovalcem omogočili ogled in predstavo globalne raznovrstnosti sokolarskih kultur.

Prihodnost posameznikov, narodov oziroma človeštva je vse bolj odvisna od spoštovanja tradicij, doseganja medsebojnega soglasja in sodelovanja, vse večjih prizadevanj za izboljšanje biotske raznovrstnosti in od uvedbe družbeno-ekonomsko vzdržnih varstvenih ukrepov, ki zagotavljajo najboljše rezultate ob skrbnem upravljanju naravnih virov.

Njeno Veličanstvo Katalin Bogyay, predsednica Generalne konference UNESCO, je v svojem govoru poudarila bogastvo in raznolikost kulturnih tradicij ter potencialov za prihodnji kulturni dialog, prisoten v živih tradicijah sokolarstva oziroma izjemno uspešen medkulturni dialog, ki so ga vzpostavili sokolarji z vsega sveta, kot je to doživela tudi osebno med obiskom festivala sokolarstva.

Njegovo Visočanstvo Mohamed al Bowardi, generalni sekretar Izvršnega sveta Združenih arabskih emiratov, je povedal, da je na sestanku Sveta delegatov IAF v Abu Dhabiju leta 2004 **Mednarodni svet za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC)** v nepozabnem nagovoru nekdanjega predsednika CIC **Dieterja Schramma** dal pobudo za uvrstitev sokolarstva – kot nesovne kulturne dediščine človeštva – na reprezentativni seznam Unesca.

Ob pomoči emirates in pod vodstvom generalnega sekretarja Nacionalne komisije za UNESCO dr. **Awada Ali Saleha** ter ob sodelovanju z

globalnimi člani in strokovnjaki IAF ter Mednarodnimi svetovalci za prostoživeče vrste (IWC) iz Združenega kraljestva je UNESCO že leta 2010 uradno priznal sokolarstvo kot del nesovne človeške kulturne dediščine, ki jo je treba ohraniti za prihodnje generacije.

Slovensko sokolarstvo, organizirano v Slovenski zvezi za sokolarstvo in zaščito ptic ujed, pod vodstvom **predsednika dr. Romana Saviča**, dr. vet., je postalo temeljni del slovenske lovske kulture in je bilo sočasno priznано tudi kot slovenski nacionalni del svetovne sokolarske lovske kulture.

Na zasedanju Mednarodne sokolarske zveze IAF, je bila posebej pohvaljena uspešna zakonska ureditev slovenskega sokolarstva (opravljena v letu 2008). Pred delegati sokolarskih zvez iz 72 držav, častnimi gosti iz vrha Združenih Arabskih Emiratom (ZAE), delegati FACE in CIC, je predsednik IAF **Frank Bond** (ZDA) pohvalil slovenske sokolarje z naslednjimi besedami: »Zakonska ureditev sokolarstva v Sloveniji se je uresničila kljub zelo očitnemu nasprotovanju aktivistov

proti našemu načinu lovstva - sokolarstva. Toda predstavniki sokolarstva v Sloveniji so si v demokratičnem postopku in z razumljivimi in odločnimi argumenti izborili svojo pravičnost. Zato lahko pohvalim načela slovenskih sokolarjev in lovcev, ki so sokolarstvo v Republiki Sloveniji uredili v zakonu o divjadi in lovstvu, za kar ima zasluge predvsem predsednik Slovenske zveze za sokolarstvo in zaščito ptic ujed, Romana Savič, dr. vet. med.

Delegatom sokolarskih zvez, ki zastopajo sokolarstvo v deželah, kjer sokolarstvo še ni zakonsko urejeno oziroma kjer ima še močne nasprotnike priporočam, da sledijo načelnemu vzoru slovenskih sokolarjev in lovcev.

Slovensko Sokolarstvo je v ZAE vzbudilo pozornost in zanimanje in delegata sta odgovorila na veliko vprašanje o Sloveniji, promovirala uravnotežen naravni blagor lovstva in edinstvene pokrajine Slovenije ter močno ljudstvo v njej. Dogodke sokolarskega festivala so prenašali na državni televiziji ZAE live v glavni konici programa.

Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed se želi z velikim spoštovanjem zahvaliti modremu sokolarju, lovcu in zaščitniku prostoživečih vrst in še posebno njihovega naravnega življenjskega prostora, prvemu predsedniku Združenih arabskih emiratov **njegovi Visokosti, pokojnemu šejku Zayedu bin Sultan Al Nahyanu**: »Vsi imamo skupen cilj, in sicer trajnostno in uravnoteženo rabo naravnih virov. Planet želimo zapustiti v enakem ali še boljšem stanju, kot smo ga prejeli,« ter njegovim cenjenim naslednikom za njihovo premočrtno vodstvo in velikodušne prispevek k boljšemu razumevanju sokolarstva, za izjemno prizadevnost in dosežke pri ohranjanju prostoživečih vrst ter za spodbujanje in širjenje prijateljstva ter medkulturne izmenjave vsem v dobro.

Dr. Igor Tavčar,
dr. med. sci.

Arabska sokolarja

ŠTEFAN KUTOŠ

Prežer domačega revija

Ne spominja se, ali se mu je to dogajalo prejšnja leta, a zadnji čas večkrat zasači lastno misel, kako opleta okoli nekakšnih bilanc, računov in poračunov. Ali se mu je nehote zalezlo v podzavest dejstvo, da je izpolnil šesti življenjski križ in obenem tretjega, odkar je pri lovcih? No, če kaj zavestno čuti, je to začudenost nad tem, kako hitro je pravzaprav vse minilo. Čuti to, o čemer so mu včasih pripovedovali starejši, pa tedaj ni mogel vedeti in verjeti; namreč, da se zdi človeku vsakih naslednjih deset let krajših. Spominja se še mladostnega hlepenja po odraslosti, tedanje naivne vere, kako bo svet njegov, upogljiv po njegovih željah. In tedaj, v tistem pričakovanju se mu je čas vlekel. Življenje potem steče in pospeši po svojih strugah in kar naenkrat ga je lep del naokoli.

Prejšnji teden mu je Matej, poklicni

čuvaj, prinesel trofejo, čekane mlajšega merjasca, ki ga je uplenil konec junija, in je obema pil kri in kodral živce vso pomlad. Potem ko ga je uplenil, se je moral takoj vrniti v mesto in Matej je po lovsko pripravil čekane, poiskal primerno deščico in vse skupaj pritr dil na steno. Ko je zabijal žebliček v zid, se je zdrznil: v vseh tridesetih letih pravzaprav prva omembe vredna trofeja. Saj je pred tem padlo kar nekaj prašičev, pa se za trofeje ni gnal, bolj je pobiral »planske« lanščake in ozimce. Spet ta misel o obračunu. Ali si je pred tremi desetletji, ko je začel lovsko pot, sploh predstavljal, kako ga bo z leti zanimanje za zunanje znake lovskega »uspeha« povsem minilo in da bo lovstvo in življenje samo sčasoma doje mal povsem drugače?

A ta, letošnji merjasec zasluži vendarle še kakšno besedo, tam od zgodnje pomladi sta ga namreč sledila in čakala z Matejem – od bukovja do bukovja,

od njive do njive. Dolgo je bil korak naprej ali pa korak zadaj, vedno je merjasec prišel večer prej ali noč pozneje, kot da je, čeprav mlad, prepoln življenjske modrosti. Nekaj časa je, kot da bi izzival, zahajal pri sosedu skoraj pod okno spalnice, na pšenično njivo, kjer je izkopaval jeseni podorane koruzne storže. Nato je na njivi zraven postal mlečnat oves. A tudi tu ni šlo gladko, še nekajkrat se je izmuznil. Fantje so s traktorjem pripeljali »premično« prežo, ravno toliko visoko, da pogled nese čez posevke, ob tem času še tudi prek hitro se dvigajoče koruze. No, tistih osem metrov, na katere nekateri prisegajo, češ da te šele s take višine ščetinar ne dobi v nos, je v takšnih okoliščinah pobožna želja. Konec maja, ob prazni luni, ga je imel prvič na muhi – a ni upal sprožiti; v ovsu je slutil le črni greben hrbtna in ni bil prepričan, da ni morda kateri od damjakov, ki se tudi pasejo tam okrog. Nekaj večerov zatem

se je na hitro ulilo, usedel se je v avto in po dveh lučajih kamna ga je zagledal v blišču žarometov – stasitega mladničiča, ko je med štrenami dežja zložno prečkal kolovoz in se izmuznil skozi mejico. No, še dva dni pozneje je bilo zgodbe vendarle konec; uro potem, ko se je zmračilo, je padel v ognju.

Tisti preži Matej zdaj pravi Merjašče-va preža. Prestavljajo jo, po potrebi, na razne konce revirja in vedno znova Matej pristavi: »Morda bo spet prinesla srečo.« Mogoče jo bo pa res še kdaj.

Njun odnos z Matejem se je nekako postopoma pilil, kakšni dve leti je trajalo. Matej je prišel za čuvaja iz krajev izpod Haloz, v cvetočih moških letih je in prepoln je lovskega znanja, izkušenj in tudi teoretično je odlično podkovan. Za kolegom, ki se je upokojil, je prevzel obsežen del tukajšnjega lovišča s posebnim namenom.

»No, zdaj, ko sem jaz tukaj, se ne bo zate nič spremenilo,« mu je hitel poudarjati, ko sta se prvič srečala. Očitno so mu stari čuvajski mački dobro predstavili njegov status gosta - domačina v lovišču, kar preprosto pomeni: prost vstop v revir ob poprejšnji najavi in dogovoru, po potrebi pomoč pri izpolnjevanju načrtovanega odstrela, nobene trofejne divjadi seveda, »poročanje« o gibanju divjadi in tudi o drugih dogajanjih v revirju. Veliko nenavadnega prometa in »prometa«. V lovišču je namreč včasih občasno kakšen neznan avto in včasih kakšen strel brez avtorja. Da, tudi to se dogaja. Matejev revir je velik in zanj je dragoceno, če dobi informacijo s tistega konca, ki ga tisti večer ne pokriva.

Kot bi rekli v športnem žargonu, je na 'prvo žogo' začutil, da se bosta z Matejem kmalu ujela. Pravzaprav je vedno tako: že po nekaj stavkih, izmenjanih mislih, po prvi izpovedani zgodbi začutiš, ali je zazvenelo tisto pravo, ali je sogovorniku lastno kaj več kot plenitev ali zbiranje trofej. A Matej je vendarle rabil nekaj časa, preden je res verjel, da je njemu, tukaj rojenemu, a zdaj vračajočemu se iz mesta, res pomembna vsaka priložnost, ko pride domov, ko se odpravi v revir in ko se vzpne po klinih preže. Da mu to zadostuje, da mu strel in uplenitev nista v ospredju. Matej je pač globoko v lovskem vsakdanu, med lovci je dosti takih, ki razmišljajo in govorijo zgolj o »uspehu«; tu v lovišču s posebnim namenom pa se sploh veliko lovi komercialno, tu pač štejeta trofeja in njena vrednost v evrih. In tako sta imela vsaj ducatkrat ponavljajoči se dialog. Matej, recimo: »A veš, da nisem prašičev nič zasledil ta teden, ne vem,

če boš kaj dočkal, pojdi pogledat k brezi, nisem utegnil tja. Pri srnjadi je plan že izpolnjen, potem ti ostane samo lisica, saj veš.« On: »Saj je v redu, ti mi le povej, kje ne bom motil in vznemirjal. Jutri te pa itak pokličem, da ti povem, kaj se je dogajalo.« Matej naslednjič: »Nujno pojdi k hrastu pri Stanekovi koruzi, čisto sveže sledi so, dve noči zapored so lomili, pri zgornjem robu hodijo not, tam ga moraš dobiti.« Ali pa spet Matej: »Nikjer ni sledi že dva tedna, menda so se spet umaknili čez na Madžarsko, najbrž boš zaman čakal, kamorkoli te dam.« Stvar je namreč taka, da prašiči v zadnjih jesenih skrivnostno izginejo tudi za nekaj mesecev, potem ko so od pomladi mendlali povsod naokoli. Bojda jih na oni strani od oktobra naprej intenzivno krmijo s celimi prikolicami koruze – komerciala pač. On nato: »Ja, Matej, saj veš, le usedel bi se rad, pa gledal in poslušal, ti mi le povej, kam smem!« In tako so se lep čas vleкли taki dvogovori, preden se je Matej prepričal, da ne gre za lažno skromnost ali pozo. Zdaj se dogovarjata prav na hitro, Matej izpušča prvi del z opravičevanjem. Večkrat se začne z sms-om že iz Ljubljane: »Popoldne pridem, kje naj se usedem zvečer? Spodnji bor, prašiči vsi odprti, poslušaj jelena.« Ali pa takle odgovor: »Farma, damjakova košutarija, oceni jelena, če poleg. Mladič samo moški.«

Zdaj se sporazumevata na kratko in opazovalec z bujno domišljijo bi v takem telefonskem prometu videl skrivnostne šifre: breza, Hubert, spodnji bor, gornji bor, farma, topol, Cestno, srednja, zgornja in spodnja na Taborih, pri potoku, na Šuklavah.

In vsaka od prež ima svojo zgodbo ali več; da, v desetletjih se je nabralo dosti tega, vznemirljivih, napetih, trpkih, veselih in tudi povsem običajnih spominov in večerov.

Recimo kakšen trpek spomin: s srednje preže na Taborih je opazoval pasočje se damjake, košute z mladiči in lanske živali. Eden od lanskih jelenčkov je bil bel, menda ne gre za pravi albinizem, je pa to med tukajšnjimi damjaki pogost pojav. V prirastku, ki v populaciji šteje nekaj ducatov, se vsako leto pojavita ena ali dve beli živali. Jelenček se jim je želel ves čas pridružiti, a so ga vsakokrat znova zavrnili, odgnali. Odmaknil se je za lučaj in se med pašo, kot po naključju, spet bližal tropu. Videti je že bilo, da bo tokrat v redu, a spet je katera od košut potolkla z nogo ob tla in se zagnala proti njemu; spet je odskočil do roba pšenične njive. In tako znova in znova. Na eni strani naravni nagon po druženju, po življenju v sku-

pini, a na drugi še močnejši, življenjski nagon, v gene vsajen program za preživetje: »Pojdi stran, izdajaj nas, tvoja belina nad nas kliče sovražnike. Torej, si pravzaprav ti naš sovražnik, ne moremo te imeti s sabo.« Pretresljivo, nekaj težkega ga je tiščalo v prsih, ko se je spuščal s preže. A tako je. Narava ni idila, trd boj za preživetje je, vse je temu podrejeno. Ljubezen matere sme ali košute do mladiča je nagonaska, nič »bambijevskega« ni v tem, en sam cilj je: nadaljevanje vrste.

V naslednjih tednih je belega damjaka še videval; očitno se je sprijaznil z usodo in samoto, izstopal je že sredi popoldneva ali pa kdaj tudi čisto pozno, potem ko se je trop že umaknil v gozd k preževkovanju in počitku. Navadno belične primerke v lovišču poberejo že pred skupnimi lovi, včasih pa katerega še pustijo za eno sezono kot nekakšno maskoto revirja.

Prav zabaven dialog je imel lani z vodečo svinjo na preži pri farmi: Matej je naročil: »Pojdi pogledat, več zadev se mota tam okoli, med drugim svinja z mladiči, so pa tudi njeni odtisi nekam drobni. Poberi kakšnega mladega. A če nima vsaj dvanajst, petnajst kil, ga pusti, je vseeno škoda.«

Namestil se je, luna se je tisti večer že zelo napihovala proti ščipu. Prijeten poznopomladanski čas je bil. Dolgo nič, razen osamljenega bokanja srnjaka tam nekje na adrijanski strani.

Mesečina obliva dokaj ozko vidno polje s preže, ki jo že precej zarašča hrastovo mladje. Spodaj proti cesti je zapleveljena njiva, v sredini zmulčena parcela, više gori pšenica, ki prav zdaj dehteče cveti. Da, kako dehteč je vonj vetrocvet, skoraj prekašajo katere od pravih cvetnic! Kakor koli že, zaziba se v prijetno, lagodno ždenje, ko se mu zazdi, da se je ob robu plevela nekaj zganilo. Pogleda skozi dvogled: svinja šibkega stasa, okoli nje kot frnikole drobijo mladiči – pet jih je, »pižamarji«. Kakšnih dvanajst kil neki, še šest jih nima vsak! Mat se meni nič tebi nič odpravi natanko proti preži, po planem, brez pravega razloga pravzaprav, saj ni na tej strani nič primerne za pod zob. Kot da si je zaželela, kar tako, malo sprehoda v mesečini. Mladi seveda za njo. Pomisli: »Otrok, ki ima otroke, v nevarnost jih vodiš!« Zdaj že ve, da bo ta otroški vrtec pustil pri miru, prisloni puško ob ograjo, gleda jih zdaj že s prostim očesom v njihovi mladostni razigranosti. Ko so prišli pod hrast, jo je na glas, med smehom, vprašal: »Ja kam jih pa pelješ?« Tedaj se je zgodilo bliskovito – ona prhne, dva zletita gor

v pšenico, a trije nazaj, dol v plevel. Ona proti pšenici, a zmogla je toliko poguma, da se je za hip ustavila na odprtem in še enkrat kruleče poklicala. V naslednji minuti se je smejal čisto na glas: v primernih presledkih so čez odprto švignili iz plevela v pšenico trije 'zaostankarji': kot puščice čez odprt svet. Spomnil se je na modrega dirkača – Blue Racerja iz starih tv-risank.

Najbrž je bila ista družinica, ki jo je tisto jesen sledil na spodnjem koncu revirja, dva kilometra niže. Tedaj so hodili že v koruzo, a v križ ni dobil nobenega, pozneje pa so se najbrž pridružili množičnemu romanju na madžarsko stran.

Pa kakšna reč, za katero bi rad, da se ne bi zgodila, a jo je treba možko vzeti na svojo dušo. Jani, ki je pred leti skrbel za revir, mu je zabičal: »*Košutarija je vsa odprta, a streljaj teleta ali junico, nikar košute.*« Pripasle so se mu dokaj blizu na njivo ob depoju cestnega podjetja, čisto svetlo je bilo še. Vse je bilo videti preprosto, tretji po vrsti je bilo tele. Brez težav bo opravil. Dvigne puško, žival dobi v križ daljnogleda, pritisne sprožilec. Pa ga je nekaj zbdlo – je bil res tretji po vrsti? Ne, ni bil, padla je mati košuta! Kako tenka je včasih črta med pravo odločitvijo in napako. Žal mu je bilo prejšnje pretirane samozavesti, skrušeno se je opravičeval, zardel je bil kot otrok. No, Jani zadeve ni obešal na veliki zvon, rekel je, da bodo ob koncu tedna tu opravili pogon in bodo pobrali mladiča. »Prav pa ni bilo, drugič le pazi!« je pristavil. No, teleta so res uplenili čez nekaj dni, odrešili so ga pred samotno zimo, sam pa sramu zaradi površnosti še dolgo ni mogel zatlačiti v pozabo.

Pa spet kakšna iz bolj zabavnih logov. Namestil se je na prežo pri topolu, visoko poletje je bilo; bil je še ves poten in zbit od vožnje, neposredno iz Ljubljane je prišel. Doma je le pobral puško in daljnogled. Tako, zdaj pa malo za dušo: izhod »za relaks« pravi temu, ko gre ven izključno z namenom, da bi se oddahnil od mestnih misli, pritiskov in stresa. Brez posebne lovske želje ali pričakovanja, le da lahko vdihne malo tukajšnjega zraka, da sliši zvoke domače doline, da uglaši duha na tukajšnje vibracije. Namesti se na pol leže, večerno sonce mu še sije v oči, puška je prislonjena tam v drugem vogalu preže. A čim razporedi ude v udoben položaj, zasliši močno pokljanje za hrbtom. Preglasno za srnjad. Ali gre jelenjad tako zgodaj ven? Da bi bil lahko ob tej zgodnji uri prašiči, še pomisli ne.

Ropot se ustavi desno od njega, pogled navzdol, deset korakov stran dva prašiča, močna lanščaka! Naredi še drugo napako: namesto, da bi počakal, se samogibno stegne po puško. A tretji je očitno obstal prav pod lestvijo, zaslišal ga je in opozoril preostala dva. Konec zgodbe, le puška bi mu v zmedenosti skoraj zgrmela po lestvi. Tega je zdaj že pet let ali več, a prašičev pri topolu ni več dočakal, ne v mraku ne v najtrši noči, kaj šele ob belem dnevu.

Da, preže, takšne in drugačne, vsaka s svojo zgodbo, spomini, doživetji. Preža v njegovi zavesti ni le naprava, pripomoček za lov. Preža je že sama po sebi kot živo bitje, svoje lastno življenje ima: mlada je, ko jo na novo postavijo in ko se šele v praksi pokaže, kaj si je pravzaprav tu obetati, ali je bila odločitev – izbira mesta – dobra ali ne. Preža pride v zrele leta; tedaj natanko veš, da boš zagotovo nekaj videl in doživel, okolica je primerna, grmovno rastje in kmetijske kulture so prave, divjad je pogosta in se počuti varno. Nato preža preide v popoldne življenje: ne zaradi trohnobe gradiva, saj jo je mogoče obnoviti, pač pa zaradi spremenjenega okolja. Kar človek opusti, vzame narava nazaj. Ko njivo in travnik, ki ju lastnik ne zmore več obdelovati, preraste grmovje in drevesno mladje, je to sicer odličen prostor za dnevno počivališče divjadi, a lovcu ne nudi več pregleda nad dogajanjem. A to ni tragično: nekje naprej je že postavljena preža, ki je zdaj v cvetu mladosti.

In zanj je preža veliko več, je vnovična in vnovična priložnost za srečanje in pogovor s samim seboj. Preža je sveti kraj, bi rekli poganski predniki, svetišče poljskih in gozdnih duhov je; preža je oltar, bi rekli kristjani; preža je kraj kontemplacije za filozofa. Če bi si pa hudomušno sposodil slovensko publicistko, bi rekel, da je preža kraj, primeren za srečanje z Bogom. In zanj je preža kraj za srečevanje s samim sabo.

Spominja se lovskih začetkov. Tedaj je v ihtavi želji po hitrih doživetjih lovil v glavnem na zalaz, čakanje na preži se mu je vleklo, zajemati je hotel z veliko žlico. A pri zalazu je divjad vedno v prednosti: bolj ko se hočeš premikati pritajeno, bolj ji zbujaš pozornost in sumničavost. Začuti te s svojimi čutili, to lovci prav dobro vedo: celo košutarija, ne le srnjad, je popustljiva do kombajna ali traktorja v bližini. A tvoji poskusi, da bi se prikrl in se ji s puško priplazil v bližino, so za njene čute smešno neobgljeni. Na preži pa se zli-

ješ z bivajočim svetom, ne vstopaš vanj moteče. S preže vidiš, kako se žival obnaša v resnici, ko je sproščena in umirjena. Med lovci od nekdaj potekajo razprave, kaj je bolj prvinska oblika lova, a vprašanje je sholastično: med mačkami lovi ris iz zasede, gepard v teku in levje krdelo na pritisk.

Preža je kraj, kjer postane misel kristalno čista, kjer se sam potopi v tok narave, kjer njegov dih sledi njemu dihanju. Kaj vse se dogaja že ob svetlobi: v borovcu te obišče čopasta sinica, ki je sicer nikoli ne bi videl v teh krajih, zajec postavlja možica na ozarah. Naslednjic v mraku zaprhuta pegasta sova, ki si ji zasedel razgledišče. Ali pa ko se spodaj na pšeničnem posevku razigrano skupaj paseta in si nagajata srnjad in jelenjad, pokajoča od brezskrbnosti pri bogato obloženi mizi. In kaj vse slišiš in kako drugače slišiš ponoči! Noč prinaša svoje zvoke, vas in dežela dihata po svoje, šumi iz gozda so drugačni, predstavniki svet prikliče na pomoč slušno dožemanje. Čez dan ne moreš slišati vhodnih vrat, kako se zaprejo na zgornjem koncu vasi, čez dan ne moreš slišati pasjega laježa iz sosednje vasi. In okolica prinaša nove in nove glasove, gluhe tišine ni nikoli. Vedno znova uganke: je bila to mlada lesna sova, ki uglasuje glasilke za prvi nastop, ali so le vreščavi in vedno glasni mladiči male uharice? Je tamle lisica zagrabila letošnjega zajčka? Ali pa jesenski glasovi izpod oblačnega neba: so to njivske ali sive gosi, ki letijo čez? Morda še kaj drugega, morda zimski račji preletniki ali kateri od pobrežnikov, ki letijo v toplo sredozemsko jesen. Ali je srnjak tam na Šuklavah zabokal iz objestnosti ali ga je vznemiril trop svinj?

Spominja se davnega pogovora z znancem, literatom, misel je šla takole: V ravnini se človek zave svoje majhnosti. V hribih so stvari in reči merljive in primerljive: tisti vrh je toliko in toliko nad dolino, skale na tem pobočju so za moža visoke, če stopiš do roba planjave, veš, da boš videl vas šeststo metrov niže. A ko hodiš po ravnini, ko se potapljaš vanjo, te gledam in čedalje manjši si. Sonce je visoko in višje, razdalje do njegove bleščave ne moreš izmeriti. Obzorje je daleč, nemerljivo daleč. In jaz te gledam, ko hodiš, ko se oddaljuješ in si čedalje neznatnejši, postajaš pika na obzorju. In vem, da boš tudi ti mene s svoje poti videl čedalje manjšega, neznatnejšega, če se ozreš k začetku poti, k meni. Da, v ravnini se zaveš svoje majhnosti in minljivosti.

LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO

Nebesni svod se ti ne ukloni, tla po katerih stopaš, se ne uleknejo, in obzorje ti ne stopi nasproti; dlje ko korakaš, bolj se ti odmika.

Ponoči, ko se vidna predstava umakne drugemu čutu, doživljaš enako: le stopiš se lahko z naravo, s planetom in se zaveš, kako si tukaj le na kratkem obisku. Da, na preži postane misel čista. Preprosto sosledje: čakanje – strel – plen – trofeja zdaj zate ni več v ospredju. Poskušaš ujeti utrip sveta, ga zaznati, tako kot seizmograf zazna tresenje tal tam nekje daleč, morda na drugi celini. To je največ, kar lahko storiš in dosežeš in če se ti posreči doseči to enost in edinost – več od tega si ne moreš želeli. Besede o tem, kako smo »ljubitelji« narave, kako skrbimo zanj, kako jo moramo varovati, so ob tem pravzaprav odvečne, lahko celo plehke. Prihajajo iz sveta zunaj, iz našega človeškega sveta, prihajajo iz našega miselnega vzorca, ko se sploh ne zavedamo, da je naše naravovarstvo v resnici skrb za nas same. Skrbi nas za nas, kajti narava bo preživela tako ali drugače, z nami ali brez nas. Skrbi nas, kako bomo kot vrsta plačevali za lastne grehe. Naše človeško bivanje pa je sicer komaj kaj več kot trajanje zvezdnega utrinka na časovni skali od prapoka naprej. Naši vrsti je usojeno toliko in toliko časa: »Selitev na druge planete? Ob sanjskem scenariju morda, a le za nekaj deset tisoč let, ne več, v vesoljskih razsežnostih časa pa je to komaj

omembe vredno,« mu je pred nedavnim v pogovoru o problemih svetovnega okolja, prebivalstva in lakote navrgel vrhunski strokovnjak z mednarodnim razgledom in referencami. Ni nam treba zasvinjati Zemlje do konca, to je res, a namesto varstveniškega in pokroviteljskega odnosa do življenja planeta bi ga bilo bolje slišati, se potopiti v njegov dih, ne se postavljati nadenj. Se zavedati svoje minljivosti in znati živeti trenutke, ki so nam na voljo.

Spominja se enega morda lepših prizorov, ki mu jih je pripravila narava tu v domačem kraju. V zgodnji jeseni mu je tik ob preži na zgornjem boru izstopil prekrasen jelen, pravilen šestnajsterak. Ruk se je začeljal. Nikoli prej ga ni videl, tedaj prvič in zadnjič. Sonce je bilo še nad obzorjem, jelen je dvignil glavo, pogledal navzgor proti njemu, z razdalje kakih desetih korakov, zazdelo se mu je, da ga motri prav globoko v oči. Nakar je položil rogovje na hrbet in zaručal z veličastnim, orjaškim glasom; macesnova lestev, na katero je opiral nogi, je zatrepetala od silnega glasu. Jelen ga je pogledal še enkrat, miren in velik, pomirjen s svojim poslanstvom in svojo usodo. Njegove oči so govorile: »Vem, da si tu, a zdaj ni čas, da bi se ti skrival. Vem, da imaš moč in tisto pripravo, s katero me lahko pokončaš, a jaz moram storiti svoje. Ti stori, kar boš storil, jaz moram po svoji poti; ti naredi svoje, jaz bom svoje.« Zaručal

je znova, iz gozda se je oglasil drugi jelen. Ta tukaj se je oglasil še enkrat in stopil izpod preže naprej. V zložnem ritmu sta se enakomerno približevala drug drugemu, glas in koraki, glas in koraki v enakomernih presledkih, to je bila visoka pesem stvarstvu. Čez uro, tedaj se je že mračilo, so se v gozdu zaslišali prvi trki obeh rogovij.

To je vse. Katero steno v kateri deželi krasi rogovje tistega šestnajsteraka – ali pa je morda preživel tisto jesen in ruk in zimo ali je nadaljeval vrsto – tega ne ve.

Zdaj, pri njegovih šestdesetih postaja preža kraj čiste misli. Ko brodi po spominih, se – kot je v človekovi navadi – vpraša, ali je vse prav postal. Tu v teh krajih je začel dolgo pot; včasih ni dobro vedel, ali je čisto prava, a zdaj jo nekako z zadovoljstvom sklepa, krog se zapira v svoji geometrični popolnosti. Vse bolj se mu razgrinja, da dosti drugače ni moglo biti in da je bilo prav tako, kot je bilo. Le tisto, kako hitro minejo leta in čas, ga spet spreleti. Da, šest desetletij je ravno primeren trenutek, da se začneš ravnati po stari modrosti in se razveseliš vsakega novega dneva že zjutraj. Ko prihaja domov, so mu dnevi izpolnjeni z domačimi deli, ne izpusti pa večera, da ne bi šel ven – napolnit pljuča in uravnotežit duha. Zato hodi na prežo.

Matej zdaj že ve in ne opravičuje se več, ker ta večer morda ne bo prilžnosti za strel.

PRESEDNIKOVA BESEDA

Prometni znaki I-18 - divjad na cesti

Prvič sem ga opazil zgodaj zjutraj maja. In potem sem ga videl skoraj vsako jutro, ko sem se vozil po isti cesti v službo. Videval sem ga večkrat tudi pozno zvečer, ko sem se vračal iz službe. Takrat še nisem bil lovec. Pozneje sem se po naključju znašel v lovski družbi, ko so bili v tamkajšnji LD na obisku lovski gostje. Pogovor je potekal o srnjaku, ki mu rečemo »močan šesterak«. Nekaj časa sem poslušal pogovor, nato pa le izustil, da jaz takega srečujem večkrat, in to vedno na istem mestu, celo na istem delu ceste. Po kratkem vztrajanju prisotnih sem povedal, da je tisti »šesterak« takoj za ovinkom – na prometnem znaku. Verjetno mi ni treba pojasnjevati, kako se je pogovor nadaljeval ...

Takrat se mi še sanjalo ni, kakšne težave lahko povzroči prav tak šesterak oziroma prometni znak. Najprej sem poslušal druge lovce o vseh težavah glede postavitve tega znaka, potem sem zgodbo okusil tudi sam. Ker gre za pereč problem, ki ga upravljavci cest skušajo vedno obrniti v svoj prid, želim pojasniti postopke, s katerimi upravljavec zadosti vsem zakonskim določbam in v kar največji meri izključiti svojo odgovornost ob trku z divjadjo.

Peti odstavek 53. člena ZDLov-1 (2004) določa: »Upravljavec lovišča ali lovišča s posebnim namenom je dolžan obvestiti upravljavca javne ceste, ki vodi skozi lovišče, o krajih stalnih prehodov divjadi čez cesto zaradi postavitve ustreznega prometnega znaka«.

Določba člena je jasna in od nas zahteva, da upravljavca javne ceste obvestimo o stalnih mestih prehodov divjadi čez cesto. Posledično zakon navaja, da moramo upravljavca obveščati zaradi postavitve ustreznega prometnega znaka. Če upravljavec lovišča tega ne stori, je predvidena sankcija, kot jo določa ZDLov.

Povsem razumljivo je, da upravljavec lovišča prehodov ne pozna, ampak jih je treba ugotoviti. Prehode ugotavljajo (zanje vedo) lovci. Najdemo jih v poročilih lovskih čuvajev, kjer naj bo vedno razvidno, da jih tudi nadzorujejo. Še zgovornejši pokazatelj so podatki o povozih divjadi v lovišču. Po podatkih iz *Lisjaka* (2011) je bilo lani povozeno 5.267 glav srnjadi, 96 glav jelenjadi in 83 divjih prašičev. Pri tem pa ne vemo za natančne podatke o posledicah trkov z divjadjo za življenje in na premoženju ljudi, kar zadeva življenje.

Na prehodih in na cestnih odsekih, kjer divjad prečka javne ceste, lovci po navadi opravimo še druge ukrepe, da bi preprečili trke z divjadjo (namestitev odvrtačne vonjavne ograje, zvočnih in svetlobnih teles in podobno). V večini primerov so vsi ukrepi strošek lovske družine.

Foto: I. Pričulin

In ko v skladu z navedenim členom pošljemo upravljavcu javne ceste dopis o mestih prehodov, nam vrnejo dopis, da ga moramo dopolniti z natančno lokacijo (četudi smo jo navedli že prej), vsemi opravljenimi ukrepi LD in med drugim tudi s podatkom o povprečnem povozu na tistem delu. Vse to in še kaj je treba zabeležiti na posebej pripravljenem obrazcu. Pa tudi to napišemo in čakamo. Navadno kaj hitro pride odgovor, v katerem je navedba o »posebno nevarnih mestih«, ki pa so le mesta, kjer je povprečna letna gostota povozov 10,0 parklarjev/500 m ceste oziroma v povprečju povozenih 10 osebkov na odseku dolžine do 500 m (v obdobju zadnjih pet let). In ker ugotovimo, da je povozov pravzaprav manj, se postavitve takšnega znaka na predlaganih mestih ne načrtuje. Zgodba se za upravljavca lovišča pogosto konča; LD obupa in preneha pisati dopise na to temo. Redki primeri se nadaljujejo z obvestilom lovskemu inšpektorju, ki ima podlago za tovrstno sankcioniranje po istem zakonu. Lovski inšpektor v primeru nepostavitve upravičeno zahtevanega znaka lahko ukrepa zoper upravljavca ceste. A pri vsem tem ne smemo pozabiti še na eno našo obveznost kot upravljavca lovišča – na dosledno izpolnjevanje načrta odstrela!

Z opisanim sem želel opozoriti le na naše obveznosti in tudi obveznosti drugih. Priporočljivo je, da pisna obvestila o prehodih in poznejšo dokumentacijo o ukrepih z upravljavcem cest pošiljamo v vednost tudi lovskemu inšpektorju.

Kaj lahko še naredimo za zmanjšanje povozov divjadi? Pred nami je prsk (z viškom nekako od 27. 7. do 15. 8.; z določenimi zamiki v različnih območjih Slovenije). Takrat se bo srnjad najbolj gibala, in sicer podnevi in ponoči. Vodstva LD naj na to dejstvo opozarjajo lokalne medije, kar bo po mojem mnenju prispevalo k večji pozornosti ljudi in tudi zmanjšalo primere trkov. V elektronskih medijih je na to temo kar nekaj člankov in opozoril voznikom. Na spodnji povezavi avtor Andrej Godeša navaja opozorila v tujini (<http://www.euromobil.si/clovek-in-cesta/clanek/divjad-na-cesti-nevarni-poletni-cas>). Med drugim navaja: »Nemški avtomobilistični klub ADAC svetuje vo-

znikom, ki bodo v naslednjem obdobju krenili na pot v jutranjem mraku, naj vozijo še posebej previdno. Vozniki morajo ves čas računati s tem, da lahko srne, divji prašiči in jelenjad, pa tudi kakšen poljski zajec ali jež nepričakovano prečkajo cesto med svojim iskanjem prvega svežega zelenja na travnikih in poljih ob cesti. To velja tudi za območja v naravi, ki niso posebej označena z opozorilnim znakom divjad na cesti.«

Podobna opozorila najdemo tudi na spletnih straneh: <http://www.slovenskenovice.si/crni-scenarij/doma/prihaja-pomlad-divjad-na-cesti>.

Mag. Srečko F. Kropce,
predsednik LZS

Srečanje predsednikov območnih združenj upravljavcev lovišč (OZUL) Slovenije

Na povabilo predsednika OZUL Gorenjskega lovskoupravljavskega območja (LUO) Jan-

ka Ferjana je bilo v soboto, 26. maja 2012, v prijetnem okolju lovskega doma LD Jelovica - Ribno v Ribnem srečanje vseh predsednikov območnih združenj.

Srečanja se je poleg gostitelja udeležila velika večina predsednikov, in sicer **Damjan Muznik** - Triglavsko LUO, **Franc Rebeušek** - Savinsko-Kozjansko LUO, **Brane Zupančič** - Zasav-

sko LUO, **Ivan Kos** - Kočevsko-Belokranjsko LUO, **Marko Udovič** - Notranjsko LUO, **Aleš Ilc** - Posavsko LUO, **Franc Ščap** - Pomursko LUO, **Franc Jarc** - Novomeško LUO, **Alojz Vertačnik** - Kamniško-Savinjsko LUO, **Dušan Leskovec** - Pohorsko LUO in **Vojko Šemrov** - Zahodnovisokokraško LUO. Vabilu so se odzvali tudi pred-

stavniki Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS), v. d. direktorja **Jošt Jakša** in vodja oddelka za gozdne živali in lovstvo **Marko Jonozovič**, predstavnika LZS, podpredsednik **Ivan Malešič** in direktor strokovnih služb **Srečko Žerjav**, ter člani Izvršnega odbora OZUL Gorenjskega LUO. Žal se srečanja niso udeležili povabljeni predstavniki Ministr-

Foto: S. Pleško

V prijetnem okolju lovskega doma LD Jelovica - Ribno v Ribnem je bilo 26. maja 2012 srečanje vseh predsednikov območnih združenj upravljavcev lovišč.

stva za kmetijstvo in okolje (MKO).

Za srečanje ni bilo pripravljene formalnega dnevnega reda, kajti bilo je namenjeno pogovoru o delu OZUL-ov o različnih izkušnjah pri opravljanju zaupanih nalog in o različnih problemih, s katerimi se srečujejo te lovске organizacije.

Vsi navzoči so pozdravili pobudo Janka Ferjana za srečanje predsednikov OZUL-ov in se z veseljem udeležili srečanja. Prevladovalo je splošno mnenje, da manjka neki povezovalni člen med območnimi združenji, ki zdaj, vsako na svoj način, rešuje različne načrtovalske zaplete.

Predstavniki Zavoda za gozdove so srečanje ocenili kot pomembno in izpostavili svoje videnje problematike načrtovanja. Ker v postopku načrtovanja sodelujejo vsi uporabniki prostora, so stališča do letnih načrtov zelo različna. Na eni strani so nasprotniki vsakršnega lova, na

drugi pa se soočamo s težnjami po nerealno visokem odstrelu predvsem zaradi škode od divjadi. Zato je usklajevanje tako različnih stališč zelo zahtevno. Ker si ZGS in upravljavci želijo trajnostno upravljati z divjadjo, so cilji kljub občasnim različnim stališčem v bistvu enaki in je dobro sodelovanje koristno.

Prisotni so v pogovoru izpostavili različne izkušnje pri načrtovanju, saj nekatera območja z usklajenim načrtovanjem nimajo nobenih težav, v nekaterih pa se redno pojavljajo. Različne so tudi ocene in odzivi glede letnih pregledov odstrela in izgub, pa tudi glede organiziranosti v okviru združenj in odnosov z Lovsko zvezo Slovenije ter območnimi lovskimi zvezami (ZLD/LZ). Beseda je bila tudi o dosedanjih izkušnjah pri povezovanju OZUL-ov prek usklajevanja in komisije, ki pa nekako ni zaživela.

Glavna ugotovitev srečanja je bila, da je sodelovanje med OZUL-i potrebno in koristno in da bo v prihodnje treba najti še ustrežnejšo obliko. Dogovorjeno je bilo, da bo naslednje srečanje predsednikov območnih združenj v jeseni na Mašunu v organizaciji Notranjskega OZUL-a in ZGS.

Po uradnemu delu je bilo kosilo, na katerem so si udeleženci v prijetnem vzdušju izmenjali še marsikatero svojo izkušnjo in mnenje.

Simon Pleško

leži med državno mejo in furlansko ravnino severozahodno od Gorice.

Pregled odstrela Primorskega LUO je bil organiziran konec aprila v Famljah v Brkinih, gostitelj pa je bila LD Timav - Vreme. Ob odprtju pregleda, 27. aprila, se je zbralo presenetljivo veliko lovcev in gostov. Po uvodnih nagovorih ter ob sodelovanju LPZ Dekani se je predstavilo vse bogastvo parkljaste divjadi tistega dela Slovenije z očitnim prevladovanjem fenomena razširjanja jelenjadi (odstreljenih 259 glav), že ustaljene zastopnosti divjega prašiča (odstreljenih 1.856 živali) in obema omenjenima vrstama podrejene vrste, srnjadi, z v letu 2011 odstrelom 2.419 glav. Težave so sorodne splošnim, kot jih poznamo tudi sicer: to so izgube zaradi zveri in prometa, velika škoda v kmetijstvu in v postopnem uvajanju razmer za dozorevanje merjascev in jelenov. Po podatkih iz

Foto: B. Križe

Župan Divače Drago Božac, predsednik Izvršnega odbora Primorskega LUO Vojko Lazar in Andrej Sila, načrtovalec ZGS - OE Sežana

Kaj so pokazali trije pregledi lanskega odstrela na Primorskem?

V povzeti obliki želim predstaviti najbolj zaznavne posebnosti, pa tudi druge značilnosti treh pregledov odstrela parkljaste divjadi, odstreljene v minulem letu, in to v Primorskem LGO, ki povezuje trideset lovišč lovskih družin od Strunjana do Nove Gorice z lovno površino okrog 130.000 ha in 1.300 člani ter območja Kras na Tržaškem, ki povezuje 24 lovišč s skupno površino 20.000 ha in 411 lovci ter t. i. Brda v Furlaniji. Slednje, najmanjše gojitveno območje, Brda, s svojimi 10.000 ha

priložnostno izdanega kataloga je starost desetih let doživelo deset jelenov, od tega štirje z rogovjem, ocenjenim več kot 200 CIC-točk. Manj razveseljav je pogled v starostni razred 5- do 9-letnih, kjer je bila po ugotovitvah komisije napačno odstreljena kar polovica jelenov. V razredu 2- do 4-letnih je bila napaka pri odstrelu ocenjena kot 30 %, pri lanščakih pa spet 50 % kategorije A. To so prvi, žalostni in zaskrbljujoči rezultati novih »gojitvenih smernic«. Da ima jelenjad v tamkajšnjem delu Slovenije izjemno ustrezne življenjske možnosti, zlasti še prehranske, dokazujejo tudi telesne teže. Med moškimi teleti je najti tudi podatek o teži 70 kg, med ženskimi teleti 58 kg, med junicami 85 kg

Lisjak

OBVESTILO

Člane, ki so včlanjeni v več lovskih družin, obveščamo, da lahko posamezne izvode revije Lovec prejemajo na različne naslove. Osebnostno željo sporočite tajniku LD, ki bo v članskem modulu Lisjaka zabeležil spremembo naslova.

Uredništvo revije Lovec

Rogljki dveh gamsov, uplenjenih v lovišču LD Jezero - Komen.

Vzorno pripravljen pregled odstrela Gojitvenega območja Kras v Kulturnem domu v Jamljah

Nekaj rogovij zrelih jelenov in čekani večinoma premladih merjascev iz lovišč Primorskega LUO

in lanščaki 100 kg, med košutami pa skoraj neverjetnih 123 in 110 kg in med 5- do 9-letnimi jeleni tudi podatek o telesni teži 221 kg in 215 kg (oba pred rukom!).

Med obiskovalci pregleda odstrela smo pogrešali snovalce t. i. novih upravljavskih usmeritev z opuščanjem dozrajšnje kategorizacije. Želje po dokazovanju in računalniške simulacije, kot strokovna podlaga, ne sodijo v vrsto utemeljenih bio-

loških razlogov za spreminjanje nečesa, kar je preverjeno dobro delovalo in kar v taki ali podobni obliki pri upravljanju z jelenjadjo uporablja večina evropskih držav. Res žalostno pa je, da so kategorizacijo jelenov in javno predstavitev gojitvenih dosežkov – iz samo njim znanih, za nas pa zgolj domnevnih razlogov – že davno opustili v nekateri loviščih, s katerimi upravlja Zavod za gozdove Slovenije in ki so za širšo lovsko in splošno zain-

teresirano javnost postala tudi »informativna bela lisa«. Napisal sem v nekaterih (!), da ne bo pomote. Torej je zadeva izvedljiva. Potrebni so le pravi ljudje!

Odločitev nove lovske zakonodaje, po kateri je država s kozmetičnim preimenovanjem nekdanjih državnih gojitvenih lovišč in zavodov v lovišča s posebnim namenom (LPN) le-ta prepustila v upravljanje Zavodu za gozdove Slovenije (ZGS), očitno le ni zgodba o uspehu. ZGS je v času nastajanja Zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1) spretno izkoristil nezainteresiranost

za njihovo dosledno in poslušno izvajanje«. Sledijo le visoke mandatne vzgojne kazni za upravljavca in odgovorno osebo. Ob vsem tem pa za nerealnost in neizvedljivost ni zahtevane tudi načrtovalske odgovornosti! Pa naj razume, kdor more! Odločno zavračamo trditve, da vsaka tradicija sčasoma umre, kar je boleče in spodbuja nostalgичno romantiziranje ... Pogrešamo predvsem načrtovalsko etiko in celovitost pa tudi več strategije sporazumevanja med načrtovalci in lovišči ter njihovo enakopravnost pri načrtovanju. V načrtih so ukrepi za varovanje habitatov omenjeni zgolj deklarativno ali pa sploh ne.

Primorsko LUO deluje dobro predvsem po zaslugi medsebojnega spoštovanja in razumevanja sodelovanja načrtovalcev v podobi **Andreja Sile** in izvajalcev, ki jih zastopa **Vojko Lazar**, predsednik izvršnega odbora Primorskega LUO, in večine lovcev, ki sprejemajo in izvajajo načela razumne trajnostne rabe. Brez volje, znanja in odrekanja gotovo ne bi šlo.

Ozek pas od Milj pa vse do Doberdoba, med slovenskim Krasom in Tržaškim zalivom, v lovskem pogledu zajema 25 površinsko razmeroma majhnih lo-

takratnega vodstva Lovske zveze Slovenije in si z novim zakonom zagotovil načrtovalski monopol v lovstvu. Namesto za prave strokovne utemeljitve skrbi le za krepitev odločevalske birokracije, ki jo divjad in upravljavci lovišč vse težje prenašamo. In seveda plačujemo! Da bi bila nesreča še večja, mu pri tem verno pomaga lovška inšpekcija, ki, po izjavi enega od njih, »ni pristojna za ocenjevanje strokovnosti načrtov, pač pa le

višje s skupno površino okrog 20.000 ha. Na eni strani gre za območje primestnih, zelo vznemirjenih predelov tržaškega zaledja z veliko prometno gostoto in frekvenco, po drugi strani pa za območje z veliko zaraščenostjo in stopnjo kritja, ki nudi ustrezne življenjske razmere za dve izjemno prilagodljivi vrsti, kot sta srnjad in divji prašiči. Da se število odstrelav ne more zgolj samo večati, ob tem ko se naravne razmere slabšajo, dokazuje tudi

Logotip Gojitvenega območja Brda

lanska uresničitev odstrela. Lani se je pri srnjadi odstrel s 644 glav (2010) zmanjšal na 611 glav, pri divjih prašičih pa s 646 (2010) na 415 (2011). Kljub temu je intenzivnost odstrela še vedno visoko nad povprečjem.

Pregled odstrela v gojitvenem območju Kras je bil 28. in 29. aprila v Kulturnem domu Kremenjak v Jamljah. S pomočjo bogatega, filigransko zasnovanega kataloga sem si predstav-

V lovišču Krmin (Cormons) je bil uplenjen srnjak z gobastim rogovjem.

Čekani zrelega merjasca z Brd

ljeni pregled odstrela ogledal naslednji dan v dopoldanskem zatišju. Za vsako divjad so bili navedeni skoraj vsi biometrični podatki, vključno z biomaso in kategorizacijo obeh spolov in vrst. V tem in z ohranitvijo biološkega lovskega leta so nas pre-

hiteli kot nekdanji učenci. Nekaj rogovij srnjakov je presešlo 400 gramov. V vsej rahlo nepregledni množici spodnjih čeljusti vseh uplenjenih divjih prašičev nisem zasledil zrelega, vsaj 6-letnega merjasca. V znani, že večkrat omenjeni koloniji gamsov nad Tržičem (Monfalcone) so uplenili tri gamse, od razširjanja kolonije pa je del obresti pripadal lovcem LD Jezero - Komen, kjer so uplenili dva gamsa, roglji pa so bili predstavljeni na pregledu v Jamljah. Gojitveno območje Kras vodi **Renzo Ambrosi**, komisijo za parkljasto divjad dr. **Franco Perco**, v njej pa sodelujejo tudi naši lovci na tej strani državne meje.

Gojitveno območje Brda se je lovski in splošni javnosti s pregledom odstrela predstavilo v kletnih prostorih vinogradniške kmetije Gradnik v Plešivem, tik ob meji, ki to pravzaprav že ni več. Kako jim uspeva ohraniti visoko intenzivnost odstrela parkljaste divjadi na 100 ha (srnjadi 3,8 in divjega prašiča 2,47) ter znosne poškodbe ob tamkajšnjem velikem deležu vinogradov, vedo le oni. Je to tam le posledica zgodovinske povezanosti lovstva in vinogradništva ali je še kaj več? Manj naklonjeni pa so obeti semkaj prihajajoči jelejnjadi. Sicer se je odstrel srnjadi le nekoliko zmanjšal, občutnejše je zmanjšanje pri divjem prašiču, saj so v letu 2010 uplenili 511 prašičev, lani pa »le« 387 (od tega dva zrela, »srebrna« merjasca). Posebno omejujočega sestava odstrela si v danih razmerah preprosto ne morejo privoščiti.

Na odprtju, na katerem je obširnejše spregovoril predsednik območja **Roberto Castellan**, so bili tudi predstavniki lovskih družin – mejašev iz Slovenije, pa tudi lokalni politiki, katerih spodbudne in pohvalne besede so zvenele, kot da ni težav. Vse prisotne boljše polovice in tudi tiste, ki to še bodo, je predsednik območja s pravim romanskim šarmom počastil s šopkom. »Človek se vse življenje uči,« sem pomislil in se s težkim srcem zahvalil za nadaljevanje druženja, ki je bilo v kletnih prostorih poleg razstavnega prostora!

Blaž Krž

OPOMBA: Avtorjeva mnenja in ugotavljanja niso nujno tudi mnenje uredniškega odbora.

Desetletje lovskega izobraževanja na Koroškem

10. generacija mladih lovcev

Ko so koroški lovci pred dobrih desetimi leti premišljeno, usklajeno in pogumno začeli svojo pot (pred tem vemo, da so delovali v okviru LZ Maribor), so nekateri zmigovali z glavami in ji niso prerokovali varne, dolge in bleščeče prihodnosti. Dandanes Koroška lovska zveza

osebe, ki ji niso naklonjene, saj zanje KLZ ni dovolj uspešna in demokratična.

A so koroški »jagri« v minulih desetih letih zelo veliko koristnega storili za koroško divjad, izobraževanje, kulturo, strelstvo, kinologijo. Skrbijo za zgledne medsebojne odnose in so še najbolj ponosni, da svoje člane lahko izobražujejo doma. Mimogrede: v desetih letih je na Koroškem lovski izpit opravilo 273 oseb, t. j. okroglo vsak četrti koroški lovec. Samo v letu 2011 je 75 slušateljev uspešno opravilo dopolnilno izobraževanje za

Biološka učilnica OŠ Dušana Muniha v Mostu na Soči je prava paša za oči.

(KLZ) s svojimi 1.173 člani velja v slovenskem lovskem prostoru za pomemben povezovalni člen na področju lovskega izobraževanja, kulture, lovske kinologije in strelstva. Pa je to dvomljivcem vseč ali ne. Še vedno so

lovske čuvaje, tečaj za ocenjevanje trofej je opravilo 81 lovcov, tečaj za ocenjevanje škode od divjadi 75 lovcev in tečaj za uporabljanje informacijskega sistema Lisjak 29 slušateljev. Če jim dodamo še 24 mladih lovcev,

Na generacijo 2012 so lahko še najbolj ponosni v LD Prežihovo - Kotlje. Kar trije so bili odlični. Od leve: mentor Jure Pavlin, mladi lovec Borut Pandel, mentor Branko Mozgan, mlada lovska Blaž Šuler in Simon Planšak, mentor Marko Gorenšek ter starešina Milan Košelnik.

Foto F. Rotar

Skupinska fotografija 10., jubilejne generacije mladih koroških lovcev s člani predavateljskega aktiva.

ki so lani opravili lovski izpit, se je na Koroškem samo lani skupaj izobraževalo 284 lovcev, s čimer se je KLZ v slovenskem lovskem prostoru uvrščala na tretje mesto. Lani so manj članov izobraževalo celo vse večje območne lovske zveze. Pogled čez plot in primerjava z drugimi območnimi lovskimi zvezami je bila opravljena z namenom, da bi tudi s pomočjo objavljenih podatkov v Lovcu, ki koroško lovstvo spremlja že ves čas ponovne oživitve in samostojnosti, ovrgli različna natolcevanja in drugačne govornice zaradi tamkajšnjega zaokroženega lovstva.

Uspešno lovsko izobraževanje so nadaljevali tudi letos. Prve dni februarja je s teoretičnim izobraževanjem začelo 24 lovskih pripravnikov iz 14 koroških LD; prisotnost na predavanjih je

bila kar 94,7 %. Da je bila tudi letošnja 10. generacija lovskih pripravnikov zelo motivirana za predavanja, opravljanje predmetnih izpitov in končno strokovno ekskurzijo, so veliko prispevali tudi **Marjan Verčkovnik**, predsednik komisije za izobraževanje, kulturo, odlikovanja in stike z javnostjo, vodja tečaja **Rihard Kozjak**, predvsem pa **Franc Praznik**, strokovni tajnik in nepogrešljivi povezovalni člen KLZ.

Obisk učilnice v Mostu na Soči nas je prevzel

Letošnja končna strokovna ekskurzija za koroške pripravničke, ki so se pripravljali na izpit, je bila v Posočju. Lahko rečemo, da se je z razliko od vseh prejšnjih začela z velikim presenečenjem in radostjo. Le nekaj ur

pred ekskurzijo je namreč prvič postal dedek predsednik komisije Verčkovnik, ki je moral, povsem razumljivo, zato ostati doma. Je pa zato poskrbel, da udeleženci ekskurzije na poti niso bili ne lačni ne žejni. Pravo učno uro zgodovine o soški fronti je že med potjo v Posočje pripravil vodja ekskurzije F. Praznik, saj je bil njegov ded **Pavel** avstro-ogrski vojak in udeleženec soške fronte. Franc je od njega že v rani mladosti marsikaj izvedel o takratnih vojnih grozotah. Ker Franc zadnja leta veliko časa preživlja v krajih, kjer je potekala soška fronta, je o njej pripovedoval tako živo in prepričljivo, so povedali poslušalci, kot bi bil tudi on takrat zraven. Most na Soči je bil, to moramo posebej poudariti, prava izbira za strokovno ekskurzijo. Večina je sploh prvič obiskala zasebno zbirko predmetov iz soške fronte, mali zasebni muzej **Petra Kogoja**, ter se popeljala z rečno ladjo Lucija po Soči in jezu hidroelektrarne Most na Soči. A za največjo presenečenje je poskrbel ravnatelj tamkajšnje OŠ Dušana Muniha **Branko Lončner**, sicer predsednik Komisije LZS za izobraževanje, ki jim je organiziral učno uro o divjadi v njihovi že dobro znani biološki učilnici – Iz narave v naravo. To enkratno učilnico je pomagal urediti žal že pokojni zunanji sodelavec, slovenski naravoslovni fotograf in lovec **Martin Rovšček - Tinki**. Učilnica je že na prvi pogled prava paša za oči, lovske in nelovske. Če o edinstveni zbirki poučno spregovorita še prijazni učiteljici biologije **Agnes Kozorog**, lovčeva hči, in **Kira Taljat Biščanin**, lovčeva žena, se znanje o naravi in divjadi v sliki in besedi le še nadgradi. Ravnatelj Branko, ki je član LD Podbrdo, je njuno pripoved le dopolnjeval. Vsi smo bili navdušeni.

Razdelitev spričeval in podpis Zaprisege v Podgorju

10. generacija mladih koroških lovcev je glavni zaključni lovski izpit opravljala 12. maja sicer pred državno izpitno komisijo, v kateri so bili predsednik **Dušan Leskovec** ter člana **Zdravko Miklašič** in **Blaž Štumpfl**. Gostišče Kovač, ki ga radi obiskujejo koroški lovci, je bilo tudi letos izbrano za lokacijo, kjer sta 25. maja potekala slavnostna izročitev lovskih spričeval in slavnostni podpis Zaprisege slovenskega lovca. Znano je, da KLZ vedno skrbno načrtuje vse

svoje prireditve. Tudi zaključna slavnostna prireditev za 10. generacijo je bila deležna vse pozornosti. Njehovega slavlja so se udeležili tudi njihovi mentorji, starešine, predsednik KLZ, predsednik komisije za izobraževanje, vodja tečaja, mnogi predavatelji in gostje: **Gregor Vrabič**, član UO LZS, ki je zastopal tudi predsednika LZS mag. **Srečka F. Kropeta**, lovski inšpektor **Drago Križan**, **Mirko Kumer**, predsednik KPL iz Celovca, s prijatelji in prvič kot član koroškega lovskega predavateljskega aktiva najbolj znan koroški zdravnik **Ervin Pečnik**. Za pester kulturni program so poskrbeli pevci Lovskega okteta LD Peca - Mežica ter predavatelj **Anton Pridigar** in njegov sin **Anton**, letošnji pripravnik, ki sta zaigrala na diatonični harmoniki. Prireditev je povezoval Franc Praznik.

Pozdravne in pohvalne besede Leskovca, Verčkovnika, Kozjaka, Vrabiča, Praznika, Kumra in Križana so zagotovo ostale v spominu vsem novim lovcem. Vlivale so jim namreč pogum za prihodnost in jih pozivale k nadaljnjemu izobraževanju, spoštovanju starejših lovskih tovarišev, narave, lovske etike, gozdnih živali ter k doslednemu upoštevanju lovskih zakonov.

Franc Rotar

Iz zakulisja lovskih izpitov ZLD Gorica

Zveza lovskih družin Gorica je v februarju letos začela s pripravo lovskih pripravnikov – generacija 2011 – po že uveljavljenem programu izobraževanja in pod vodstvom predsednika izpitne komisije **Gorana Šulerja** ter strokovnega tajnika zveze in članov predavateljskega aktiva (nosilcev posameznih izpitnih predmetov). Tečaja izobraževanja se je udeležilo 25 kandidatov pripravnikov, ki so na vseh tematskih področjih pokazali zelo dobro znanje.

Zanimivi so bili nekateri dogodki; seveda v pozitivnem pomenu. Da je podpredsednik ZLD Gorica **Primož Bone** podelil spričevala novim lovcem, ni bilo nič posebnega. Če pa med drugim spričevalo podeli tudi svojemu sinu **Tomažu**, je splet naključij in prijeten dogodek, ki ni pogost v lovski praksi. Dejali bi, ob pravem trenutku na pravem mestu; kar velja za oba. Pohvaliti je treba

Jubilejna, 10. generacija mladih koroških lovcev je sicer po tihem »načrtovala«, da bo s povprečno oceno znanja (4,19 %) dosegla uspeh 9. generacije (4,47 %), a ji to ni uspelo. Vseeno je bila nadpovprečna! Tudi letos so s svojim znanjem in prisrčnostjo izstopali nekateri. Zagotovo so bili na svečani podelitvi najbolj ponosni in srečni **Milan Košelnik**, starešina, ter mentorji **Branko Mozgan**, **Jure Pavlin** in **Marko Gorenšek** iz LD Prežihovo - Kotlje, saj so kar trije koteljski pripravniki – **Borut Pandel** s povprečno oceno 4,97 %, **Blaž Šuler** s povprečno oceno 4,89 % ter **Simon Planšak** s povprečno oceno 4,65 % – bili odlični, kar doslej menda ni uspelo nobeni drugi koroški LD, da bi v eni generaciji imela toliko odličnih pripravnikov! Odlično povprečno oceno znanja so dosegli tudi **Vanja Jeromel** z oceno 4,71 %, **Jurij Pavše** iz LD Jamnica - Prevalje s povprečno oceno 4,63, **Anton Pridigar** iz LD Zeleni Vrh - Vuzenica s povprečno oceno 4,60 % ter **Janko Sinreih** iz LD Gradišče s povprečno oceno 4,56 %. Pri streljanju z MK-puško so pokazali največ strelskega znanja **Sašo Sovinc** iz LD Dravograd, **Zan Mihailovski** iz LD Pogorevc in **Miha Breznik** iz LD Podgorje. Najboljšim strelcem je medalje izročil **Marko Jelen**, predsednik Komisije za strelstvo pri KLZ.

F. Rotar

Foto: P. Bone

Udeleženci tečaja za lovske pripravnike s člani izpitne komisije v prostorih lovskega doma LD Vipava

Sebastijana Rustjo, mladinskega državnega prvaka v strelski kategoriji trap, ki je dokazal, da je pravi športnik. Kljub veliki obremenjenosti z izbirnim tekmovanjem za evropsko prvenstvo je uspešno opravil tudi lovski izpit. Na tem tekmovanju bo gotovo zastopal Slovenijo in slovenske lovce.

Krume Angelov iz LD Vipava se je že drugič srečal z lovskim izpitom. Prvič v letu 2000 v rodni Srbiji in drugič letos v Sloveniji. Kot strojnik težke mehanizacije se je zaposlil v GP Primorje, pridobil državljanstvo Slovenije in se včlanil v vipavsko lovsko družino. S pridobitvijo slovenskega lovskega izpita se mu je uresničila velika želja in odslej ga bo Diana spremljala v vipavskem lovišču in tudi v rodni Srbiji. Poudariti pa je treba, da je moral vložiti veliko truda in odrekovanja, da je dosegel zeleni cilj.

Kot se spodobi, sta imela na koncu podelitve zadnjo sklepno besedo predsednik izpitne komisije in podpredsednik ZLD Gorica. Oba sta novim lovcem čestitala, jim zaželela veliko uspeha

pri delu in na lovu ter poudarila nekaj pomembnih napotkov za nadaljnje sprotno izobraževanje in delo v svojih družinah.

Boris Birsa

Dobro sodelovanje VURS-a, Policije in ZLD Prlekije

V prostorih Lovskega doma LD Radenci v Boračevci je v petek, 10. maja, potekalo delovno strokovno srečanje predstavnikov VURS-a, OU Murska Sobota, Policije PU Murska Sobota, Gornja Radgona in Ljutomer ter Zveze lovskih družin Prlekije.

V imenu članov osmih lovskih družin **Apače, Mala Nedelja, Gornja Radgona, Križevci** pri Ljutomeru, **Ljutomer, Negova, Radenci in Videm ob Ščavnici**, združenih v **Zvezo lovskih družin Prlekija**, ki šteje okrog 520 lovcov, je približno petdeset navzočih (starešine LD, gospodarji, lovski čuvaji, pregledniki divjadi, policisti varnostnih oko-

lišev) pozdravil predsednik ZLD Prlekije **Anton Holc**, nato pa je inšpektor, **Marko Burgar**, dr. vet. med., iz Veterinarske uprave Republike Slovenije (VURS), pripravil izčrpno strokovno predavanje o zakonodaji in zaščiti živali, označevanju in sledljivosti živalskih proizvodov, urejenosti zbiralnic za uplenjeno divjad, vpisu v lovsko knjigo, pa tudi o mučenju živali, nevarnih živalih, psih brez nadzora in zapuščenih psih ... Nevaren je tisti pes, ki nima ustreznega vodnikovega nadzora in rad ugrizne človeka ali žival. A med nevarne pse ne smemo prištevati tudi policijskih in vojaških službenih psov, katerih ugrizi so lahko le posledica opravljanja določenih policijskih ali vojaških ukrepov po ukazih njihovih vodnikov v posebnih razmerah.

Tudi kinolog **Drago Kocbek**, vodja Enot vodnikov službenih psov (EVSP) PU Murska Sobota v Petanjcih, je spregovoril o problematiki nevarnih psov ter statistično prikazal nemaren odnos nekaterih lastnikov psov do svojih sosedov.

V razpravi je bilo največ kritik izrečenih zaradi zapuščenih psov brez nadzora, katerih število se na prometnejših cestah vsako leto povečuje. Na vprašanje, ali lovec lahko ustrelj psa, je veterinar Burgar odgovoril: »Ne, pes ni lovna divjad!«

Prisotni so predlagali, naj bi organizirali še več takšnih strokovnih predavanj.

Dani Mauko

Tvigi in Vid iz Bistre

Petnajstega maja je bila v Tehniškem muzeju v Bistri odprta občasna razstava o volku v Sloveniji z naslovom **Tvigi in Vid iz Bistre**. Na odprtju

razstave so obiskovalce najprej pozdravili lovski rogovi Domžalskih rogistov. Nato je nekaj besed o razstavi spregovorila vodja projekta dr. **Romana Erhatic Širnik**, ki je pojasnila, da je bila razstava pripravljena v sodelovanju z Mini teatrom, Lovsko zvezo Slovenije in sodelavci Skupine za ekologijo živali, ki deluje na Oddelku za biologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani. Dr. **Orest Jarh**, direktor Tehniškega muzeja, je predstavil delovanje Tehniškega muzeja ter poudaril, da želi javnosti predstaviti odnos do volka v preteklosti in osvetliti, kako na problematiko volkov javnost gleda danes. Zahvalil se je tudi LZS, saj je skoraj večinsko financiral to razstavo. Prof. dr. **Ivan Kos**, vodja Oddelka za biologijo na Biotehniški fakulteti, je predstavil aktivnosti na fakulteti ter spoznanja raziskovalne ekipe SloWolf, ki so jih pridobili s spremljanjem volkov s pomočjo telemetričnih ovratnic. Mag. **Srečko F. Krope**, predsednik LZS, pa je predstavil prizadevanja slovenskih lovcov za ohranitev volka na Slovenskem in poudaril, da se lovci zavedamo pomena njegove ohranitve in vloge kot plenilca v ekosistemu: »Slovinci lovci se zavedamo, da je obstoj volka odvisen predvsem od ohranjenosti njegovega značilnega in dovolj velikega življenjskega okolja, česar pa se žal zavedajo poleg lovcov edino še strokovnjaki za ekologijo in žal redko še kdo drug.« je poudaril kot zadnji govorec. V imenu Ministrstva za kmetijstvo in okolje je prisotne nagovoril tudi **Mladen Berginc**, vodja Sektorja za ohranjanje narave. V vseh priložnostnih nagovorih je bilo večkrat poudarjeno, da velja pohvala prav Lovski zvezi Slovenije, ki je za razstavo namenila večinsko finan-

Kdo sta Tvigi in Vid?

Volkulja **Tvigi** izhaja iz volčjega tropa Gomance, to je »slovensko-hrvaški trop«, ki se giblje vse od Snežniške planote v Sloveniji pa do Gorskega kotarja na Hrvaškem. Volkulja se je skotila aprila 2008, že septembra istega leta pa so jo hrvaški raziskovalci z Veterinarske fakultete Univerze v Zagrebu, pod vodstvom dr. Josipa Kusaka, opremili s telemetrijsko ovratnico. Bila je zelo suha, tehtala je komaj 18 kg. Januarja 2009 je zapustila svoj trop in se odpravila proti severu. Prišla je na območje Menišije, kjer se je ustalila, si našla partnerja in še nezaseden teritorij. Volk **Vid** je Tvigijin partner in oče njunih mladičev (v letu 2010), ki pa žal niso preživeli. Žal je Tvigi, ki se je Bistri pri Vrhniki približala na razdaljo do 1,7 km, marca 2011 ob 6. uri zjutraj na cesti med Cerknico in Begunjami povozil avto. Volk Vid pa še vedno živi in lovi v gozdovih nad Bistrom in čaka/išče novo volkuljo.

Foto: D. Mauko

Veterinarski inšpektor Marko Burgar, dr. vet. med., z Veterinarske uprave Republike Slovenije (VURS) je za udeležence pripravil izčrpno in zanimivo strokovno predavanje.

Foto: J. Popež

Vsi govorniki na majskem odprtju razstave o volku v Bistri (od leve proti desni): prof. dr. Ivan Kos (UL), dr. Orest Jarh (TMS), dr. Romana Erhatic Širnik (TMS), mag. Srečk Felix Kropce, Mladen Berginc in v prvi vrsti Milan Štefe z volkom (Miniteater)

no podporo in tako omogočila predstavitev novih spoznanj o tej vrsti velikih zveri tudi drugi javnosti.

Avtorji razstave so: dr. Romana Erhatic Širnik, dr. Ivan Kos, dr. Hubert Potočnik, Miha Krofel, mag. Aleksandra Majič Skrbinšek, in Gregor Bolčina. Za obliko razstave sta poskrbela arhitekta Sanja Jurca Avc in Selcuk Avc, za grafično oblikovanje pa Dolores Gerbec. Karikature je narisal Marko Kociper, akvarele pa je naslikal Jurij Mikuletič.

Filmske razstavne vključke sta prispevala Miha Krofel in Studio Cotič - Trojer, fotografije pa Miha Krofel, Marina Poklar, dr. Božidar Flajšman, Zavod za gozdove, LPN Ljubljanski vrh. Nekaj razstavnih eksponatov so prispevali Tehniški muzej Slovenije, Mini teater, Slovenski šolski muzej, Jože Gril in Gregor Bolčina.

Po končanem slavnostnem delu odprtja je sledil voden ogled po razstavi. Odprtje se je končalo z družabnim pogovorom in prigrizkom v prostorih TMS.

Tina Drolc

P. S.: Razstava o volku v Sloveniji v Tehniškem muzeju Slovenije bo predvidoma odprta do začetka decembra.

Družili smo se lovci LD Pobrežje - Miklavž in kmetovalci

Lovci LD Pobrežje - Miklavž nadaljujemo s tradicional-

Delovni čas Tehniškega muzeja Slovenije (Bistra pri Vrhniki)

torek – petek	od 8. do 16. ure
torek – petek (julij, avgust)	od 10. do 18. ure
sobota	od 9. do 17. ure
nedelja in prazniki	od 10. do 18. ure
ponedeljek	Zaprto!

Od 4. decembra do 1. marca je TMS odprt le za napovedane skupine (najavljanje skupin sprejemajo po telefonu (01/750-66-72; 041/957-146; 031/583-461) ali elektronski pošti (programi@tms.si))

1. november: zaprto!

Foto: M. Gselman

nim srečanjem s kmetovalci in lastniki zemljišč na območju našega lovišča.

Na območju lovišča LD Pobrežje - Miklavž so se srečanja med lovci in drugimi uporabniki prostora dobro »prijela«, saj se jih vsakič udeležijo domala vsi povabljeni kmetje in drugi uporabniki prostora.

Letos smo se spet zbrali 16. marca na srečanju v lovskem domu LD. Da so se takšna srečanja dobro »prijela«, dokazuje dejstvo, da se jih vsakič udeležijo domala vsi povabljeni kmetje in drugi uporabniki prostora, npr. tudi predstavniki Ribiške družine Maribor, gojitelji pasemskih golobov Slovenije in drugi.

Da med kmetovalce povabimo tudi druge predstavnike sorodnih društev, ki delujejo na našem območju, smo se odločili prav zaradi izmenjave mnenj o različnih vprašanjih, kar so kmetovalci in drugi z odobravanjem sprejeli. Na druženjih se spoznajo in seznanijo z dejavnostjo in problematiko vseh, ki delujejo na tem območju.

pred dvema letoma predstavili ljudski godci in pevci iz Dogoš, lani rogisti LZ Maribor, letošnje srečanje pa smo popestrili s prikazom zgoščenke o srnjadi, ki jo je izdala LZS.

Nato je sledil tradicionalni pozdrav starešine LD Marjana Gselmana, v katerem se je vsem kmetovalcem in drugim gostom zahvalil za odziv in sodelovanje. Posebej je poudaril, da je sodelovanje z vsemi na zelo visoki ravni, da med kmetovalci in lovci ni nikakršnih nesporazumov ter da si želi in pričakuje tako dobro sodelovanje tudi v prihodnje.

Lovci so postregli s srnjim golažem in kapljico iz Ormoških goric, stekel je sproščen pogo-

Tudi letos so lovci poskrbeli za pogostitev gostov in dobro razpoloženje.

Za popestritev srečanja lovci poskrbimo tudi za kakšno presečenec. Tako so se na srečanju

vor, nato sta na mizo prišla še tradicionalna Markova sladica, skutine palačinke, in kavica.

S svojo navzočnostjo nas je počastil tudi predsednik LZ Maribor Branko Kurnik in vsem gostom ter gostiteljem povedal še nekaj svojih misli o pomembnosti takšnih srečanj in druženj. Izrazil je veliko zadovoljstvo, saj so srečanja v takšni obliki postala že stalnica v kar nekaj LD, ki delujejo na območju LZ Maribor.

Ob tovariškem klepetu v prijetni družbi je čas kar prehitro mineval in večer se je že skoraj prevesil v nov dan. Polni novih vtisov smo se poslovili od gostov z obljubo, da se bomo čez leto spet srečali v takšnem ali še večjem številu. Tako smo še enkrat dokazali, da je sodelovanje in uresničevanje različnih interesov mogoče usklajevati v zadovoljstvo vseh.

Marjan Gselman

Pozitivne novice iz LD Hrenovice

Naključje je hotelo, da sem se ravno tistega dne, ko sva bila dogovorjena za klepet z gospodarjem LD Hrenovice, **Juretom Grossijem**, službeno srečal s profesorjem na Biotehniški fakulteti dr. Ivanom Kosom, ki je nam lovcem znan kot raziskovalec ekologije velikih zveri. Beseda je dala besedo – tudi dr. Kos je lovec, celo lovski funkcionar – in ko sem mu omenil LD Hrenovice, je oživel: »O, vaši fantje so pa v redu in prijazni, ravno dva dni nazaj smo pri vas v okviru projekta SLOWOF od-

nili medveda, volka in risa, tudi šakal je že padel, a žal pod avtomobilskimi kolesi. »*Le še raku nasti pes manjka na seznamu, ni še prišel do teh krajev,*« sem v šali rekel gospodarju Juretu.

V zadnjih letih se je članstvo v družini ustalilo pri številki 54, pri čemer je povprečna starost dvainpetdeset let. Članov, mlajših od trideset let, je kakih deset – še en dokaz, kako se staramo v lovskih vrstah. Če na kratko natresemo še nekaj številok, da ne bomo preveč duhamorni: družina gospodari na dobrih 4000 ha lovni površini, letni načrt odstrela je 21 gamsov, 50 glav smrnjadi, 15 glav jelenjadi in 40 divjih

taki praksi bi se lahko zgledovali še marsikje.

V nadaljevanju je gospodar natresel še nekaj spodbudnih dejstev, ki jih kaže zabeležiti. Recimo: v zadnjem obdobju so naredili red s prežami in krmiščiči, ni več samovolje in improvizacije. »*Naše preže so pa tako urejene, da lahko mirno prespiš in dočakaš jutranji svit,*« je pristavil in nadaljeval, da so odnosi v LD tovariški, kar se v zadnjem obdobju kaže tudi v večji udeležbi na skupnih lovih. To je pomembno – tereni so namreč takšni, da si kot lovovodja ne moreš nič pomagati, če se jutraj zbere le deset lovcev. In še tole dobro znamenje tovarštva in enakosti: Na delovne akcije prihajajo tudi starejši lovci, tisti, ki so že oproščeni delovnih obveznosti. »*Celo več lovcev pride na delovne akcije, kot jih aktivno lovi!*« je poudaril Jure. Spremenila se je tudi miselnost v lovskih glavah: novi časi, hitro spreminjanje okoljskih razmer, degradacija okolja – vse to čutijo tudi v tistih koncih. Člani LD Hrenovice so med najbolj dejavnimi v raznih čistilnih akcijah, z gledom na dejanji poskušajo spremeniti neupravičeno negativen odnos večinskega javnega mnenja do lovstva. Po svojih močeh opozarjajo na škodljive posege v okolje in tudi v lovskih pogovorih ter na zadnjih pogonih so te teme v ospredju bolj, kot so bile nekoč običajne razprave o trofejah.

Da, prijeten občutek je, ko lahko v teh pesimističnih, kriznih in z negativno energijo nabitih časih zapišeš kaj spodbudnega, pohvale in zgleda vrednega.

Štefan Kutoš

Tradicionalno srečanje gasilcev in lovcev

Gasilci PGD Sv. Jurij in lovci LD Sv. Jurij - Jurovski Dol smo že dvaindvajsetič organizirali srečanje, v katerem se najprej pomerimo v raznih panogah, nato pa analiziramo dosežene uspehe našega prijetnega druženja.

Tradicija srečanja med gasilci in lovci v Sv. Juriju sega v leto 1990, ko smo ugotovili, da ob obveznostih, ki jih ima vsak v svojem društvu, potrebujemo tudi prijateljsko druženje. Ko se gasilcem ni treba toliko bojevati z ognjem ali drugimi nesrečami in lovcem ni treba skrbeti za divjad in varstvo naravnega bogastva.

Sprva so bila naša srečanja v jeseni, v septembru oziroma oktobru. Nato smo jih prestavili na pomlad. In kot zadnje smo v to srečanje vključili tudi praznovanje občinskega praznika Občine Sv. Jurij. No, in tako je bilo srečanje tudi letos. V usklajevanje za pripravo te prireditve ob Jurijevih dnevih smo določili 26. april 2012. Gasilci in lovci smo se zbrali ob 16. uri v jurovskem domu. Že nekaj časa je na srečanju ustaljenih sedem panog: zbijanje tarče s curkom vode iz brentače, streljanje z MK-puško, vleka vrvi, mali nogomet, kartanje, šah in pikado.

Ob rezultatih velja olimpijsko načelo »Važno je sodelovati ne ...«. Kljub temu vzušje ni nič manj športno; zelo je napeto. Še posebno, ker že nekaj let uspe prehodni pokal obdržati PGD, ki ga predsednik **Gregor**

Foto: S. Kutoš

Lovska boginja je bila tistega dne radodarna. S skupnega lova na Nanosu – Rjava stena, 8. januar 2012.

lovili volkuljo. S starešino (**Albin Korče** - op. p.) na čelu so nam na pobočjih Nanosa pokazali stečine in pomagali nastaviti lovke. Prijeten občutek, ko slišiš dobro besedo na mestu, kjer se tega ne nadejaš.

Kaj reči o LD Hrenovice? Morda za začetek, da je to tista LD, na območju katere so leta 1959 uspešno naselili gamsa, ali pa, da je tu zadnji divji petelin padel leta 1954, nato so ga na lastno pobudo zavarovali že daljnega leta 1957, veliko prej, preden je za varstvo poskrbela zakonodaja. Ali pa morda to, da je v nanoških gozdovih še slišati gozdnega jereba in v skalovju opaziti kito kotorn in da se tod še spreletava planinski orel. Ali pa, da je v nižinskem svetu v porečju Nanoščice ob spomladanskih večerih še slišati ogrženega kosca.

Najpreprosteje je reči, da je v lovišču, ki obsega vzhodna pobočja Nanosa ter zahodni del postojnske kotline – na obeh straneh avtoceste – praktično vsa naša lovna divjad: tod so uple-

prašičev. Z izpolnjevanjem načrta odstrela nimajo težav. Da je divjad v dobri kondiciji, priča tudi več rogovij srnjakov »v medaljah« v zadnjih petih letih, prav tako po eni roglji gamsa in rogovje jelena. Rakova rana je tudi v hrenoviški družini promet – 15 odstotkov »odvzema« pri srnjadi opravijo ceste. Za krmljenje porabijo kakih osem ton krmne pese in tri tone koruze. Na lastnih krmnih njivah, ki imajo tudi odvracalni namen, so letos zasejali dva hektara koruze in hektar ovsa.

»Kaj pa škoda?« sem povprašal gospodarja. Ob vrašanju je postalo zanimivo: ni bilo namreč običajnega tarnanja o neobvladljivi škodi, ki ga pogosto poslušamo. Jure Grossi je dejal, da se v zadnjem času odločajo za sodelovanje lovcev pri fizični zaščiti posevkov in da tudi škoda – razrite površine – povečini poravnajo sami. Denarnih odškodnin je zanemarljivo malo. »*Z lastniki, posestniki, praktično nimamo konfliktnih situacij,*« je dejal Grossi. To je res lepo slišati, po

Foto: A. Žnoff

Z letošnjega srečanja gasilcev in lovcev LD Sv. Jurij - Jurovski dol

Nudl z veseljem povzdigne še toliko višje.

Srečanje izmenično organizira vsako leto drugo društvo. Letos je bilo na vrsti PGD. S kuharji **Vladom Satlerjem** in **Brankom Verboštom** pripravijo odlično zakusko ob domači kapljici. Ko pa je organizator LD, »družinski kuhar« **Mirko Majer** pripravi odličen srnjakov golaž.

Poleg prijetnega srečanja, ki se mu vedno pridruži tudi župan **Peter Škrlec**, želimo gasilci PGD Sv. Jurij in lovci LD Sv. Jurij Jurovski Dol prispevati tudi svoj delež k prijetnejšemu praznovanju občinskega praznika Občine Sv. Jurij.

*Franc Krivec,
starešina LD Sv. Jurij*

Tradicionalno srečanje obmejnih lovskih družin

Lovska družina **Velika Nedelja** je spet organizirala tradicionalno srečanje obmejnih lovskih družin in Policije na slovenski in hrvaški strani. Gosti so bili člani **Lovskega društva Sveti Hubert - Cestica** s Hrvaške. Dolgoletno sodelovanje poteka na vseh področjih: na športnem, zabavnem in delovnem, na skupnih lovih in pri skrbi za divjad na obeh straneh reke Drave.

Tudi letos je srečanje potekalo 26. 5. 2012 na Otoku, kot rečemo lovski koči ob kanalu reke Drave, in neposredno ob državni meji. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki **Policijske postaje Ormož**, in sicer komandir **Edvard Cvetko**, predsednik OZUL Ptujsko-Ormoškega LUO **Andrej Vaupotič** ter predsednik LZS mag. **Srečko F. Kropc**. Predsednik LZS je na predlog LD Velika Nedelja sosednji lovski

družini izročil priložnostno darilo oziroma zahvalo za dolgoletno sodelovanje na področju lovstva in varstva narave.

Srečanja se je udeležil tudi domači župnik, ki je poskrbel, da je vse potekalo v Božjem imenu in njegovem blagoslovu. Ob dobrih željah smo se po dobrem razpoloženju razšli šele pozno v noč.

Anton Kace

Risanice pristrelimo na lastnem strelišču

Leto 1993 je posebej zabeleženo v zgodovini **Lovske družine Porezen - Cerčno**. S skupnimi močmi smo namreč v letih od 1991 do 1993 zgradili takrat dokaj sodobno strelišče, ki nam že vsa leta odlično služi

Preskus lovskih risanic in strelskih sposobnosti članov LD Porezen - Cerčno; 22. 4. 2012 na lastnem strelišču

za pristrelitev lovskega orožja in preskus strelskih sposobnosti našega članstva, še bolj pa za razna strelska tekmovanja z lovsko risanico.

Do leta 1993 smo družinske pristrelitve pušk risanic vsako leto opravljali na Mravljevem griču v Gorenjih Novakih v na-

Za najboljše strelce LD Porezen - Cerčno so na letnem strelskem preskusu pripravili tudi pokale.

ravnem okolju, kar pa ni bilo najbolj varno. Za napake, ki jih naredimo s strelskim orožjem, praviloma ni popravilnih izpitov.

Ker je varnost vedno na pr-

Idrija ima samo LD Porezen - Cerčno uradno strelišče tudi za zahtevnejše strelske namene. Kot vem, je tudi v drugih ZLD po vsej Sloveniji zelo malo uporabnih strelišč, ki ustrezajo standardom za strelska tekmovanja. Zato je znano, da preskusi lovskih pušk članov lovskih družin pogosto niso opravljeni na uradnih streliščih. V Sloveniji je 417 lovskih družin z več kot 20.000 lovci, ki morajo vsako leto v marcu in aprilu preskusiti natančnost vseh lovskih risanic, s katerimi lovijo.

Še živi so spomini na prvo strelsko prireditev na novem strelišču, ki je bila 4. julija 1993 z lovsko puško risanico. Strelska komisija LD Porezen - Cerčno se je srečala s težavami, vendar je vse potekalo brez zapletov, zato si je zaslužila vso pohvalo za organizacijo, izvedbo in varnost tekmovanja.

Po prvem strelskem tekmovanju z lovskimi risanicami se je nato v dvajsetih letih na našem strelišču zvrstilo še veliko tovrstnih tekmovanj, sami pa imamo na njem vsako leto obvezno pristrelitev (in preskus strelskih sposobnosti) vsega lovskega orožja, predvsem pušk risanic z vsemi merilnimi napravami.

Tudi v letošnjem aprilu je bila pristrelitev pušk risanic organizirana dve nedelji, z razmakom enega tedna, tako da če lovec strelskega preizkusa s puško ni opravil prvič, mu je puškar lahko puško popravil, nastavil in je popravno streljal naslednjo nedeljo.

Komisija za lovsko strelstvo (šest članov) pri LD Porezen je vsem lovcem, ki so uspešno opravili pristrelitev pušk risanic, zaželela dober pogled, ravne cevi in obilo užitkov in sreče na lovih v našem lovišču.

Anton Raspet

Skupinska fotografija udeležencev tradicionalnega srečanja obmejnih lovskih družin

Pokaži svojo lovsko izkaznico!

Nadaljujemo z objavljanim podjetjem, ki so z LZS sklenila pogodbo, na podlagi katere bodo vsakemu članu LZS, ob predložitvi veljavne lovske izkaznice, omogočili nakup lovskih potrebščin in opreme (oz. uslug) z določenim popustom. Na tej strani bomo objavljali vsa nova **podjetja s sklenjeno pogodbo**, s spiska pa opuščali nekatera podjetja, ki so to storila že pred časom. Popoln spisek vseh podjetij je vsakomur dostopen na spletnih straneh LZS: <http://www.lovska-zveza.si>.

Popust naj ne bi bil manjši od 5 %, v Lovcu pa bomo objavljali spisek 25–30 zadnjih podjetij, ki so **pogodbo o sodelovanju** z 10 % ali višjim popustom za naše člane podpisala v zadnjem času. Prodajna mesta teh podjetij bodo označena z nalepkami, ki jo vidite na fotografiji.

Ker želimo v akcijo pritegniti čim več podjetij, prosimo vse naše člane, da na elektronski naslov lzs@lovska-zveza.si sporočite imena novih podjetij, ki bi jih zanimala sklenitev take pogodbe.

Želimo si, da nam naša lovsko izkaznica na tak način omogoči neposreden prihranek pri nakupih!

LZS

Stanje: 16. 6. 2012

POGODBE ZA POPUSTE

Podjetje	blago in storitve	% popusta
22 Soboslikarstvo, Rok Jerič, s. p., Srednja vas 99, 4208 Šenčur	Notranja slikopleskarska dela	10
23 GEOSSET, d. o. o., Poslovna cona A 22, 4208 Šenčur	Naprava Garmin ASTRO 220-DC 40 in Garmin DC 40-ASTRO 220 in oprema	10
24 Veterinarska ambulanta Gaber, Eva Lesjak, s. p., Kidričeva 1, Litija	Vse veterinarske storitve, razen cepljenj	10
25 UNIVET, d. o. o., Trgovina Pohodnik, BTC hala A, Ljubljana	Pohodna in trekking obutev ob plačilu z gotovino	15
26 Sport Mijs, turizem, d. o. o., Trg Golobarskih žrtev 18, 5230 Bovec	Rafting po Soči in Canyoning - soteskanje Sušec	20
27 Robert Sodja, Pod Gozdom 23, 4264 Bohinjska Bistrica	Hydrospeed po Soči in druge dejavnosti podjetja	15
28 Ebat, d. o. o., PE BTC Ljubljana in PE Trzin	Okna in vrata, lovsko pohištvo, oprema lovskih sob	10
29 Zavod Dežela Kranjska, Dunajska 106, Ljubljana	Prodajni programi Led Lenser, Gerber, Silva, Ansmann in Light My Fire	15
29 Zavod Dežela Kranjska, Dunajska 106, Ljubljana	Lovsko-ribiški slovar, faksimile in bibliofilska izdaja faksimila	10
30 GALPROM, Uroš Šmit, s. p., Stražarjeva 4, Ljubljana	Mesarski noži CS Solingen, serija Pro-X	15
31 PREPARATORSTVO, Miran Sušec, s. p., Podgorje 32, 2381 Podgorje	Preparatorne storitve	15
32 BHS hitri servis, Bojan Ovčjak, s. p., Vrhe 63, Slovenj Gradec	Storitve in material iz programa BHS	15
33 FANTON, Peter Boškin, s. p., Levstikova 18, Idrija	Dobava in polaganje gotovega parketa Margaritelli	10
34 RTV SERVIS, Marjan Kapela, s. p., Kočevska cesta 13, Dolga vas, Kočevje	Baterijske svetilke Led Lenser, daljinski upravljalci	5
	Pašni aparati 12 V ali 220 V	8
	Baterijski vložki in akumulatorji, polnilci in usmerniki	5 do 15
	Tv-LCD, LED zasloni na 12 V, DVBt in sprejemniki sat, antenski material, kabli	5
35 GOSTILNA AJDA, David Žunko, s. p., Ptujška c. 14, Gornja Radgona	Malice, kosila, jedi po naročilu, popust za skupine, nočitve in pijače	10
36 VETERINARSTVO ŠENTJUR, d. o. o., Cesta Leona Dobrotinška 12, Šentjur	Storitve v ambulanti in hrana za pse	10
37 EUROSAN, d. o. o., Nove Fužine 49, LJUBLJANA	Popust za gotovino na vse blago - popusti se ne seštevajo	10
38 GORNIK, Mojca Mohorič, s. p., Gorenja vas - Reteče 36, Škofja Loka	Aktivno perilo, hlače, jakne, puloverji, jope, flisi, srajce in dodatki GORNIK	10
39 DOGMANIA, d. o. o., Bojanji Vrh 22, 1295 Ivančna Gorica	Oprema	15
	Kozmetika in insekticidi	12
	Hrana in poslastice	10
40 AKM, d. o. o., Hotemaže 71, 4205 Preddvor	Oblačila Life line, ure Traser H3, izdelki Nikwax, zaščita proti klopom Skitostop	15
	Svetilke Olight, strelska oprema AKM, taktična oprema in obutev Voodoo	10
41 DB vrata, okna, zimski vrtovi, Damjan Brajnik, s. p., Nasipna ul. 2a, Benedikt	Notranja vrata	10
	PVC, ALU, LES – okna, vrata, zimski vrtovi, senčila	5
42 Frizerski salon Tina, Kraševac Martina, s. p., Tomišelj 1, 1292 Ig	Striženje las	5
43 ROJAL, Tomo Avbar, s. p., Pod vinogradi 7, 8351 Straža	Popust za gotovinsko plačilo za vse artikle v trgovini ROJAL v BTC v Nov. mestu	10
	Izjema je orožje proizvajalca GLOCK	
44 LUR, Poslovno svetovanje, d. o. o., Peričeva 21, Ljubljana	Računovodske storitve, poslovno-svetovalne storitve	20
	Implementacija in podpora pri uporabi programa Pantheon	20
45 BIFE KREVS, Tomaž Krevs, s. p., Podgorska cesta 103, 2380 Slovenj Gradec	Pijača	10
46 JUPITRA, poslovni inženiring, d. o. o., Motnica 7a, 1236 Trzin	Izdelki za filtriranje vode v spletni trgovini www.moja-voda.si	10
	Rezervni deli za izdelke (filtrni vložki)	8
47 KONFIN, d. o. o., Ljubljanska 76, 1230 Domžale	Getetske storitve	15
48 DJ STANE - STANE ČRVIČ, s. p., Bratuževa ulica 14, 5290 Šempeter Trgovina za male živali FENIX v Tolminu in Novi Gorici	Vsa hrana in oprema za pse, razen znamk ORIJEN ACANA IN K9JULIIS, za plačilo v gotovini	10
49 USLUGA NOVO MESTO, d. o. o., Tržaška 10, 8000 Novo mesto	Kemično čiščenje, pranje in šiviljska popravila vseh lovskih oblačil in pripomočkov	10
50 TRGOVINA AVANTURA, Tomaž Inocente, s. p., Notranjska 4, 6230 Postojna	Optika (dvoledi, strelni daljnogledi, optične pike, spektivi) razen znamke Meopta	10
51 VZAJEMNA ZDRAVSTVENA ZAVAROVALNICA, d. v. z., Vošnjakova 2, Ljubljana	Celoletno zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini Vzajemna Multitrip	10
52 VTE, d. o. o., Gradnikove brigade 4, 1000 Ljubljana	Izdelki blagovne znamke Voodoo Tactical in Olight svetilke z dodatki	10
53 CREATIV, d. o. o., Mikloša Kuzmiča 7, Murska Sobota	Nogavice	10
	obutev Crocs in stekleničke bobble	5
54 KOVINOPLASTIKA, Štefan Pavlinjek, inž., s. p., Teminova ul. 4, Murska Sobota	Posoda za divjad in samokolnice	12
55 POT USPEHA, izobraževanje Željko Hohnjec, s. p., Občice 25, Dolenjske Toplice	Odvajanje od kajenja in alkohola in drugih odvisnosti	15
56 GRAD-ART, d. o. o., Podmilščakova 11, 1000 Ljubljana	Projektiranje novogradenj, rekonstrukcij in sanacij objektov	15
	Svetovanje, nadzor in inženiring v gradnji	10
57 GEOSSET, d. o. o., Poslovna cona A 22, 4208 Šenčur	GARMIN ASTRO 320-DC 40 IN GARMIN DC-40 - ASTRO 220, 320	10

Lovsko strelsko prvenstvo ZLD Prekmurje

Nedeljsko sveže in sončno jutro je kar vabilo v naravo in obetalo lep dan, poln pričakovanih uspeha željnih lovskih strelcev, ki so se s svojimi avtomobili prebijali skozi oblak prahu proti Búdinskemu mlinu v Rakičanu, kjer je urejeno strelišče obdano s polji in gozdičem. Ledeni možje in mokra Zofka so se pravočasno umaknili in nam podarili odlične vremenske razmere za lovsko strelsko tekmovanje. Tekmovalci so se zbirali ob ptičjem petju ob strelišču. Zbralo se nas je 51 tekmovalcev iz 15 lovskih družin,

Kako resno so tekmovalci vzeli prvenstvo, je bilo opaziti že na sobotnem treningu, vendar so govorili, da bo na tekmi še bolje; tam bo odločal vsak zadetek.

»Letošnje tekmovanje sovпада z visokim jubilejem, 90-letnico ZLD Prekmurje,« je v pozdravnem govoru ob odprtju tekmovanja povedal predsednik ZLD dr. **Arpad Kövesh**, ki je tekmovalcem zaželel dober rezultat. Vodja tekmovanja **Jožef Vrdoljak** je predstavil sodnike in preostale, ki bodo skrbeli za nemoten potek tekmovanja. Streljanje na glinaste golobe so ocenjevali: **Franc Maček, Franc Vidonja in Franc Tomažič**, ob MK-tarči srnjak so sodili **Ivan Gregorn, Mirko Horvat in Janez Ružič**. Komi-

Zmagovalna ekipa: Denis Pojbič, Franc Vidonja in Dejan Gomboc

Ivan Gregorn – najboljši pri veteranih

ki so skupno prijavile za tekmovanje štirinajst strelskih ekip. Že prejšnji dan smo s pomočjo lovskih pripravnikov pripravili vse potrebno na strelišču, pripravnik pa seznanili z delovanjem naprav in potekom tekmovanja.

sijo za pritožbe so sestavljali: **Valentin Trajbar, Martin Marič in Štefan Hoheger**. Naboje je razdeljeval **Milan Ritlop**, podatke je urejala **Cvetka Lopert**. Letos smo prvič uvedli tudi tekmovanje veteranov, s čimer bomo nadaljevali tudi v prihodnje. Že v naslednjih letih pričakujemo tudi večji odziv starejših lovcev.

V napetem tekmovanju so bili najuspešnejši lovci **LD Križevci**, ki so osvojili največ prvih mest. Ekipo so sestavljali lovci, ki so tudi člani **SD Štefan Kovač - Murska Sobota**. V streljanju na glinaste golobe so kar štiri tekmovalci dosegli enak rezultat, zato so morali še v izločilni boj, v katerem so postopoma izpadali najslabši. Tako smo dobili šest strelcev v končni seriji, ki jo je naposled po precej izenačeni končnici dobil **Denis Pojbič** pred **Dejanom Gombocem**.

Ob podelitvi pokalov je dr. Kövesh izrazil zadovoljstvo za uspešno končano prvenstvo in pohvalil dosežke ekip in posameznikov.

ezultati strelskega prvenstva ZLD Prekmurje
(Rakičan, 25. 5. 2012)

Golobi – ekipno:

1. LD Križevci	66 zadetkov
2. LD Velika Polana	58 zadetkov
3. LD Murska Sobota	55 zadetkov

Tarča srnjak – ekipno:

1. LD Tišina	253 krogov
2. LD Prosenjakovci	233 krogov
3. LD Križevci	216 krogov

Ekipo – kombinacija:

1. LD Križevci	480 točk
2. LD Tišina	445 točk
3. LD Prosenjakovci	437 točk

Posamezno – golobi:

1. Denis Pojbič	
LD Križevci	46 zadetkov
2. Dejan Gomboc	
LD Križevci	46 zadetkov
3. Iztok Kavaš	
LD Bakovci - Lipovci	42 zadetka

Posamezno – tarča srnjak:

1. Vinko Bežan,	
LD Tišina	164 krogov
2. Evgen Pap,	
LD Prosenjakovci	162 kroga
3. Martin Marič,	
LD Grad - Kuzma	160 krogov

Posamezno – kombinacija:

1. Franc Vidonja	
LD Križevci	172 točki
2. Marjan Vučko	
LD Vel. Polana	170 točk
3. Iztok Kavaš,	
LD Bakovci - Lipovci	169 točk

Veterani – golobi:

1. mesto Ludvik Nagy,	
LD Prosenjakovci	21 zadetek
2. mesto Ivan Gregorn,	
LD Tišina	17 zadetkov
3. mesto Zoltan Polanec,	
LD Prosenjakovci	17 zadetkov

Veterani – tarča srnjak:

1. Ivan Gregorn,	
LD Tišina	100 krogov
2. Marjan Burjan,	
LD Prosenjakovci	98 krogov
3. Iztok Trček,	
LD Tišina	95 krogov

Veterani – kombinacija:

1. Ivan Gregorn,	
LD Tišina	168 točk
2. Marjan Burjan,	
LD Prosenjakovci	162 točki
3. Ludvik Nagy,	
LD Prosenjakovci	162 točki

Nato se je ob dobro založenih mizah začela razprava med lovci. Eni so bili zadovoljni z doseženim, drugi so pričakovali več. **Franc Maček**, oče naših zelo uspešnih tekmovalcev v trapu,

Jasmine in Boštjana (Boštjan je že bil zmagovalec prvenstva ZLD P) in se zdej pripravila na OI, je na pripombo enega od lovcev povedal, da člani SD Štefan Kovač nimajo nobene prednosti pri doseganju dobrih strelskih rezultatov. Navajeni so namreč streljanja na golobe le v športnem položaju, na tekmovanju pa je bila zahteva lovski položaj, kar je športnim strelcem povzročalo precej težav pri lovskem dviganju puške k licu pred strelom. Razmere na strelišču so bile za vse tekmovalce enake, tekmovalci so streljali in se ravnali po določilih veljavne pravilnika. Tudi letos so se za dobro počutje tekmovalcev in navijačev potrudili člani **LD Murska Sobota**, ki so pripravili specialitete na žaru in postregli z dobro prekmursko kapljico.

Jožef Vrdoljak

Tradicionalna strelska tekma LGB Kozjak

Lovišča lovskih družin (**LD Vurmat, Gaj** nad Mariborom in **Boč** na Kozjaku) sestavljajo **LGB Kozjak**. Med njimi velja dogovor, da vsako leto ena LD prevzame vodstvo LGB. Glavna naloga je usklajevanje del in drugih aktivnosti v okviru bazena. Med preostale aktivnosti sodi tudi vsakoletna (tradicionalna) tekma v streljanju s šibrenico na glinaste golobe in na tarči srnjaka in gamsa z MK-puško. Letos vodi LGB Kozjak **Boris Mušič**, starešina LD Boč na Kozjaku.

Zaradi organizacije tekmovanja so se v lovski koči LD Boč na Kozjaku sestali starešine vseh treh LD in strelski referenti, ki so določili vse podrobnosti glede tekmovanja, ki je potekalo v streljanju na glinaste golobe, na tarčo srnjaka in gamsa z MK-puško in kombinacija. Tekmovali so v dveh kategorijah, in sicer člani in veterani. Brez veteranov nikakor ni šlo; pri podrobnem pregledu rezultatov bo bralec celo ugotovil, da je veliko breme ležalo prav na »plečih« veteranov.

Tekmovanje je bilo na strelišču LD Kamnica, kjer so nas lepo sprejeli in poskrbeli za večino praktičnih stvari, da je tekmovanje lahko gladko potekalo. Zato tudi na tem mestu zahvala starešini **Milanu Perku**, glavnemu sodniku **Alojuz Volmajerju** in vsem lovskim tovarišem. Ob priložnosti se bomo oddolžili.

Skupinska fotografija vseh prejemnikov pokalov na strelski tekmi LGB Kozjak

Pogled na strelišče v Konjski dolini

Starešina Boris Mušič izroča pokal za doseženo uvrstitev veteranu Francu Ozaniču.

Foto: S. F. Kroppe

Med posamezniki je v kombinaciji zmagal Zdravko Vrankar - LD Kamnik.

ni. S prvim strelom iz risanice je nato odprl zanimivo tradicionalno lovsko-strelsko tekmovanje, ki ga vsako leto organizira druga LD.

V kategoriji MK-puška – posamezno so se najbolj izkazali: **Žan Bleje** – LD Stahovica (98 krogov), **Zdravko Vrankar** – LD Kamnik (98) in **Blaž Burja** - LD Kamnik (94).

Z risanico – posamezno pa so bili med najboljšimi **Zdravko Vrankar** LD Kamnik (98), **Jure Svetelj** – LD Kamnik (94) in **Anže Pintar** - LD Stahovica (92).

V kombinaciji so po prvih mestih posegli **Zdravko Vrankar** - LD Kamnik (196), **Žan**

In kakšni so bili rezultati? Vse ekipe so prejele pokale, najboljša med njimi tudi prehodnega. Še sreča, da so bile samo tri ekipe, kajti le zaradi takšne udeležbe smo vsi dobili pokale; eni večje, drugi manjše.

Komisijo na tekmi so sestavljali: **Boris Mušič** (LD Boč na Kozjaku), **Janez Godec** (LD Boč na Kozjaku), **Janko Demšer** (LD Gaj) in **Damjan Štiberc** (LD Vurmat).

Rezultati: MK-puška – ekipno:

1. LD Vurmat 269 točk
2. LD Gaj 239 točk
3. LD Boč na Kozjaku 229 točk

Glinasti golobi – ekipno:

1. LD Vurmat 235 točk
2. LD Gaj 180 točk
3. LD Boč na Kozjaku 175 točk

Kombinacija MK + glinasti golobi – ekipno:

1. LD Vurmat 504 točk
2. LD Gaj 419 točk
3. LD Boč na Kozjaku 404 točk

Veterani MK + glinasti golobi – kombinacija:

1. LD Vurmat 424 točk

2. LD Gaj 352 točk
3. LD Boč na Kozjaku 335 točk

Prehodni pokal je dobila **LD Vurmat**.

Mag. Srečko Felix Kroppe,
tajnik LD Boč na Kozjaku

Pomerili so se za pokal Občine Kamnik

Na lepo urejenem strelišču v dolini Konjska pod Veliko planino so se na strelskem tekmovanju v nedeljo, 3. 6. letos, srečali lovci vseh petih lovskih družin kamniške občine. Prireditelj je vzorno organizirala **Lovska družina Stahovica**, ki strelišče uporablja tudi za vsakoletni preizkus pušk in strelskih sposobnosti članov, in sicer v sodelovanju strelske komisije, ki jo vodi **Andrej Kregar ml.**, in preizkušenega organizatorja lovskega strelstva na Kamniškem, **Zdravka Vrankarja** iz LD Kamnik.

Okrog trideset lovcev iz **LD Stahovica**, **LD Kamnik**, **LD Sela**, **LD Tuhinj** in **LD Motnik**

Foto: F. Svetelj

Tekmovalce sta pozdravila kamniški župan Marjan Šarec (v sredini) in novi starešina LD Stahovica Bojan Ličer (na desni).

se je pomerilo v streljanju z MK-puško (na 35 m) in risanico večjega kalibra (na 100 m). Posamezniki so pokazali svojo spretnost tudi v streljanju s šibrenico na tarčo bežečega zajca.

Pred začetkom tekmovanja je udeležence pozdravil kamniški župan **Marjan Šarec** in jim zaželel mirno roko ter dober pogled tudi v loviščih pod Kamniškimi planinami v letošnji lovski sezoni.

Bleje – LD Stahovica (186) in **Dušan Mikuš** – LD Kamnik (176).

Med lovci strelci - veterani so se v kombinaciji izkazali **Rudi Bič** – LD Kamnik (194), **Marjan Rak** – LD Kamnik (179) in **Jernej Štrajhar** – LD Sela (178).

V skupni uvrstitvi je bila najboljša tričlanska ekipa organizatorja – **LD Stahovica** – v sestavi

Janez Tišler, Žan Blejc in Anže Pintar (524 krogov), sledila sta ji ekipi **LD Kamnik 2** (Matej Rak, Zdravko Vrankar, Marko Osolnik – 513) in **LD Kamnik 1** (Jure Svetelj, Dušan Mikuš, Damjan Trebušak – 510).

Pri streljanju s šibrenico v tarčo bežečega zajca je bil najuspešnejši **Janez Tišler** - LD Stahovica.

Organizatorji uspešne strelske prireditve so na koncu posebno zahvalo izrekli vsem darovalcem, še posebno pa **Janezu Uršiču** iz Gostišča Pri planinskem orlu, članu LD Stahovica.

Franc Svetelj

Prvak lenarškega LGB je že enajstič zapored Vlado Šteinfelser iz Dobrave.

Gostitelji ostajajo nepremagljivi

Prvenstvo lenarškega LGB

Na povsem preurejenem strelišču **Lovske družine Dobrava** je bilo letošnje prvenstvo Lenarškega lovskogojitvenega bazena (LGB) v lovski kombinaciji. Nastopilo je trideset strelcev iz **LD Benedikt, Dobrava, Lenart, Voličina, Sveti Jurij in Sveta Ana** v Slovenskih goricah. Pomerili so se v streljanju na glinaste golobe v lovskem položaju ter z MK-puško na tarčo srnjaka in lisice.

V ekipni konkurenci je prepričljivo zmagala domače ekipa **LD Dobrava** v sestavi Vlado Šteinfelser, Dominik Slekovec, Ivan Bezjak, Vinko Kocuvan in Ivan Turčin, ki je zbrala 651 točk in prepričljivo ugnala vse tekmece. Na drugo mesto se je uvrstila **LD Voličina**, ki je zbrala 562,33 točke in na tretje **LD Lenart** s 530,66 točke. Četrty so bili člani LD Sveti Jurij (508,67), peti

Najboljši strelci lenarškega LGB: Vlado Šteinfelser, Branko Lončarič in Dominik Slekovec

Benedičani (482,00) in zadnji, šesti, člani LD Sveta Ana (457,66).

V posamični konkurenci je po pričakovanjih in napovedih že enajstič zapored zmagal **Vlado Šteinfelser** iz LD Dobrava, ki je zbral 185,33 točke, pred **Brankom Lončaričem** iz LD Benedikt (160,67) in **Dominikom Slekovec**

kovcem iz Dobrave (159,33). Na četrto mesto se je uvrstil veteran **Ivan Bezjak** iz LD Dobrava (157,67) in na peto **David Rojs** iz LD Voličina (157,33). Pokale sta podelila predsednik lenarškega LGB **Franc Krivec** in starešina LD Dobrava dr. **Marjan Toš**. Zanimiv dogodek, ki je bil organizacijsko in tehnično izvrstno pripravljen in vrhunsko izveden (celo s popolno računalniško podporo) je bil prvi, ki ga je LD Dobrava organizirala na preurejenem in pokritem strelišču v povsem na novo urejenem okolju lovskega doma v Spodnji Senarski. Med obiskovalci je bil tudi župan Občine Sveta Ana, sicer včasih tudi uspešen strelca od golobe, **Silvo Slaček**.

M. T.

O LD Podlehnik in lovne turizmu

Lovska družina Podlehnik upravlja z loviščem na območju Občine Podlehnik. Lovišče meri približno 5.200 hektarjev

lovni površini. Najštevilnejši in gospodarsko najpomembnejši vrsti med divjadjo sta srnjad in divji prašič. Turistično zanimivi so samo starejši srnjaki z močnim rogovjem. Lovski gostje se vedno znova radi vračajo v čudovita haloška lovišča »med gostoljubne in prijazne haloške ljudi«, kot sami pravijo. Vse, ki prvič pridejo v haloške kraje, takoj prevzame lepota pokrajine, ki je še posebno lepa ob svitih majskih jutur, ki je najprimernejši mesec za lov na srnjaka. Prav tako zanimiv in pester je lov na divje prašiče, ki so v teh krajih zelo pogosti, saj imajo veliko primernih zavetij. Od divjadi preostalih vrst, ki živijo v našem lovišču, so za lovni turizem zanimive še kuna, lisica, jazbec, fazan in poljski zajec.

Lov na divjega prašiča je izredno zanimiv in privlačen za lovske goste, vendar je zaradi zahtevnosti lova, predvsem pa zaradi neprestanih premikov po lovišču zelo težko organizirati uspešen lov, kakršnega pričakujejo gostje. V lovskem domu so za svoje lovske goste in lovske prijatelje uredili dve sobi in sanitarije, tako da gostje lahko bivajo na lovskem posestvu, ki je na mirni in lepi lokaciji ne daleč od centra Občine Podlehnik. Na uspešen lov in zdravo divjad v lovišču vpliva več dejavnikov, za kar skrbi gospodar lovišča **Štefan Fošnarič**. Pripraviti in redno vzdrževati je treba krmišča z ustrežno zalogo krme in urediti varne in dobre preže.

Lovska družina šteje 47 članov. Vsi si po svojih močeh prizadevajo za pravilno gojitev divjadi, opravljajo dela v lovišču in pri vzdrževanju lovskega doma. Zavedajo se, da si lahko obetajo uspešen lov in dober odstrel divjadi, ki ga letno načrtujejo le, če družina pravilno upravlja z divjadjo in loviščem.

Na območju lovišča imajo v najemu več krmnih njiv. Pretežno gospodarijo s srnjadjo in divjimi prašiči, ki jim povzročajo precejšnjo škodo. Da bi jo čim bolj zmanjšali ali celo preprečili, so lovci postavili krmišča, ki jih redno zalagajo z dovoljeno količino krme. Za uspešen lov in pravičen odstrel imajo v lovišču zgrajenih več visokih prostostojnih prež, ki jih lovci, razdeljeni po posameznih revirjih, redno vzdržujejo in obnavljajo.

Stane Pernet, starešina LD, je povedal, da brez udeležbe članov na neplačanih delovnih akcijah LD praktično ne bi mogla delovati. Tega se dobro zavedajo,

Zmagovalci bazenskega tekmovanja v prijetnem okolju lovskega doma sredi Dobrave. Na levi je predsednik Lenarškega LGB Franc Krivec, na desni pa starešina LD Dobrava dr. Marjan Toš.

zato že v začetku leta napravijo letni načrt potrebnih del v lovišču in pri lovskem domu, določijo obseg obveznosti na člana in tako pripravljen načrt tudi sprejmejo na letni skupščini.

Spomladi najprej skušajo odpraviti škodo, ki jo povzroči zima. Pregledati in popraviti morajo krmišča in popraviti visoke preže. Urejajo tudi okolico lovskega doma, ki so jo lani dokončno uredili. Za lovski dom skrbno in predano skrbi gospodar doma **Jože Trafela**.

Starešina Stane je popeljal otroke iz OŠ Podlehnik do preže in v gozd, da so si lahko ogledali lisičine, v katerih so imele lisice že mladičke.

Prav posebno in zanimivo predavanje o pticah je za učence 5. razreda iz OŠ Podlehnik pripravila velika ljubiteljica narave **Anja Fošnarič**. Njen oče, lovec, in pokojni dedek, ki je bil v ustanovnem odboru te LD, sta prenesla veliko ljubezni do divjadi in narave nanjo. Sicer pa je Anja absolventka magistrskega študija Varnost hrane v prehranbeni verigi na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede v Hočah. Pripravila je tudi veliko slikovnega gradiva, ki smo ga lahko odnesli v šolo in nas bo lahko še dolgo spominjalo na nepozabni naravoslovni dan.

Povedala nam je, da so ptice tako majhne in tako krhke, pa vendar neverjetno vzdržljive in prilagodljive. Govorila nam je o pticah pevkah: plavčku, taščici, veliki sinici, poljskem vrabčku, liščku in neverjetno vzdržljivem rumenoglavem kraljičku. Ta ptiček s svojimi 18 grami sodi med najmanjše ptice pevke sploh, vendar kljub temu uspešno kljubuje večmesečnim zimam, ko se tem-

Lisičina, ki smo si jo ogledali, je bila očitno naseljena.

peratura pogosto spusti tudi pod -40°C . Ptice so izredno koristne živali in imajo pomembno vlogo v naravi. Prehranjujejo se s škodljivci, sploh v sadovnjakih in na vrtovih. Vsak dober vrtičkar je vesel ptic na svojem vrtu. Raziskave so pokazale, da ptičji par, ki gnezdi blizu hiše, na dan kar 200-krat odleti iz gnezdilnice po hrano v bližnjo okolico. Če hočemo imeti sinico blizu svojega doma, je pomembno, da ji gnezdilnico nastavimo čim bližje hiši, saj se druge ptice le redko tako zelo približajo človeku. Taščica s svojim rdečim vratom od nekdanj velja za ljubljeno gospodinjo. Vedno jo bomo opazili pod krmilnico, saj si hrano išče na tleh. V Halozah je zelo pogosta. Obožuje proso in prijaznega človeka. Prav tako je pomembno, da pozimi hranjenja ne prekinjamo. Ptice se privadijo na vir hrane in nato ne iščejo drugega. Zato nekatere med čakanjem na nov obrok ostajajo v bližini krmilnice in v zelo hladnem zimskem dnevu izgubijo kar tretjino svoje teže. Če ptice hranimo, jih moramo hraniti redno in vestno čistiti tudi krmilnico; od jeseni do zgodnje pomladi. Če ste lastnik gnezdilnice, je pomembno, da jo očistite vsako jesen, najbolje septembra. V starem nastilju se radi pojavijo zajedavci. Hkrati bomo pticam naredili uslugo, saj si konec septembra oz. v začetku oktobra v njih najdejo zatočišča in v marsikateri preživijo mrzle zimske noči. Najpomembnejši nauk je, da spoštujemo vse ptice; ne le lepih, pisanih, ampak vse po vrsti. Narava ne dela razlik, dela jih le človek. In še pomembneje: naučimo se opazovati naravo!

Po predavanju v šoli smo se še dolgo pogovarjali o pticah, saj je bila Anja zelo pripriljiva.

Zdenka Golub

Novosti s strelišča Žančani

Na strelišču Žančani (LD Slovenj Gradec) zadnjih nekaj let poteka veliko tekmovanj in preizkusov orožja za različne namene: vojaške, policijske, lovske in strelske. Nov Zakon o orožju je dal lastniku obveznost preizkušanja orožja in strelskih vaj izključno na prostoru, ki je varen in primeren za tak namen. Strelišče Žančani je objekt v lastništvu LD Slovenj Gradec, ki ga počasi spreminjajo v sodoben objekt z uporabnim dovoljenjem. Strelišče je na lokaciji, kjer je varno streljati na tarčo, oddaljeno 100, 200 ali 300 m na glinaste golobe in bežčega merjasca. Za varnost in natančno delo skrbi lovec **Tomaž Hain**, zadolžen za strelstvo, za gostinstvo pa skrbi **Rudi Rogolšek**. V času večjih tekmovanj LD SG poskrbi še za dodatno osebje, ki se trudi čim bolj ustreči gostom in poskrbi za varno ravnanje z orožjem.

Tam je bilo 21. 4. 2012 tradicionalno tekmovanje *Koroška liga*. Strelci so tekmovali v naslednjih disciplinah: *MK-puška*, *glinasti golobi* in *kombinacija*.

F. Kuperti, T. Hain, Đ. Katavič

Rezultati Koroške lige:

Člani: malokalibrska puška

1. **Petar Smrekar** – 53 točk
2. **Matej Horvat** – 36 točk
3. **Simon Ošlak** – 28 točk

Veterani: MK-puška

1. **Tomaž Hain** – 60 točk
2. **Aleksandaer Štumpf** – 32 točk
3. **Drago Jakopič** – 21 točk

Člani: golobi

1. **Petar Smrekar** – 55 točk
2. **Marijan Pšeničnik** – 27 točk
3. **Simon Ošlak** – 24 točk

Veterani: golobi

1. **Tomaž Hain** – 53 točk
2. **Dušan Zakršnik** – 26 točk
3. **Joža - Zdih Kotnik** – 27 točk

Člani: kombinacija

1. **Petar Smrekar** – 108 točk
2. **Matej Horvat** – 52 točk
3. **Simon Ošlak** – 52 točk

Veterani: kombinacija

1. **Tomaž Hain** – 113 točk
2. **Aleksandar Štumpf** – 51 točk
3. **Jože - Zdih Kotnik** – 44 točk

Posebno in zanimivo predavanje o pticah je za učence 5. razreda iz OŠ Podlehnik pripravila velika ljubiteljica narave Anja Fošnarič.

Zmagovalca Koroške lige: Petar Smrekar in Tomaž Hain

Foto: M. Horvat

Najboljši strelci Koroške lige

Lovski »bolšjak« na Bledu

Na marčevski seji Upravnega odbora LD Bled se je porodila ideja, da bi organizirali »bolšjak« lovske opreme. Vsi člani so bili nad predlogom zelo navdušeni. Določili smo datum prireditve za soboto, 29. aprila 2012, ter delovno skupino, ki bo poskrbela za izvedbo.

Zavedali smo se, da bo to prva tovrstna prireditev v Sloveniji, da na tem področju nimamo nobenih izkušenj in da tudi ne vemo, kakšen bo odziv lovcev. Zato smo se priprav lotili dokaj previdno in se odločili, da se bomo s propagando in obvestili bolj ali manj omejili na Gorenjsko.

Prvo informacijo o tem dogodku, ki jo je pripravil **Miha Marolt**, smo razdelili vsem prisotnim na Občnem zboru Zveze lovskih družin Gorenjske, ki je bil konec marca v dvorani doma naše LD. Naslednje vabilo smo objavili na spletnih straneh Lovskega foruma. Članom matične družine smo zamisel predstavili na posvetu in pozneje tudi v pisni obliki, ki so jo prejeli ob

letnem preskusu pušk risanic in strelskih sposobnosti.

Za prepoznavnost organizatorjev sejma je poskrbel naš član **Leon Čarni** z majicami in napisom LD Bled na hrbtne strani.

Odločili smo se, da bomo povabili tudi tri trgovce z lovske opremo. Na naše vabilo so se z veseljem odzvali in se pozneje tudi udeležili: Optik-trade, d. o. o., ki je predstavil lovske optiko najboljših svetovnih proizvajalcev, predstavnik firme RT-TRI, d. o. o., z lovske pripomočki firme Berger in cenovno zanimivimi svetilkami led za lovske potrebe, **Boris Pucelj**, izdelovalec kakovostnih lovske nožev, obeskov in drugih pripomočkov za lovce.

Z enkratnimi slikarskimi umetninami na lovske tematiko nas je obiskal tudi slikar - amater **David Černuta** iz Loga pod Mangartom.

Lovci z rabljeno opremo in tudi orožjem so na dan prireditve napolnili dobršen del dvorane. Kar nekaj ponudnikov je večino ponujene opreme lahko tudi prodalo. Kupci so se najbolj zanimali za lovske slavnostne kroje,

najmanj pa je bilo zanimanja za lovske orožje.

Vse ponudnike rabljene lovske

opreme sta ob prihodu evidentirala pripravnik **Metka Urevc** in **Rok Kalan**. Posebna pozornost

Foto: B. Sirmole

Ocene udeležencev lovskega »bolšjaka« LD Bled so bile zelo pozitivne in spodbudne, zato ga bomo organizirali (in vsebinsko razširili) tudi prihodnje leto.

je bila namenjena tudi prodajalcem orožja.

Metka je pripravila kratek vprašalnik o oceni prireditve, ki ga je prejel vsak udeleženec lovskega »bolšjaka«. Ocene udeležencev so bile zelo pozitivne in spodbudne.

Tokrat smo si nabrali nekaj izkušenj na tem področju. Ugotovili smo, da je bila naša odločitev za tako prireditev na mestu in bi bila zanimiva za vse slovenske lovce. Odkrili smo tudi nekaj naših napak, ki jih bo treba v prihodnje odpraviti. Končni zaključek je: **Naslednje leto se spet srečamo na Bledu!**

Vabimo vas, da nam na naš e-naslov lovska.druzina.bled@gmail.com pošljete še dodatne pobude in predloge glede lovskega bolšjaka.

Branko Strmole

Uplenjen srnjak z gobastim rogovjem

V lovišču LD Mirna je 13. maja domači lovski gost uplenil srnjaka z zelo razraščanim gobastim rogovjem. Vzrok za razmeroma redek pojav je več. Srnjak sicer ni imel zunanjih vidnih poškodb na modih, a sta bila testisa komaj zaznavna. Zato predvidevamo, da je bil verjetnejši vzrok hormonska motnja pri tvorbi spolnega hormona, ki zavira rast. Gobasto rogovje najizraziteje prirašča od februarja do aprila. Po navadi hitro rastoče gobasto rogovje že v tretjem življenjskem letu povzroči pogin srnjaka, ki ga še pospešijo vnetni procesi in mušja zalega v gobastem tkivu. Uplenjeni srnjak je bil prebarvan, vendar v slabši telesni kondiciji.

Foto: J. Šepić

Lovski gost je v LD Mirna uplenil srnjaka z zelo razraščanim gobastim tkivom rogovja.

Kljub temu je kazal vse znake teritorialnosti.

B. Krže

Od žičke kartuzije čez Zlati grič do Zreč in Rogle!

Dandanes, ko vedno nekam hitimo in ne vidimo niti svojih najbližjih, je pohvalen primer radenske zelene bratovščine, ki veliko pozornost namenja različnim skupnim prireditvam, strokovnim ekskurzijam in podobnim načinom druženja. In tako ko vsako pomlad so se člani LD Radenci, na čelu s starešino **Antonom Šafaričem**, tudi letos odpravili na strokovno ekskurzijo. Številni lovci in njihove partnerke iz radenske LD so se že večkrat prepričali, da ni treba hoditi daleč od svojega doma, da bi uživali v prijetni družbi, lepem okolju, dobri hrani in sploh ponudbi. V minulem obdobju so se že potepali po mnogih slovenskih območjih in tudi zunaj naših meja, tokrat pa so se v lepem in sončnem ter nekoliko vetrovnem dnevu odpravili na območje Slovenskih Konjic, kjer je v mestu in občini cvetja in vina mogoče marsikaj videti ter doživeti. Prijetnega in nepozabnega celodnevnega izleta se je udeležilo skoraj štirideset udeležencev in gotovo bo tokratno potepanje mnogim dolgo ostalo v lepem spominu.

Tokrat so se namreč lovci iz Radencev in okolice ter njihove partnerke potepali po lepih slovenskih hribovskih in dolinah. Voznik **Juš** iz AP Murska Sobota jih je izpred lovskega doma Jež v Boračevi čez Radence in Kapelo odpeljal do pomurske avtoceste v Grabonošu, nato pa mimo Maribora, Tepanja, do Žič, Slovenskih Konjic, Zreč in nekoliko višje proti Rogli. Videli in spoznali so marsikatero znamenitost tega dela naše države: od žičke kartuzije, kjer med drugim domuje njihova lekarna, zraven so stari rokopisi kartuzijanov, maketa celotne kartuzije Otokarjeva šampanjske kleti ... Tam domuje tudi najstarejše gostišče (1467) na Slovenskem, Gastuž, kjer so jih razvajali. Nad Slovenskimi Konjicami, mestom cvetja in vina, ki so si ga podrobno ogledali, je stari lovski dom z majhnim muzejem ter seveda veliko vinogradov in kleti. Med njimi je tudi znamenita klet Zlati grič, ki jih je gostila na degustaciji. Le nekaj kilometrov proti

Rogli so Zreče z znanim klimatskim zdraviliščem in drugimi znamenitostmi, na hribovskih proti Rogli je veliko zanimivosti in udeleženci izleta so si še posebej z zanimanjem ogledali tamkajšnje »farmo jelenov«. V bližini, v Škalcah, je tudi Vinotoč Cugmas, kjer vedo, kaj pomeni lačen in žejen popotnik. Med vračanjem proti Gornji Radgoni jih je pri Slovenski Bistrici gostil še znani gostinec, ki je mimogrede znani Radgončan, **Nešo Vukotič** ... Celodnevno potepanje je tudi potrdilo, da so mnogi ponudniki turističnih in gostinskih storitev na konjiškem območju dojeli, kako je pravzaprav vse

mimo Špitaliča so se že kazala obzidja žičke kartuzije, kjer so si ogledali marsikaj zanimivega iz daljne zgodovine (rokopisi kartuzijanov, maketa celotne kartuzije in Otokarjeve šampanjske kleti, degustacija zeliščnih napitkov ali zeliščnih namazov, nakup slednjih ter drugih spominkov ipd.

Ker prazna vreča ne stoji pokonci, je znani gostilničar s Konjiškega, **Ivan Ino Marguč**, ki med drugimi upravlja tudi z najstarejšo slovensko gostilno (Gastuž ob žički kartuziji), poskrbel za bogato in nepozabno malico – srednjeveško mesno-zelenjavno enolončnico (domačini ji pravijo

Foto: O. Bekal

Lovci LD Radenci z ženami so se letos udeležili strokovne ekskurzije na območje Slovenskih Konjic.

mogoče ponuditi in prodati, česar ponekod žal še vedno ne vedo.

Vse skupaj se je sicer začelo nekaj dni pred samim izletom, ko so se dogovorili, kam bi se peljali tokrat. Zaradi številnih drugih prireditev in dogodkov avtobus ni bil poln, a tisti, ki jih ni bilo zraven, lahko samo žalujejo. Tisto soboto je nekoliko temnejše nebo napovedovalo, da vreme ne bo preveč lepo, a se je vse skupaj spremenilo po slabi uri vožnje ob prvem postanku v Trojanah, kjer je že bilo lepo in sončno. Tam je avtobus že zavil z avtoceste in po krajši vožnji mimo Draže vasi in Žič je bila prva postaja Pletarstvo in žganjekuha Kalsek. Tam so domači pokazali, kako pletejo različne košare, kako izdelujejo pletene in druge spominke, predvsem pa kako kuhajo različna žganja in pripravljajo desetine različnih likerjev. Vsem se je že prilegel kozarček žganja, likerja ali celo domačega vina, mnogi so si kupili košaro, domačo salamo, marmelado, vloženo ozimnico, domači kis ... Le nekaj ovinkov

olla pottrida), o kateri so izletniki govorili še nekaj dni potem. Odlično jed na žlico, domači kruh in prijaznost oseba ni bilo mogoče hitro pozabiti. Že kmalu je čakal obisk starega lovskega doma v gozdu nad Konjiško vasjo, kjer imajo gostinski lokal z manjšim muzejem. Kratek postanek za ogled in kavico, nato pa nekaj sto metrov nižje znamenita klet Zlati grič v Slovenskih Konjicah, kjer je vinska svetovalka **Silva Zadnik** predstavila podjetje: od vinogradov, kleti do vin, ki so jih udeleženci izleta tudi kar nekaj, skupaj s sirom in kruhom, degustirali. Kar nekaj litrov dobrega vina je končalo tudi v prtljažniku avtobusa za primerjavo z domačimi kapelskim vini. Po krajšem panoramskem ogledu starega mestnega jedra Slovenskih Konjic je bil avtobus že na poti proti Zrečam in potem še naprej po stari cesti za Roglo, proti Skomarju, kjer nad Dravinjo stoji Ošlakova domačija – Muzej kovaštva. To je ena najstarejših kovačij v Sloveniji sploh, stara več kot 300 let, ki še vedno deluje, vendar stoji, ker

delo ni donosno. Zato vse skupaj samo razkazujejo gostom od blizu in daleč.

Le še nekaj kilometrov proti Rogli, na 970 metrov nadmorske višine, v Skomarju stoji domačija oz. turistična kmetija Arbajter, ki ji rečejo tudi farma jele-nov, kjer obdelujejo 86 hektarjev površin, redijo stotnijo jele-nov in nekaj ovac ter prašičev, pridelujejo domače divjačinske mesnine, ponudijo vino, borovničevce, sobe za prenočevanje ipd. Pohorsko gostoljubnost in prijaznost je bilo čutiti na vsakem koraku, potem pa smo krenili proti dolini. A ne takoj, kajti tam sta stanovske kolege iz Radencev počakala starešina LD Zreče **Ludvik Mikek** in član LD Oplotnica **Konrad Arbajter**. Ob prigrizku domačih divjačinskih dobrot in dobri kapljici je stekel pogovor, pa tudi predstavitev lovskih družin in vsega, kar sodi zraven. Na koncu je bila še izmenjava daril, radenski lovci pa so zreške kolege povabili, naj se jim jeseni pridružijo na »velikem lovu« na Kapelskih hribčkih, saj so ugotovili, da je pri njih več divjadi ...

Čeprav so povsod malo okušali jedi in pili, je na vinotoču Cugmas, na hribčku levo, malo pred Konjicami iz smeri Zreč, čakalo obilno pozno kosilo ter veliko enkratnih domačih belih in rdečih vin. Gospodinja Sonja je poskrbela, da so se vsi dobro najedli, veliko hrane je tudi ostalo, gospodar Marjan pa je skrbel, da nihče ne bi odšel žejen. Kljub odličnemu vzdušju pa se je spuščala noč in je bilo treba kreniti proti domu, pravzaprav ne čisto proti Radencem. Po stari cesti od Slovenskih Konjic, v Spodnji Ložnici, pred vhomom v Slovensko Bistrico, stoji enkrat-gosten gostinski lokal L'armonia, kjer je upravljavec Radgončan Nešo Vukotič poskrbel za vno-vično razvajanje. Škoda je bila samo, da so bili vsi potniki siti in marsikdo ni mogel niti poskusiti dobrot, ki jih je samo za svoje rojake priskrbel Nešo. Kljub temu so mu bili vsi hvaležni in mu obljubili, da bodo spet prišli.

Po prijetnem celodnevem po-tepanju so se praktično vsi ude-leženci izleta znova prepričali, da je mogoče uživati tudi v bliž-njem okolju in da ni treba hoditi v bližnje ali daljne države. Zato ne preseneča, da so se praktično soglasno odločili, da bo njihova naslednja pot na gorički del Prekmurja. Morebiti že letošnjo jesen ...

O. Bakal

Srnjak brez rogovja

Srnjaka, starega od 4 do 5 let, popolnoma brez razvitega rogovja na močnih čelnih nastavkih je 17. 5. 2012 v LD Ruše uplenil lovec **Bojan Urbančič**. Srnjak je tehtal 20 kg in je imel na pogled normalno razvita moda. Knjiga A. Simoniča Srnjad tak primer opisuje na str. od 177

Foto: B. Urbančič

Nastavki starejšega srnjaka brez razvitega rogovja

Uplenitelj Peter z belim merjascem, ki se je v LD Poljčane predvdoma priselil s Hrvaške.

do 178 v poglavju Hipofunkcija živčnih centrov. Takšen srnjak naj bi se imenoval menih ali gologlavec. Morda bi kdo od veterinarskih strokovnjakov lahko kaj več napisal o takem primeru, ki ga vidite na dokumentarni fotografiji, posneti z mobilnim telefonskim aparatom.

B. U.

Bel merjasec, uplenjen v LD Poljčane

28. 4. 2012 je bil v lovišču LD Poljčane uplenjen bel merjasec. Starost živali je ocenjena na

3+ let, čakani pa neuradno z 101,20 CIC-točke. Na celotnem telesu je imel samo nekaj temnih peg dlake.

Nekaj dni pred uplenitvijo sem šel na lov na območje, kjer so stalno divji prašiči. Že v prvem mraku so na krmišče prišle svinje z mladiči. Bilo je pet večjih živali, med katerimi je bil tudi bel merjasec. Ker se je gibal v tropu z mladiči, sem bil skoraj prepričan, da je to vodeča svinja, da pa bi zanesljivo ugotovil spol živali, sem jo osvetil z baterijsko svetilko, a se je pred umetno svetlobo takoj umaknila v kritje grmovja.

Dobro sem si zapomnil vsako črno piko na živali; posebej sem si zapomnil črn desni uhelj. O opaženem sem obvestil gospodarja, starešino in nekaj vnetih lovskih tovarišev - »prašičarjev«.

Že nekaj dni po dogodku me je zvečer poklical naš lovec **Peter Plavčak** rekoč, da je uplenil belega merjasca. Pred lovsko puš-

ko mu je prišel sam. Neiztrebljen je tehtal 119 kg. Da je to isti prašič, ki je pred časom izstopil tudi meni s tropom svinj z mladiči, sem ugotovil prav po črnem desnem uhlju.

Zanimivo je predvsem, da ome-njenega merjasca pred opisani-ma dogodkoma ni nihče opazil vsa štiri leta, niti v sosednjih lovskih družinah ne, kar pome-ni, da je moral priti k nam pred nedavnim in od zelo daleč. Naša LD je oddaljena od hrvaške meje samo 30 km. Obstaja velika ver-jetnost, da je merjasec prišel prav s Hrvaške.

Ivan Vovk
LD Poljčane

Salamijada tudi v LD Slovenj Gradec

Med pogovorom štirih lov-skih prijateljev, **Franjom Kupertijem**, **Alojzom Grešov-nikom**, **Darkom Hlupičem** in **Milanom Bošnjikom**, se je rodi-la ideja o lovski salamjadi na Koroškem. »Zakaj na Koroškem ne bi meli svojo lovsko salam-jado, ko pa je našem koncu tradicija izdelovanja kakovost-ne salame tako močna?« 21. 4. 2007 se je ideja uresničila in lovski tovariši so prvič prinesli svoje suhomesnate izdelke eden drugemu v pokušino.

Čez nekaj let smo obnovili pobudo o ponovni organizaciji salamijade oziroma tekmovanja, kateri lovec je pripravil okusnej-šo salamo. Tokrat smo določili strokovno komisijo za ocenjeva-nje. In prav ta dogodek štejemo kot prvo tradicionalno salami-jado LD Slovenj Gradec, ki je bila na strelišču Žančani 24. 6. 2011. Organizirala in vodila sta

Utrinek s pokušanja salam v LD Slovenj Gradec

jo starešina LD Franjo Kuperti in naš prosvetar **Boštjan Kuster** ob pomoči preostalih članov. Salame so strokovno ocenili: **Franc Javornik**, **Jože Temnikar** in **Tone Ješovnik**. Bilo jih je 38 in bile so vrhunske kakovosti.

Drugo tradicionalno Salamijado smo organizirali 21. 4. 2012 v lovski koči Sele s podporo naslednjih lovskih članov: starešina Franjo Kuperti, prosvetar **Dino Katavić** in oskrbnik kočice **Milan Sele Bošnik**. Dvainštirideset salam so ocenjenili štirje člani komisije: **Franc Javornik**, **Tone Ješovnik**, **Marijan Šuler** in **Miran Grobelnik**. Po podelitvi diplom je sklepno besedo povzel Franc Javornik in prisotne opozoril na različne dejavnike, ki vplivajo na kakovost salam. V času pokušine je bilo mogoče opaziti povečano zanimanje za naš dogodek tudi pri petih sosednjih LD, kar nam daje zagon za še boljše delo pri organizaciji naslednje Salamjade.

Za udeležbo bi se še posebno radi zahvalili našim posestnikom in lastnikom zemljišč, ki so sodelovali in se družili z nami na pokušini salam. Ob tem zapisu bi radi povabili izdelovalce, naj se pripravijo že na tretjo tradicionalno Salamijado, ki bo 20. 4. 2013. S posebnim lokalnim obvestilom bomo določili tudi kraj dogajanja. Posestniki, izdelovalci salam in lovci že zdaj pristrčno vabljeni na pomemben kulinarčni dogodek LD Slovenj Gradec, ki vam želi ugodno vreme in dobre razmere za zorenje salam!

Dino Katavić,
prosvetar LD Slovenj Gradec

Zadnji pogon malo drugače

Po lepem in toplem majskem jutru je vremenska napoved obetala popoldansko ohladitev s severa in snežne padavine do nadmorske višine okrog 800 m. Dvajset lovcev se nas je ob 8. uri zjutraj zbralo na planini Kal pod 1881 m visokim Migavcem. Za njimi je bila že debela ura hoje s planine Razor in skoraj ura vožnje z avtomobili iz doline. Povprečna starost udeležencev je bila več kot 60 let, z najstarejšim, Justinom, ki je pred nekaj meseci dopolnil 80 let. Manj kot 50 let sta imela med nami samo Aljaž in Damir.

Planina Kal je na tromeji lovskih družin Ljubinj in Tolmin,

nad potjo planinske tranzverzale ter še LPN Razor - Prodi. Planina je zapuščena že od sedemdesetih let. Zobu časa vztraja še nekaj hlevov na planinski poti, preden se ta prevesi navznoter na položsko stran in naprej v krnsko pogorje. Vztrajnost in trma sta tod prekrila marsikatero načeto streho. V eni taki so si skromen bivak uredili jamarji (speleologi), ki raziskujejo kraški svet med Migavcem in Tolminskim Kukom, v drugi pa lovec domačin.

Nekoliko naprej, po grebenu, se meja lovišča dvigne na 1.570 m visoko Grušnico. Z njenega vrha svet strmo pada na eno stran v Polog, v dolino reke Tolminke, na drugo proti Čadrgu in na Zadlaško stran. Tam se z njenega vrha spušča dolina, ki ji pravimo *Pri starem stanu*. Kje naj bi bil *stari stan*, kot so včasih poimenovali prirodno sirarno v planini, ne ve nihče več. Dolina se počasi, a vztrajno zapira. Nekoč pašne površine, negovane in vzdrževane, se nezadržno zaraščajo z ruševjem in mladim bukovjem. Dandanes se tod pasejo srnjad, gamsi in v poletnem in jesenskem času tudi jelenjad. Tudi divji prašiči so redni obiskovalci planine. Tod redno svatuje krivorepi vitez – ruševca. Na grebenu med ruševjem je še viden ostanek nekdanjega kočja, ki ga je nekdaj ne dolgo po zasilno obnovil. Mogoče mlad lovski pripravnik ali vnet fotograf, ki je želel fotografirati ruševčevo svatovanje.

Najprej se je iz tega čudovitega, a neprijaznega gorskega sveta umaknil človek; zaradi nezadržnega zaraščanja površin se bo umaknila tudi divjad.

Legenda teh planin je bil **Ivajncetov Miha** iz vasi Čadrg. Bil je prvi povojni lovski čuvaj in soustanovitelj Lovske zadruge Tolmin. Ko je že opešal, se je prišel sem gor poslovit od planin, gora in Migovca. V znak spoštovanja je dvignil klobuk in pogledal v Migovec: »*Odhajam. Nikoli več se ne vrnem in nikoli več se ne bova videla.*« Kmalu po tistem je umrl.

Sem so se namenili lovci, oboroženi z motornimi žagami in dobro voljo. Starešina **Marko Leban** in lovci iz Čadrga so se s Pašno skupnostjo dogovorili, da jim dovolijo očistiti planino ruševja in grmovja. Kmalu po 8. uri so zapele motorne žage. Ruševje in mlada podrast sta se umikala. Požagane veje so lovci naložili na kupe. Pogledovali so v nebo, kjer je bilo sonce vedno

S pašno skupnostjo so se lovci LD Ljubinj dogovorili, da so jim dovolili očistiti planino ruševja in grmovja; tudi divjadi bo koristila očiščena površina.

višje in je žgalo z vedno večjo močjo. Le kje je tisti ledeni mož Pankracij in kje je tista popoldanska ohladitev! Edina megljica se je vlekla za srebrno ptico, ki je drsela čez nebo. Miloš in Srečko sta poskrbela za žejne lovce. Spodaj in lovski koči sta skuhala čaj in kavu ter ju prinesla na goro.

Nekaj po dvanajsti uri se je začelo nabirati za Migavcem in sonce so prekrili prvi posamezni oblaki, ki so se odtrgali od vremenske fronte. Vremenska napoved se je hitro začela uresničevati, vendar pripeka še ni popustila.

»*Moramo dol, do kočice, da nas ne preseneti sneženje,*« so bili hudomušni lovci. Utrujeni in žejni so se ustavili spodaj pri koči, ki so jo konec osemdesetih let s prostovoljnimi urami zgradili na ostankih nekdanjih temeljev tovarne žičnice, ki je v

času italijanske okupacije tovarila tovor iz Zadlaza navzgor, na mejo, na strateško pomembno območje. Pri koči so lovci nadomestili vso izgubljeno tekočino in dobili malico. Čakala jih je še debela ura hoje do planine Razor. Še prej so se fotografirali. »*Kot za zadnji pogon,*« so rekli, le da so namesto divjadi predse položili motorne žage.

Toda na poti jih je čakala ovira. Spomladanska ujma je nad potjo izruvala staro bukev, tako da so korenine ostale zgoraj, deblo z vejami pa je ležalo čez pot. Tudi za izkušene gozdarje je to nevaren izziv. Kod zadnja v vrsti sta šla Aljaž in Damir: »*O, z motor-kami na hrbtu se pa ne bomo 'pretikali' preko te ovire!*«

Najprej je vžgal motorno žago Damir. Počasi in previdno je porrezal veje in se potem lotil debela na poti:

»*Previdno! Pazi, da ne požar-*

Pri koči so lovci nadomestili vso izgubljeno tekočino in dobili malico ter se fotografirali kot na zadnjem pogonu: namesto divjadi so predse položili motorne žage.

gaš tiste veje, ki držijo korenino gor. Rajši pusti in naredi samo prehod po stezi. Korenina naj rajši ostane tako, kot je. Bo že Bog naredi ostalo ...»

»Brez skrbi,« je bil pomirja-joč Damir in žagal naprej. Toda motorna žaga je 'zakašljala' in ... ostala brez goriva.

»Bog že ve, kaj dela,« je pri- pomnil Aljaž

»Že mogoče. Aljaž, podaj tvojo motorko!«

Aljaž mu je izročil svojo motorno žago in Damir je žagal naprej. Ko se je lotil spodnje veje, je 'zakašljala' tudi Aljaževa

Foto: J. Leban

Počasi in previdno je porezal veje in se potem lotil debla na poti.

motorna žaga. Nosači z gorivom so bili že precej naprej in se na klice niso odzvali.

»Že mora tako biti. Mogoče pa le je Bog.«

Kljub temu je postala planin- ska pot prehodna.

Ponoči je prišel na obisk Pan- kracij. Močno deževje se je proti koncu padavin spremenilo v sne- ženje, ki pa je z jutranjo zoro že odtekel navzdol v Zadlaščico ...

Jože Leban - Drolč,
LD Ljubinj

Lovni turizem, potreba ali nuja?

Misli me dostikrat zanesejo v nepozabno lovsko pre- teklost. Kot vodnik tujih lovskih gostov sem med njimi spoznal **Heinza Bersha**, najboljšega pri- jatelja, iz kraja Borr pri Erft- stadt. Njegova skupina, ki je vrsto let zahajala v lovišče Lov- ske družine Novo mesto, je bila nepozabna. Nekoč je bil z njim strastni lovec **Alex Weksler**, znan po trgovanju s sušenimi postrvi- mi in losososi, pa dacar **Bruno Jonas**, nemški posestnik in kmet

Joseph Diesmond Theo in šte- vilni drugi. Največ tegob in strahu pa sem užil, ko sem vodil italijanske lovce na race mlakarice. Enkrat so ustrelili poljskega zajca, ki je skočil z loža, ko sem pred strelom skušal zaščititi faz- zanko ... Kot tajniku lovske dru- žine, zadolženemu za obračun

Nemški lovski prijatelj **Heinz Bersch** s svojimi trofejami – rogovji uplenjenih slovenskih srnjakov

lovskih storitev, pa se mi je pri- merilo, da so lovci z Apeninske- ga polotoka na Temenici ustrelili sivo čapljo, ki je nato (kot globo) niso hoteli plačati. Trdili so, da je ni v ceniku. Seveda, saj je bila zavarovana in je sploh ni bilo dovoljeno upleniti, česar pa jim lovska vodnika nista mogla prepričati, niti dopovedati. V tistih časih je lovska družina

Če me znanec povabi na lov v lovišče svoje lovske družine, se sprašujem, ali je tudi lovski turizem. Morda, domači, če se plačuje zanj. Sicer pa slednjega razumem bolj, če k nam pridejo tuji lovski gostje loviti za denar. A že dolgo jih ni bilo. Mnogi, ki so včasih prihajali, so medtem

ostareli, novih vlaganj, povpra- ševanja in ponudb pa ni bilo. Osebnostno poznam le redke lovske družine, ki se načrtno ukvarjajo z lovskim turizmom. Ena takih je Lovska družina Mirna Peč, ki vsako leto maja povabi itali- janske lovske goste iz Cortine D'Ampezzo na lov na srnjaka. Lovsko družino Mirna Peč vodi starešina **Karol Zagorc**, ki je

Foto: B. Avbar

Italijanski lovski gostje z domačimi lovci LD Mirna Peč. Predsednik LD Mirna Peč **Karol Zagorc** stoji v sredini.

na potrebovala devize, lov tu- jih lovskih gostov pa je bil nam- enjen izključno deviznemu zas- lužku, ki ga je LD v celoti redno vložila nazaj v lovišče.

Kako pa je z lovskim turizmom danes? Če sodim po spletnih straneh, mnoge lovske družine oglašujejo svoj lovski turizem. Slednjega delimo na domačega in tujskega. Nekje sem pre- bral, da je lovni turizem kamen spotike pri nasprotnikih lova.

mlad, zagnan lovec. Lovstvo v Mirni Peči ima že dolgoletno tradicijo. Njeno lovišče sestav- lja nekaj čudovitih revirjev. Za lov vabijo čudovita globodol- ska kotlina, karteljevske Dule in Šentjurski vrh. Užival sem na košenicah in v gozdu, ki se raz- prostira okrog mogočnega gradu Hmeljnik. Za bajerje proti Poljanam, ob meji z loviščem LD Trebelno, sem le slišal. Opisal mi jih je revirni vodja **Gačnik**,

ki je tam s svojim gostom uple- nil kapitalnega srnjaka.

V zdajšnjem času lovni turi- zem ni več kaj posebno dono- sen. Če ni donosen, je pa morda koristen. Slovenski lovci se tako spoznavamo tudi s tujimi lovci in si izmenjujemo izkušnje. Je- zikovne ovire premagujemo laž- je kot nekoč. Lovni turizem ni škodljiv, kot ga skušajo javnosti prikazati nasprotniki lova. S tro- fejnimi lovom in drugo turistič- no ponudbo se glas naše domo- vine širi daleč v svet. Vesel sem bil, ko so me mirnopaški lovci povabili medse. Spoznal sem nove lovce iz Italije, ki so bili povsem drugačni kot tisti, ki sem jih pred toliko leti vodil na lov na mlakarice. S svojim vede- njem so izkazovali visok etičen odnos do divjadi, občudovali so lepote naše prelestne narave in predvsem uživali v kulinarskih specialitetah Dolenjske. Lovski gostje iz Italije so na lovsko pra- vičen način uplenili dogovorjeno število trofejnih srnjakov in se – po mojem mnenju – zadovoljni vrnili v svojo domovino. Zaželel sem jim lovski blagor.

Bojan Avbar

O medvedih z ljubeznijo, a vmes tudi s sovraštvom

V novem, izredno lepem Domu kulture v Kočevju so na okrogli mizi pred nedavnim spet razpravljali o medvedih. Večina je govorila o sobivanju z njim z ljubeznijo in hkrati z opozorili na previdnost ob sre- čanju z njimi, posamezniki pa so jim odgovarjali s sovrašnim govorom, kako jih je polovica od domnevnih 440 odveč, saj se jih ljudje bojijo in zahtevajo drastične ukrepe.

Srečanje v Kočevju je bilo nam- enjeno predvsem pogovoru o sobivanju s kosmatinci z zavest- jo, da so redke in ogrožene živa- li vendarle znanilci neokrnjene narave, kar bi lahko izkoristili za promocijo Slovenije, nje- nih izdelkov, na primer iz lesa, medu, sadja, zelenjave. »Delo- ma smo v projektu *Medved naš vsakdanji razmišljali tudi o ponudbi, da bi ljudje lahko opa- zovali kosmatince v gozdovih, seveda, v omejenem obsegu in brez večjih motenj*,« je povedala **Metka Starič**, direktorica Za- voda Parnas iz Velikih Lašč, ki pripravlja takšna srečanja v kra- jih, kjer imajo medvede in kjer naj bi te živali, je menila, za domačine postale prednost in ne

le nadloga, kar sicer tudi pomeni sobivanje z njimi.

Živeti z medvedom pomeni, da se zavedaš, da je medved vendarle zver, kliče k previdnosti, zlasti v času, ko medvedke pripeljejo mladiče na plan. Spodaj podpisana hodim po gozdu s kovinskim zvončkom, obešenim na košaro, česar kosmatinci ne marajo. To je obvezno tudi za motoriste in kolesarje v Kanadi. **Miha Krofel** z Biotehniške fakultete je govoril o zanimivi raziskavi, ki je proučevala 21 medvedov, opremljenih s telemetrično ovratnico. »Večina jih pohaja po gozdovih, kakih deset odstotkov - največ pet - pa jih stika za odpadki po divjih odlagališčih, smetnjakih in po naseljih. Največkrat se to dogaja na Kureščku, na Blokah in okrog Velikih Lašč. Žal pri nas ne premoremo niti enega smetnjaka, ki bi bil kos medvedjim šapam, kot je

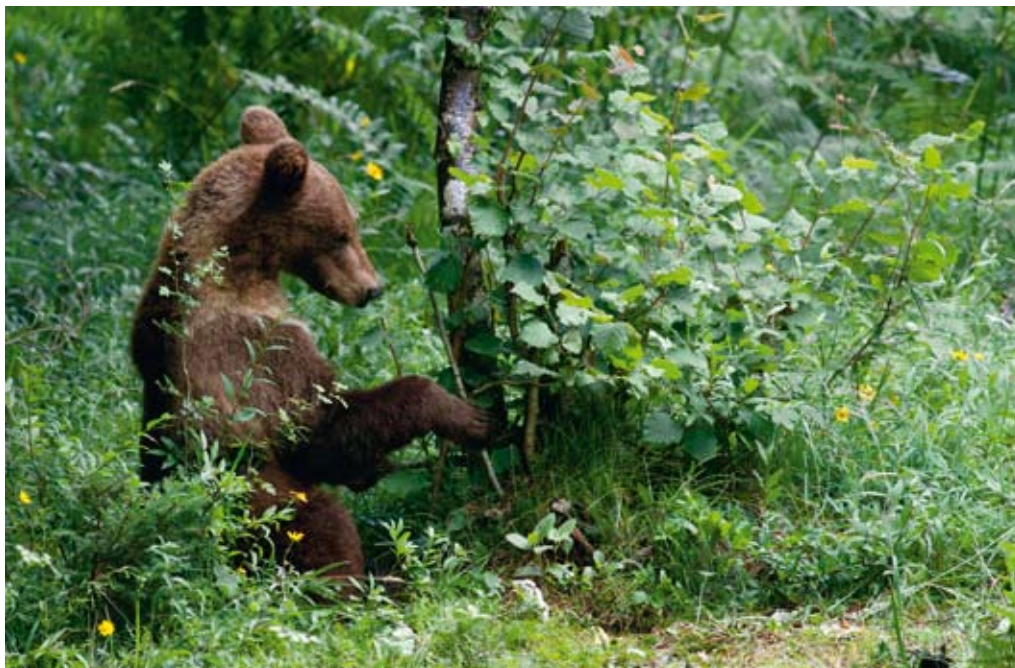

Foto: P. Draskovič

Srečanje v Kočevju je bilo namenjeno predvsem pogovoru o sobivanju s kosmatinci.

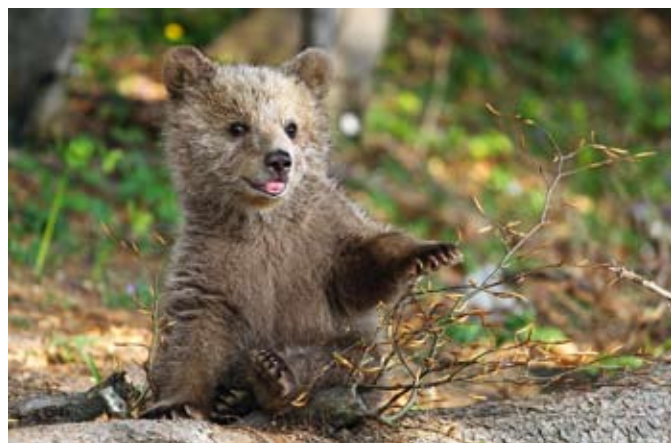

Foto: P. Draskovič

Mlad medvedek

to običajno v Kanadi. K sreči je malo konfliktov tam, kjer skrbno ravnaajo z odpadki, na primer na Babnem Polju,« je povedal.

»Pri nas ni smeti, pa se medvedje kar naprej potikajo ne le po občinskih poteh, ampak tudi po naseljih, o čemer mi kar naprej poročajo vaščani in zahtevajo, da jih država zavaruje in postreli medvede,« je na to odgovoril župan Velikih Lašč, ki je predlagal, da bi število medvedov skrčilo na največ tri stotnije in jih spravili v rezervate. Ostale »bi polovili – ne ravno pobili, saj so mladiči zelo luškani – in jih ponudili Avstriji in drugim, ki jih doma nimajo. Medvedov je preveč,« je bil odločen in potrdil govorice, da šolarje iz njegove občine na sprehodih spremlja oborožen lovec ... In kot nalašč se je prav pri njem, dan po srečanju v Kočevju, zgodila nesreča, da je medvedka ranila – pa ne hudo, k

sreči – sovaščanko, ki se je sprehajala v bližini vasi s psom!!! Tako je župan dobil zadoščenje.

Nazadnje naj omenim še ekologa **Božidarja Flajšmana**, ki je povedal, kako imajo Francozi malo medvedov, a jih znajo krepko izkoristiti za turizem, češ da imajo zdravo hrano zaradi ohranjene narave. »Celo na sirih je odtisnjena šapa! Spominki so označeni z medvedi, prav tako prtički, skledje in žlice v gostilnah, kjer najdete tudi table, ki opozarjajo na srečanje z medvedom in našel sem celo zapis o medvedih v Sloveniji. Lahko bi se zgledovali po Francozih in za začetek naj bi table z napisom 'Pozor medvedje' opremili z besedilom o teh živalih, kaj nam je storiti, če jih srečamo in kje naj bomo posebej pozorni,« je dodal k razpravi o ekoturizmu na račun medvedov pri nas.

Albina Podbevšek

Zaželeli smo mu še veliko zdravja in energije

Ob 75-letnici rojaka Mirka (Frica) Kumra

Bolj ko se slovensko lovstvo utrjuje tudi za našo severno mejo, na avstrijskem Koroškem, in tudi za zahodno, na italijanskem Krasu, več je med našimi tamkajšnjimi rojaki – slovenski mi lovci – zaznati topline, sproščenosti, pristne lovske družabnosti in navezanosti na matično domovino. Tako je že več desetletij, za kar imajo zasluge predvsem nekateri nekdanji in zdajšnji tamkajšnji lovski funkcionarji, ki so tudi najuspešnejši vzdrževalci vezi in tokov čez-

mejnega lovskega in kulturnega sodelovanja. To so: **Karlo Furlan**, dr. **Egon Malalan**, **Erik Husu**, **Stanko Milič**, **Stanko Budin**, **Žarko Šuc** ter še nekaj drugih iz Društva slovenskih lovcev Doberdob, iz Kluba prijateljev lova iz Celovca pa **Mirko Kumer - Fric**, **Janez Kaiser**, **Franc Hirm**, **Jure** in **Konrad Mandl**, **Valentin Božič** in drugi. Ti so glavni, ki so in bodo tudi v prihodnje vzdrževali naše prijateljevanje in sodelovanje.

Čezmejno lovsko prijateljstvo se širi in plemeniti tudi na tradicionalnih lovskih kulturnih prireditvah, na skupnih jesenskih lovih in ob drugih priložnostih. Tudi nedavni 75. rojstni dan našega rojaka **Mirka Kumra - Frica**, predsednika **KPL Celovec**, je nekaj njegovih dobrih lovskih

Foto: F. Rotar

V stari Kumrovi kmečki hiši v slovenski vasi Blato na avstrijskem Koroškem so se že mnogokrat imeli lepo koroški, štajerski, dolenski, notranjski, prekmurski, primorski in goriški lovci.

prijatelj s te in one strani Pece dodobra izkoristilo za utrjevanje prijateljstva. V stari Fricovi kmečki hiši v središču slikovite slovenske kmečke vasice Blato, nedaleč stran od Pliberka, je bilo maja prijetno druženje. Fric, ki je že več kot 20 let prizadeven in spoštovan predsednik LD Blato, ki bo letos praznovala že 110 let delovanja, je znan in neomajen zagovornik slovenskega življa in njegovih interesov na avstrijskem Koroškem; ob snidenju je bil vidno ganjen, saj ni vedel za obisk. Hirm, Kaiser in **Dušan Jukič** so poskrbeli, da bo njegov rojstni dan ostal vsem v lepem spominu. K temu so prispevale tudi izbrane besede **Dušana Leskovca**, predsednika Koroške lovske zveze, ki se mu je zahvalil za več kot 30-letni prispevek koroškemu in slovenskemu lovstvu. A brez zahvalnih besed ni ostal tudi Kumer. Dejal je, da mu jesen življenja polepšujejo predvsem lovstvo in lovski prijatelji in da je vesel, da za kmetijo že lepo skrbi njegov najmlajši sin **Franc**, predvsem pa, da mu pri lovskem življenju razumevajoče stoji ob strani tudi žena **Ančka**. Kako mu tudi ne bi, saj je znano, da tudi Ančka izhaja iz lovske družine, v kateri je bil njen dedi tudi lovski čuvaj.

»Mirko, še mnogo zdravih let in dober pogled ti želimo!« smo mu zaželeli. Čestitkam se pridružujejo tudi uredništvo Lovca in predstavniki vodstvenih organov LZS.

Franc Rotar

Lovec, naravovarstvenik in slikar

Z Bogdanom Breznikom se pozna že vrsto let. Je lovec, ki naravi in varstvu okolja namenja veliko pozornosti. Lahko bi rekli, da je oseba, v kateri se združujejo in prepletajo kar najmanj tri interesna področja; med drugim tudi slikarstvo. Menim, da je prav, da ga predstavim tudi drugim.

Bogdan je lovec in slikar z več kot tridesetletno lovsko in slikarsko prakso. Stanuje v Trebnjem, na Kidričevi 14, in je član Lovske družine Trebnje že od leta 1977. V LD družini je opravljal številne funkcije; tudi starešina je že bil. Po poklicu je univ. dipl. inženir agronomije in diplomirani ekonomist. Že nekaj let je v pokoju, a je še vedno aktiven lovec. Toda kot pove, mu bolj kot lov postaja čedalje

Avtoportret Bogdana Breznika in nekaj del iz njegovega obširnega opusa

večji izziv slikanje živali. Kot spoštovan učitelj naravoslovne tematike je v svojih dvanajstih letih poučevanja v centrih šolskih in občolskih dejavnosti številne mlade navdušil za občudovanje lepote narave. Učencem je vedno govoril, da je narava najboljša učiteljica, ki jo je treba razumeti in spoštovati. Pri tem mu je bil v veliko pomoč slikarski talent. Številne risbe in slike, tudi z lovsko tematiko, so nastajale kar pred očmi učencev, zato so mnogim ostale v spominu kot nepozabni trenutki.

Breznik je postal prepoznaven

tudi v širšem slovenskem prostoru in se je uvrstil med vidnejše ljubiteljske slikarje. Svojo likovno dejavnost je začel leta 1983 v Likovnem društvu Vladimir Lamut - Novo mesto. Od leta 1986 je član likovne sekcije KUD dr. Lojz Kraigher pri UKC in MF Ljubljana, od leta 2011 pa je tudi član Likovnega društva Rajko Slapernik - Ljubljana. Dinamična je bila tudi njegova dozdajšnja razstavna dejavnost doma in na tujem. Ilustriral je zgodovinski roman *Uskoška princesa*, ki je izšel v treh delih, in celotno

zbirko anekdot in prigod znanege dolenskega publicista in pisatelja **Slavka Dokla**. Likovno je opremil tudi literarno delo *V objemu letnih časov* pisatelja **Franceta Režuna**. Vsa knjižna dela imajo za Dolenjsko zgodovinsko-etnografski pomen. Nje-

malokrat presenetil s svojim slikarstvom, saj o značaju in uspešnosti njegovega slikanja največ povesta njegova mojstrska roka in pretanjen občutek za podajanje likovne snovi. Kaže namreč, da ne slika samo z velikim veseljem in navdušenjem, temveč

gova likovna dela krasijo že številne lovske sobe in so v zasebnih zbirkah doma in v tujini.

Bogdan Breznik je kulturno javnost in tudi kritiške kroge ne-

tudi s poglobljenim likovnim znanjem in prizadevanjem. Vrsto let je slikarski talent brusil in nadgrajeval s strokovnim pridobivanjem znanja. Njegovo osebno slikarsko rast in pripoved je gotovo pomenljivo zaznamovala slikovita rodna pokrajina z bogato naravno, etnološko in kulturno dediščino. Med drugimi interesnimi temami se ni nič manj uspešno izkazal tudi pri slikanju živalske figuralike, ki je njegova že ves čas priljubljena vsebina, predvsem živali v naravnem okolju.

Pri ogledih in ocenjevanjih Breznikovih likovnih del ugotovimo, da je njegova ustvarjalnost tematsko razgibana, pripovedno živahna in usmerjena predvsem v tradicionalne krajinske motive, pa tudi v druge figuralne motive. Narava in lepota slovenske dežele sta mu že davno globoko prirasla k srcu. Kot dojemljiv in natančen opazovalec je z veliko mero vztrajnosti in ustvarjalne energije prišel do mnogih spoznanj; tudi do tistega, ki mu je narekovalo, da vsaka upodobitev ni zgolj odslilkava stvarnosti, temveč ima vsaka tudi svojstven življenjski utrip, izraznost in sporočilo. Kot pravi, »pri slikanju sledi vedno svoji slikarski opredelitvi«, zato prisega na dragoceno lastnih izkušenj prek vestnega dela. Nima izrazitih vzornikov, vendar ga je že od nekdaj pritegnilo realistično slikarstvo s pridihom impresionizma. Ker

Foto: S. Smolčić

sledi svojemu lastnemu doživljanju narave, je njegov likovni pristop spontan. V ospredje prihaja obvladovanje risbe. Slikar z barvnim modeliranjem v obliki obrisov predmetov v ozadju in barvnim ritmom v upodobitve vnaša perspektivo in stvarnost. Likovne rešitve, ki jih uporablja ne glede na izbrani motiv, se v izhodiščih sicer vedno gibljejo v realističnih okvirih, a se pod težo občutij in bliskovitega odziva zabrišejo v barvne impresije in ekspresije. V glavnem slika v tehniki olja ali akrila na platno. Avtor odkriva čar narave in njenih bitij v igri letnih časov. Iz njegovih slik izžarevata notranji temperament in energija v nenehnem prepletanju umetnikove dramatične napetosti in poetične umirjenosti ter izraža značilnost njegovega avtorskega sloga.

Bogdan Breznik se je v svojem ustvarjalnem delu izkazal kot odlični kolorist krajinskih in živalskih upodobitev. Prepričan sem, da bomo o njem še slišali, saj na področju slikarstva lovskih motivov zagotovo še ni rekel zadnje besede.

Stane Smolič

Pok - podcenjena nevarnost strela

Ob strelu nastane tudi močan zvok - pok. Lovci in športni strelci, vendar slednji v manjši meri, prepogosto podcenjujemo nevarnost poškodb lastnega sluha zaradi močnih pokov ob strelnih orožja. Znano je, da močan hrup ob strelu poškoduje slušne celice v ušesnem polžu. Za nas je to zelo pomembno, saj je pri človeku sluh drugo najpomembnejše čutilo, takoj za vidom. Posledice slušnih poškodb ali okvar so navadno trajne in nepopravljive. Okvara sluha ostane! Nemške zdravniške raziskave ugotavljajo, da ima kar 47 % pregledanih lovcev in športnih strelcev težave s sluhom, ki se s časom samo še stopnjujejo. S pogostim in hrupnim streljanjem si sami uničujemo svoj sluh, še posebno ob velikih in močnih kalibrnih pušk z visokorazantnim polnjenjem nabojev, ko nastane impulziven zvok visoke intenzivnosti. Vsaj za delno zaščito sluha ob poku so bile v rabi in so še zaščitne slušalke kot varovalna oprema za ublažitev hrupa. Uporabo določa celo strelski pravilnik LZS! Take preproste slušalke omogočajo še razmeroma učinkovito zaščito sluha, saj

Dandanes zaščitni naušniki ali slušalke pravzaprav sodijo med standardno opremo švedskega lovca.

filtrirajo hrup visokih frekvenc, ki nastajajo ob poku. Potrebna pa je tudi pravilna uporaba, saj le ustrezna namestitvev blazinic naušnikov, ki se morajo optimalno prilagajati obliki glave (dobro tesnitev), zagotavlja kar največjo mogočo izolacijo hrupa in prodiranje zvoka. Žal zaščitne slušalke v določeni meri zmanjšajo ves hrup in tudi druge zvoke v bližnji okolici, govorjenje in podobno. Zato so poceni, saj stanejo najpreprostejše, ki pa vendarle ustrezajo zahtevam evropske direktive in njenim standardom, le nekaj 10 evrov.

V zadnjih letih so se na »lovskem« trgu pojavili povsem novi protihrupni ščitniki (naušniki, glušilci), izdelani z inovativno tehnologijo elektronske izvedbe, ki so samo na pogled še podobni zaščitnim (protihrupnim) slušalkam. Niso samo v veliko večji meri blažilci zvoka, ampak so hkrati tudi slušni ojačevalci. Šibke zvoke okrepijo, močnejše pa znatno pridušijo. S takimi blažilci - ojačevalci zvoka so me pred dvema letoma prvič seznanili švedski lovci. Večina udeležencev skupnega lova na lose je uporabljala ta protihrupni pripomoček. Naušniki so že takrat pravzaprav sodili med standardno opremo švedskega lovca, tako kot oblačila ali deli oblačil v vidno razpoznavnih rdečih ali oranžnih barvah zaradi varnosti lovcev. Vpeli so jih prek pokrival (lovskih čepic, kučem) ali obesili okoli vratu. Lovski klobuki so verjetno še najmanj primerni za nošenje takih naušnikov. Tudi njihova barva je bila podobna oblačilom: kričeče rdeče varovalne barve, čeprav so izdelani tudi v zeleni in črni barvi. Lovci take »slušalke« uporabljajo pri vsakem lovu, ne samo na skup-

Foto: B. Galjot

Lovci izpopolnjenih zaščitnih slušalk ne uporabljajo le kot varovalno sluha – kot blažilec poka, ampak tudi in predvsem kot slušni ojačevalnik drugih naravnih zvokov in glasov v okolju.

nih lovih, tudi pri čakanju na prežah in celo pri zalazu divjadi. Kot sem že omenil, tega varovala ne uporabljajo samo kot blažilec poka, ampak predvsem kot slušni ojačevalci drugih naravnih zvokov in glasov v okolju. Z njihovo pomočjo zaslišijo, npr., ojačane zvoke iz bližnjega goščavja, predvsem premikanje divjadi (šumenje listja, pokanje vejic ob hoji divjadi), njeno oglašanje. Tako lahko zaznajo divjad veliko prej, preden jo zagledajo. Tudi hitro premikajoča se divjad na skupnih lovih jih ne more presenetiti, saj slušni ojačevalci tudi do deset- in večkrat ojača zvoke iz bližine. Zelo primeren je tudi pri »zasliševanju« divjega petelina in ruševca ter pri lovu na rukajočega jelena. To iz izkušnje ugotavljajo tudi naši lovci, ki ugotavljajo, da v veliki meri zadovoljivo nadomestijo tudi klasični slušni aparat, ki ga uporabljajo naglušni lovci. Teh-

nološka priprava je človekova prednost pred divjadjo.

Na lovu vse pogosteje uporabljena naprava ima tudi drugo stran: to je razmeroma visoka cena izdelkov. Vedeti pač moramo, da pri izdelavi teh pripomočkov uporabljajo dražje materiale (elektronika, digitalna tehnologija), kot je spužva/goba, ki je glavni sestavni del »starih« slušalk. Cena povprečnega tovrstnega izdelka je dobrih 100 evrov, zahtevnejših z dodatno opremo, kot je vgradnja radioslusalk z mikrofonom ali mobilnega telefona in podobno, pa je še vsaj enkrat višja. Digitalna elektronika je zelo uporabna, ni pa (še) poceni!

Moj zapis naj ne izzveni kot reklamni spot za reklamiranje nekega izdelka, marveč predvsem kot nasvet lovcem, da bi bolj varovali svoj sluh. Ker se za lovsko prakso lahko izkažejo še druge prednosti tega varovala, je toliko uporabnejše in primernejše. Zato njegovo rabo samo še potrjuje.

Branko Galjot

Vse to zaradi ene lovske trofeje!

Kakšni so naši medsebojni odnosi?

Vedno bolj verjamem tistim, ki pravijo, da smo lovci ljudje neke posebne vrste. Pa ne zato, ker smo velikokrat odeli v oblačila zelene barve in ker pogosto na glavi nosimo klobuk in ker veliko damo na svoje lovske šege in navade. Predvsem zara-

di medsebojnih odnosov med lovci, ki marsikje že dolgo niso več tovariški. Ugotavljam, da je za to krivo slabo ali pomanjkljivo medsebojno sodelovanje in dogovarjanje. Primer, ki ga bom v nadaljevanju poskušal osvetliti, seveda brez navedbe konkretne lovske družine in brez priimkov in imen (saj ti pravzaprav niso pomembni), se je pripetil ne tako dolgo nazaj.

Neetično, nemoralno ali celo kot zavrženo dejanje se mi zdi, da vodstvo neke LD prijavi svojega lovca (člana) celo na Policijo za kaznivo dejanje tatvine jelenjega rogovja (lovske trofeje). Lovec, ki je na skupnem lovu uplenil jelena in kateremu je rogovje pripadalo kot trofeja, ga je nekaj časa hranil v lovskem domu. Res je tudi to, da je lovec nekatere člane LD o svoji nameri, da bo trofejo odnesel domov, seznanil. Na tem mestu si dovolim zapisati dejstvo, da trofejni deli od uplenjene velike divjadi pravno niso, pa tudi ne ekonomsko, lastništvo uplenitelja, če seveda ne gre za komercialni lov. To pomeni, da lovec uplenitelj svoje trofeje po nekem nepisanem in formaliziranem pravilu ne sme odtujiti, pač pa jo le hrani pri sebi doma. In prav tu je pri tej zgodbi (primeru) nastalo »jabolko spora«.

Policijska enota, ki je prispela glede na prijavo »tatvine trofeje«, kar naj bi storil lovec uplenitelj, je po opravljenem delu ugotovila, da dejanje pravzaprav nima elementov kaznivega dejanja in je o dogodku s pisnim poročilom obvestila pristojno tožilstvo, ki naj bi kljub ugotovitvam Policije moralo začeti s kazenskim pregonom. Ker pa je tožilstvo, kot državna institucija, ki je pristojna in odgovorna za pregon kaznivih dejanj in njihovih storilcev, ugotovila podobno kot Policija, pregona ni začela in je o svoji ugotovitvi obvestila predlagatelja pregona – lovske družino. Ker je šlo za poseben primer, je tožilstvo pridobilo o lastništvu trofej strokovno mnenje Lovske Zveze Slovenije, na katerega se je ob svoji odločitvi verjetno tudi opiralo. Kljub temu so odgovorni v isti LD zoper istega lovca nato podali **predlog za uvedbo disciplinskega postopka**. No, zdaj so lahko nastopili »pravni strokovnjaki« v zelenem pod okriljem disciplinske komisije LD, ki pa se opazno niti niso spoznali na upoštevanje rokov pri vročanju vabila za disciplinsko obravnavo, še manj pa vedeli, kako je z roki, če se disciplinski obdolženec pritoži na odločbo I. stopnje. Ugotovilo se je, da je bilo komaj tretje vabilo na disciplinsko obravnavo poslano pravilno, vendar pa je zaradi tega rok za disciplinsko obravnavo že potekel, saj je od časa storitve pa do obravnave minilo več kot leto. Če bi disciplinska komisija (DK) želela postopek izvajati v skladu z veljavnim disciplinskim pravilnikom, bi moral predsednik DK, ko je ugotovil, da je v zadevi že zastaralni rok, o tem obvestiti predlagatelja, UO LD. Kljub temu pa je DK zadevo trmasto obravnavala in lovcu, ki je trofejo odnesel iz lovskega doma, izdala **sklep o izključitvi iz članstva LD**. Disciplinsko kaznovani lovec je po prejemu sklepa prek svojega zakonitega zastopnika, kljub napačnemu in povsem nepravilno vodenemu postopku DK, v zakonitem roku vložil **pritožbo** na sklep DK. In glej ga, zlomka, ponovno so nastopili »zeleni pravni strokovnjaki LD«, ki niso v predpisanim roku sklicali izrednega zbora lovcev, ki bi moral kot drugostopenjski organ obravnavati lovčev pritožbo in se do nje tako ali drugače opredeliti. V disciplinskem postopku nekoga izključiti iz lovske družine, pa mu obenem ne omogočiti obravnave njegove pritožbe, je hudo kršenje tudi z ustavo RS zajamčenih človekovih pravic!

Seveda se je zgodba nadaljevala tako, da je kaznovani lovec najel odvetnika, ki je LD pisno obvestil o storjenih postopkovnih napakah, zaradi česar so preklicali odločbo prvostopenjskega organa oziroma kaznovanega lovca obvestili, da vendar ni izključen iz LD. Ker pa je celotna zgodba z jelenjim rogovjem (trofejo) in vsemi omenjenimi postopki v tej povezavi prizadetemu lovcu že pošteno presejal, je svojo LD obvestil, da samovoljno izstopa iz takšne LD. Toda zgodba se s tem še ni končala, ker bo po mojih preverjenih ugotovitvah dobila sodni epilog na sodišču v civilno-pravni tožbi oškodovanega lovca do LD.

Ali so nam potrebni taki postopki, nepotrebno trošenje družinskega denarja in ali so nam pravzaprav v čast, se vedno sprašujem, ko izvem za takšne primere, ki jih ni tako malo, kot bi nekdo menil. Ocenjujem, da tudi ni dobro o takih zgodbah, ki jih netijo posamezne »veličine« LD, molčati in jih nato pometati pod zeleno preprogo! Nasprotno, na ves glas je treba o njih spregovoriti in na neki način obsojati posameznike, ki v lovskih vrstah že kar redno režirajo take prime-

re. Obenem sem prepričan, če bi bili dejansko v LD, v kateri se je opisana zgodba zgodila, medsebojni odnosi strpni, spoštljivi, človeški, da omenjena trofeja ne bi motila nikogar. Ob tem ne moremo mimo pomembnega vprašanja: **Ali se vodstva lovskih družin zavedajo svoje odgovornosti in posledic zaradi nepravilnih postopkov pri obravnavanju takih zadev?** V naši družbi je nekaj hudo narobe z vrednotami. Ali se jih ne zavedamo ali nanje pozabljamo ali pa so se spremenile ... V naših medsebojnih odnosih se ne sliši več velikokrat: »Hvala ti; to si pa naredil zares dobro; Oprosti mi, dober fant in lovski tovariš si ... Ali kaj podobnega. Velikokrat je slišati tudi, da je nekaj narobe s stanjem duha v družbi, v kateri živimo. Tako je tudi z medsebojnimi odnosi v zeleni bratovščini; če sploh še obstajajo.

Iztok Trček

Lovci in naravoslovni fotografi imamo kljub razlikam veliko skupnega

Ob srečanju z naravoslovnim fotografom Marjanom Artnakom

Kmalu bo minilo leto, odkar se mi je med prebiranjem revij v čitalnici knjižnice pogled ustavil na enkratnem fotografem posnetku orla belorepca. Tudi najboljšemu poznavalcu redkih in ogroženih živalskih vrst se redko ponudi priložnost, kakršne je bil deležen avtor omenjenega posnetka. Precej spretnosti, znanja in tudi sreče je treba povezati in uskladiti, da lahko uspe kaj podobnega! Posnetek je bil na naslovnici februarske številke revije Proteus. Seveda sem začel prelistavati revijo in iskati avtorja fotografije. Odgovor sem našel v članku dr. **Petre Draškovič**, ki je v članku z naslovom: **Marjan Artnak - fotograf Življenja Narave**, zapisala: »Kočevska je v slovenskem prostoru to, kar je v amerškem Aljaska. Skoraj več medvedov, kot ljudi ... A pokrajina takšna, da jemlje dih. Pristna, deviška, divja, živa, čutna. V (pra)gozdovih še vedno slišiš vonj življenja ... Tudi na fotografijah ... A ne vseh. Zagotovo pa na tistih, pod katere se podpiše fotograf Marjan Artnak, doma iz Gorenja

RADGONSKI LOVCI SPOŠTUJEJO ZASLUŽNE TOVARIŠE
Vodstvo LD Gornja Radgona, kjer pozornost namenjajo izobraževanju in usposabljanju članstva, še posebno varstvu prostoživečih živali, nikakor ne pozablja na svoje prijatelje, člane zelene bratovščine, ki že vrsto let delujejo v lovskih vrstah, hkrati pa praznujejo tudi svoj okrogel življenjski jubilej. Tako je pred dnevi starešina LD Radgona Milan Kolari med drugimi obdaril stanovskega kolega Jožeta Kozarja, ki je tiste dni proslavljal 60. rojstni dan. V imenu celotne radgonske zelene bratovščine je Kolarič prijatelju Kozarju, ki je lovec že od leta 1974, izročil veliko košaro, polno domačih (lokalnih) kulinarčnih dobrot in »kapljic«. In fant iz Polic je bil darila še posebno vesel, saj je rekel, da se ne zgodi vsak dan, da bi bil kdo deležen takšnega priznanja lovskih tovarišev ... – O. B.

pri Kočevju.« Da ugotovitve o omenjenem avtorju fotografij niso iz trte zvite, pričajo dejstva, da je na najrazličnejših natečajih osvojil več kot 200 nagrad. Ob natančnejšem pregledu ugotovimo, da je prvo pomembnejše priznanje prejel že leta 2007, in sicer zlato medaljo FIAP v kraju Swansea City v Veliki Britaniji, sledila je zmaga na Coupe du Monde FIAP leta 2008 v Parizu in leta 2010 zmaga na natečaju National Geographic - Slovenia v kategoriji Narava. Poleg omenjenega je treba zapisati, da je Marjan imel nagrajenih in objavljenih veliko fotografij na vodilnih naravoslovnih natečajih v Evropi: Glanzlichter, Nemčija – Asferico, Italija – GDT, Nemčija – Maria Luisa - Španija.

Ob vsem omenjenem sem si zaželel se srečati z njim, saj se že dlje ogrevam, da bi mojni fotografski žilici namenil še nekaj več pozornosti in časa; tako bi mi njegovih nasveti lahko še kako prišli prav. In glej, naključje! Ni minilo veliko časa, ko sem se ob enem od mojih obhodov po lovišču srečal prav z Marjanom.

Pozdrav in vljudnostna beseda na besedo je kmalu prešla v daljši pogovor. Sedla sva in intervju, ki sem ga sicer nekako načrtoval že prej, pa ni bilo »tistega pravega časa«, se je začel.

Najprej me je zanimal »recept«, kako postati dober in uspešen naravoslovni fotograf?

Povedal je: »Menim, da če se človek veliko giblje v naravi, vidi določene zanimive stvari, doživi čudovite trenutke, ki si jih želi ohraniti v spominu ali pa jih morda deliti še z drugimi. Le fotografija je tista, ki k tem željam z lahkoto veliko (ali največ) pripomore. Posežeš po fotoaparatu in kasneje lahko vse to še enkrat večkrat podoživljaš. Nekomu je to dovolj, dru-

gemu pač ne. In tukaj, menim, se začne to, da postane nekdo dober naravoslovni fotograf. Najprej navadno nisi zadovoljen z likovnim izrazom na fotografiji, z osvetlitvijo, ostrino itd. Nato začneš razmišljati, kako vse te pomanjkljivosti odpraviti in svoje fotografije izpopolniti. In ko enkrat najdeš prave poti in odgovore, se kar naenkrat pojavi tista zelena kakovost ... Seveda pa dober naravoslovni fotograf s tem iskanjem ne konča iskanje svoje popolnosti. Če se prehitro zadovoljiš s tem, kar delaš, obstaja nevarnost, da začneš nazadovati.«

Nadaljeval sem s postavljanjem vprašanj in ga vprašal, kaj meni o trditvi nekaterih, da je pogoj za dobrega naravoslovnega fotografa, da je bil pred tem lovec.

Nasmehnil se mi je in kratko odgovoril: »Seveda to ne drži. Poznam veliko dobrih fotografov, ki niso bili nikoli lovci oz. sploh nimajo najmanjše želje da bi to postali. Poznam pa tudi nekaj dobrih fotografov, ki so lovci ali pa so lovci bili, preden so se začeli ukvarjati z naravoslovno fotografijo. Vsaj dva člana našega fotografskega društva (Grča) pa sta potem, ko sta prijela za fotoaparate, celo povsem prenehala z lovom. Verjetno je bilo to vprašanje namenjeno v kontekstu fotografiranja divjadi? Sam menim, da sploh ni nujno, da bi moral biti zato najprej lovec. Fotografiranje oz. fotografsko izražanje je zadeva popolnoma osebnega značaja. To lahko počne vsakdo, ki mu je ljuba narava. Je pa res, da je samo fotografiranje že neke vrste lov. Sam to imenujem lov na svetlobo.«

Naslednje vprašanje sem navezal na zadnje ugotovitev in ga vprašal: »Narava se nam pred

Foto: A. Jermi

Uspešen naravoslovni fotograf mora biti spreten in dober »zalezovalec«. Med take zagotovo sodi tudi Marjan Artnak iz Kočevja.

očmi spreminja. Ali jo fotoaparati zna ujeti v teleobjektiv?«

Ogovoril mi je, kot bi ustrelil: »Fotoaparati je pač stroj. Zabeleži svetlobo, ki pade na svetlobni sprejemnik (senzor) oz. še pred tem na fotografski film. Fotograf je pa tisti, ki s svojim znanjem in izkušnjami pripomore k dodani vrednosti fotografije in k zapisu teh sprememb. Seveda so danes fotoaparati dovršene naprave in veliko dobrih fotografij lahko ustvari tudi kdo, ki fotografira s funkcijo avtomatike na fotoaparatu. Presežki v fotografiji pa nastanejo vendarle z dodajanjem osebnih note in beleženja posebnih efektov. Sam pravim, da dobra fotografija velikokrat nastane najprej v glavi in šele nato na terenu. Je pa res, da je mnogo odličnih fotografij tudi plod naključnih trenutkov in hitre reakcije fotografa v nekem trenutku.«

Poskusil sem ga malce izzvati in iz njega izveliči tudi njegovo razmišljanje o nas lovcih. Dejal sem: »Lepa doživetja in lepi spomini so neke vrste trofeja, ki ni nujno, da visijo s sten!?!«

»Ja, to drži. Vendar, ali ni nekaj lepega tudi doživetje, ko veš, da ti je nek posnetek uspel, da si bil priča čudovitemu trenutku v naravi, da to lahko pokažeš tudi drugim? Ali ni smisel tudi to, da s prikazovanjem lepote oziroma zgodbe pravzaprav ustvarjaš nek odnos do narave in vsega, kar je v njej?« me je vprašal in mi tako tudi odgovoril.

»Je kakšen posnetek v tvoji zavesti našel še posebno mesto?« sem nadaljeval.

Z umerjenimi besedami je dejal: »Kar nekaj takih je. Še posebej imam rad tiste posnetke, za katere je bilo potrebno vložiti veliko naporov. Pa to ni nujno, da moraš zato splezati na visoko goro ali odkorakati globoko v gozd. Včasih je veliko delo že potrpljenje, ko čakaš na dogodek, ki ga želiš posneti oz., da dočakaš to kar si želiš fotografirati. No, naj jih omenim nekaj: npr. fotografija paritvenega plesa kačjih pastirjev ali posnetek trenutka, ko je hermelin prinesel iz rova uplenjeno voluharico; ujeti trenutek, ko kmečka lastovica krmi svojega mladiča

Foto: P. Rizzardo

Marjan Artnak na rastišču divjega petelina

Foto: M. Vesel

Z Marjanom sva si veliko povedala vsak s svojega področja. Na koncu sva ugotovila, da imamo lovci in fotografi veliko skupnega. Enotna sva si bila ob ugotovitvi, da smo si ob delu lahko eden drugemu tudi v veliko pomoč.

na veji, ali divji petelin, ki poje med sneženim metežem ...»

Zanimalo me je tudi, ali se mu je v karieri kdaj primerilo, da bi fotoaparater najraje zamenjal s puško?

Kratko in odločno mi je odvrnil: »Ne, to pa nikoli!«

Nadalje sem ga povprašal po občutkih ob uspelem posnetku, ki se ne bo nikdar več ponovil?

»Občutki so podobni tistim, kot na primer na nogometni tekmi, na kateri navijaš za svoje moštvo, da bi doseglo gol. Pri zadetku se zavedaš, da je to tisto, kar si iskal, da je to tisto, zaradi česar si se lotil fotografiranja. Če pa še se poravnajo med seboj pravi pogoji in je fotografija tehnično dovršena, je vse skupaj še toliko bolj prijetno,« je razložil.

»Nemalo truda je potrebno za dober posnetek. Ali te kdaj »prime«, da bi prenehali s fotografiranjem?« sem ga malce izzval.

Ustnice je raztegnil v nasmeh: »Ha, ha ... Tudi pomislil še nisem na kaj takega! Ne vem, kaj bi se moralo zgoditi, da bi prenehal; verjetno bi to dosegla le smrt, ha, ha ...«

Ob koncu menim, da se Marjanu lahko tudi v imenu lovcev in vseh tistih, ki znajo opazovati lepote okolja, zahvalimo za vse njegove, doslej tudi v Lovcu objavljene fotografske stvaritve na področju naravoslovnih fotografije. Tudi v prihodnje mu ponujamo podporo pri nadaljnjem delu.

Štefan Vesel

»Puška ustrelj, kopito zadane!«

Star pregovor, ki ga je slišal ali prebral že skoraj vsak lovec. Kopito je pač neločljivi sestavni del puške, enega glavnih lovčevih orodij. Sto ljudi, sto različnih osebnosti (včasih celo več; odvisno od situacije). To bo veljalo tudi pri lovcih. Za nekatere je pač puška orodje, brez katerega dandanes ni mogoče loviti. Tudi ni zelo pomembno, kakšna je; nekateri to orodje še nadgradijo glede zahteve po natančnosti in zmogljivosti pritrjene optike, tretji v puški vidijo poleg uporabnosti tudi paradnega konja, s katerim se postavljajo pred drugimi, nekateri pa v puški vidijo dovršen tehnični izdelek, kjer se poleg uporabnosti v njem zrcalijo tudi znanje, spretnost, izkušnost in včasih tudi del umetniške duše številnih oseb, ki so sodelovale v procesu njenega nastajanja: konstruktorja, puškarja, kopitarja, graverja ...

Sestavni del vsake puške je kopito. Za nekatere zgolj nujni del orodja, kot je pri sekiri toporišče, drugi si želijo imeti v njem čim uporabnejšo sestavino primerne oblike in čim večje obstojnosti. Zato zadnje čase nekateri tako kombinacijo najdejo kar v kopitu iz umetnih mas, tretji pa prisegajo na orehovo korenino s čim slikovitejšo teksturo, ki puški poleg uporabnosti vdihne še posebno dušo.

V Duplici, ki jo v bistvu lahko štejemo že za del Kamnika, živi in izdeluje puškina kopita **Robert Flerin**, ki je eden redkih slovenskih kopitarjev s formalno izobrazbo puškar - kopitar. Pri-

dobil si jo je v letih 1980–1983 v puškarski šoli, ki je delovala pod okriljem nekdanje Puškarne Kranj, kjer je bil v poznejših letih nekaj časa tudi zaposlen. Izobrazba v kombinaciji z leti njegovih praktičnih izkušenj, spoznanja s sejmov v tujini in literatura botrujejo Robertovim izdelkom.

Dela po naročilu večine slovenskih puškarjev, precej kopit naredi tudi za italijanske naročnike. Povedal je, da se je zadnje čase pojavilo zanimanje po njegovih kopitih tudi iz Avstrije in Nemčije.

Puškina kopita navadno izdeluje iz standardnega lesa, ki ga ima stalno na zalogi. Na željo naročnika za posebno lepo mrogasto teksturo lesa lahko priskrbi tudi tak les. Seveda je takšen bistveno dražji od standardnega, a v Sloveniji še vedno veliko cenejši kot v zahodni Evropi. Tudi pri poseku starih ore-

nagibne površine (kote) kopita s pomočjo posebnega sestavljivega kopita, s pomočjo katerega bosta mojster in naročnik določila najustreznejšo (optimalno) obliko kopita, da bo puška čim bolj, kot pravimo, »padla« k licu.

Za izdelavo kopit uporablja v Evropi najbolj priljubljeno (dejal je, da skoraj izključno) orehovino, ki se je počasi in pravilno sušila 3 do 6 let in je razrezana na debelino najmanj 6 centimetrov.

Končna obdelava izdelanega kopita je postopek brušenja lesa v olju, ki pa je lahko politirano (lesk) ali mat kopito (slednje je manj občutljivo za praske in jih je tudi lažje popraviti).

Pri njem obnova kopita standardne puške stane nekako od 50 evrov naprej, izdelava kopita za repetirko (delo – brez dodatka ramenjače in lesa) pa velja 160 evrov. Na zalogi ima tudi lepe

Vse foto: G. Bočina

Kopitarski mojster Robert Flerin s šablono išče najprimernejši izkoristek orehovega surovca – najboljši kompromis med estetskim videzom (teksturo) in potekom letnic.

hov (pa tudi na drugih področjih izkoriščanja naravnih dobrin) vsi pozabljamo stara uveljavljena pravila (modrosti), ki niso nastala zgolj naključno; npr. kdaj posekati drevo, saj to lahko bistveno vpliva na kakovost lesa, ki ga dobimo iz takega drevesa. Videz (barvitost in tekstura) pogosto ni v sorazmerju s kakovostjo (kompaktnostjo) lesa. Pogosto je lahko na pogled čudovit les »redek«, celo porozen in tako sicer lažji za obdelavo, vendar bistveno manj trden in posledično zahtevnejši pri končni obdelavi – loščenju.

V naslednjih mesecih bo pri Flerinu že mogoče določiti za vsakega naročnika posebej pravilne mere, velikosti, razmerja in

kakovostne kovinske »kape« – zaključke kopit za puške s polnim oblesjem (»štuce«), ki stanejo 30 evrov.

Izdelava kopita za prelamačo (brez kopiščka) stane 160 evrov, izdelava kopiščka pa od 60 evrov naprej, pač odvisno od tipa puške in zahtevnosti izdelave.

Kopito za prelamačo z mehanizmi na stranskih ploščah (po Holland-Holland) je zaradi zahtevnosti dražje in stane od 240 evrov naprej.

Površine, kjer roka pri streljanju oprijema kopito, navadno obdela s klasičnim diamantnim rezom (»diamant finish«), na željo naročnika pa umetno izrezlja tudi ribje luske, arabeske, hrastovo listje. »Toda zanimanje

za pred leti tako zelo moderne in zelene rezbarije (ribja luska, vitice – spirale, hrastovo ali lipo-vo listje) je očitno v upadanju«, je dejal mojster.

Pogosto opravi tudi drobnejše posege in oblikovne popravke na industrijskih kopitih. Najpo-

upreti sprotim novim izzivom in željam nelovcev; občasno z umetelno rezbarijo ozaljša tudi kakšno unikatno harmoniko ali izdelava rezbarski pohišveni detajl, ki mu odvzame del časa za izdelavo kopit ...

Gregor Bolčina

Včasih se pri grobem razžaganju pokažejo skrite napake v lesu.

gosteje je to dodelava grobo, strojno izdelanih kopit, zamenjava plastičnih zaključnih delov kopita (npr. ramenjača z gumijasto) ali skrajšava predolgh kopit.

Mojster Robert je dejal, da večji del njegovega delovnega časa odpade na izdelavo novih kopit za repetirne lovske risanice. Na drugem mestu so najrazličnejše obnove in obenem montaža novih gumijastih kap – ramenjač. Zato ima stalno na zalogi kakovostne standardne ramenjače slovenskega izvora, ki jih zadnje čase največ pritrudi na kopita. Včasih na željo naročnika kopito opremi tudi z vedno bolj priljubljeno tanko ramenjačo staroangleškega sloga.

Včasih ne prav pogosta športna kopita zopet pridobivajo vse večji delež med naročili. Med njimi najdemo kopita za strelske (t. i. varmint) risanice in kopita za športne trap puške, ki morajo biti še posebno prilagojene strelcu. Včasih se naročniki odločijo in naročijo izdelavo tudi nastavljuje (dvižne) »ličnice« na kopitju.

Mojster Robert Flerin se trudi, da bi bil skrajni rok za izdelavo novega kopita okrog tri tedne, kar je odvisno tudi od nedokončanih naročil in pritiska naročnikov zaradi prekoračitve domejenega roka, pa tudi od števila naročil (trenutne zasedenosti). Nekaterim je znano, da se kopitarski mojster nikakor ne more

Ohranjanje narave je bilo njegovo življenjsko poslanstvo

Prva sobota letošnjega marca je bila mračna in mrzla, pa vendar je prinesla olajšanje po štirinajstdnevni zmrzali, ki je takrat končno popustila. A kdo bi se še spominjal tistega mrzlega dne zdaj, ko se razkošna pomlad preveša v poletje? Žal bo tisti dan ostal v žalostnem spominu. Številni slovenski lovci, ornitologi in naravovarstveniki se bomo 3. marca 2012 spominjali po smrtni nesreči, ko je padajoče drevo pod seboj pokopalo **Borisa Kočevarja**.

Boris se je rodil leta 1955 na Ptujju, gimnazijo je obiskoval v Mariboru, študij prava pa je končal v Ljubljani. A njegov dom je bil vedno v Središču ob Dravi. Skoraj vso poklicno pot je prehodil kot odvetnik. Zato me je ob prvem srečanju z njim, leta 1997 na Raziskovalnem taboru študentov biologije v Središču ob Dravi, toliko bolj presenetilo njegovo obsežno in poglobljeno poznavanje biologije lokalnih živalskih in rastlinskih vrst. Nenavadni odvetnik je takrat povsem očaral celo generacijo biologov, ki jih je vodil po poplavni loki Drave, jim razlagal vedenjske navade dvoživk, redkih ptic in divjadi. V skoraj petnajstih letih najinega znanstva me je

presenečal vedno znova. Nazadnje, tik pred novim letom, sem ga v triurni vožnji z lova na Hrvaskem spoznal kot živo zakladnico dramskih in literarnih citatov, ki jih je posrkal še kot šolar in pozneje gimnazijec s polic očeta, gledališkega igralca. Kot odličnega poznavalca narave, biologije in ekologije živali so ga k sodelovanju povabili uredniki izobraževalnega programa na nacionalni TV, za katero je pripravil idejne zasnove za štiri naravoslovne televizijske filme. Njegovo dobro poznavanje narave so cenile tudi strokovne ustanove, saj je sodeloval z Zavodom RS za varstvo narave, raziskovalci Prirodoslovnega muzeja Slovenije ter Inštitutom Lutra. Usklajeval je tri mednarodne nara-

Boris je vodil delovno akcijo naravne obnove in zasajanja odlagališča komunalnih odpadkov.

Boris Kočevar v pogovoru z Borisom Kolarjem, avtorjem tega spominkega prispevka.

voslovne projekte na območju Središča ob Dravi. Bil je član središke ribiške družine, Društva za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije, Društva za preučevanje dvoživk in plazilcev Slovenije, predvsem pa je bil lovec v Lovski družini Središče ob Dravi. Po prvem starešinskem mandatu (od leta 1986 do 1990) je ponovno prevzel krmilo LD še v letu 2002 in ga opravljal vse do tistega nesrečnega dne, ko ga je med lovsko delovno akcijo v remizi pokopal topol.

Boris je v slovenskem lovstvu zapustil neprecenljivo dediščino. Za njim ni ostalo le 20 ha

remiznih površin na več kot 29 mestih, ki jih ima dandanes v lasti LD Središče, bogat stalež male divjadi v lovišču ter izjemna biotska pestrost kot posledica umnega lovskega upravljanja. Boris je z znanjem, svojo karizmatično pojavo in skoraj fanatično vztrajnostjo uspel motivirati lovske tovariše, da so dolga leta vlagali trud v ponovno vzpostavljeno naravnega okolja v lovišču. Pokazal je, da je mogoče sonaravno upravljati v okolju, kjer se prepletajo interesi intenzivnega kmetijstva, ohranjanja narave in razvoja lokalne skupnosti. Zato ni nenavadno, da so bili vsako-

**Na cesti nisi sam.
Na cesti smo
tudi živali.**

www.stopjez.lutra.si

letni gostje LD Središče študentje Oddelka za lovstvo Veleučilišča iz Karlovca, pa tudi študentje fakultete za gozdarstvo iz Danskega Arhusa.

Boris Kočevar je v sebi nosil redko danost, ki mu jo lahko zavidamo strokovnjaki s področja okoljskih znanosti. Čeprav je bil v naravoslovju samouk, je ohranjanje narave pojmoval za življenjsko poslanstvo, ki ga je opravljal s tako prepričljivostjo, da so mu kot lovcu prisluhnilo ornitologiji, zaupali so mu gozdarji, pričevali je kmetovalce, znal je navdušiti župana, zaradi njegovega posredovanja so gramoz v Dravi izkoriščali tako, da je tam nastalo bobrišče. Predvsem pa je bil eden tistih lovcev, ki so globoko razumeli trajnostno in okoljevarstveno naravnost slovenskega lovstva in jo kot tako tudi širil med ljudmi.

Boris Kolar

DVD Lovčevo leto

»Slovenski lovec je oseba, ki lahko z velikim ponosom obleče svojo lovsko uniformo in si nadene lovski klobuk.

Je spoštovanja vredna oseba, saj na tako majhnem prostoru z bogatimi in naravnimi vrednotami kot je gozd, vzdržuje vez med gozdom, divjadjo in prebivalstvom.

Ni samo lovec; je tudi zaščitnik divjadi!

V filmu so zbrani dogodki in utrinki, ki se dogajajo v LD Rakitna, ki že preko 60 let odgovorno skrbi za ohranjanje divjadi in je članica v LZ Slovenije.

Hvala članom LD Rakitna za sodelovanje pri uresničitvi tega filma.

Hvala lovskemu prijatelju Branku Medenu za skrbno snemanje, hvala moji ženi Alenki in sinu Rožletu za strpnost.«

Tako se začne začetni avizo v filmu *Lovčevo leto*, ki ga je idejno zasnoval **Klemen Šušteršič** iz LD Rakitna, mojstrsko pa posnel **Branko Meden** iz LD Begunje pri Cerknici.

Konec aprila ali natančneje na predvečer dneva državnega praznika dneva upora proti okupatorju smo se povabljeni zbrali v večnamenski dvorani podružnične šole v Rakitni, ki je bila z gledalci napolnjena do slehernega kotička, in si ogledali film. Vse zbrane nas je najprej pozdravila predsednica Kulturnega društva Rakitna, nato pa predala besedo Klemenu, ki nam je v nekaj stav-

Branko in Klemen s svojim filmom na dvd-eju

kih povedal in razložil pomen filma, povedal, da je razdeljen na štiri sestavne dele, ki se ujemajo z letnimi časi, in nas nato povabil, da si jih ogledamo.

Film se začne s POMLADJO, kjer avtorja nazorno predstavljata vsa dela, ki so potrebna v lovišču: nameščanje kamene soli

med gledalci. Nato prihaja na sceno JESEN, za lovca tako pričakovano in čaroben letni čas. Delež prikazov lova se poveča. V dvorani se razlega jelenovo rukajoče oglašanje. Prizori z divjadjo se pomnožijo, aktivnost divjadi vseh vrst je na višku. Ogledujemo si medvedje vrago-

Foto: B. Meden

Polna dvorana navdušenih gledalcev

v solnice, čiščenje kaluž, urejanje lovskih stez, opravljanje lovskočuvavskega nadzora lovišča, popravo prež in tudi družabno delo. Med dogodki so nanizani prizori iz življenja divjadi, ki s pomočjo glasbe pričarajo prava lovsko doživetja.

Pomlad se s čarobnimi utrinki domorodne divjadi, ki živi na Rakiški planoti in njeni okolici, počasi prevesi v POLETJE. Prikazane aktivnosti članov v LD Rakitna dokazujejo, da ta LD vloži res veliko truda v varstvo divjadi, trajnostno upravljanje z njo in negovanje družabnega lovskega življenja, saj film prikazuje košnjo in spravilo sena, popravo krmnih jaslji, utrinke z lova in aktivnost divjadi v tem letnem času. Film postaja vse bolj zanimiv, kar je bilo čuti tudi po sproščenem vzdušju

lije in lovna sezona na parkljarje je na višku. Poziranje divjadi na stečinah, travnikih, vmes prizor družabnega večera ob začetku jelenjega ruka. Nazorno so posneti prizori iskanja obstreljene divjadi in začetek skupnih lovov.

In že je tu ZIMA. Opazno se poveča skrb lovcev za divjad; obhod krmišč, zimska sečnja za divjad (Oda o Roku in Zakotkovi Jelki). V glavnem film prikazuje vse, kar dober gospodar postori v svojem lovišču v tem letnem času. Zopet občudujemo izjemno lepe posnetke divjadi, ki je v zimski obleki še bolj veličastna. Leto se je sklenilo, divjad se bori za svoj obstoj, za svoj življenjski prostor, ki ji ga mi tako neizprosno krčimo za svoj čim boljši »BITI«!!!

Za film, ki traja polni dve uri, je snemalec Branko Meden

posnel celih devet ur in pol gradiva, ki sta ga s Klemenom snemala tri leta in pol in ga naposled izbrala v zaokroženo celoto. Prevozila sta nešteto kilometrov, prehodila mnogo stečin in prebila veliko juter in večerov na terenu, da sta nam omogočila ogled svojega končnega izdelka, ki si ga je res vredno ogledati.

Branko je povedal, da je »za svojo dušo« snemal že pred veliko leti v svoji matični LD Begunje in je mnoge iz med nas razveselil s svojimi posnetki na vhs-tehniki. Znanje, ki si ga je pridobil med snemanjem doma, je brez dvoma nadgradil s tem filmom.

Edina pripomba na film bi lahko bila, da je velika škoda, da ga v določenih letnih časih nista tudi glasovno opremila, za kar pa ni prepozno. Zato jima predlagam, naj storita še to, saj menim, da bi bil film tako izredno poučen za članstvo marsikatero LD in za izobraževanje lovskih pripravnikov.

Prijatelja Klemen in Branko, le hrabro naprej po tej poti še h kateremu podobnemu projektu, saj sta dokazala, da sta pravi osebi za to delo. To trdim tudi zato, ker sem imel čast, da sem

Klemen je snemalcu Branku v zahvalo podaril sliko srnjaka s posvetilom.

vsa tri leta sproti videl marsikateri posneti dogodek. Klemen je res lovec z veliko začetnico, z velikim osebnim spoštovanjem do divjadi in s samokritičnim odnosom, da mu je vredno stisniti roko. Kdor še ne ve, ga sodelavci pozdravijo kar z oponašanjem jelenjega rukanja; še več, pravijo, da na Rakitni že gamsi rukajo!

Interesnti lahko dvd naročijo pri Klemenu po tel. 041/638-759. Prepričan sem, da vam ne bo žal!!!

Pavel Nared

Elite

Predstavljamo daljnogled **Bushnell Elite 3-9 x 50** z name-rilnim križem FireFly. Prikazani strelni daljnogled je vzorec sodobnega lovskega strelnega daljnogleda za vsestransko uporabo.

Daljnogledi serije Elite so vrhunski optični izdelki, namenjeni zahtevnim uporabnikom: spajajo odlično strelsko optiko in čvrsto zgradbo, potrebno za te-rensko lovsko uporabo.

Zaradi velike proizvodnje in obsežnega trga so cenovno dokaj ugodni. Predstavljeni daljnogled ima po naši oceni, upoštevajoč slovenske razmere, najboljše raz-merje med kakovostjo in ceno.

Izjemno čvrsto telo daljnogleda je iz kovane lahke zlitine z dodatkom 30 % titana. Zato je zlitina lahka in izredno trda. Debele stene že na pogled vlivajo potrebno zaupanje. Vsi daljnogledi serije Elite so tovarniško preizkušeni na trzaje, us-trezne deset tisoč udarcem karabinke afriškega kalibra .375 H&H Mag. Daljnogled že na zunaj s svojo žametno matirano površino daje videz luksuznega izdelka.

Vse površine leč so prevlečene z večslojno kovinsko prevleko, ki izboljša kontrast in svetlobno prepustnost. Tudi vse notranje površine daljnogleda so obdelane mat, da ne bi nastajali notranji odboji svetlobe in s tem njene izgube.

Leče so zaščitene z že uveljavljenim sistemom zaščite leč Rainguard. Vrhunski izdelki tržne znamke Bushnell so bili prvi na svetu, ki so se lahko pohvalili s tako zaščito leč. Rainguard je svojevrsten dežni ščit, ki preprečuje zameglitev zunanje površine leč zaradi dežja, snega, rose ali sape. Deluje tako, da vlago na zunanji površini leče, na primer na objektivu ali okularju, združi v samo nekaj kapljic, sicer pa je leča čista in pregledna. To je izjemno pomembno pri lovu v

slabem vremenu, ko v kritičnem trenutku ne vidimo skozi daljnogled, ker so leče zamegljene. Preden jih uspemo kolikor toliko očistiti, je navadno ugodna priložnost za uspešen strel že mimo. Opazili boste, da ima daljnogled izjemno kakovostne in precizne korektorne bobniče. Vsak premik korekturnega gumba oz. »klik« zelo dobro čutimo in tudi slišimo.

Vsi strelni daljnogledi Bushnell, serija Elite pa še posebno, se odlikujejo po veliki očesni razdalji. To je razdalja našega očesa od okularja, kar je zelo pomembno pri montaži na orožju večjih kalibrov in pri streljih strmo navzgor, npr. pri lovu v gorah, ko je možnost udarca daljnogleda v očesni lok strelca. Ne samo, da je očesna razdalja velika, omogoča tudi veliko prostora pri merjenju, predvsem ko se mudi. Zelo hitro boste postavili oko v žarišče leče na okularju in tako videli celotno čisto sliko brez stranskih senc, ne glede na to, ali bo vaše oko centimeter ali dva naprej ali nazaj. V tem so daljnogledi Elite resnično izjemni.

Predstavljeni Elite 3-9 x 50 nudi za lov v mraku tudi poseben patentiran luminiscentni name-rilni križ FireFly, ki ga osvetli-mo skozi okular s svetilko in nežno sveti najmanj dve pa vse do pet ur. Luminiscentni križ je Bushnellova posebnost. Za razliko od daljnogleda s klasično osvetlitvijo namerilnega križa s posebno vgrajeno lučko in baterijskim vložkom križ Firefly ne povečuje velikosti in teže daljnogleda ter nikoli ne odpove zaradi prazne baterije. Daljnogled je odličen prav za lov v mraku.

V kombinaciji vseh lastnosti skupaj, kot so izjemno čvrsta zgradba, vrhunska optika, zaščita leč Rainguard, luminiscentni namerilni križ, odpornost proti udarcem in izjemni jamstveni pogoji, lahko resnično spoznamo, da imamo v rokah enega najboljših strelnih daljnogledov na svetu v obdobju zadnjih deset let.

*Rodeoteam, d. o. o.
Predstavitvena reportaža*

Model: E3956, povečava: 3-9 x 50, križ: FireFly teža: 538 g, dolžina: 400 mm, vidno polje: 10 m (3 x)/4 m (9 x), izhodna zenica: 16,7 mm (3 x)/5,6 mm (9 x).

Član mirske lovske družine, inž. **Janez Bulc**, je 17. 2. 2012 praznoval 80-letnico svojega življenja.

Zdrave in pozitivne poglede na divjad in naravo so mu v »dušo in telo« vcepili že starši, ko je bil še kratkohlačnik, saj je bil oče Franjo gospodarstvenik in predvojni zakupnik lovišča, po vojni pa vidni funkcionar v vodstvenih organih kinološke in lovske organizacije. Tudi mama je bila iz znane lovske družine.

Janez Bulc je v krogih (starejših) lovskih strokovnjakov in funkcionarjev zelo znana oseba, saj je pripadnik lovske organizacije že več kot šest desetletij in je deloval v skoraj vseh organih našega lovstva.

Z nekajletnim presledkom (ko je bil član LD Otočec) je član mirske LD od leta 1952. Po štirih letih preizkušen je prevzel funkcijo tajnika in jo opravljal osem let (od leta 1956 do 1963). Kot starešina (od l. 1970 do 1971), predsednik disciplinske komisije (od l. 1973 do 1975) in predsednik NO (od l. 1964 do 1970 in od 2011) je v naši družini skrbel zlasti za ureditev lovskih meja s sosednjimi družinami, pravičen odnos do lova divjadi, varstvo narave in še posebno pristne tovariške in človeške odnose med lovci. Janez je posebno ljubezen namenil lovskemu strelstvu, zato mu je takratni predsednik LZS, dr. Jože Benigar, z veseljem poveril organizacijo lovskega strelstva na republiški ravni. Predsednik te komisije pri IO Zveze je bil kar nekaj let. V delo komisije je vključil tudi vodilnega balističnega strokovnjaka dr. Franceta Avčina in tedanje izvrstne strelce: Petra Dimica, Bogdana Ježa, Šekoranjo st. in druge. Komisija je dosegla, da je bila uzakonjena vrsta naprednih predlogov, ki so pomembno zaščitili divjad in uveljavili načela lovske etike. Veliki divjadi je veljala le krogla iz risane cevi, uzakonjeni so bili minimalni kalibri in energija krogel za posamezno vrsto velike divjadi, v vseh LD so uvedli obvezne vsakotletne preiskave pušk risanic in strelskih sposobnosti članov, tekmovanja v streljanju na glinaste golobe in v streljanju z MK-puškami, zgrajeno je bilo prvo olimpijsko trap strelišče v Tomačevem pri Ljubljani.

Janez Bulc je bil skupaj s sodelavci utemeljitelj in predhodnik zdaj dokaj razvejane lovskega strelstva. Tudi sam je bil odličen strelec.

Službena pot ga je vodila v Novo mesto, kjer se je takoj vključil v delo organov Zveze lovskih družin Novo mesto, vodil Izvršni odbor (1981-1989) in pozneje tudi predsedoval Skupščini ZLD Novo mesto (1989-2002).

Kmalu po osamosvojitvi Slovenije je prevzel funkcijo podpredsednika LZS (2000-2003), nekaj mandatov je bil tudi član Upravnega odbora LZS (od l. 1997 do 2005).

V svojem dolgoletnem članstvu se je Janez Bulc neprestano zavzemal za ustanovitev zavoda za lovstvo, kjer naj bi s pomočjo lovskih strokovnjakov v slovenskih LD strokovno vodili načrtovanje upravljanja z divjadjo. V pripravah za sprejem zdajšnjega lovskega zakona se je zavzemal za vnos določila, naj bi v lov-

ski organizaciji zakonsko delovale tudi območne zveze lovskih družin, ki bi povezovale območne lovske družine. Ne eno ne drugo žal ni bilo uzakonjeno zaradi različnih (ozkih) interesov posameznikov.

Janez Bulc se že vrsto let ne udeležuje lovov na malo divjad in srnjad, saj meni, da je številčnost divjadi teh vrst pri nas vse manjša, še vedno pa ga pritegne lov na divje prašiče. Kot sam rad pove, najraje »jaga« na Hrvaškem, kjer imajo divjih prašičev še v izobilju.

Lovska organizacija je Janeza Bulca za njegovo dolgoletno delo v lovstvu, lovskem strelstvu in za iskanje najustreznejših poti sodobne lovske organiziranosti ter za plemenit odnos do divjadi in naravnega okolja odlikovala z znakom za lovske zasluge, redi III., II. in I. stopnje ter tudi z Zlatorogovo plaketo.

Mirski lovci smo ponosni, da naš član Janez Bulc še vedno tvorno, povezovalno in tovariško sodeluje v naši LD, za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

Veseli smo, dragi lovski tovariš Janez, da s svojimi prepričljivimi predlogi med nas še vedno vnašaš doberšen del pozitivne energije v korist lovstva in medsebojnega tovarištva, zato ti skupaj z drugimi lovsškimi tovariši želimo, da bi bil z nami še dolgo leta.

*LD Mirna – D. Z.
Lovska zveza Slovenije*

Borut Mencinger, spoštovan in cenjen član LD Selca, je v krogu svojih najbližjih praznoval sedemdeseti rojstni dan. Praznovanje so popestrili tudi rogi

gisti naše LD.

Rodil se je 30. aprila 1942 v Trziču. Morda je za mnoge presenečenje, da je bil lov v vseh generacijah njegovih prednikov. Razvil in lovsko ustalil pa se je med selškimi lovci, kjer mu je bil njegov stric nepozabni mentor in učitelj. Njegovo vodenje je bilo za Boruta po lovišču zelo poučno, še pomembneje pa je njegov odnos do lova in divjadi vplival nanj, saj je tudi Borut na prvo mesto vedno postavil pravičen lov in gojitev divjadi. Vedno je upošteval tudi nasvete starih lovcev. V njegovi lovski sobi med številnimi trofejami ni bolj in manj priljubljene; vse so mu drage. Meni, da si dandanes pod pritiskom izpolnitve načrta odstrela vedno težje privoščimo tisti najlepši del lova: mirno in preudarno opazovanje narave in divjadi. Jubilat neprestano poudarja, da bi vsi lovci morali gojiti spoštljiv, »fer« odnos do divjadi in narave. Lovska zaprisega in letni načrti odstrela so si, na žalost, v lovski praksi prepogosto v nasprotju.

Lovski izpit je opravil leta 1961, leta 1975 pa tudi izpit za lovskega tehnika (mojstra). Aktivno se je vključil v delo LD. Ker so mu lovci zaupali, je sprejel tudi razne naloge in funkcije. Kot starešina je LD vodil od leta 1982 do 1997, predsednik disciplinskega razsodišča je bil od leta 1998 do 2001, član komisije za kadre je bil v letih 1976 in 1977 in od leta 2009 naprej. Deloval je tudi v okviru ZLD Gorenjske, kjer je bil

med letoma 1985 in 1988 član UO in predsednik komisije KVP. Od leta 1988 do 1993 je bil član odbora za informiranje pri LZS in član uredniškega odbora revije Lovec od leta 1993 do 1997.

Mencinger je za svoje aktivno delo v lovstvu prejel številna odlikovanja, priznanja in plakete. LD Selca mu je podelila priznanje in plaketo. Od ZLD Gorenjske je prejel plaketo, LZS ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in redi III., II. in I. stopnje. Od LKD Gorenjske je prejel priznanje, srebrni znak za kinološke zasluge pa od KZS.

Že ob prvem mandatu starešine LD Selca so na njegovo pobudo izdali zbornik ob 40-letnici LD Selca. V tistem obdobju je bila uspešno končana gradnja lovskega doma v Selcih, pri kateri je bil Borut zadovoljen za pripravo dokumentacije in zbiranje soglasij. Ob praznovanju 60-letnice LD smo izdali zbornik, pri katerem je bil glavni in odgovorni urednik. Jubilant je od RTV SLO dobil tudi *srebrno kaseto* za veliko prodanih kaset *Lovstvo na Slovenskem*. Na praznovanju je z nasmehom pripomnil: »Vidiš, bili smo skoraj konkurenti zabavni glasbi!«

Spoštovani lovski tovariši Borut, ob tvojem življenjskem jubileju ti še enkrat iskreno čestitamo in ti želimo predvsem veliko zdravja in še obilo lepih trenutkov pri tihem opazovanju divjadi in narave ter dobrega počutja med lovske prijatelji.

LD Selca – A. R.

Kako drugače kot med lovske tovarišije, zbrano v lovskega domu v Malečniku, je naš **Jožef Muršec - Jože** 20. 4. 2012 praznoval svoj 70. rojstni dan.

Jože se je rodil na ta dan leta 1942. Oče mu je umrl na nemški fronti in z materjo sta se skozi njegovo otroštvo le s težavo prebijala. A v Jožetu je gorela želja po boljšem življenju. Uresničevati jo je začel, ko se je izšolal za peka in se čez čas zaposlil pri Petrolu, kjer je kot poslovođa na tezenski črpalki dočkal tudi upokojitve.

Z njegovo Vikico sta si zgradila hišo v Žapolutkah, v Dupleku, kjer sta se jima rodila hčerka Slavica in sin Ivo. Ob gospodarskem posloplju je zrasla tudi pokrita lovska terasa, ki je nastala predvsem zaradi velike želje do lovske tovarišije in družinje. Tam se lovci radi družimo in po končanem jesenskem lovu ob Dravi v Berlu, kjer je Jože vedno lovovodja, nazdravljamo z njegovo odlično vinsko kapljico.

Jože je res pravi lovec z »zelenim srcem«
že 46 let. Rad se spominja svojih začetkov, ko se je želel še kot »trajbar«
(gonjač) pridružiti malečniškimi lovcem, ki pa so ga zavrnili, češ da je »Pepek še prešvoh«. Vroč želja se mu je uresničila leta 1966; postal je član zelene bratovščine v Malečniku. Svoje lovske znanje je neprestano nadgrajeval. Leta 1974 je opravil izpit za lovskega čuvaja, leta 1977 pa še za lovskega tehnika. Od leta 1973 do 1975 je bil član NO; leta 1979 je bil predsednik gojivne komisije, od leta 1981 do

2000 pa je opravljal dolžnost starešine LD Malečnik. Od leta 1985 je vodja revirja, od leta 1986 do 1987 je bil tajnik pesniškega LGB, od leta 1989 do 1991 je bil član gradbenega odbora za nov lovski dom, od leta 2000 je predsednik komisije za ocenjevanje trofej in lovska odlikovanja, od leta 2007 pa predsednik NO in še naprej izredno aktiven na vseh področjih delovanja LD Malečnik - Košaki.

LZS je Jožeta za izjemno predanost lovstvu, gojitvi divjadi in lovskega tovarištvu odlikovala z znakom LZS za lovske zasluge LZS in redom III. stopnje. ZLD Maribor mu je izročila spominsko plaketo, matična LD pa mu je podelila zlato, srebrno in bronasto plaketo.

Dragi Jože, naj ti zdravje dolgo služi in narava naj ti podari še obilo lovskega užitek! Malečniški lovci ti ob jubileju čestitamo, obenem pa upamo, da se ti bo izpolnila skrita želja, da boš ljubezen do narave in lovskega lahko prenesel tudi na svoje vnuke.

LD Malečnik - Košaki – J. G.

V krogu svojih prijateljev je naš lovec in zdravnik **Franc Grošel** v nedeljo, 27. maja 2012, praznoval svoj življenjski jubilej, 70-letnico. V zeleno bratovščino se je vključil leta 1969. Naslednje leto je opravil lovske izpit in postal pravno močni član Lovske družine Izlake. Že kmalu je pokazal posebno zanimanje za gojitev male pernate divjadi. Tako smo konec sedemdesetih let prejšnjega stoletja na njegovem zemljišču postavili oboro za umetno gojitev fazanov, nabavili kečbke, ki smo jih pozneje kot mlade fazane spuščali v lovišče. Zanj je bil najbolj priljubljen del lovišča kolovraški revir, predvsem zaradi raznolikosti divjadi v njem – od srnjadi, divjega prašiča, gamsa, občasno tudi jelenjadi, predvsem pa zaradi lisic in poljskih zajcev. Kmalu je postal pomočnik vodje revirja in to funkcijo opravljal od leta 1972 do 2006.

Kadar se zberemo na občnih zborih ali posvetih, vedno začne peti lovske pesmi, da mu sledimo. Prav tako v njegovi prisotnosti redko ne opravimo 'lovskega ropota'. Kadar koli pa je priložnost, rad sodeluje in vodi običaj lovskega krsta, ki je vedno zanimiv in šegav, saj ga res zelo obvlada. Pri teh aktivnostih ga v zadnjem času kar pogrešamo.

Franc Grošel je sodeloval tudi v organih lovske družine, kjer je bil sicer predsednik disciplinskega razsodišča (1981 in 1988) in starešina (od l. 1996 do 1998). Zdravniški poklic ga je žal precej omejeval pri druženju z lovci, na lovih ali skupnih akcijah.

Lovska družina je Francetu za aktivno delo v lovske organizaciji podelila bronasto plaketo, Lovska zveza Slovenije pa ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje.

Dragi Franci, lovci LD Izlake ti ob jubileju želimo še obilo zdravja in lovskega užitek!

LD Izlake – M. P.

V JULIJU IN AVGUSTU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ:

90-letnico

Jožef Banfi, LD Pečarovci
Karel Bunderla, LD Grad, Kuzma
Avgust Ornik, LD Pobrežje, Miklavž
Bojan Skerbinjek, LD Kungota
Anica Udovič, LD Rakek
Jožef Vrtič, LD Jamnica

85-letnico

Miroslav Bernhard, LD Jože Lacko, Ptuj
Vinko Čečelič, LD Orehovica
Janez Čop, LD Sorško polje
Vinko Foršček, LD Tomišelj
Mirko Krhen, LD Bizeljsko
Vladimir Perkič, LD Videm ob Ščavnici
Ludvik Pluž, LD Gaberk, Divača
Jakob Pretnar, LD Bled
Marjan Trebežnik, LD Dobrova

80-letnico

Marijan Borštarn, LD Tržišče
Ludvik Dornik, LD Slovenske Konjice
Milan Drnovšek, LD Zagorje
Martin Dušak, LD Gabrovca
Martin Gabrič, LD Senovo
Roman Garb, LD Kapla
Franc Globočnik, LD Log Šentvid pri Grobelnem
Ladislav Gole, LD Gorjanci
Jakob Hartman, LD Kapla
Vlado Jevšenak, LD Oplotnica
Milovan Kante, LD Grosuplje
Viktor Kozel, LD Ptuj
Francišek Krajnc, LD Radeče
Viktor Kraševac, LD Lož, Stari trg
Ludvik Kuplen, LD Dolina
Jožef Lilič, LD Metlika
Lovro Logar, LD Turjak
Matevž Luznar, LD Gorenja vas
Milan Nared, LD Žilce
Božidar Nestorovič, LD Petišovci
Jožef Očepek, LD Šentlambert
Jakob Odar, LD Stara Fužina
Mirko Pantar, LD Kočevje
Franc Pavlič, LD Videm ob Savi
Karol Pečnik, LD Udenboršt
Konrad Pintarič, LD Ivanjokovi
Janez Plestenjak, LD Polhov Gradec
Oto Rak, LD Braslovče
Vilibald Reisman, LD Makole
Ciril Ropret, LD Krvavec
Jože Sabo, LD Jurkloster
Bernard Tonejc, LD Jelovica, Ribno
Stanislav Velikonja, LD Senožče
Rugero Vinazza, LD Anhovo

75-letnico

Miroslav Benedik, LD Selca
Danilo - Ferdinand Bordon, LD Marezige
Jože Cvetkovič, LD Dobova
Rado Černelič, LD Videm ob Savi
Branimir Dekleva, LD Pivka
Stanislav Deželak, LD Dobovec
Vendelin Ficko, LD Radenci
Ciril Flajs, LD Tržišče
Ivan Frank, LD Tabor, Zagorje
Ivanka Jelenc-Sušnik, LD Šmarna gora
Martin Kmetič, LD Radeče
Jožef Kogelnik, LD Libelice
Jožef Kovšca, LD Javornik
Boris Krasovski, LD Moravče
Roman Lešek, LD Dol pri Hrastniku
Peter Letonja, LD Tomaž pri Ormožu
Leopold Movrin, LD Dragatuš
Bojan Jože Naraločnik, LD Ljubno

Ivan Nerat, LD Fram
Vladimir Penko, LD Kras, Dutovlje
Janez Pintar, LD Vurmat
Vide Pljevaljič, LD Log pod Mangrtom
Marjan Polančič, LD Šentilj v Slovenskih goricah
Ludvik Prošek, LD Laze
Marijan Salobir, LD Velenje
Viktor Šajher, LD Moravci
Danijel Šef, LD Ormož
Bogdan Špenko, LD Begunjsčica
Lino Tul, LD Izola
Vladimir Usenik, LD Krka
Branko Vasa, LD Polskava
Alojz Zobec, LD Ribnica

70-letnico

Danilo Baruca, LD Izola
Janez Bertalanič, LD Cankova
Jožef Bračun, LD Pišce
Ivan Breznik, LD Sveta Ana
Franc Cander, LD Kamnik
Henrik Divjak, LD Hum, Celje
Jožef Drab, LD Padež
Martin Flis, LD Brestanica
Ludvik Furlan, LD Koper
Ernest Gaal, LD Prosenjakovci in LD Krka, Goričko
Alfonz Gmajner, LD Fram
Ervin Gonelli, LD Trbovlje
Ivan Habjan, LD Grgar
Vinko Jerman, LD Črnomelj
Ludvik Jonas, LD Krka, Goričko
Rudi Jonozovič, LD Boštanj
Alojz Klajnšek, LD Rače
Ivan Klemencič, LD Starše
Marko Kordiš, LD Velika Loka
Vladimir Kovacič, LD Tomaž pri Ormožu
Henrik Krajnc, LD Tabor
Milan Ličina, LD Borovnica
Rafael Lindič, LD Šmartno pri Litiji
Marjan Majcen, LD Grosuplje
Graciano Markežič, LD Istra, Gračišče
Vincencij Meden, LD Begunje
Emil Anton Mertelj, LD Dobrova
Janez Novak, LD Zagorje
Karel Pečlin, LD Borovnica
Ivan Petek, LD Dobrova
Jurij Viljem Pfundner, LD Rakitna
Vladislav Franc Pipan, LD Ljubinj
Jakob Pivk, LD Logatec
Edvard Polšak, LD Videm ob Savi
Franc Poredoš, LD Brezovci
Janez Povše, LD Škocjan
Ivan Požar, LD Bukovje
Alojz Pregl, LD Hoče
Vincenc Primc, LD Bukovca
Tomaž Pungartnik, LD Čemšenik
Jožef Rajer, LD Dobrič
Silvo Reja, LD Sabotin
Franc Rovtar, LD Prestranek
Franc Sever, LD Mala Nedelja
Janez Smukavec, LD Stara Fužina
Emil Stare, LD Cerknica
Franc Stopar, LD Brje, Erzelj
Herman Stres, LD Žetale
Flavij Štok, LD Koper
Edvard Štunf, LD Loče
Franko Šturm, LD Fajti hrib, Renče
Stanislav Tomanič, LD Ptuj
Ludvik Toplak, LD Juršinci
Anton Truden, LD Iga vas
Jože Vehovar, LD Kamnica
Vladimir Vončina, LD Trebuša
Ivan Zlatnik, LD Ormož
Štefan Žalodec, LD Tišina
Vincenc Ženko, LD Hrenovice
Jožef Žiberna, LD Boč na Kozjaku
Metod Župevec, LD Toplice

Vsem jubilentom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LISJAK-a.

Obisk lovca Ferija v vrtcu

Na priporočilo lovca **Andreja Štifterja** iz Volčjega Potoka nas je v vrtcu obiskal lovec Feri, prof. dr. **Franč Habe** iz **Lovske družine Domžale**.

V vrtcu je potekal projekt *Živali pozimi*. Otrokom naj bi predstavili delo lovca in skrb za živali v zimskem obdobju. Porodila se nam je ideja, da bi v vrtcu povabili **Antona Medveda**, lovca iz Kamnika. Naučili

narodni park) in drugih živali. Za lovca Ferija je največja trofeja »ujeti« žival v fotografski objektiv in jo dolgo opazovati ter jo tako predstaviti otrokom, prijateljem, znancem ... Poleg ljubezni do narave, živali mu je blizu tudi glasba, rad zaigra na harmoniko in orglice. V vrtcu smo ob spremljavi orglic skupaj zapeli pesmico *Lisička je prav zivita zver* in himno našega vrtca. Ob koncu našega srečanja so mu radovedni otroci postavili kar nekaj vprašanj, na katere je

Srečanje z lovцем

Naš vrtec stoji v bližini manjšega gozda, zato imamo lepo priložnost, da opazujemo in spoznavamo tudi gozdne živali. »In kako je v gozdu pozimi?« smo se spraševali. »Ali zebe tudi živali, kje najdejo hrano ...?« Da bi izvedeli kar največ o tem, smo se dogovorili za srečanje z lovцем **Štefanom Nemcem**, ki nas je pričakal v značilni zeleni obleki v lovskem domu **LD Rogašovci**.

Seznani nas je o delu lovca in njegovih aktivnostih v gozdu prek vsega leta. Povedal nam je, za katere živali skrbi, jih opazuje in spremlja njihov razvoj. To je najpomembneje pozimi. Še posebej je poudaril, kako se

moramo obnašati do divjih živali in vsi skupaj skrbeti zanje.

Podrobneje nas je tudi seznanil, kako in za katere ptice moramo skrbeti pozimi, s čim jih lahko hranimo – sončnice, pogače iz semen ... Skupaj smo poimenovali tudi najpogostejše ptice v našem okolju – siničko, vrabčka, kosa ...

Ogledali smo si še krmišče, naložili poln nahrbtnik koruze za fazane in od daleč opazovali lovskega psa, ki ga je imel lovec s seboj. Ob odhodu so mu otroci obljubili, da bodo s pomočjo vzgojiteljic in staršev skrbeli za ptice vso zimo v vrtcu in tudi doma.

Bernarda Skledar,
vzgojiteljica VVE Sveti Jurij

V Volčjem Potoku je malčke tamkajšnjega vrtca obiskal lovec Feri iz LD Domžale, ki jim je povedal veliko zanimivega o lovcih in divjih živalih in jim pokazal lepe fotografije,

smo se novo pesmico, fotografirali lovca na keramično ploščico, večkrat obiskali gozd in tam opazovali sledi živali, prisluhnili petju ptic in hranili živali v mrzlih zimskih dneh. Na gozdno jaso smo na veje obesili koruzne storže in vsake toliko časa hodili radovedno opazovat spremembe na njih. V okolico vrtca smo postavili ptičje krmilnice in skrbeli za semena v njih.

Prišel je težko pričakovani dan in obiskal nas je lovec **Feri**. Predstavil nam je lovsko obleko in opremo (fotoaparate, daljnogled, piščalko, naboje, nož, puško, pokazal je celo malico za v lovišče). Spoznali smo delo LD Domžale, njihov lovski dom, kjer se lovci zbirajo, družijo, izobražujejo, ter lovce in lovko. Seznani nas je, da pravi lovec potrebuje tudi ustrezno izobrazbo, znanje o kinologiji (veda o psih), zoologiji (veda o živalih) in imeti mora znanje o lovskem orožju (in balistiki). Po končanem izobraževanju mora lovski pripravnik opraviti izpit, da prevzame odgovorno delo. Lovec ima navadno poleg druge opreme s seboj najboljšega prijatelja, psa, ki mu vedno sledi, mu pomaga na lovu in mu je zvest. Feri nam je pokazal veliko različnih fotografij alpskega kozoroga v TNP (Triglavski

Feri odgovoril in zadostil otroški radovednosti.

Lovec je predšolskim otrokom razblinil napačen mit o lovcih. Pred obiskom so otroci menili, da imajo lovci puške, da le streljajo živali, rešujejo Rdečo kapico ...

Po obisku so otroci menili, da se lovci družijo v lovski družini podobno kot mi (otroci) v vrtcu, da poznajo veliko živali, ki jih po potrebi krmijo in skrbijo zanje, da obožujejo naravo, živali tudi fotografirajo in dokumentirajo svoja opazovanja. Lovci se neopazno sprehajajo v zeleni obleki po gozdu in z daljnogledom opazujejo živali. Njihov najboljši prijatelj je kuža, se veliko učijo in to povedo tudi otrokom, ki hodijo v vrtce ali šole, nadzirajo revir in štejejo živali. Nekaj živali tudi odstrelijo, ker to od njih zahteva družba, da uravnava njihovo število.

Z obiskom lovca Ferija so predšolski otroci pridobili povsem nova spoznanja o lovcu, živalih, naravi, naravoslovni fotografiji ... Morda je prav ta obisk v vrtcu koga iz med najmlajših pritegnil, da se bo, ko bo odrasel, vključil v družičino zelene bratovščine in si pridobil potrebno znanje.

Helena Virant in Špela Novak,
dipl. vzgojiteljici

Z lovцем Štefanom smo si ogledali krmišče.

Narisa Enej Svetanič (3,5 leta), VVE Sveti Jurij.

DELOVNA SKUPINA MLADI IN LOVSTVO

pri Lovski zvezi Slovenije

VABI K SODELOVANJU

lovke in lovce, ki imajo smisel, veselje in voljo do dela z mladimi ter bi z njimi v prihodnje na terenu želeli deliti svoje naravoslovno in lovsko znanje.

Vabljeni tudi vsi tisti, ki ste to poslanstvo ob različnih priložnostih v vrtcih in osnovnih šolah opravljali že v preteklosti.

Vaše osebne podatke in naslov, na katerega vam bomo poslali podrobnejše informacije o načrtnem delu z mladimi v prihodnje, pošljite po pošti na naslov:

Lovska zveza Slovenije, Delovna skupina Mladi in lovstvo,
Župančičeva 9, 1000 Ljubljana, ali po elektronski pošti:
gregor.bolcina@lovska-zveza.si najpozneje do 15. avgusta 2012.

Osmega aprila nas je presenela žalostna novica, da se je v 75. letu starosti ustavilo srce našega lovskega tovariša, zdravnika **Jožeta Kocjančiča**. Kljub hudi

bolezni, ki mu je v zadnjih letih počasi najedala življenjske moči in ni mogel prihajati v našo družbo, smo se težko sprjaznili z dejstvom, da ga ne bo več med nas, lovske tovariše in prijatelje.

Jože se je rodil 24. maja 1937 v Gabrovki, Občina Ivančna Gorica na Dolenjskem, kjer je preživel tudi otroška leta in skozi otroško radovednost spoznaval lepote in čare narave, ki jo je spoštoval, občudoval in v njej užival ob vsakem letnem času.

Otroška šolska leta so hitro minila, z njimi mladost in za njo je prišel čas resnega študija. Jože se je odločil za študij medicine. Želel je postati zdravnik in ta plemeniti cilj je tudi dosegel. Služboval je v Gornjih Petrovcih, kjer je spoznaval tudi lepote Goriškega dela Prekmurja, v katerega se je zaljubil in se čez kratko obdobje kot lovec ponovno vračal sem.

Kot mladega zdravnika ga je zanimala predvsem rentgenologija. Za specializacijo je dobil priložnost v soboški bolnišnici, kjer je se je tudi zaposlil in kjer se je nato kot mlad rentgenolog razdaljal tudi nam lovskim tovarišem, če smo kdaj potrebovali takšno pomoč.

V lovske vrste je vstopil marca 1969 v LD Mlajtinci in že naslednje leto opravil izpitne obveznosti pri območni ZLD Prekmurje.

Bil je član upravnega odbora LD Mlajtinci in v njem opravljal razne odgovorne funkcije neprekinjeno od leta 1974 do 2005. Leta 1980 je opravil še izpit za lovskega čuvaja in leta 1982 za lovskega tehnika, leta 2005 si je pridobil tudi naziv lovski mojster. Od leta 1980 do 2006 je bil predsednik Komisije za izobraževanje pri ZLD Prekmurje. Bil je tudi član UO pri ZLD Prekmurje, član NO pri LZS in v nekdanji Jugoslaviji delegat LZS v LZ Jugoslavije.

Za svoje vestno in dolgoletno delo v lovstvu ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in redi III. II. in I. stopnje.

Zaradi Kocjančičeve vsestranske aktivnosti v času nekdanje Jugoslavije je že leta 1984 od Lovske zveze Jugoslavije prejel srebrni znak za lovske zasluge.

Leta 2009 je bilo za Jožeta usodno, saj mu je bolezen zelo načela zdravje in ga dejansko čez noč iztrgala iz naših vrst, kajti ni mogel več prihajati med lovske tovariše, oditi v naravo, v naša čudovita lovišča.

Kot zdravnik in specialist na svojem področju je Jože Kocjančič vedno nesebično pomagal mnogim pomoči potrebnim ljudem na našem območju.

Ne morem, da ne bi omenil dejstva in naše skupne ugotovitve, da smo bili tvoji stanovski tovariši, člani zelene bratovščine, prvi med enakimi, kadar smo potrebovali tvojo po-moč, ko smo potrkali na tvoja vrata v bolnišnici. »Doktor Jože, še enkrat, hvala ti!«

Dragi Jože, v imenu LD Moravci in Zveze lovskih družin Prekmurje ter vseh drugih lovskih tovarišev se ti iskreno zahvaljujemo za trud in

vestno opravljeno delo na področju lovstva, ki ne bo nikoli pozabljeno. Ohranili te bomo v najlepšem spominu!

LD Moravci in ZLD Prekmurje
Lovska zveza Slovenije

Konec oktobra 2011 nas je pretresla žalostna vest, da nas je zapustil in odšel v svet večnosti, v svet tišine, naš lovski tovariš **Jože Šuman**. Nemo in nemoč-

no smo obstali ob tej žalostni vesti in komaj našli besede tolažbe za vse njegove domače, prijatelje in vse tiste, ki so ga poznali in z njim delili delovne uspehe. LD Lenart bo brez tebe, dragi Jože, siromašnejša; bil si namreč nepogrešljiv člen v verigi zelene bratovščine in glavni pobudnik za izgradnjo sodobnega lovskega doma.

Jože se je rodil 25. 2. 1941 v Zavrhu nad Voličino. Po končanem izobraževanju se je zaposlil v Agrokombinatu Lenart in s svojo iznajdljivostjo, voljo do dela ter veliko vztrajnostjo prevzel direktorsko mesto te organizacije.

Njegova lovska življenjska pot se je začela v naši LD, v Lenartu. Življenje, ki ga je živel, je bilo zaznamovano z velikimi življenjskimi preizkušnjami, ki so ga oblikovale v čvrsto, včasih tudi v neizprosno osebnost, še posebno v vlogi direktorja Agrokombinata Lenart in starešine LD Lenart ob izgradnji mogočnega lovskega doma v Sp. Porčiču. Vedno je znal ceniti delavnost in iskrenost. V članstvo zelene bratovščine je vstopil leta 1976, nato pa v LD vestno opravljal vse naloge in funkcije, ki so mu bile zaupane. Bil je tajnik (1977 do 1980), predsednik – starešina (1980 do 1984), predsednik gradbenega odbora za gradnjo lovskega doma in na koncu svoje lovske kariere tudi predsednik NO LD.

Najbolj smo ga lovci spoznali, ko se je požrtvovalno pridružil k organizaciji gradnje lovskega doma. Načrtnost in vztrajnost sta bili njegovi glavni vrline. Prav ti lastnosti sta bili tisti, ki smo ju pri njem najbolj cenili in zaradi katerih nam bo ostal v trajnem spominu.

Jože je za svoja požrtvovalna dela prejel številna odlikovanja, LD

Lenart pa ga je imenovala za častnega člana LD, na kar je bil zelo ponosen.

Neizmerno ljubezen do narave je izkazoval tako, da je bil kot lovec ponosen na zaupano mu poslanstvo, ki temelji na varstvu narave in divjadi. Bil je velik človek in velik lovec. Zavedal se je, da ni velik lovec le tisti, ki veliko strelja, temveč, ki zna ohranjati, ljubiti in se tudi odgovorno zaveda življenja v naravi. Zdaj, ko je odšel od nas, ga neizmerno pogrešamo.

Spoštovani Jože! Hvala ti za vsa plemenita dela, za vse, kar si dobrega storil za divjad, naravo, lovstvo in našo LD. Hvala ti za prijetne trenutke, ki smo jih smeli deliti s teboj; za vse tvoje nasvete, tudi graje in dobre misli, skratka za vse, kar nas je toliko časa povezovalo in nas družilo. Za vedno boš ostal zapisan v naših srcih in našem spominu!

LD Lenart – F. Š.

Po dolgotrajni in hudi bolezni smo se konec lanskega leta poslovili od **Adolfa Vovčaka**, dolgoletnega člana LD Dobova. Umrli je 22. 12. 2011 v 86. letu starosti.

Ado se je rodil 19. 11. 1926. Otroška leta in mladost je preživel v Brestanici. Po končani gimnaziji je odšel in Ljubljano, kjer je končal železničarsko šolo za prometnika. To delo je opravljal v Radečah, Brestanici in v Dobovi, kjer je bil nato vsa delovna leta vodja železniške postaje.

Navezanost na naravo je Ada spremljala od mladosti, zato je v lovske vrste vstopil že leta 1958, lovski izpit pa je opravil leta 1960. Zaradi veselja do lova in narave je kmalu postal priljubljen in aktiven član. V lovski družini je opravljal delo tajnika od leta 1963 do 1977, skupaj kar 14 let. Njegove odlike, kot sta bili strokovnost in odločnost, so mu bile pri tem v veliko korist. Bil je na vseh dogodkih, pa naj so bili to sestanki, delovne akcije (postavljane prež, gradnja lovske kočice) ali krmiljenje divjadi.

Za svoje delo v lovski organizaciji je prejel številna priznanja in zahvale, LZS pa ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge, redom III. stopnje.

Kljub veliki odgovornosti na de-

lovnem mestu se je Ado vključeval tudi v razne druge dejavnosti. V obdobju med letoma 1976 in 1985 je bil naš Ado med redkimi lovskega tehnikami v Posavju. Zelo rad je imel tudi glasbo, igral je pri godbi.

Presunljivo je bilo slovo posavskih praporščakov njemu v zadnji pozdrav, ko so zadoneli zvoki registov, ki jih je tudi on vodil. Bil je pobudnik in ustanovni član Dobovskih registov.

Dragi Ado, hvaležni smo ti za družjenje in prijateljstvo, ki si nam ga izkazal kot človek in lovec.

Od Ada smo se poslovili na dobovskem pokopališču. Lovskega tovariša smo z vsemi častmi pospremili k zadnjemu počitku. S klobukov smo mu poklonili večje in se še zadnjič poklonili njegovemu spominu.

LD Dobova – Z. P.

Člani zelene bratovščine iz LD Žabnik - Obrov smo nenadoma ostali brez **Stanislava Vatovca**, spoštovanega starešine, uglednega lovca in velikega ljubitelja narave, ki je umrl 23. 4. 2012.

Njegova življenjska pot se je začela 29. 10. 1949 v brkinski vasi Male Loče, kjer je odraščal, si ustvaril družino, uredil domačijo in tamkaj vse do prerane smrti živel vzorno življenje.

Leta 1989 se je včlanil med lovce in naslednje leto uspešno opravil lovski izpit. Bil je aktiven član zelene bratovščine in navdušen lovec. Hitro je spoznal, da je za uspešno delo v lovski organizaciji in pri lovu potrebno znanje. Zato je opravil tudi izpit za lovskega čuvaja, strelskega sodnika in tudi za preglednika mesa uplenjene divjadi. Znanje je uspešno uporabljal v lovišču in ga tudi prenašal na druge člane LD. Njegove organizacijske sposobnosti so prišle do izraza zlasti, ko je kot gospodar LD (2006 in 2012) uspel urediti lovišče po vseh standardih lovske stroke. To je bilo zagotovo obdobje, ko je LD, zahvaljujoč prav njegovemu delu, napravila nov kakovosten premik v dojamjanju novih gojitvenih smernic, sodobnem vodenju evidenca odstrela in urejanja lovišča. Letos je bil ponovno izvoljen za starešino LD. Kot dober poznavalec lovskih razmer na širšem območju je bil leta 2008 izvoljen tudi v Upravni odbor Lovske zveze Slovenije. To častno in odgovorno funkcijo je, tako kot tudi članstvo v izvršilnem odboru LUO, vestno opravljal vse do svoje nenadne smrti.

Stane je za svoje delo v lovski organizaciji prejel vrsto priznanj in odlikovanj, med drugimi znak LZS za lovske zasluge in red za lovske zasluge III. stopnje.

Z vsemi lovskega častmi smo spoštovanega pokojnega zaslužnega člana in starešino pospremili k zadnjemu počitku na pokopališču v Hrušici. Žalostni zvoki lovskih rogov in strelji iz lovskih pušk so naznanili njegov zadnji pogon. Številni lovski prapori so se mu poklonili v zahvalo in slovo.

Hvala ti, Stane, za vse! Počivaj v miru v tvoji brkinski zemlji, ki si jo neizmerno ljubil in spoštoval.

LD Žabnik - Obrov – V. G.,
Lovska zveza Slovenije

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

- Aljaš Nučič, LD Adlešiči,**
* 28. 1. 1949, † 10. 4. 2012.
- Janez Janžič, LD Oplotnica,**
* 24. 9. 1934, † 20. 9. 2011.
- Anton Brglez, LD Oplotnica,**
* 14. 4. 1930, † 16. 2. 2012.
- Janko Krašovic, LD Zalec,**
* 4. 8. 1921, † 2. 3. 2012.
- Jože Novak, LD Vranksko,**
* 9. 8. 1941, † 7. 3. 2012.
- Janez Vidmar, LD Tabor,**
* 1. 7. 1938, † 26. 3. 2012.
- Stanislav Vodušek,**
LD Rogaška Slatina,
* 18. 2. 1955, † 10. 5. 2012.
- Jože Zupan str., LD Podsreda,**
* 14. 3. 1920, † 5. 4. 2012.
- Franc Zobavnik, LD Tuhinji,**
* 24. 4. 1937, † 14. 4. 2012.
- Janez Uršič, LD Stahovica,**
* 28. 3. 1945, † 17. 4. 2012.
- Anton Bohorč, LD Senovo,**
* 24. 8. 1928, † 15. 5. 2012.
- Simon Mlakar, LD Krško,**
* 2. 1. 1929, † 24. 4. 2012.
- Dušan Vodopivec,**
LD Prestranek,
* 13. 4. 1950, † 10. 3. 2012.
- Jožef Muc, LD Bukovje,**
* 31. 3. 1924, † 24. 3. 2012.

Umrlim časten spomin!

Lovsko-kinološko društvo Celje ima svoj prapor

LKD Celje je po številu članov največje LKD v Sloveniji. To si upamo trditi z gotovostjo, saj je v njem včlanjenih kar 2.080 lovcev, ki so tudi člani lovskih družin – 47 kolektivnih članic oziroma upravljavk lovišč iz Savinjsko-Kozjanske ZLD - Celje. Teritorialno sega na severu (Solčavsko) do meje z

sko pasmo nemških prepeličarjev. Slavkovo začrtano kinološko pot in vzrejo te pasme, ki ji je posvetil življenje, nadaljuje *Klub ljubiteljev nemških prepeličarjev*, ki deluje pod okriljem LKD Celje in ima prav tako sedež na Cankarjevi 6 v Celju. V obliki prirejanja lovsko-kinoloških prireditev (PNZ, UP, VUP, DUT, telesna ocenjevanja zunanosti, tečaj šolanja vodljivosti, kinološki dnevi ...) se je naše društvo zelo približalo potrebam svojega članstva in drugih ljubiteljev

Predstavitve vseh darovalcev trakov in žebličkov

Prapor LKD Celje je razvit ... Zaobljuba praporščaka Milana Pungerskega.

Avstrijo, na jugu (Obso telje) pa do meje s Hrvaško. LKD Celje je bilo ustanovljeno leta 1979 kot prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje članov lovskih družin, predvsem lovcev - vodnikov lovskih psov in drugih ljubiteljev lovskih psov, ki združujejo in povezujejo svoje interese v tem LKD na nepridobiten način. Že takrat so v svoja pravila zapisali, »da LKD razvija in vzpodbuja interese za vzrejo, šolanje in uporabo lovskih psov kot obvezo pri izvajanju lova, v skladu z veljavno zakonodajo, ter usmerja razvoj lovske kinologije z uvajanjem tistih vrst lovskih pasem, ki so glede na značaj lovišč lovskih upravljavcev na tem območju najprimernejše«. Prav je, da se ob tej priložnosti spomnimo tudi prvega predsednika LKD - Celje, **Mirka Confidentija**, in ustanovnih preminulih članov vodstva: pokojnih **Slavka Kovača**, **Jožeta Pangerla**, **Silva Pavlinca** ter še živelih članov **Ludvika Brenčeta**, **Jožeta Urleba** in predsednika nekdanjega NO in aktualnega predsednika LKD **Bogomila Udovča**. O Slavku Kovaču zgovorno priča Slovenska zgodovina lovske kinologije, saj je imenovani prvi pripeljal iz Nemčije k nam lov-

Govor predsednika LKD Celje Milana Udovča

lovskih pasem psov, pa tudi članom drugih kinoloških društev, ki radi prihajajo v našo družbo. Odprti smo za vse zainteresirane ljubitelje lovskih pasem psov, kar se odraža tudi v zadostnem članstvu, ki ga zastopajo tudi vodniki - nelovci.

Ob 33-letnem obstoju društva se je porodila ideja o že prej omenjenem simbolu, kar prapor društva nedvomno je. Nekdaj je prapor pomenil zgolj zastavo na splošno, poleg tega pa tudi sim-

bol manjše vojaške enote, čeprav prapore poznamo še iz časov Rimskega imperija. Dandanes ima domala že vsako društvo svoj prapor, na katerem so predstavljeni njegovi glavni simboli, ki so tesno povezani s simboliko lastnika, in ga uporabljajo pri slavnostnih dogodkih, za predstavitev društva, na pogrebih in ob praznikih. In »ideja je meso postala«.

Po aktivni vključitvi določenih članov UO LKD Celje, po poslanih prošnjah za donatorske prispevke za nakup trakov in zlatih žebličkov ter po izbiri izdelovalca prapora smo zbrali sredstva lovcev in upravljavk lovišč (kljub recesiji in manjšemu proračunu). Sredstva smo zbrali v obliki 21 trakov in nabavi več kot sto zlatih žebličkov. Izdelovalec prapora – Iz-

por namreč poseblja društvo. Ta dogodek smo doživeli 28. maja letos na Rinki pri Žalcu s pomočjo članov LD Žalec na čelu s starešino **Jankom Stebernakom** na prireditvenem prostoru pred lovskim domom. Tisti dan je bilo tudi tradicionalno ocenjevanje psov lovskih pasem (priređitelja LKD Celje), tako da so se dogodka udeležili tudi vodniki s štirinožnimi tovariši. *Štajerski rogisti* pod vodstvom **Viktorja Kovača** so v pomlajeni ekipi zaigrali v čast razvija. Povezovalec programa, Janez Šumak, sem pozdravil vse goste in druge prisotne, nato pa besedo predal predsedniku društva Bogomilu Udovču, ki je v pozdravnem govoru orisal »prehojeno« pot našega društva. Ob igranju rogistov sta predsednik B. Udovč in boter prapora

Odprte v kinološkem duhu. Sledila je predstavitev šolanja vodljivosti psov v LKD CE.

delovanje vezenin in kovinsko pasarstvo, Vidmar iz Tacna – je s podpredsednikom LKD Celje, **Janezom Šumakom**, izdelal edinstveni unikat, ki ga bomo s ponosom radi pokazali oz. predstavili.

Prvo razvije prapora je za vsa društva poseben dogodek, ki ga spremlja slavnost – pra-

Miran Vedenik (LD Prebold) razvila prapor in ga predala v čuvanje praporščaku **Milanu Pungersku**, ki se je svečano zaobljubil, da bo častno in skrbno varoval ter nosil prapor LKD Celje! Nato je sledilo slavnostno pripenjanje trakov darovalcev in branje seznama vseh darovalcev trakov in zlatih žebličkov,

ki so, kot zanimivost, na drogu oblikovani v obliki pasje glave. Vse prisotne sem pozdravil tudi imenu LZS, v imenu KZS pa **Aleksander Svetelšek**. V imenu SK ZLD - Celje jim je dobrodošlico zaželel **Avgust Reberšak**, poslanico pa je izrekel tudi predsednik LKD Koroške **Marjan Kodrun**, ki je pohvalil zgledno sodelovanje koroškega in celjskega LKD! Prisotna sta bila tudi predsednika LKD Zasavje **Dare Grošelj** in LKD Maribor **Anton Selinšek**. Slavnostno razviti smo končali z glasbo rogov in podelitvijo odlikovanj KZS, srebrnih ter zlatih znakov KZS zaslužnim kinologom. Končni poziv je bil namenjen pogostitvi udeležencev s srnjakovim golažem (meso sta darovali LD Mozirje in LD Vransko), ki ga je skuhal **Karli Cizej**.

Praznovanje smo nadaljevali s prikazom vodljivosti šolanih psov sedemnajstih vodnikov, ki so obiskovali tečaj in uspešno opravili tudi izpita VP-1 in VP-2. Predstavitve je vodil **Anton Savorgnan**, s strokovnim komentarjem pa je uspehe vodnikov in psov potrdila še voditeljica tečaja **Jožica Metelko Kraševc**. Ob zaključku so vodniki štirinožcev prejeli velik aplavz. Zato verjamemo, da se kinologija ob tem, kar so videli številni obiskovalci, vsaj pri nas na Celjskem širi! Sledilo je ocenjevanje zunanosti lovske pasme, ki se ga je udeležilo več kot 60 vodnikov z lovske pasme.

Janez Šumak,
podpredsednik LKD Celje

Brak-jazbečarji iz Borisove vzreje pomembni pri vzreji matičnih avstrijskih vzrejnih linij

Prvič sva se srečala že pred desetimi leti na Državni uporabnosti preizkušnji alpskih brak-jazbečarjev na Ponikvi pri Šentjurju, pa tudi pred nedavnim. Pred menoj je bil možak strogega pogleda. Postava, oblačila in pogovor z njim so izdajali izkušenega lovca in vodnika lovske pasme. Ko sva na njegovo pobudo spregovorila in vzpostavila prvi neposreden stik, je pogovor stekel, seveda o kinologiji v nedogled ...

»Ja, mi lovci v Pivki imamo pa to nareto taku ...« mi je začel odločno razlagati svoj pogled na

problematiko. Nobene strogosti, nobenega vsiljevanja, le topel pogovor dolgoletnega lovskega kinologa.

Tudi zadnja leta, ko sem pozornije spremljal njegovo vzrejo alpskih brak-jazbečarjev v psarni *Petelinski*, sem ugotovil, da je **Boris Dolenc** (po domače Črmelak) pravzaprav prava slovenska legenda na področju vzreje te uporabne in izrazito delavne pasme lovske pasme, ki sodi predvsem v večje, »profesionalne« lovske roke.

Na ponovni obisk k Borisu

Foto: J. Šumak

Amor na znaku matičnega društva Dachshbracke Verein

v Petelinje pri Pivki sva se odpravila z **Ivanom Kolarjem**, kinološkim prijateljem, lepega spomladanskega jutra. Tudi Ivan je lastnik psarne alpskih brak-jazbečarjev – *Kovaške* (pri Slovenski Bistrici), zato so ga zanimali Borisove izkušnje.

Brak-jazbečarja so že v antiki uporabljali za lov. Ali se je tedaj imenoval drugače, ne vemo, so pa bili ti psi po videzu zelo podobni zdajšnjim. V 19. stoletju so jih poklicni lovci prestolonaslednika Rudolfa von Habsburga iz krajev Muerzsteg in Ischl vodili s seboj na lovska potovanja v Egipt in Turčijo. Leta 1932 je krovna Kinološka zveza Avstrije alpskega brak-jazbečarja s pogorja Erzgebirge priznala kot tretjo pasmo psov barvarjev (krvosledcev). Leta 1975 je FCI izvornost pasme prisodila Avstriji. Od tistega leta poznamo tudi uradno ime pasme – alpski brak-jazbečar. Leta 1991 je FCI pasmo uvrstila v posebno sekcijo krvosledcev. Alpski brak-jazbečar je vzdržljiv pes, odporen tudi proti slabim vremenskim razmeram, primeren pa je predvsem za gorske lovce. Uspešno ga uporabljajo predvsem za iskanje obstreljene parkljaste divjadi,

po potrebi pa tudi za gonjo zajcev in lisic (brakade), V zdajšnjem času se bolj kot nekdanje odlično izkazujejo tudi pri lovih na divje prašiče.

Za delo v lovišču morajo psi opraviti preizkus naravnih zasnov, preskus sledenja ter gonje zajca, lisice in opravili naj bi uradno preizkušnjo v delu po umetni krvni sledi.

Boris in njegova žena Mira, ki podpira štiri stebre psarne *Petelinske*, sta naju veselo sprejela in odpeljala k ograjenemu prostoru, kjer domujejo: dva ple-

čini dokaj nezaupljivi. Naju z Ivanom so opozarjali z glasnim laježem, ki je izdajalo, da sva na njihovem ozemlju.

Boris Dolenc nama je razložil, da se je že kot 13-letni deček srečal z alpskimi brak-jazbečarji, ko je imel doma psičko Piko, ki jo je stric redno vodil na lov. Bila je odlična na sledi in pri gonji divjih prašičev. Njegova otroška igra s psom se je z leti odraščanja postopoma spremenila v začetke vzreje te pasme in poskuse njene praktične uporabnosti. Službene zadolžitve so Borisu – po odsluženem vojaškem roku – precej omejevale veselje do vzrejanja te pasme. Leta 1974, ko je opravil lovski izpit (bil je član LD Pivka), si je nabavil psičko Dumo, naslednje leto pa še psičko Brinko. V tistem času je prav on, to zdaj lahko potrdimo z vso gotovostjo, zaoral ledino vzreje alpskih brak-jazbečarjev v Sloveniji. Njemu podobnih kinologov ali vsaj privržencev te pasme ni poznal, je pa ob priložnostih druženja na kinoloških prireditvah, uporabnostnih preizkušnjah ipd. kmalu spoznal zdaj že starosti slovske lovske kinologije – **Lojzeta Mlakarja** in **Jožeta Vestra**. Še dandanes so ostali veliki osebni prijatelji, ki so vsaj tedensko v stiku. Skupaj »predebatirajo« zdajšnjo lovsko-kinološko strokovno problematiko. Boris mi je zaupal, da se pri 68-tih počuti še dovolj krepkega in se pohvali, da je od leta 1976 vzredil gotovo več kot 40 legel. Pasje mladičke je oddal (po zaslugi razstavljanja svojih psov na pasjih razstavah) tudi v sosednje države – predvsem v Avstrijo, na Češko, Slovaško, v Nemčijo, Švico, Italijo in celo na Finsko.

Sodeluje s kinologi v matični domovini alpskega brak-jazbečarja in člani njihovega pasem-

Vzorno urejena psarna *Petelinska*

skega združenja *Dachbracke verein*. Tam je Borisova psarna *Petelinska* dosegla zavidanja vreden sloves in tudi vzrejne dosežke, saj so psi iz njegove vzreje vpeljeni v vzrejo mnogih avstrijskih vzrejnih linij. Preprosto: brez genetskega materiala iz psarne *Petelinske* očitno tudi tam ne gre! To dokazuje tudi potrjen podatek, da ima avstrijsko združenje *Dachbracke verein* v svojem zaščitnem znaku upodobljen lik glave plemenjaka *Amorja*, ki se je skotil v Borisovi psarni *Petelinski*!

»Dobro izšolan alpski-brak jazbečar«, poudarja Boris, »je pri delu odličen kratkonogi gonilč, ki zna večše 'preklopiti' delo s toplega sleda zdrave divjadi, na delo (zasledovanje) po hladnem krvnem sledu ranjene divjadi.« Seveda pa je za to potrebno: čas, šolanje in izkušnje.

Šele leta 1990 se je Boris začel posebej zanimati tudi za delo po krvni sledi s temi psi, da bi

državnih ter mednarodnih šampionatov, razstav, uporabnostnih preizkušenj v delu alpskih brak-jazbečarjev ter v delu po krvni sledi. Leta 1990 je bila psica *Brinka* mednarodna prvakinja v lepoti in delu, leta 1990 je bil *Brin* mednarodni prvak v lepoti in delu, *Aga* leta 1996 slovenska prvakinja v delu, *Drina* je bila leta 2003 (Bratislava) svetovna prvakinja in tudi evropska prvakinja v lepoti, prejela je tudi BOB, CAC in CACIB. Leta 2003 in 2004 je prejela naslov CACA – Österreichischer Kynologenverband. *Drina* je bila leta 2007 mednarodna prvakinja v lepoti in delu.

Skratka, Boris je s svojimi psi dosegel tudi pet naslovov CACIB (kandidat za mednarodnega prvaka v lepoti), dvakrat je bil prvak pasme – BOB, 1x R-CACT-SLO, 6x CAC SLO itn. Veliko vzrejnih uspehov!

Omeniti moramo še Borisovo nesebično in aktivno delo v

Foto: A. Siražinar

Fotografija s končnega izbora najboljših psov razstave Snežnik 2012: 1. mesto: koker španjel Anthony Shoenez, lastnik Milan Kranjc, Maribor; 2. mesto: mali modri gaskonski gonilč Ayala - Simba, lastnik Iztok Tomšič, Kočevje; 3. mesto: nemški kratkodlani ptičar Maj Adin dom, lastnik Vlado Sofronievski, Tržič.

Za delo na lovsko-kinološkem področju je KZS Dolenca odlikovala s srebrnim in zlatim znakom za kinološke zasluge, lani pa je prejel red KZS II. stopnje.

Čas hitro beži; od takrat, ko je Boris pripeljal k hiši psico *Dumo*, je minilo skoraj 38 let. *Pika*, ki jo je imel pri trinajstih, tudi ni pozabljen. Ogromno je še dogodkov v spominu tega kinologa, ki so še kako živi. Priznal je, da ga psi še vedno naučijo kaj novega ... S posebnim žarom v očeh o svojih izkušnjah rad pripoveduje poslušalcem v značilnem narečju svojih krajev, zato sem ter tja človek kakšne besede ne razume dobro. Zato pa dobro razumemo lovsko-kinološki jezik in zanesenjaštvo, v katerem smo si vsaj nekateri med seboj prav blizu z Borisom.

Janez Šumak,
mednarodni kin. sodnik,
predsednik Komisije LZS za
lovsko kinologijo

Razstava CAC - Snežnik 2012

Na lep pomladni dan, 28. aprila 2012, je imela slovenska lovsko kinologija svoj praznik. V senci snežniških gozdov in idiličnega gradu je bila, tokrat tam prvič, **Državna razstava psov lovskih pasem**. Zbralo se je 150 vodnikov s psi iz petih držav in lahko smo občudovali predstavnike kar 38 različnih pasem lovskih psov.

Dan se je začel slovesno, z odprtjem in pozdravnimi nagovori predsednika KZS mag. **Blaža F. Kavčiča**, predsednika

LZS mag. **Srečka F. Kropeta** ter župana Občine Loška dolina **Janeza Komidarja**. Nato je sledila predstavitev kinoloških sodnikov, LPZ *Martin Krpan* in *Notranjski rogisti* pa so poskrbeli za res lep kulturni program in dali otvoritveni slovesnosti prav poseben čar.

Pasji lepotci so se predstavili **Francu Svetcu**, **Darku Grošlju**, **Marku Opeki** in **Mariji Kavčič**. Po besedah sodnikov je bila kakovost predstavljenih psov na res visoki ravni.

Najlepši med najlepšimi so se še enkrat pomerili med seboj na zaključnem delu razstave, kjer so dosegli naslednje rezultate (glej preglednico).

Tudi za gledalce je bilo dobro poskrbljeno, saj je vzporedno z razstavo potekal prikaz dela psov krvosledcev in jamarjev, za kar je poskrbel **Mihael Skerl s Forum - Lov**. Dogajanje na razstavnem prostoru je odlično povezoval **Tomaž Burazer**, od katerega smo lahko izvedeli kup zanimivosti. V gradu *Snežnik* pa je bila postavljena razstava čudovitih fotografij fotografske sekcije *Forum - Lov* na temo Lovski pes. Lahko smo si ogledali polharski muzej v gradu, pa tudi vodeni ogledi snežniškega gradu niso nikogar pustili ravnodušnega.

Naj na tem mestu izrečem še pohvalo in iskreno zahvalo ekipi LKD Cerknica: **Andražu**, **Heleni**, **Mateju** in **Marku**, ki so tak dogodek organizirali prvič in pokazali ter dokazali, da Notranjci znajo in zmorejo res odlično pripraviti tudi tak kinološki spektakel. Predvsem pa iskrena hvala naši Jelki za vso

Boris si ne zna predstavljati vzreje brez pomoči žene Mire.

pripomogel k rezultatom skupine, ki se je prav takrat začela ukvarjati z organizacijo krvosledništva v Sloveniji. Bil je med pobudniki za enotne smernice dela vodnikov z izšolanimi in že večšimi krvosledci, zato je tudi LZS predlagal pisno vodnje evidence iskanj obstreljene oz. ranjene divjadi. Leta 1993 je obrazec zaživel na LZS v obliki knjižice *Dnevnik vodnika krvosledca*. Boris nama je pokazal vse njegove doslej izpolnjene dnevniške iskanj odtlej in vse do danes. Ocenjuje, da jih je opravil z vsemi svojimi psi blizu 700.

Preddverje hiše, v kateri prebivata Boris in njegova žena *Mira*, je natrpano s kinološkimi priznanji, pokali, medaljami, plaketa mi s tekmovanj, prvenstev in z

okviru **LKD Postojna**, kjer se je izkazal tudi pri delu v organih tega društva: v nadzornem odboru in disciplinski komisiji, pa tudi na terenu, pri vzreji in vzgoji ter šolanju lovskih psov in pomoči njihovim vodnikom. Motijo ga nepravilnosti pri vzreji, ki bi lahko povzročile nepredvidljive posledice, ki se izražajo predvsem v napakah (hibah) pasme (npr. prevelika plečna višina glede na predpisan standard, krive sprednje noge, netipičnost glave in telesa). Zato je že večkrat odločno protestiral pri vzrejni komisiji za alpske brak-jazbečarje, ki nima dobre kontrole. Zaupal mi je, da njegova opozorila še vedno niso dovolj spoštovana, vendar zagotavlja, da bo pri njih vztrajal.

FCI III:				
Mladi:				
1.	29	Brin	nemški lovski terier	Bogomir Šikonja, Črnomelj
Celotna skupina:				
1.	37	Cunnings Disco Mix	valizanski terier	Karmen Zahariaš, Ljubljana
2.	149	Winter's Tale Thunderstorm	terier parson russel	Miran Rojko, Voličina
3.	34	Asta	nemški lovski terier	Darko Pungeršič, Šmarješke Toplice
FCI IV:				
Mladi:				
1.	23	Kylanpoulen Kasila	resasti jazbečar	Stane Lesjak, Litija
Celotna skupina:				
1.	17	Atlas	resasti jazbečar	Milan Bauer, Kočevska Reka
2.	15	Bor Čermeljev	kratkodlaki jazbečar	Julij Skubic, Črnomelj
FCI VI:				
Mladi:				
1.	88	Asta	resasti istrski gonič	Drago Mazij, Cerknica
2.	74	Njata Thabiti Tshaka	rodezijski grebenar	Nemanja Lubarda, Velenje
3.	47	Centa iz Črnomlja	hanoveranski barvar	Janez Šumak, Šmartno ob Paki
Celotna skupina:				
1.	58	Ayala - Simba	mali modri gaskonjski gonič	Iztok Tomšič, Kočevje
2.	74	Njata Thabiti Tshaka	rodezijski grebenar	Nemanja Lubarda, Velenje
3.	46	Astor	Hanovrski barvar	Janez Kaplja, Moravče
FCI VII:				
Mladi:				
1.	89	Maj Adin dom	nemški kratkodlaki ptičar	Vlado Sofronievski, Trzič
2.	101	Car iz Razgledne	kratkodlaki vajmarčan	Rok Jezernik, Celje
Celotna skupina:				
1.	89	Maj Adin dom	nemški kratkodlaki ptičar	Vlado Sofronievski, Trzič
2.	120	Seterday Fiona	irski seter	Mojca Novak, Ljubljana
3.	109	Beni Bob od Vlačiča	bretonski ptičar	Martin Kraševac, Metlika
FCI VIII:				
Mladi:				
1.	1	Tak od Šolnovih	angleški špringer španjel	Alojz Šoln, Brezovica pri Ljubljani
2.	124	Velvetline's Zoom Zoom	labradorec	Mateja Štimpf, Rogaška Slatina
3.	9	Molly	nemški prepeličar	Bojan Jurjevčič, Stari trg pri Ložu
Celotna skupina:				
1.	141	Anthony Shoenez	angleški koker španjel	Milan in Tatjana Kranjc, Maribor
2.	138	Ronraj Break Every Rule	gladkodlaki prinašalec	Mateja in Miha Lomšek, Šmarje pri Jelšah
3.	135	July	labradorec	Paola Corradini, Italija
BIS junior:				
1.	89	Maj Adin dom	nemški kratkodlaki ptičar	Vlado Sofronievski, Trzič
2.	1	Tak od Šolnovih	angleški špringer španjel	Alojz Šoln, Brezovica pri Ljubljani
3.	29	Brin	nemški lovski terier	Bogomir Šikonja, Črnomelj
BIS:				
1.	141	Anthony Shoenez	angleški koker španjel	Milan in Tatjana Kranjc, Maribor
2.	58	Ayala-Simba	mali modri gaskonjski gonič	Iztok Tomšič, Kočevje
3.	89	Maj Adin dom	nemški kratkodlaki ptičar	Vlado Sofronievski, Trzič

pomoč, nasvete, potrpljenje in podporo!

Takih dogodkov, kjer v prijetnem vzdušju poklepetamo, izmenjamo izkušnje in obudimo spomine, kjer srečamo stare znance in prijatelje ter sklepamo nova poznanstva, je v slovenski lovski kinologiji premalo. Vse prevečkrat se pokaže zapiranje v ozke kroge, od koder je »pogled

na sosedovo dvorišče« nezaželen ali vsaj pospremljen z nezaupanjem in iskanjem navideznih sovražnikov. Tokratna razstava je bila korak k strpnemu dialogu in odprtemu druženju, zato smo bili vsi – udeleženci, organizatorji in gledalci – trdno odločeni, da se ob letu osorej znova srečamo.

Andreja Strajnar

Tudi napake je treba samokritično priznati ...

V ponedeljek po lovu mi je ostalo še nekaj časa za miselno analizo nedeljskega lova na malo divjad in vsega tistega pozitivnega in tudi negativnega, kar se je dogajalo na lovu 18.

12. 2011. Glede samega lova je treba zapisati, da je potekal tako, kot ga znamo pripraviti in opraviti lovci z dolgoletnimi izkušnjami. Zasluga za to v največji meri velja vodji lova **Ivanu**, ki je lov načrtoval in ga je ob naši poslušnosti tudi dobro izpeljal. Tako je bilo tudi tistega dne. Zahvala za zadnji pogon pa velja našemu lovskemu tovarišu **Alojzu Giderju - Lujzku**, kot ga kličemo tovariši v **LD Tišina**. A celotna zgodba o zadnjem pogonu na njegovi domačiji na Petanjcih ne bi bila tako prijetna brez vsestranske pomoči gospodinje **Vere**, Lujzekove življenjske sopotnice.

Glavna nit moje zgodbe, povezane z Lujzkom, pa se tu komaj začne. Lovski tovariš Lujzek je namreč leta 2011 v naši LD Tišina uplenil prvega jelena, ki je padel v 60-letnem obstoju naše LD. To, da je uplenitev jelena uspeła najprej njemu, ni nobeno čudo. Kljub njegovim več kot sedmim križem je naš Lujzek še vedno v dobri psihofizični kondiciji. Pošten do vseh, do mere hudomušen in šegav je naš lovski prijatelj vedno najraje oblečen v zelena oblačila in z nerazdružljivim zelenim klobukom na glavi. Je lovec tiste sorte, ki prijateljem rad pove, katera preža je potrebna opravila.

Avgustovska vroča in soparna nedelja je bila, 20. 8. 2011, ura skoraj že 22., ko je zazvonil telefon in me je vodja revirja **Herman** vprašal, kaj sem uplenil, ker je pravkar slišal strel. Povedal sem mu, da jaz ničesar, ker me sploh ni doma, da sem pri svakinji na družinski zabavi. Nekaj minut pozneje je telefon ponovno zazvonil in na drugi strani sem zaslišal nekoliko nerazumljiv in zmeden glas mojega lovskega prijatelja Lujzeka. Iz pogovora sem lahko razbral, da je na nekaj streljal, pa mu ni ostalo v vidnem polju in da bo treba naslednji dan iskati s psom. Po krajšem pogovoru sem le ugotovil, da je Lujzek streljal na jelena, ki mu ni padel v ognju oziroma se je po strelu umaknil v goščavo, manjši gozd. Povedal mi je še, da je po njegovi oceni jelen zadet. Dogovorila sva se o mestu in uri, kjer bi se srečala naslednji dan.

V revirju Kupšinci (po domače na Cigutovem travniku) smo se dobili jaz s svojim psom, **Giderov Lujzek**, vodja revirja **Herman** in lovski čuvaj **Vinko**.

V nekaj minutah smo se dogovorili o načrtu iskanja obstreljenega jelena. Na domnevem nastrelu je moj Aro takoj začel slediti v gozd in nekaj deset metrov po gozdu v smeri gozdne ceste v nasprotno smer od nastrela. Ponovno sva se s psom vrnila na nastrel, ki ga je pes natančno preveril in začel slediti čez travnik, širok okrog 200 metrov, proti drugemu delu gozda. Lujzek me je potolažil, da pes sledi točno tam, kjer so se po strelu umikali trije jeleni. Takoj za tem sem že opazil za psom, ki je sledil na jermenu (od nastrela smo bili oddaljeni okrog 100 m), prve kaplje krvi. To je bila neizpodbitna ugotovitev, da je bil prejšnji večer jelen zadet. Ko sva prišla s psom okrog 100 metrov v globino gozda, sem opazil že večje madeže krvi. Sledila sva še kakih 150 metrov, ko mi je Aro z obnašanjem nakazal, da bi bil jelen lahko nekje v bližini, zato sem ga spustil z jermenom. Počasi je odšel naprej po gozdu in se podal desno v nasad sončnic in koruze. Nekaj časa sem še počakal na mestu, kjer sem psa sprčil; seveda v pričakovanju, da se bo Aro oglasil z laježem. Vendar nisem dočakal nič od tega. Prešinilo me je, če je Aro morda že pri mrtvem jelenu. Zato sem pričakoval, da se bo vrnil in mi pokazal, kaj je našel. Na žalost tudi s to domnevo ni bilo nič. Aro se je sicer vrnil, vendar na noben način ni pokazal, da bi kaj našel. Ugotovili smo, da ga je prej verjetno zmotila srnjad, ki je prečkala sled ranjenega jelena, pa je Aro potegnil za srnjadjo. Ponovno sem ga dal na sledni jermen, da bi nadaljeval s sledenjem. Iz gozda sva prišla spet na prej omenjeno cesto, ki deli gozd na dvoje. Tam sem na kamnu ponovno našel manjšo kapljo krvi. Od tam naprej pa je krvavitev ranjenega jelena skorajda prenehala. Tistega dne, okrog 9. ure zjutraj, je bila temperatura zraka že okrog 27 stopinj in v zraku ogromno vlage. Zato sem se odločil, da bom Ara nekoliko ustavil, da si bo odpočil. Po kakšnih 15 minutah, ko je popil svežo vodo, sva spet nadaljevala po drugem delu gozda. Na sledi, po kateri je vlekel Aro, nisva našla nobene krvne sledi več. Naposled nas je pes pripeljal do gostega in dokaj močvirnega predela gozda, kjer sem na relativno razmočenih oziroma mokrih tleh opazil stopinje več jelenov. Od tam naprej smo bili vsi skupaj neuspešni. Po nekajminutnem posvetovanju sem na

pomoč za iskanje po telefonu poskušal priklicati kar dva lovška iskalca ranjene divjadi, vendar neuspešno. Noben ni bil dosegljiv.

Zakaj z iskanjem po nekajurnem odmoru ali tudi naslednji dan nismo nadaljevali, preprosto ne znam odgovoriti. Konec te zgodbe je bil, da strelcu na jelena trofeja (rogovje) visi na steni, meso pa ni bilo več uporabno, ker smo ga našli šele čez nekaj dni zgolj po naključju. Povedati želim (poleg zgodbe o prvem uplenjenem jelenu v naši LD), da imam še vedno velik občutek krivde, ker s psom tistega dne nisva našla jelena. Tudi vem, da sem storil dve ali tri napake, ki jih nikakor ne bom več napravil pri iskanjih. Prva je, da bi moral svojemu psu, ko sva prišla na nastrel, zaupati in mu slediti po gozdu, ker bi me kmalu pripeljal prav do mrtvega jelena. Druga velika napaka je bila, da bi moral vztrajati in po nekajurnem počivanju še istega dne nadaljevati z zasledovanjem. Tretja, prav tako moja velika napaka pa je bila, da bi moral biti bolj vztrajen in z iskanjem nadaljevati še naslednji dan. Dejstvo je tudi bilo, da od lovskih tovarišev, ki so tisti dan sodelovali pri iskanju, nisem imel prav velike moralne podpore ali spodbude. Vse to so moje neizpodbitne lastne ugotovitve, do katerih sem prišel po daljšem času in ki jih bom v prihodnje upošteval. Lovski tovariš, ki je streljal na jelena, mi je dolgo za tem povedal, kaj je moj Aro storil na dan iskanja, ko smo se vsi skupaj vračali po travniku do avtomobila in v smeri nastrela (vendar smo prihajali iz nasprotno smeri). Odkrito mi je povedal, da je Aro skoraj na istem mestu takrat začel s travnika slediti v gozd, pa sem ga le jaz odvrnil od take namere. Ranjeni jelen se je v polkrogu na razdalji okrog 2 km vrnil nazaj skoraj do nastrela in tam omagal ... Nauk drugega dela zgodbe je, da je treba psu, ki išče, vedno povsem zaupati in da mora le pes voditi iskanje, četudi je prisotnih več lovec. Resnici na ljubo je treba zapisati, da smo velikokrat iskalci in sodelavci »bolj papeški od papeža«. Le štirinožni iskalec je namreč tisti, ki ve, kaj bo s svojim psom počel, in le on je tisti, ki bo določal način reševanja naloge, če želimo, da bo iskanje uspešno.

V omenjenem primeru tega ni bilo. Na koncu zgodbe si dovolim omeniti še, koliko grdih in neutemeljenih pripomb na račun

kakovosti psa in mojega iskanja sem moral zaradi tega primeru slišati (seveda posredno, iz drugih ust), o čemer so me, še preden sem se začel ukvarjati s krvosledništvom, opozorili drugi iskalci. Hvala boginji Diani, da tega ne razume moj pes, kajti velikokrat za neuspeh ni bil glavni krivec. Tisti pa, ki to zvrst dejavnosti dobro poznajo, vedo, da so taka iskanja lahko le 60 % uspešna in da 100 % uspeha ne dosega noben. V tolažbo mi je

tudi, da take izjave dajejo lovci, ki se na ta del lovske dejavnosti bore malo spoznajo in so slepo prepričani v svoje nezmotljive in izjemne strelske sposobnosti. Res pa sem žalosten in mi je zelo nelagodno, ker ranjenega jelena nisem uspel najti prav v svoji LD in svojemu lovskemu tovarišu – iskrenemu prijatelju. Upam, da bova z mojim Arom imela v nadaljnjih iskanjih več sreče in da ne bova ponavljala napak.

Iztok Trček

Predvidena legla lovskih psov

Lovski terierji (SLRLt):

O: 5/I, m: 5/I, 20. 5.,
Stanko Lihtenvalner,
Ilovci 15,
2275 Miklavž pri Ormožu.

Kratkodlaci jazbečarji (SLRJk):

O: 5/I, m: 3/II, 6. 6.,
Stanko Mumel,
Lehen 47, 2363 Podvelka.

Brandel braki (SLBrb):

O: 5/I, m: 4/I, 28. 5.,
Andrej Kos,
Sp. Javorje 11,
2393 Črna na Koroškem.
O: 5/I, m: 4/II, 2. 6.,
Marjan Dajčman,
Kal 21, 8333 Semič.
O: 5/II, m: 4/I, 4. 6.,
Emil Vičič,
Harije 75, 6250 Il. Bistrica.
O: 5/I, m: 4/II, 22. 6.,
Tomaž Krampelj,
Prazniki 1, 1311 Turjak.
O: 5/II, m: 5/I, 25. 5.,
Peter Premru,
Predjama 45/a, 6230 Postojna.

Istrski kdl. goniči (SLRGik):

O: 5/I, m: 3/II, 22. 6.,
Silvester Benčina,
Višnje 23/b, 5273 Col.
O: 5/I, m: 5/I, 21. 5.,
Janko Logar,
Pod bregom 2,
2380 Slovenj Gradec.

Posavski goniči (SLRGp):

O: 5/I, m: 5/I, 21. 5.,
Nenad Mihunovič,
Marin Dol 20, 8341 Adlešiči.

Vestfalski brak-jazbečarji (SLRWbj):

O: I/I, m: I/I, 2.6.,
Jožef Erhatic,
Dornavska cesta 18, 2250 Ptuj.

Hanovrski barvarji (SLRHb):

O: 5/II AB- GP I,
m: 4/II GP II., 23. 5.,
Viktor Srenšek,
Zakl 30/c, 2226 Podlehnik.

Bavarski barvarji (SLRbb):

O: 4/IB, m: 5/III, 9. 7., 3. 7.,
Zdravko Garmut,
Spodnja Kapla 35, 2362 Kapla.

Alpski brak-jazbečarji (SLRBj):

Jelenje rjavi

O: 5/I, m: 4/I, 22. 6.,
David Gazvoda,
Pečke 4, 2321 Makole.
O: 3/I, m: 4/II, 27. 5.,
Ivan Kolar,
Kovača vas 140,
2310 Slov. Bistrica.
O: 5/I, m: 5/I, 18.4.,
Franc Kogovšek,
Velika Loka 43, 1290 Grosuplje.

Italijanski resasti goniči (SLRIGr):

O: tuj plemanjak, m: 5/I, 21.6.,
Boris Kržišnik,
Čekovnik 41, 5280 Idrja.

Kdl. madžarska vižla (SLRMVkl):

O: 5/ZP-224-II, m: 4/ŠPP, 24.7.,
Anton Markelj,
Brezje 78/a, 4243 Brezje.

Zlati prinašalci (SLRGR):

O: 5/I-PNZ, m: 5/I-TP-R, 10.6.,
Aleš Kreševič,
Račice 62, 6244 Podgrad.

Labradorski prinašalci (SLRLR):

O: 5/II, m: 5/PNZ-37,
m: 5/I-LP-R-180, 26. 6.,
Jože Bauman,
Vukovski Vrh 8, 2221 Jarenina.

Koker španjeli (SLRKš):

O: 5/I, m: 4/I, 5. 7.,
Viktor Pušnik,
Ribnica 9/a,
2364 Ribnica na Pohorju.

Špringer španjeli (SLRšš):

O: 5/I, m: 4/I, 27. 5.,
Anton Slanc,
Hočevarjeva 3, 8330 Metlika.
O: 5/I, m: 4/II, 31. 5.,
Ivan Vrbanč,
Podbočje 33/a, 8312 Podbočje.

Nemški prepeličarji (SLRPr):

Serci
O: I/I-JVP-168, UPKS-128,
m: II/I-JVP-169, 23. 7.,
Darko Časar,
Boreča 25,
9203 Gornji Petrovci.

Mali oglasi

Orožje in lovska optika

Prodaj neuporabljene **nabojnik** in odlično ohranjene **platinice** (z vijaki) za pištolo Walther PPK. Tel.: 051/271-525.

Kupim dobro ohranjeno staro **polrisanico** s priveznjenimi cevmi (biksarico). Tel.: 041/342-734.

Prodaj risanico Blaser R 93, kal. 308 Win., z montiranim str. daljnogledom Zeiss Duralit 2-8 x 42 z zasučno montažo. Platnice so olepšane z belo garavuro, cev puške je kandelirana, kopito pa je luksuzne izvedbe. Tel.: 031/306-080.

Kupim dobro ohranjeno češko MK-puško s str. daljnogledom. Tel.: 051/307-729.

Ugodno prodaj boroveljsko **tricevko**, kal. 16 - 16 / 9,3 x 72 R. Tel.: 031/464-519.

Kupim kombinirano puško, kal. 20 Mag./243 Win. ali .223 ali .222 Mag., z optiko ali brez. Puška mora biti tehnično brezhibna in natančna. Tel.: 051/461-500, Lakner.

Prodaj skoraj **novi repetirko** Remington, mod. 700 SS, kal. .300 RUM (Remington Ultra Magnum) s kompenzatorjem in športnim sprožilcem. Na Weaver montaži je na puško pritrjen str. daljnogled Burris Black Diamond 8 - 32 x 50. Dodam še 100 nabojev. Prodaj tudi **repetirko** Tikka T3, kal. .308 Win., z naprožilom, dodatnim nabojnikom, z dvojno montažo Mak in dvema streljnima daljnogledoma (Meopta R1 3 - 12 x 56 in širokokotni Leupold 1 - 4 x 20). Možnost prodaje pušk in str. daljnogledov tudi posebej. Tel.: 051/357-183.

Prodaj ohranjeno **bokarico** A. W. Wolf Suhl, kal. 12/7 x 57 R, gravirano, s str. daljnogledom ZF 6 x 24 (Suhlova montaža) in **enocevno prelamačo** Suhl, kal. .22 Hornet, s str. daljnogledom Meopta 4 x 32. Tel.: 041/791-982.

Zaradi bolezni prodaj repetirno risanico, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom Hako in optično piko Luger. Puška ima novo böhlerjevo cev in novo kopito. Tel.: 070/870-321.

Prodaj kratko karabinko s polnim oblesjem, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom Zeiss 3 - 12 x 50 (1.800 €) in **PAP - CZ**, kal. 7,62 x 39 (800 €). Tel.: 041/515-777.

Prodaj boroveljsko bokarico, kal. 16/7 x 65 R, antinit cevi, s str. daljnogledom Leopold 2,5 - 8 x 42 (3.800 €) ter nerjavečo **karabinko** Tikka T-3, kal. .30 - 06, s str. daljnogledom Leopold 3,5 - 10 x 50 (2000 €). Tel.: 040/302-989.

Prodaj rusko šibrenico Iž 271 - IŽ, kal. 12 - 12, ter **strelni daljnogled** Tasco 4 x 40, s Suhlovo montažo. Tel.: 041/849-184.

Prodaj repetirno **risanico**, kal. .300 Win. Mag.; **revolver** S&W, kal. .44 Mag., mod. 329 PD 4 inče in vzvodno **repetirko** Rossi, kal. .44 Mag. Tel.: 041/574-262.

Ugodno prodaj zelo dobro ohranjeno **češko kombinirko**, kal. 16/7 x 57 R, z menjalnimi cevmi 16/16. Na puški je montiran str. daljnogled Zeiss 4 x 32 (Suhlova montaža) in rdeča pika Hawke (na Shulovi montaži). Cena 850 €, oz po dogovoru. Tel.: 041/871 703.

Prodaj odlično, lahko, lepo gravirano in natančno **boroveljsko kombinirko**, kal. 16/7 x 65 R, z optiko Docter 2,5-10 x 48 (Suhlova montaža). Cena 1.600 € oz. po dogovoru. Tel.: 041/871-703.

Prodaj repetirno risanico Merkel KR1, kal. 7 mm Rem. Mag., z original montažo 30 mm in menjalno cevjo. Je odlično ohranjena in še v garanciji. Tel.: 041/680-138.

Prodaj dobro ohranjeno Suhlovo **tricevko**, kal. 12 - 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Zeiss 4 x 32 (Suhlova montaža). Cena ugodna, po dogovoru. Tel.: 041/235-112.

Prodaj kombinirano puško Zolli, kal 20 Mag./7 x 65 R, s popolno Suhlovo montažo. Puška je bogato gravirana in odlično ohranjena. **Na prodaj tudi nočno optika** Dedal 450. Cena po dogovoru. Tel.: 041/716-028.

Prodaj boroveljsko kombinirko (F. Sodja), kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski 4 x 36 (Suhlova montaža) in Suhlovo šibrenico, kal. 12-12. Cena 2.900 € in 690 €. Obe puški sta lepo gravirani in ohranjeni. Mogoča je zamenjava za zidarska in tesarska dela. Tel.: 041/672-382.

Prodaj variabilni **strelni daljnogled** Zeiss 2,5-10 x 52 (kriz A1), s šino. Tel.: 040/983-999.

Prodaj repetirno risanico CZ, kal. .300 Win. Mag., s str. daljnogledom 4 - 16 x 50 (BSA). Puška je stara eno leto. Cena 1.300 €. Tel.: 040/796-713.

Prodaj kakovostna **dvogleda** Zeiss 8 x 56 in nočni dvoglede Night vision 5 x generacija 1+. Cena ugodna. Tel.: 031/892-433.

Prodaj kombinirano puško Merkel-Suhl, kal. 12/7 x 65 R, s strelnim daljnogledom Swarov-

ski 6 x 42 (Suhlova montaža). Puška je natančna in dobro ohranjena. Tel.: 041/379-992.

Ugodno prodaj tricevko Merkel - Suhl, kal. 12 - 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42. Tel.: 041/257-539.

Lovski psi

Prodaj leglo resastih jazbečarjev, poleženih 1. 4. 2012. Psi so potomci odlično ocenjenih in delovnih staršev. Tel.: 040/354-590 ali andrej.puzelj@gmail.com.

Prodaj leglo nemških kratkodlakih ptičarjev, odličnih delovnih staršev, poleženih 1. 5. 2012. Tel.: 041/632-223, Anton Kosec.

Prodaj mladiče brak-jazbečarje, jelenje rjave barve, polezene 5. 5. 2012. Oče plemenjak iz Avstrije. Tel.: 041/342-121.

Prodaj mladiče pasme istrski kratkodlaki gonič, stare dva meseca, odličnih staršev, mati CAC, BOB in prvakinja VI. pasemske skupine CAC - Gornja Radgona 2011. Prav tako so na voljo še mladiči (1 pes in 2 psički) pasme **resasti istrski gonič**, stari 3 mesece. Tel.: (02) 88-44-633 ali 031/613-302.

Prodaj mladiče alpske brak-jazbečarje, jelenje rdeče barve. Tel.: 041/647-216.

Prodaj resasto istrijanko s prileglo reso, staro eno leto; CAC, BOB, vodljivo ter izredno sledoglasno. Tel.: (02) 88-44-633 ali 031/613-302.

Prodaj leglo jelenje rjavih brak-jazbečarjev (stari so 3 mesece), odličnih delovnih staršev, so že tetovirani, čipirani in preventivno cepljeni. Tel.: 041/524-013.

Prodaj mladiče brak-jazbečarje, polezene 18. 4. 2012. Tel.: 041/675-217.

Lovska zveza Slovenije

Lovska zveza Slovenije in Strokovnoznanstveni svet pri Lovski zvezi Slovenije
vas vabita na

4. Dneve slovenskega lovstva

Tema: VLOGA ŽIVALI V OKOLJU

Dnevi slovenskega lovstva bodo
v soboto, 15. septembra 2012, in nedeljo, 16. septembra 2012,
v Srednji poklicni in tehniški šoli v Murski Soboti, Šolsko naselje 12.

V soboto, 15. septembra 2012, bodo razprave usmerjene v predstavitev aktivnosti Lovske zveze Slovenije za organiziranost slovenskega lovstva. Del sobotnega programa bo namenjen gostiteljici ZLD Prekmurje, ki bo letos obeležila 60 let svojega delovanja.

V nedeljo, 16. septembra 2012, bodo strokovnjaki s področja lovstva predstavili znanstvene razprave s svojimi pogledi in

znanjem na izbrano temo **Vloga živali v okolju**. V nedeljski program bodo vključeni tudi pogledi državnih institucij, delujočih na področju lovstva in okolja na to temo.

prof. dr. Ivan Kos,
predsednik Strokovnoznanstvenega sveta
pri Lovski zvezi Slovenije

Prodaj mladiče pasme nemški lovski terier (leglo 26. 5. 2012). Psarna Boštjanova; tel.: 041/376-220.

Prodaj nemško kratkodlako ptičarko (serasta), potomko vrhunskih staršev; leglo 1. 1. 2012. Cena psičke je 300 €. Tel.: 041/505-403.

Prodaj mladiče pasme beagle. Oče in mati sta bila ocenjena s l. n. r. v delu in sta odlična po telesu. Tel.: 031/604-745.

Naprodaj so mladi brak-jazbečarji. Starši so odlično telesno ocenjeni in so dosegli l. n. r. v delu. Tel.: 041/206-781 ali 041/493-875.

Prodaj mladiče pasme angleški špringer španjel, rjavobele, položene 8. 6. 2012, vrhunsko leglo, oddaja sredina avgusta. Tel.: 031/687-718.

Prodaj mladiče pasme posavski gonič. Oče in mati odlična goniča divjih prašičev. Tel.: 041/230-983, Nenad Mikunovič, Marindol 20, 8341 Adlešiči.

Prodaj ogrske goniče, stare 3 mesece (mati iz prvega legla v Sloveniji, oče, kot mladič kupljen na Madžarskem). So odlični goniči - prašičarji in krvosledci. Tel.: 070/867-354.

Prodaj brak-jazbečarki, jelenje rdeče barve, položene 17. 7. 2012. Tel.: 041/333-936.

Prodaj mlade brak-jazbečarje, črne barve, položene 7. 4. 2012. Tel.: 041/518-394.

Prodaj tri mladiče pasme bavarski barvar. So čipirani, cepljeni in primerni za šolanje. Stari so 3,5 meseča. Franci Ocepek, Naselje Na Šaktu 9, 1412 Kisovec. Tel.: 031/228-811.

Prodaj lovske terierje, odličnih staršev (leglo: 3. 5. 2012). Tel.: 041/933-938.

Prodaj leglo nemških žimcev odličnih delovnih staršev. Mati: Ciba Kapelska, 5/PZP-76, JZP-187, VUP 267 - III. n. r.; Oče: Quarz II vom Wildbaren, 5/PZP 55 + 24, JZP-185 (pes je eden zadnjih predstavnikov priznane nemške psarne). Psi bodo za oddajo pripravljene v avgustu. Tel.: 031/649-938.

Pričakujem vrhunsko leglo planinskih goničev (13. 7. 2012), odličnih delovnih in razstavnih staršev. Mati: 5/1, CAC G. Radgona, CAC Koroške, 3 mesto Državna tekma goničev

2010 in 2. mesto 2011. Oče: 5/1 (uvožen iz Srbije), CAC, CACIB in prvak pasme BOB - Gornja Radgona 2011, CAC SLO in prvak pasme BOB Koroške 2012, CAC SLO, CACIB in BOB - Bled 2012. Tel.: 070/819-892, Franc.

Prodaj vestfalske brak-jazbečarje položene 27. 4. 2012, odličnih staršev; oče uvožen iz Nemčije. Tel. 041/793-507.

Drugo

Na voljo so mladi in odrasli fazani, race in jerebice. Tel.: 041/717-464.

Izdelam vam pasti - lovke iz nerjavne kovine, za odlov živih živali dimenzij: 30 x 30, 30 x 30, 35 x 35 cm; dolžine: 50, 60, 70, 80, 100, in 120 cm. V teh pasteh žival ostane nepoškodovana. WWW.RAJGELJ.SI Tel.: 041/642-184.

Prodaj elektronsko ovratnico za šolanje psov. Domet 1.600 metrov. Tel.: 041/406-471.

Izdelam vam pasti za lov polhov (več vrst), valilnice za ptice duplice, krmlinice za ptice (več vrst). Tel.: 041/255-878 ali (01) 895-15-96.

Kupim revije Lovec (od leta 1910 do 1950) in tudi vso drugo lovsko literaturo iz tega obdobja. Tel.: 031/619-961.

Prodaj izdelke umetnostne obrti iz roževine: broške, kravate, gumbi; Franc Barbič. Tel.: 031/770-675.

Gumbe iz jelenje roževine (okrogle, treh dimenzij) za lovske jopiče, kroje in lovske srajce vam izdelam po želji. Anton Intihar, Kamnik pod Krimom 8 a, 1352 Preserje. Tel.: (01) 363-12-93.

Prodaj novo, trenutno najboljše in najbolj napredno lovsko kamero na trgu. Nevidna IR-bliskavica, 12 MP-fotopapar, izjemno majhnih dimenzij, odporna proti vremenskim vplivom. Takojšnje obvestilo s fotografijo pošlje na vaš mobilni telefon. Tel.: 041/353-319.

Prodaj novo elektronsko ovratnico za šolanje psov. Domet 1000 metrov, popolnoma vodoodporna, polnjenje na elektriko in dveletno jamstvo. Ugodno. Tel.: 041/937-863.

Prodaj veje odpadlega jelenjega rogovja. Tel.: 041/849-184.

JULIJ						
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)			
	vzide	zaide	vzide	zaide	začet.	konec
1. Ne	18:39	2:49	5:15	20:57	3:45	22:26
2. Po	19:41	3:45	5:15	20:56	3:46	22:26
3. To	20:33	4:52	5:16	20:56	3:47	22:25 ☺
4. Sr	21:15	6:04	5:17	20:56	3:48	22:25
5. Če	21:50	7:17	5:17	20:55	3:49	22:24
6. Pe	22:20	8:31	5:18	20:55	3:50	22:23
7. So	22:47	9:41	5:19	20:55	3:51	22:23
8. Ne	23:11	10:49	5:20	20:54	3:52	22:22
9. Po	23:35	11:54	5:20	20:54	3:53	22:21
10. To	-----	12:58	5:21	20:53	3:54	22:20
11. Sr	0:00	14:00	5:22	20:52	3:55	22:19 ☺
12. Če	0:27	15:01	5:23	20:52	3:56	22:18
13. Pe	0:57	16:01	5:24	20:51	3:58	22:17
14. So	1:31	16:58	5:25	20:50	3:59	22:16
15. Ne	2:11	17:51	5:26	20:50	4:00	22:15
16. Po	2:57	18:41	5:27	20:49	4:02	22:14
17. To	3:50	19:24	5:28	20:48	4:03	22:12
18. Sr	4:48	20:02	5:29	20:47	4:05	22:11
19. Če	5:51	20:56	5:30	20:46	4:06	22:10 ☺
20. Pe	6:57	21:06	5:31	20:45	4:07	22:08
21. So	8:05	21:33	5:32	20:44	4:09	22:07
22. Ne	9:14	21:59	5:33	20:43	4:10	22:05
23. Po	10:25	22:26	5:34	20:42	4:12	22:04
24. To	11:35	22:54	5:35	20:41	4:13	22:02
25. Sr	12:48	23:24	5:36	20:40	4:15	22:01
26. Če	14:02	-----	5:37	20:39	4:17	21:59 ☺
27. Pe	15:14	0:00	5:38	20:38	4:18	21:58
28. So	16:24	0:43	5:40	20:37	4:20	21:56
29. Ne	17:27	1:34	5:41	20:35	4:21	21:54
30. Po	18:23	2:35	5:42	20:34	4:23	21:53
31. To	19:08	3:43	5:43	20:33	4:25	21:51

AVGUST						
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)			
	vzide	zaide	vzide	zaide	začet.	konec
1. Sr	19:47	4:55	5:44	20:31	4:26	21:49
2. Če	20:19	6:08	5:46	20:30	4:28	21:47 ☺
3. Pe	20:47	7:20	5:47	20:29	4:29	21:46
4. So	21:13	8:30	5:48	20:27	4:31	21:44
5. Ne	21:38	9:37	5:49	20:26	4:33	21:42
6. Po	22:03	10:42	5:50	20:24	4:34	21:40
7. To	22:29	11:46	5:52	20:23	4:36	21:38
8. Sr	22:58	12:48	5:53	20:21	4:37	21:36
9. Če	23:30	13:48	5:54	20:20	4:39	21:34 ☺
10. Pe	-----	14:47	5:55	20:18	4:41	21:33
11. So	0:08	15:42	5:57	20:17	4:42	21:31
12. Ne	0:51	16:33	5:58	20:15	4:44	21:29
13. Po	1:41	17:18	5:59	20:14	4:45	21:27
14. To	2:37	17:59	6:00	20:12	4:47	21:25
15. Sr	3:38	18:35	6:02	20:10	4:49	21:23
16. Če	4:43	19:06	6:03	20:09	4:50	21:21
17. Pe	5:51	19:35	6:04	20:07	4:52	21:19 ☺
18. So	7:01	20:03	6:05	20:05	4:53	21:17
19. Ne	8:12	20:30	6:07	20:03	4:55	21:15
20. Po	9:24	20:58	6:08	20:02	4:56	21:13
21. To	10:38	21:28	6:09	20:00	4:58	21:11
22. Sr	11:52	22:03	6:10	19:58	4:59	21:09
23. Če	13:05	22:44	6:12	19:56	5:01	21:07
24. Pe	14:15	23:32	6:13	19:55	5:02	21:05 ☺
25. So	15:19	-----	6:14	19:53	5:04	21:02
26. Ne	16:16	0:28	6:16	19:51	5:05	21:00
27. Po	17:04	1:31	6:17	19:49	5:07	20:58
28. To	17:44	2:40	6:18	19:47	5:08	20:56
29. Sr	18:18	3:51	6:19	19:45	5:10	20:54
30. Če	18:48	5:02	6:21	19:43	5:11	20:52
31. Pe	19:14	6:12	6:22	19:42	5:13	20:50 ☺

Prodaj divje prašiče. Tel.: 041/825-148.

Prodaj lovski kroj (za simbolično ceno), št. 52. Tel.: 051/622-056.

Prodaj umetniške slike - paste z lovsko tematiko. Naslikam tudi portrete po naročilu. Tel.: 041/908-185.

Prodaj kakovostno navadno jelenjad iz obore za nadaljnjo rejo. Možnost dostave. Tel.: 051/652-682.

Prodaj lovske trofeje (vse na izrezljanih podložnih podstavkih); rogovja 4 jelenov, 17 srnjakov, doprtni preparat jelen na srnjaku, divjo mačko in skobca. Tel.: 041/819-767.

lovski informacijski sistem

Lisjak

VSEM UPRAVLJAVKAM LOVIŠČ in VODNIKOM PSOV

V aplikaciji *Lisjak* smo 1. 6. 2012 uveljavili spremembo vnosa iskanj v modulu **Kinologija**. Na neustrezne dosedanje rešitve so nas opozorili posamezni vodniki - iskanci in tudi lovska inšpekcija, sprememba pa je nastajala skupaj s Komisijo LZS za lovsko kinologijo.

Glavna sprememba je v tem, da bo upravljavec lovišča lahko vnesel vsa iskanja v lovišču, v katerem upravlja, ne glede na to, iz katere družine prihaja vodnik psa.

Spremembe:

- Za beleženje iskanj (zasledovanj), ki jih opravljajo vodniki v svoji LD, ni nobenih sprememb. Podatke še naprej vnašajo le pooblaščenca iz *Dnevnika vodnika krvosledca* ali *Zapisnika iskanj*.
- Vodniki, ki jim je dodeljen dostop za neposredno vnašanje v aplikacijo (ki imajo veliko opravljenih iskanj v letu), bodo opravili vnose kot doslej. Lahko bodo vnašali podatke o iskanjih za vsa lovišča, kjer bodo iskali ranjeno divjad ali opravili kontrolno iskanje.
- Sprememba je namenjena beleženju iskanj v tistih primerih, **ko je vodnik krvosledca član druge lovske družine**. V takih primerih bo pooblaščenec v šifrantu lahko poiskal vodnika in njegove podatke prenesel v zapisnik le z vnosom imena in priimka ter ID člana (kontrolni podatki). Podatke o vodniku (ID člana, priimek, ime, lovska družina) preberete iz njegove lovske izkaznice.

Po vsakem iskanju mora vodnik izpolniti tudi Zapisnik o iskanju ... (objavljen je na spletni strani LZS>spletni akti LZS>sprejeti akti) in ga izročiti članu LD, v katerem lovišču je bilo iskanje opravljeno. **Ta dokument je podlaga za vpis iskanja v informacijski sistem Lisjak.**

Podrobneje bo postopek opisan tudi v *Uporabniških navodilih*, ki jih najdete v Lisjaku, zavihek podpora>navodila.

Jože Samec,
administrator LIS Lisjak pri LZS

Lovska družina Ig in LKD Ljubljana
prirejata

22. DRŽAVNO TEKMO LOVSKIH PSOV V VODNEM DELU – CACT

za PREHODNI POKAL OBČINE IG

Tekmovanje bo v soboto, **22. 9. 2012**, v **Dragi pri Igu** začetkom ob 8. uri pri lovskem domu LD Ig in bo potekalo skladno z veljavnim **Pravilnikom za tekmovanje lovskih psov vseh pasem v vodnem delu**, in sicer v dveh tekmovalnih skupinah (*ptičarji* in *ostale pasme lovskih psov*), v *posamezni* in *ekipni konkurenci*. Ekipa bo štela tri tekmovalce s psi in bo lahko sestavljena poljubno.

Pozor: število sodelujočih psov bo omejeno na 21!

Uradni razpis tekmovanja bo objavljen v prihodnji številki glasila **Lovec**.

JESENSKE KINOLOŠKE PRIREDITVE LKD Gorica – Nova Gorica

15. SEPTEMBER

PNZ JAMARJEV (LD Hubelj)
Zbor bo ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Hubelj nad Lokavcem. Zadnji dan za prijavo je 1. 9. 2012. Vodniki bodo lahko na željo s psi opravljali tudi C-preizkušnjo za terierje in A-preizkušnjo za jazbečarje, vendar morajo

obvezno željo navesti v prijavi. Vodnik mora mrtvo malo divjad za preizkušanje psa prinesiti s seboj.

6. OKTOBER

PNZ GONIČEV IN BRAK-JAZBEČARJEV (LD Brje - Erzelj)
Zbor bo ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Brje - Erzelj. Zadnji dan za prijavo je 23. 9. 2012.

6. OKTOBER

PNZ ŠARIVCEV IN PRINAŠALCEV IN VZREJNA PREIZKUŠNJA PREPELIČARJEV (LD Gorica)
Zbor bo ob 8. uri pred Gostiščem Kogoj v Biljah. Zadnji dan za prijavo je 23. 9. 2012.

13. OKTOBER

UPORABNOSTNA PREIZKUŠNJA V DELU PO UMETNI KRVNI SLEDI ZA VSE PASME LOVSKIH PSOV (LD Trstelj - Kostanjevica)

Zbor bo ob 8. uri pred lovsko kočjo Kostanjevica na Krasu. Zadnji dan za prijavo je 30. 9. 2012 (največ 15 psov!).

21. OKTOBER

PNZ GONIČEV IN BRAK-JAZBEČARJEV (LD Čepovan)
Zbor bo ob 8. uri pri lovski koči v Čepovanu. Zadnji dan za prijavo je 7. 10. 2012.

27. OKTOBER

JESENSKA VZREJNA PREIZKUŠNJA (JZP), ŠIRŠA POLJSKA PREIZKUŠNJA (ŠPP) IN POLJSKA PREIZKUŠNJA (PP) PTIČARJEV; (LD Čaven)

Zbor bo ob 8. uri pri lovski koči v Gojačah. Zadnji dan za prijavo je 14. 10. 2012.

NAČIN PRIJAVE NA PRIREDITVE IN OBVESTILO

Vodniki morajo spoštovati navedbo zadnjega dneva za prijavo (poštni žig). Poznejših prijav ne bomo upoštevali. Prijavite se tako, da na naslov: **Jože Velikonja, Vilharjeva 11/b, 5270 Ajdovščina**, pošljete (z navadno pošto, NE priporočeno!) obojestransko fotokopijo rodovnika psa, na katerem mora biti napisano: ime in priimek ter naslov lastnika psa. V prijavi mora biti navedeno, za katero preizkušnjo prijavljate psa.

Na vseh prireditvah morajo imeti vodniki za svoje pse s seboj originalni rodovnik in potni list za živali (knjižica o cepljenju psa), iz katerega je razvidno, da je pes predpisano cepljen proti steklini. Vodniki psov, za katere je za preizkušnje potrebna mrtva mala divjad, morajo le-to prinesiti s seboj. Opozorjamo tudi, da so v času preizkušnje vodniki odgovorni za škodo, ki bi jo morda povzročili njihovi psi.

Angel Vidmar,
predsednik LKD Gorica - Nova Gorica

Lovska zveza Slovenije

in

Lovska družina Ribnica

vabita na

5. državno prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja,

ki bo v **soboto, 25. avgusta 2012**, ob **16. uri**
v **letnem gledališču ribniškega gradu**.

Organizator pripravlja spremljajoče dejavnosti in aktivnosti z lovsko vsebino. Na voljo bo tudi ogled ribniškega gradu.

VABLJENI!

Povabilo snemalcem/dopisnikom pri ustvarjanju lovske oddaje DOBER POGLED

Komisija za lovsko kulturo in stike z javnostjo je na pobudo **Edvarda Krašnja** na svoji 3. seji sprejela sklep, da bo prek Lovca povabila dopisnike/snemalce iz vse Slovenije za sodelovanje v lovske oddaji **Dober pogled**.

Vse zainteresirane posameznike, ki so lovci ali se zanimajo za prostoživeče živali in imajo izkušnje s snemanjem prostoživečih živali, vabimo k sodelovanju, soustvarjanju televizijske lovske oddaje **DOBER POGLED**.

S povabilom želimo vzpostaviti mrežo snemalcev/dopisnikov po vsej Sloveniji in v oddajo vključiti še več posnetkov o lovskih dogodkih in prostoživečih živalih.

Vabimo vas, da svoje **pisne vloge s kratkim življenjepisom** in posnetki pošljete **do 27. junija 2012** na Lovsko zvezo Slovenije, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana, s pripisom »za Komisijo za lovsko kulturo in stike z javnostjo« – (Tina Drolc).

Komisija bo prispele vloge obravnavala na julijski seji. Za izbrane kandidate bo organizirano izobraževanje o osnovah snemanja.

Gregor Otmar Rettinger
predsednik Komisije LZS za lovsko kulturo in stike z javnostjo

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV in LKD PTUJ-ORMOŽ
v sodelovanju z LD Boris Kidrič organizirata

33. MEMORIAL BOGDANA SEŽUNA (mednarodna ŠPP ptičarjev) CACIT – FCI

Preizkušnja bo 6. in 7. oktobra 2012 v Zgornji Hajdini, zbor bo 6. oktobra ob 8.00 uri pred lovskim domom LD Boris Kidrič.

Prispevek za preizkušnjo znaša **30,00 EUR** za člane DLP, za ostale pa **60,00 EUR** in se vplača na račun DLP: 02010-0253852458, s pripisom "za ŠPP-SM 2012". Vse dodatne informacije dobite pri vodji preizkušnje Primožu Turnšku, mail: fonzalov@gmail.com mobil: 040 729 412.

Pogoji za prijavo: telesna ocena najmanj prav dobro, PZP najmanj 45 točk, JZP najmanj 165 točk ali PP/ŠPP ali VUP z najmanj II. nagr. razr. Psi iz tujine morajo imeti ob najmanj prav dobri telesni oceni opravljeno preizkušnjo v delu na polju in v vodi. Zajca za vlečko si priskrbi vodnik sam. Vodnik mora imeti na preizkušnji puško, naboje in veljavno lovsko izkaznico.

Obvezno je veterinarsko potrdilo o cepljenju psa proti steklini. Prijavo s fotokopijo obeh strani rodovnika, potrdilo o plačani prijavnini in fotokopijo veljavne lovske izkaznice pošljite na naslov: Lidija Šmigoc, Bukovci 4, 2281 Markovci pri Ptuj, mail: siviljstvo.smigoc@gmail.com, mobil: 031 616 283. Pri njej dobite tudi prijavnico, obr. P št. 1.

Zadnji rok prijave: 17. 9. 2012.

LOVSKA DRUŽINA OTOČEC

prireja

v nedeljo, 2. 9. 2012, na strelišču LD Otočec na Pahi

TRADICIONALNO TEKMOVANJE V STRELJANJU NA GLINASTE GOLOBE (lovski položaj).

Pogoji tekmovanja:

- tekmovalna serija bo štela 20 golobov,
- v ekipnem delu bo za ekipo streljalo do pet strelcev (štel bo rezultat najboljših treh prve serije),
- za posamezno uvrstitev se lahko vsak posameznik prijavi večkrat. V primeru enakega rezultata med tekmovalci bo »razstreljevanje« – SHOT OFF,
- tekmovanje veteranov (starost več kot petdeset let) na 10 golobov
- tekmovanje na izpadanje – FAIR PLAY (posameznik se lahko prijavi do trikrat).

Prijave ekip in posameznikov bomo sprejemali na dan tekmovanja do 14. ure.

Nagrade:

EKIPNO

- Prve tri ekipe bodo prejele pokale, prva ekipa pa tudi prehodni pokal LD Otočec.

POSAMEZNO

- Prvi trije posamezniki bodo prejeli pokale in denarne nagrade ter do desetega mesta tudi praktične nagrade.

VETERANI

- Pokal in praktične nagrade.

STRELJANJE NA IZPADANJE

- Pokal in praktične nagrade.

Tekmovanje bo v vsakem vremenu. Trening bo omogočen v soboto, 1. 9. 2012, ob 16. ure naprej.

Vljudno vabljeni!

Za hrano, pijačo ter dobro počutje bo poskrbljeno!

INFORMACIJE: 031/521-578 (strelski referent: Brane Pavlin; branko.pavlin1@siol.net)

Starešina LD, Andrej Eršte

Lovska družina PRE BOLD
 prireja tradicionalno

**LOVSKO STRELSKO TEKMOVANJE
 ZA ČLANE IN VETERANE,**

ki bo v nedeljo, 22. 7. 2012, pri lovskem domu na Golavi z začetkom ob 9. uri.

Prijave tričlanskih ekip iste LD in posameznikov ter veteranov bomo sprejemali do 12. ure na kraju tekmovanja. Najboljše ekipe in posamezniki bodo prejeli pokale in bogate praktične nagrade.

Ekipno in posamezniki: streljali bodo na 15 golobov – lovski položaj, 10 strelav MK-tarča srnjaka in 5 strelav MK na bežečega merjasca.

Veterani: streljali bodo na 15 golobov in 10 strelav MK-tarča risanica sede ob fiksnem kolu. Za dober srnjakov golaž in prijetno počutje bo tradicionalno dobro poskrbljeno. Pot do strelišča bo primerno označena.

Trening bo v soboto, 21. 7. 2011, od 16. do 18. ure.

Vse dodatne informacije dobite po tel.: 051/312-590 (Benjamin Novak) in 041/737-453 (Marko Rehar).

VABLJENI!

D.O.G. TRACK

**ELEKTRONSKE
 OVRATNICE ZA ŠOLANJE PSOV
 OVRATNICE PROTI LAJANJU
 NEVIDNE OGRAJE**

PROFESIONALNA KAKOVOST ■
 ZELO UGODNA CENA ■
 EVROPSKI PROIZVOD ■
 DOSTAVA V 24 URAH ■
 2 LETI GARANCIJE ■

M-NET, d.o.o., Beblerjev trg 10, 1000 Ljubljana
 GSM: 040 760 760, info@dogtrace.si

www.dogtrace.si

KROJASTVO

**Slavnostne
 lovske kroje,
 srajce (tudi
 z dolgimi
 rokavi),
 telovnike,
 plašče
 hubertus
 in pelerine
 izdelujemo
 po meri.**

ROŽMAN

Branko Rožman, s.p.
 Erjavčeva 5, Brežice
 GSM: 031/544 808
www.krojastvo-rozman.si
 e-pošta: krojastvo.rozman@siol.net

VRHUNSKI SPOLNI STIMULANT

DOSTAVA V 24 URAH

**NAROČILO NA:
 051 894 544**

POŠTNA DOSTAVA ALI OSEBNI PREVZEM!

✓ MOČNEJŠA POTENCA IN ORGAZMI!
 ✓ BREZ STRANSKIH UČINKOV
 ✓ ZA MOŠKE IN ŽENSKE!

4PLAY
 ZA ODRASLE 18+

VRHUNSKI NARAVNI SPOLNI STIMULANT
 12 kapsul

NAJBOLJŠI NARAVNI STIMULANTI
www.4play.si

Matija Dolgan, dr. med.: "Zaradi vsebnosti koristnih snovi, ki dolgoročno vplivajo na izboljšanje spolnosti, počutja in zdravlja, priporočam 4PLAY vsem odraslim, zlasti tistim v zreli dobi."

AKCIJSKA PONUDBA: 20 KAPSUL SAMO 50 EUR. Redna cena 10 kapsul 29 EUR + poštni str.

ARSMOUR
 USNJENI IZDELKI

MaKu design

krvosledniški jermeni
 ovratnice za krvosledce
 povodci
 jermeni za puške
 pasovi za hlače
 usnjene etuije za nabojne
 usnjene nožnice
 lovske torbe

041/329-522
www.arsmaur.si

Hubertus
 club d.o.o.

Ljubljana
 Ribji trg 3
 Tel.: 01/421 41 90
 Faks: 01/421 41 91
 GSM: 041/618 610
 E-mail: hubertus.club@siol.net

MADŽARSKA
 LOV NA JELENA V RUKU
 V NAJBOLJŠIH DRŽAVNIH
 LOVIŠČIH

HAWKE - PANORAMA 3 - 9 x 50 IR
 Osvetljena pika v križu
 Premer cevi: 25,4 mm
 Dolžina: 307 mm
 Teža: 487 g
 Vidno polje: 13,4-4,5 m
 Cena: **225,00 EUR**

HAWKE - PANORAMA 4 - 12 x 50 IR
 Osvetljena pika v križu
 Premer cevi: 25,4 mm
 Dolžina: 317 mm
 Teža: 505 g
 Vidno polje: 10-3,4 m
 Cena: **244,00 EUR**

INFORMACIJE IN NAROČILA
BELUGA, d.o.o., LJUBLJANA; Tel.: 01/25 10 880 ali 041/72 60 11

LESNI PELETI
 Ogravanje z naravno obnovljivim gorivom

Cena: 185 €/na ton!
MOŽNOST DOSTAVE!
 Kontakt: 051/357-769
 e-mail: primoz.posega@gmail.com

PROGRAM:
 Štirje polpenzion
 v luksuzni lovski koči, trije dnevi
 organiziranega lova z vodenjem
 poklicnega lovca, madžarskim
 lovni dovoljenjem, obveznim
 zavarovanjem in terensko
 pripravo trofej
 489 €

Odstrrelne pristojbine za rogovje:

- od 4 do 5 kg 1.200 €
- od 5 do 6 kg 1.700 €
- od 6 do 7 kg 2.700 €
- od 7 do 8 kg 3.900 €
- od 8 do 9 kg 5.300 €

Po 15. oktobru 20 % popust
 za jelene z rogovjem do 8 kg.

MEDNARODNO FOTOGRAFSKO TEKMOVANJE

SWAROVSKI OPTIK

Digiskopija, fotografiranje skozi teleskop, postaja vedno bolj priljubljena fotografska dejavnost po vsem svetu. V veliko zadovoljstvo nam je objaviti vest, da se je s 1. 6. 2012 začelo 7. tekmovanje za NAJBOLJŠEGA FOTOGRAFA LETA V DIGISKOPIJI. Tekmovanje bo trajalo do 30. 9. 2012.

Tisti, ki želite tekmovati, morate preprosto poslati svojo uspešno digiskopsko fotografijo. Idejno pa bi bilo, da pošljete poleg fotografije, ki jo usmerite na spletno mesto www.digiscoperoftheyear.com, še primerjalno fotografijo, ki ste jo napravili brez teleskopa.

Najboljše tri fotografije bodo osvojele:

1. nagrada: SWAROVSKI OPTIK – komplet digiskopski pribor (teleskop, okular, adapter, šino za teleskop in stojalo)
2. nagrada: SWAROVSKI OPTIK – dvogled EL 50 Swarovision
3. nagrada: SWAROVSKI OPTIK – daljnogled EL 32

Dvajset najboljših fotografij bo objavljenih z imenom in priimkom fotografa na domačih spletnih straneh SWAROVSKI OPTIK »DIGISCOPIER OF THE YEAR«.

Zoran Petronijević, SWAROVSKI OPTIK